

**Votind candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste,
votați pentru o viață nouă, pentru fericirea familiilor și viitorul
luminos al copiilor noștri, pentru prosperitatea României socialiste!**

ORA VOINTEI NAȚIONALE

Peste trei zile, țara va vota! Pragul acestei primăveri 1980, marcat prin urnă în care se vor depune milioane de voturi, desemnând reprezentanții noștri în parlamentul țării și în organele locale ale puterii de stat, înalță noua perspectivă a victoriilor noastre de mine — a zidirii de forță, de lumină și adevăr în care ne-am implicat cu sudoarea, cu pasiunea și cu ideea — pe temelia teafără a victoriilor noastre de azi.

Gestul prin care introducem buletinul de vot în urnă

...de aceea, pentru fiecare dintre noi, un gest de citor.

Opțiune, în spațiul nostru istoric, înseamnă și a însemnat dintotdeauna gravitate. Toate opțiunile poporului nostru au fost, de-a lungul vremurilor, acte de gravă seriozitate, de adâncă răspundere. Am optat alături de Burebista și Decebal, fiind alături de ei și în victorii, și în înfringeri, am optat alături de Ștefan și de Mihai, însoțindu-i eroic în marile lor campanii de luptă și ctitorie, am optat alături de Cuza, alegându-l într-o suflare, nu fiindcă nu mai erau și alți bărbați la fel de decisi ca el, ci fiindcă alegerea lui a însemnat unirea, pământ țăranilor, prima noastră democrație politică. Am optat la 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, când hotărârea plebiscitară a unui întreg popor ne-a dăruit cea de-a doua unire, am optat cu singe la Grivița și la Smirdan, când opțiunea istorică a căciula-

(Continuare în pag. 2-3)

ILIE PURCARU ■

ZAMFIR DUMITRESCU — Copii cu pene de păn

Reproducere de V. MINECAN ■

10

ANUL XXIX (1291)
6 MARTIE 1980

lacara

Saptaminal editat de
Frontul Democratiei
și Unitatii
Socialiste

Țara între două legislaturi

UN JUDEȚ, UN FAPT

În paginile 7 — 21 un amplu reportaj semnat de 13 reporteri ai revistei noastre, o secțiune în realitate în clipele ei de mare emoție, un panoramic al unor fapte de seamă în cronica acestui timp

Tu floare între flori

Esti visul care-ntruchipează vise
Și zile dă celora ce li-s scrise
Ținându-le la sin ca primăvara
Semințele ce-nfrumusează țara.
Tu floare dintre flori cea mai aleasă
Ce face omul om și casa casă.
Tu care lacrimi ai atâtea-ascunse
Cite are codrul șoapte printre frunze.
Iar pe izvorul de sărată apă,
De închizi nemişchisă-n veci pleoapă,
Îngâlbenește frunza, codrul geme,
Și însuși vântul nu mai știe cum
Să-și facă printre ramuri dese drum,
Să nu stârnească zgomoț în tăcerea
Ce fi-a zidit sub sumbru lut vederea.
Doar viitoare mame și nepoate
Bocesc jelindu-te îndurerate.
Și totuși e dulceață-n glasul lor
Ca-n mustul ce se scurge lin din struguri,
Ca-n mizga ce se urcă-ncet în muguri —
E suctul ce vestește viitor.
E ziua voastră, fetelor, ce vine
Menită să aducă-n lume bine,
S-aducă bucurie și viață,
Să semene-ntr-o oameni dimineață;
E ziua ta, femeie, trunchi cu har
Ce dăruie vieții dar din dar —
În cinstea voastră-nchin eu un pahar.

MIHAI BENIUC ■

Elogiu femeii

După ce s-au dus zăpezile, când se deschid cămarile de taină ale pământului și apar miroasele odată cu înfloririle, când se umflă fluviile și văzduhul se umple noaptea de foșnete strigate, de aripi ce se întorc, când berbeculele bate cu coarnele în munți și se aude în constelații, în preajma echinocțiului, între flori și zăpezi, între florile ce încă-s imbobocite și zăpezile ce nu mai sînt în acest bol de aur, între două neprihăniri, cade statura, ceasul sărbătorii din vremi străvechi a acestei făpturi de milă și foc, această întrupare a lacrimii și bucuriei, această cea mai desăvîrșită dintre făpturi de care se bucură toată creatura dreaptă ajutătoare, matca statorniciei, temelul unei patrii, făptura femeii care din vechime poartă însuși numele vieții, cea care este viața pur și simplu. Rostind viața viețuind spuneai implicit, rosteai numele acestei divine plămîni, mai mult întrupare angelică și mai puțin femeie, cum spunea Eminescu.

Pe un perete al Voronețului cosmosul întreg dat în floare este ingenuncheat la poala ei, toată creatura se arată jur împrejur cu înmiresmarea ei de taină, este arca, chivotul, nava de origini, centrul primordial al cosmosului, nucleul de foc zămislitor din care s-au desprins întru viață toate cite sunt. Într-o celebră carte Iorga adună toate chipurile de seamă ale doamnelor, ale mamelor pilduitoare ale acestui pământ românesc. Mariile și Ele-

nele basarabe și mușatine care alături de soții lor au plîns și s-au bucurat alături de plînsul mamelor anonime ale neamului nostru ce au dus greul istoriei noastre prin veacuri de restrîns adesea și de bucurii sporadice. Ni-e gîndul la ele, la mamele noastre, la soțiile noastre sfîntite prin nașterea de prunci, la fetele fecioare ce-si asteaptă mirele cu obrazul trandafiriu al neprihănirii, la femeia maică a acestui pămînt omenesc ce duce și crește, mai ales priveghează la creștetul pruncului și al soțului pentru dreapta și morala lor viețuire. Mai gîndesc la femeile văduve, rămase astfel din război, altele din alte urgii, la mamele ce-si impart ziua și noaptea cu munca și pruncii la lampa privegherii lor cit este țara asta, mamele noastre, cuibul cald, izvorul cel îmbelsugat al creației noastre neistovite.

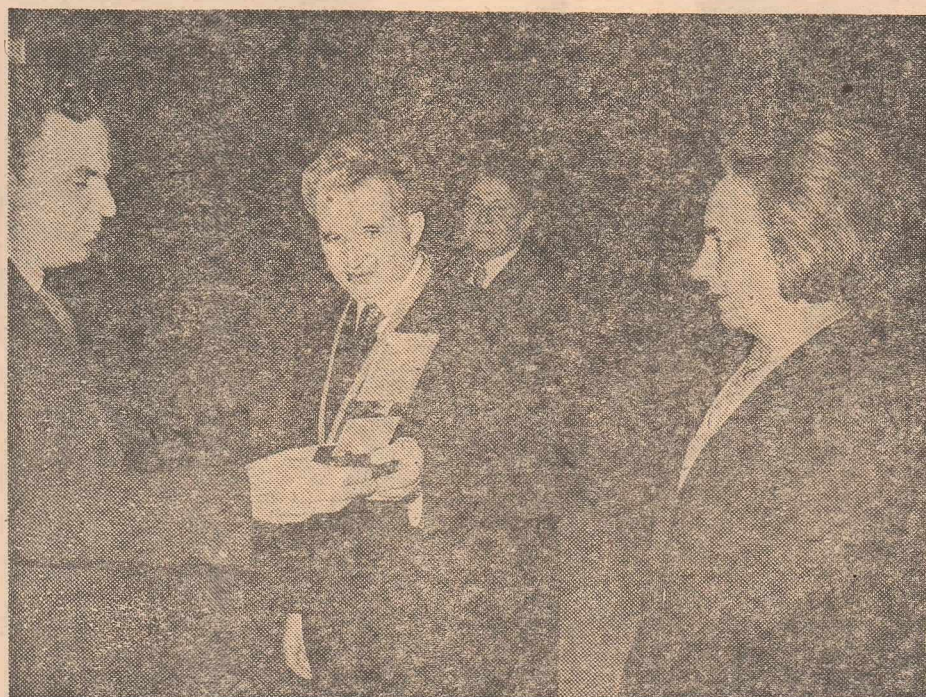
Muza fiecărui om de pe pămînt, aleasa inimii lui, cea care singura știe comorile de taină în grădina Divinei Comedii a lui Dante spre zările paradisului, ea care a smuls geniul din moarte în plămîntirea Madonei lui Rafael, făptura de dragul căreia Luceafărul eminescian lasă eternitatea și pogoară pe pămînt, mireasa și maica, Vitoria Lipan și Ana lui Manole, maica bătrînă cu sortul de lînă, din ochi lacrimînd, pe toți întrebînd pe toate cărările zbuciumatului pămînt omenesc din pragul morții pînă la poarta Maramuresului, făptura cea mai păstrătoare a tradiției, însăși memoria uriașă a sfîntenlei fiecărui popor, leagănul de aur al sufletului nostru mai presus de orice vremelnicie.

IOAN ALEXANDRU ■

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU

le-au fost înmăinate prestigioase distincții ale Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale

Expresie a aprecierii deosebite de care se bucură aportul României la cauza păcii și colaborării, la progresul științei în slujba dezvoltării tuturor popoarelor, la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, miercuri, 27 februarie, a avut loc, la Palatul Republicii, ceremonia înmăinării tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a Medaliei de aur, cu eșarfă și plachetă, a Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, precum și a plachetei, cu efigie, în aur, emise cu prilejul aniversării a cinci ani de la crearea institutului.

În cadrul aceleiași solemnități, tovarășei Elena Ceaușescu i-a fost înmănată Medalia de aur cu plachetă a Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale.

Prestigioasele distincții conferite tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie o nouă și înaltă expresie a prețuirii deosebite de care se bucură pe plan internațional, acestea adăugându-se cu strălucire numeroaselor mărturii de profundă stimă și respect față de șeful statului român, proeminentă personalitate politică a lumii contemporane. Înaltele distincții sunt o dovadă în plus de prețuire a remarcabilei sale contribuții la instaurarea unei noi ordini economice mondiale, la înfăptuirea idealurilor de libertate, independentă și

progres ale popoarelor, la edificarea unei lumi a păcii, securității, înțelegerii și colaborării între națiuni. Distincțiile semnificative înaltă prețuire pe plan internațional a gândirii și acțiunii tovarășului Nicolae Ceaușescu, a admirabilului său respect pentru idealurile de libertate și dreptate, a operei sale de o excepțională valoare pe care a implinit-o și continuă să o implinească pentru progresul Republicii Socialiste România și al întregii umanități.

Înaltele distincții înmăinate tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, promotore a progresului tehnic și științific al României în pace și libertate, sint expresia admirației vii și profunde pentru excepționala sa contribuție la edificarea viitorului Republicii Socialiste România, pentru meritele deosebite în cuceririle în domeniul științei și tehnicii.

În mesajele adresate președintelui Nicolae Ceaușescu de Bruno Kreisky, cancelarul Austriei, și de Arturo Frondizi, președintele Institutului pentru problemele unei noi ordini economice internaționale, se exprimă sentimente de profundă stimă și admirație pentru afirmarea pozitivă românească pe tărâm internațional datorită inteligenței și vastei acțiuni desfășurate de președintele Nicolae Ceaușescu în favoarea păcii, pentru promovarea unor raporturi echitabile între țările industrializate și lumea a treia, într-o perioadă în

care aceste relații au devenit o problemă centrală a politicii internaționale.

În cuvintele rostite de cei prezenți la ceremonia înmăinării înaltele distincții tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu li s-au adresat calde aprecieri la adresa activității excepționale desfășurate până acum, apreciată ca un succes al poporului român și al voinței sale de a acționa pentru cea mai amplă colaborare internațională, pe baza respectului independentei fiecărei națiuni, bazată pe principiile egalității în drepturi și, totodată, urări de succes în activitatea viitoare.

Exprimând calde mulțumiri pentru aprecierile la adresa activității sale, tovarășea Elena Ceaușescu a arătat că principiile care însuflețesc permanent activitatea partidului și statului nostru, a oamenilor de știință și cultură, a întregului popor, punerea lor în practică, au drept scop afirmarea înaltele idealuri ale progresului și civilizației, ale păcii și destinderii internaționale. „Rolul și locul științei, datorită și răspunderea tuturor acelor care iubesc pacea și progresul este de a milita ca minunatele cuceriri ale genului uman să fie puse exclusiv în slujba omului, a îmbunătățirii condițiilor de viață ale popoarelor”, a spus tovarășea Elena Ceaușescu, exprimând o nobilă profesiune de credință a omului de știință și cultură, a omului care iubeste pacea și progresul.

În cadrul ceremoniei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o cuvântare, urmărită cu larg interes de cei prezenți. Arătând că: „Ne aflăm într-un moment deosebit de important în viața internațională, în primul rând prin faptul că s-au produs asemenea evenimente care au dus la accentuarea puternică a încordării, la concentrări de forțe militare în diferite zone ale lumii — ceea ce creează o primejdie deosebit de mare nu numai pentru politica de destindere, dar pentru însăși pacea și independența popoarelor, creind pericolul unei confruntări militare”, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat, încă o dată, că: „Nu se poate concepe o politică de destindere fără respectarea independenței fiecărei națiuni. De aceea trebuie să milităm neabătut pentru a se asigura în întreaga lume, de către toate statele, respectarea neabătută a independenței națiunilor, a dreptului fiecărui popor de a-și alege liber, așa cum dorește, calea dezvoltării sale, fără nici un amestec din afară”.

În încheierea cuvântării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a asigurat că România va fi întotdeauna un sprijin activ, așa cum a fost și până acum, în politica de destindere, colaborare și pace, că nu va precupeți nimic pentru o politică de respect al independenței fiecărei națiuni.

PETRE ALEXE

Ora voinței naționale

(Urmare din pag. 1)

rilor noștri a însemnat marea biruință a independenței și suveranității României moderne, am apărut apoi această independentă a patriei tot printr-un act suprem de opțiune, la Mărășești și la Oituz. Opțiunea, la noi, a fost întotdeauna, între moarte și viață, între supunere și libertate, între înfăptuire și demnitate. Marele act istoric de la 23 August 1944 a încununat, prin luptele și jertfele comunistilor, o îndelungă și clocotitoare istorie, a opțiunilor pentru dreptate și libertate, pentru progres, pentru o civilizație autentică, pusă în slujba poporului, a prezentului și a viitorului său. Am optat, acum 35 de ani, la 6 martie 1945, pentru primul guvern cu adevărat revoluționar, cu adevărat democratic din istoria țării, opțiune care, izvorită din masele largi, întemeiată pe prezența și pe participarea lor la istorie, ca act creator, a însemnat însăși modificarea regimului nostru politic, trecerea lui definitivă, ireversibilă sub puterea muncitorilor și țăranilor.

După secole de zăbucire, țara s-a așezat. Stăpîn în ea a devenit doar poporul, cel muncitor, cel cîștit și drept, cel ce cunoaște prețul jertfei, cel ce a dat numai și numai jertfe, cel pentru care jertfa a fost, secole de-a rîndul, un act

cotidian. I s-a convenit tihna păcii și a creației, ca o dreaptă răscumpărare. I s-a convenit și i se cuvine dreptul de a lucra, în sfîrșit, pentru sine. I s-a convenit și i se cuvine privilegiul bucuriei, privilegiul răsplatei după muncă, privilegiul de a-și crește și înzestra copiii, privilegiul de a hotări singur asupra zilelor sale de azi și de mâine. Privilegiu? Nu, drepturi! Iar aceste drepturi i le-au asigurat poporului nostru socialismul, conducerea încercată și clarvăzătoare a Partidului Comunist Român. I s-au asigurat, cu deosebire, în acești ultimi ani, ani-corolar ai revoluției, cei mai dinamici, cei mai denși în eforturi, dar și în înfăptuirii creatoare pe toate planurile, anii maximei afirmări a României socialiste, anii maximei afirmări a socialismului românesc, anii Congreselor al IX-lea, al X-lea, al XI-lea și al XII-lea ale Partidului Comunist Român.

S-a implinit, chiar în aceste zile din preajma alegerilor, un deceniu și jumătate de cînd, în fruntea noastră, printr-o înaltă și inspirată opțiune istorică, inaugurînd acești ani-corolar ai revoluției și ai dezvoltării, ai libertății și demnității noastre, a fost ales omul al cărui nume se identifică, astăzi, cu partidul, cu România, cu poporul, exprimîndu-le ca o chințesă a marilor lor virtuți, simbolizîndu-le și girîndu-le locul, destinul, devenirea. S-a implinit, în aceste zile de prag

de martie, în semnificativă coincidență cu primăvara — amintind năvalnica, primăvara izbucnirilor de seve a unui anotimp social de o unică anvergură, de o unică frumusețe în istoria României și a românilor — un deceniu și jumătate de cînd fiul cel mai iubit al neamului, cel care a făcut pentru neamul acesta mai mult ca oricare altul, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost ales în fruntea partidului și investit cu suprema magistratură a statului. Cei ce am fost — și toți am fost! — entuziaștii martori ai acelui anotimp, cei ce i-am dăruit — și toți i-am dăruit! — bătaia inimilor și ardența conștiințelor, într-un unison de înflăcărare, de dragoste, de speranță și de încredere, nu vom uita niciodată — pentru că am simțit-o și o simțim din plin, în munca noastră, în viața noastră! — capacitatea cosmică de transfigurare pe care asemenea evenimente o au în existența unei națiuni.

La 35 de ani de la proclamarea, în România, a puterii poporului, la 15 ani de cînd această putere și-a dat măsura întregă a capacității ei modelatoare, demurgice, în aceste zile de prag aurit de martie, marcat prin urma în care se vor depune milioanele noastre de opțiuni, statisticienii și mașinile electronice au, mai mult ca oricînd, de lucru, pentru a putea cuprinde și ogîndi epocile realizării constructive ce definesc fiecare domeniu al civilizației noastre, ce împodobesc fiecare localitate a țării, ce marchează destinul fiecăruia dintre noi. Ne aflăm în plin proces de perfecționare, de dezvoltare multilaterală a țării, a economiei și a culturii, a democrației și unității

noastre, a inițiativii cetățenești pe toate nivelele, în toate sectoarele de activitate, pe marile linii sens înscrise în documentele adoptate de Congresul al XII-lea al partidului — programul electoral al Frontului Democratice și Unității Socialiste. Ne aflăm, cuprinși cu toată ființa noastră, în nobila, însuflețitoare, bărbătească luptă — deloc ușoară, încă izbindu-se de greutate, încă solicitîndu-ne eroismul, dar cu orizonturile victoriei decise ferm printr-o politică realistă, lucidă, temeinic fundamentată pe înseși realitățile și aspirațiile țării — pentru desăvîrșirea civilizației noastre socialiste, a acelei civilizații în care tot ceea ce se înfăptuiește — așa cum arată conducătorul partidului și statului nostru — „este destinat omului, bunăstării și fericirii sale, progresului și prosperității întregii națiuni”.

Purtăm cu toții mîndria acestui drum. Nutrim cu toții sentimentul, de maximă plenitudine sufletească, că sintem cetățeni ai României de azi, țară a dinamismului economic, a forțelor de creație în plină expansiune, a culturii și științei înaintate, a edificării omului nou, a eroismului diurn al construcției. Sintem mîndri de succesele pe care actualul plan cincinal, coincident cu legislatura pe care o încheiem, le propune, în industrie ca și în agricultură, în edificarea de locuințe ca și în politica prețurilor, ca pe indici dintre cei mai revelatori, de înalt interes în ochii celor ce ne privesc, destăinînd un demers constructiv deopotrivă

Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

PENTRU UN STIL DE MUNCĂ REVOLUȚIONAR ÎN ÎNTREAGA ECONOMIE NAȚIONALĂ

Recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. — la care au participat primii secretari, secretarii cu probleme agrare și secretarii cu probleme economice ai comitetelor județene de partid, conducerile ministerelor și altor organe centrale, activul central de partid — magistrala cuvintare rostită cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu au fost întâmpinate cu deosebit interes și cu bucurie de opinia publică din țara noastră. Făcând o amplă și fundamentată analiză a problematicei economice în acest ultim an al cincinalului, cuvintarea secretarului general al partidului are o însemnătate excepțională în orientarea sigură, concretă a organelor și organizațiilor de partid, a organelor de stat centrale și locale, a tuturor oamenilor muncii în activitatea lor practică, consacrată îndeplinirii în cel mai bune condiții a sarcinilor de plan. Indicațiile, soluțiile și concluziile la care s-a ajuns în cadrul consfătuirii alcătuiesc un adevărat program de acțiune pentru ridicarea la cote cât mai înalte a activității din întreaga economie națională.

Participanții la consfătuire au evidențiat succese de seamă obținute de oamenii muncii în primii patru ani ai cincinalului.

După cum a subliniat în cuvintarea sa secretarul general al partidului, în realizările obținute este încorporată și munca nemijlocită a organizațiilor de partid, a comunistilor. Înfăptuirile de până acum demonstrează capacitatea, hărnicia, forța creatoare a oamenilor muncii, faptul că întregul popor este hotărât să facă totul pentru îndeplinirea neabătută a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Mersul vieții noastre economice atestă cu putere justetea politicii partidului, caracterul realist al planurilor de dezvoltare economică și socială a patriei.

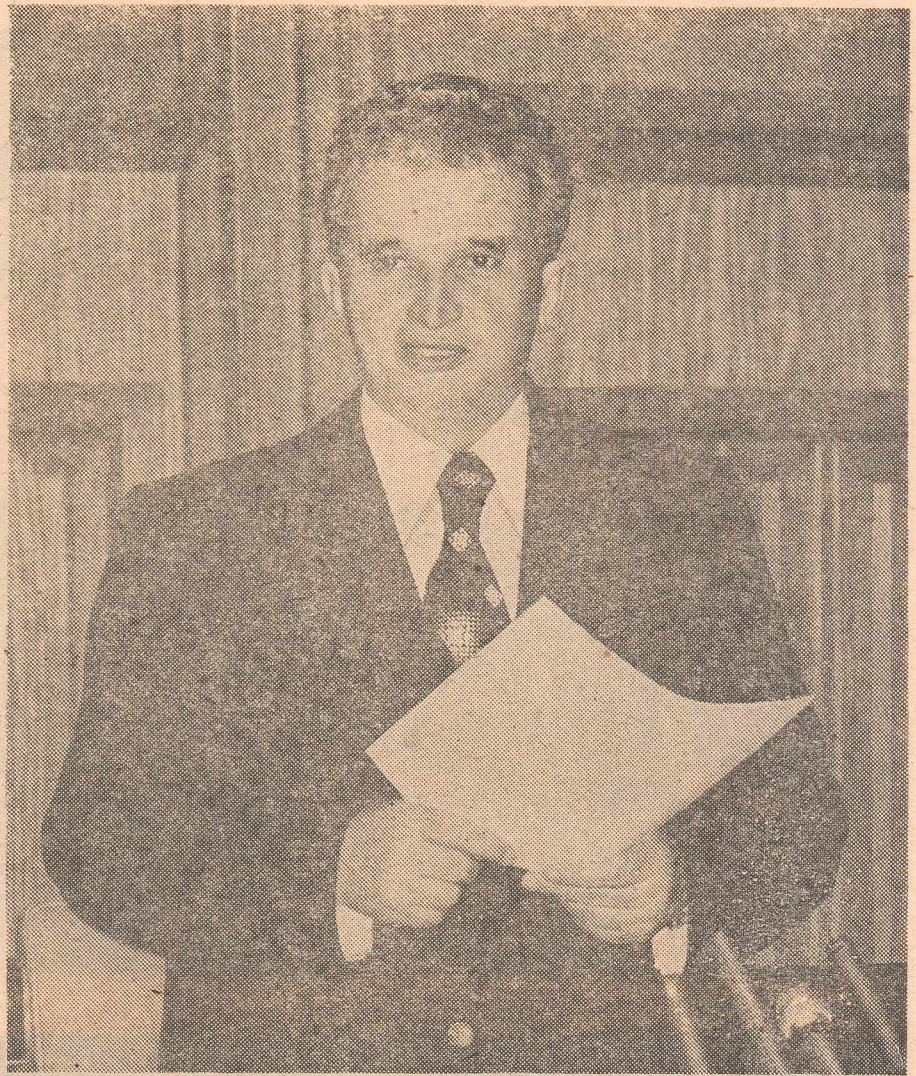
Marcind cu satisfacție și cu mândrie patriotică realizările, consfătuirea a scos în evidență și neajunsurile existente. Deși avem o creștere importantă în primii patru ani ai cincinalului, s-au înregistrat nerealizări atât în industrie, cât și în agricultură, mai ales în cursul anului 1979. Din analiza acestor lipsuri, pentru organele de partid și de stat, pentru toți oamenii muncii, se desprinde sarcina de mare importanță de a lua măsuri ferme pentru lichidarea deficiențelor și desfășurarea întregii activități în cel mai bune condiții, astfel încât să se asigure încheierea cincinalului atât cu realizarea prevederilor planului inițial, cât și a prevederilor suplimentare, punind în acest fel o bază trainică pentru cincinalul viitor.

O atenție deosebită a fost acordată căilor și metodelor de lichidare a lipsurilor constatate, de îmbunătățire a stilului de muncă. „Aș dori să atrag atenția — a subliniat în cuvintarea sa la consfătuire tovarășul Nicolae Ceaușescu — că se impune, de sus până jos, introducerea unui stil de muncă comunist, revoluționar, de înaltă responsabilitate și exigență, de ordine și disciplină. Trebuie să punem capăt cu desăvârșire tendințelor de a îneca munca vie în hirtii și vorbărie, concentrând activitatea în cadrul unităților productive. Cel puțin două treimi din munca fiecăruia să se desfășoare jos — în întreprinderi, în unitățile industriale, agricole, de cercetare și din alte sectoare, acolo unde se hotărăște soarta planului — pentru a asigura desfășurarea normală a producției. Trebuie să punem capăt justificărilor; nimeni nu trebuie să se apere invocând tot felul de hirtii, de ordine scrise, ci fiecare trebuie să răspundă personal de îndeplinirea concretă a sarcinilor încredințate. Nu avem nevoie de tot felul de planuri suplimentare, ci de muncă concretă, de realizarea planurilor stabilite”. Din cuvintare se desprinde ideea că principalul criteriu de apreciere a muncii organelor și organizațiilor de partid, a ministerelor și celorlalte organe de stat, a tuturor oamenilor muncii îl reprezintă realizarea planului de stat la toți indicatorii, în mod ritmic și la un nivel calitativ superior.

Pornindu-se de la faptul că pentru România agricultura reprezintă un sector foarte important, care trebuie să asigure buna aprovizionare a populației și industriei, la consfătuire s-au pus pe prim plan problemele agriculturii. În acest context, o atenție deosebită s-a acordat producției de cereale, subliniindu-se necesitatea de a se depune toate eforturile pentru ca în anul 1980 să se obțină o producție de cereale de 25—26 milioane de tone. Sarcini de seamă se pun și referitor la activitatea în celelalte sectoare ale agriculturii. În privința plantelor tehnice — floarea-soarelui, sfecla, soia, inul, cinașa — trebuie să se obțină producții mult mai mari. În legumicultură, planul prevede, pentru anul 1980, realizarea unei producții de 5 milioane tone legume. Este necesar să se mărească suprafața cultivată cu legume având valoare nutritivă ridicată — mazărea și fasolea. O atenție specială trebuie acordată asigurării aprovizionării populației cu legume proaspete. Este necesar ca începând din martie și până în noiembrie, populația să fie aprovizionată cu legume în stare naturală — proaspătă sau uscată. În pomicultură și viticultură, unde s-au făcut investiții însemnate, se impune realizarea unei producții care nu numai să satisfacă necesitățile populației, dar să ofere și rezerve pentru export. În zootehnie sunt necesare măsuri mai ferme, preocupări mai susținute pentru realizarea efectivelor de animale, a producțiilor de lapte și carne rafinate, pentru asigurarea bazei furajere.

În legătură cu sarcinile tuturor ramurilor agriculturii a fost subliniată importanța unei judicioase folosiri a fondului funciar, a irigațiilor și a altor factori. Intrucât, din diferite cauze, se pierd anual 10—15 la sută din suprafața agricolă, secretarul general al partidului a arătat că trebuie acționat cu toată hotărârea pentru însămânțarea și cultivarea chiar și a ultimului metru pătrat. În ceea ce privește irigațiile, ele trebuie să dea maximum de randament. La porumb, de exemplu, de pe un teren irigat trebuie să se obțină cel puțin 8 000 kilograme boabe la hectar.

Importante, pentru bunul mers al agriculturii, sunt și alte măsuri: valorificarea la maximum a bazei tehnico-materiale din dotarea unităților agricole — tractoare, mașini și utilaje; efectuarea la timp a tuturor lucrărilor cu respectarea strictă a normelor agrotehnice; generalizarea experiențelor valoroase existente în fiecare sector de activitate; intronarea unei ordini și discipline desăvârșite în toate perioadele — la însămânțări, la întreținerea și strinsul recoltei; participarea nemijlocită a tuturor locuitorilor satului precum și a factorilor care răspund, la sate sau în orașe, de agricultură, la munca cimpului, în unitățile de bază. Sarcini deosebite, pe această linie, revin pre-

ședinților consiliilor unice agroindustriale, care nu sînt numai organizatori de partid, ci răspund nemijlocit, pe linie de stat, de activitatea de producție, legind strîns întreaga lor muncă de îndeplinirea planului, de realizarea producțiilor prevăzute. Totodată, s-a subliniat necesitatea ca toți cei ce locuiesc în sate, inclusiv muncitorii, să se ocupe de agricultură. Gospodăriile sătești trebuie să lucreze în întregime terenurile de care dispun, inclusiv curțile. Locuitorii satului, cuprinzînd și medicii, inginerii, muncitorii din fabrici, trebuie să crească animale și să lucreze pămîntul. Se impune, de asemenea, ca și în orașe să se introducă dreptul și obligația populației de a crește animale.

Din analiza excepțională făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, se desprinde cu mare claritate și cu deosebită forță de convingere faptul că sarcinile agriculturii noastre în acest ultim an al cincinalului sînt pe deplin realizabile. Deși prevederile sînt mai mari decît în 1979, prin mobilizarea, pe baza și în sensul indicațiilor secretarului general al partidului, a tuturor forțelor din agricultură, aceste prevederi pot fi îndeplinite.

Introducerea cu hotărîre și consecvență a stilului de muncă comunist, revoluționar, de înaltă responsabilitate și exigență, de ordine și disciplină reprezintă în egală măsură și o cerință a activității organelor de conducere, a tuturor lucrătorilor din industrie și investiții. În cuvintarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că în momentul de față trebuie să se treacă cu hotărîre la luarea măsurilor pentru realizarea în întregime a planului pe acest an, pentru încheierea cu succes a cincinalului. Pe primul plan trebuie să se pună realizarea producției fizice în toate sectoarele, începînd cu cele producătoare de materii prime și materiale, mai ales în sectorul minier și în cel petrolier. Metalurgia trebuie să realizeze producția de metal, în primul rînd de oțel, în conformitate cu prevederile planului, în sortimentele stabilite, cu prioritate cele necesare pentru industria constructoare de mașini. La fel, chimia trebuie să asigure livrarea la timp a materialelor necesare producției. Noul mecanism economic, pentru aplicarea căruia este necesar să se acționeze cu toată hotărîrea, stimulează întreprinderile în reducerea cheltuielilor materiale, sporind valoarea nou creată prin incorporarea în aceeași cantitate de materii prime, de materiale și energie, a unei munci tot mai calificate, de randament tot mai ridicat.

Ca o incununare a tuturor problemelor abordate, secretarul general al partidului nostru s-a referit la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, țelul final al întregii activități economice. El a arătat că, preocupîndu-ne de realizarea sarcinilor economice, nu trebuie să uităm îndeplinirea măsurilor privind ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor. Dar ridicarea bunăstării este legată direct de felul în care se dezvoltă forțele de producție, de felul în care cresc averea națională și venitul național, în care se asigură producția fizică necesară.

Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. a evidențiat încă o dată rolul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în procesul de perfecționare continuă a activității de partid și de stat, în ridicarea nivelului acestei activități potrivit cerințelor tot mai înalte ale actualei etape de dezvoltare a țării.

ION D. GOIA ■

statornic și ascendent, adesea cu valoare de performanță, adesea cu valoare de unicat într-o lume și într-o epocă bulversate de crize acute ale economiei, de ravagii ale inflației, ale șomajului, ale subdezvoltării. Sintem mîndri de viitorul spre care pășim, de România care, în anii ce vin, va depăși (fiindcă forța de a o face este aici, la noi, agonisită prin munca noastră, neimpiedicată de nimeni, nefurată de nimeni) starea de stat în curs de dezvoltare, afirmîndu-se printre forțele avansate ale planetei. Sintem mîndri de politica de construcție și de politica internațională a partidului și statului nostru, cea prin care România de azi își afirmă prin faptă idealurile internaționaliste, dorințele ei de cooperare, de pace, de destindere, de întărire a securității popoarelor, de respectare a independenței lor, în Europa și în întreaga lume, înscriindu-se ca un factor dintre cei mai activi în concertul popoarelor, impunîndu-și prestigiul pe toate meridianele. Sintem mîndri de ceea ce sintem în stare să edificăm pentru astăzi și să propunem cu certitudine pentru mîine, atât aici, la noi, cât și în lumea care ne înconjoară, al cărei ritm trece și prin noi și pe care îl propulsăm adesea, sintem mîndri de unitatea deplină dintre politica noastră internă și cea externă, înfăptuite de un popor ce, proclamînd niște idei și niște țeluri, le răspică în mod curajos și le urmează ferm, în primul rînd, el însuși.

„Programul Frontului Democrației și Unității Socialiste prezentat în alegerile trecute — se arată în Manifestul F.D.U.S. — a fost îndeplinit cu succes!

Angajamentul asumat, în fața națiunii, de Frontul Democrației și Unității Socialiste a fost respectat pe de-a-nregul. România de astăzi se înfățișează ca o țară socialistă care a cunoscut un progres impresionant în toate domeniile vieții economice și sociale, ca o țară care, în anii care au trecut de la alegeri, și-a dus cu consecvență la îndeplinire proiectele de multilaterală dezvoltare socialistă, bucurîndu-se pentru înfăptuirile sale de prețuirea popoarelor lumii, de sporierea continuă a prestigiului și autorității sale pe toate meridianele globului”.

Acest martie 1980 aduce astfel în fața urnelor un popor mai unit ca oricînd în mîndria realizărilor sale, a perspectivei sale, mai unit ca oricînd în ideile, în convingerile, în opțiunile, în faptele sale de muncă și de creație, cu acea unitate a cugetului și a simțirii, visată de înaintași, care azi, mai mult ca oricînd, a devenit o realitate determinantă, un factor motor al înaintării pe toate planurile. O astfel de unitate, probantă și decisivă în toate manifestările vieții noastre, înrolînd milioane de oameni, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, muncitori, țărani și cărturari, români, maghiari, germani sau de alte naționalități, constituți în marele bloc de granit al națiunii noastre socialiste, nu se poate naște, necum dezvolta și consolida, printr-un decret, printr-un ordin, ci numai printr-o identitate deplină a țelurilor, a crezurilor, la scara unui întreg popor, printr-o sudură intimă, printr-o armonie perfectă între masele largi și forța politică ce le reprezintă și le conduce, într-un climat al democrației reale,

cu iradiere egală pentru toți membrii societății. Dincolo de marile succese ale economiei, ale construcției, ale civilizației și culturii noastre, nu transcendîndu-le, ci explicîndu-le în inșeși esența și forța lor, se află această democrație a noastră, al cărei iradiant nucleu e democrația muncitorească, ridicată la maxima-i plenitudine în ultimul deceniu și jumătate. Este epoca în care un întreg popor, exercitîndu-și efectiv rolul de proprietar și de beneficiar al avuțiilor naționale, inclusiv al celor spirituale, și-a transferat, firesc, acest rol și pe planul democrației, spunîndu-și cuvîntul, deliberînd și decizînd nemijlocit în problemele ce-i privesc prezentul și viitorul. Un întreg sistem de măsuri, de forme și de structuri compunînd un larg și dinamic cadru menit să amplifice procesul de continuă adîncire a democrației noastre socialiste, de activă participare a maselor la conducerea țării, incununat de recente hotărîri ale Congresului F.D.U.S., de noile și cuprinzătoare atribuții cu care a fost investită marea organizație revoluționară a națiunii, își spune astăzi, din plin, cuvîntul. Inșăși actuala campanie electorală a fost menită — și faptele atestă că menirea ce i s-a pus în față s-a realizat cu deplin succes — să marcheze o nouă treaptă în dezvoltarea acestui proces, care, în concepția partidului, a secretarului său general, se înscrie ca o primordială condiție a edificării și a desăvîrșirii socialismului autentic, de omenie, creat de oameni și pentru oameni. Adunările de desemnare a candidaților F.D.U.S., întîlnirile candidaților cu alegătorii, bucurîndu-se

de o masivă participare în orașe ca și la sate, au prilejuit, pretutindeni, o analiză temeinică, exigentă, lucidă, atît a succesei cit și a lipsurilor, s-au soldat cu prețioase propuneri emanînd din masa alegătorilor, campania transformîndu-se astfel într-o veritabilă școală a răspunderii sociale, a pasiunii civice, a spiritului gospodăresc în acțiune, a mobilizării tuturor brațelor și conștiințelor pentru exemplara îndeplinire a mărețelor sarcini trasate de Congresul al XII-lea al partidului.

Peste trei zile, țara va vota! Peste trei zile, urmînd chemarea pe care a adresat-o cel mai bun fiu al poporului, secretarul general al partidului, președintele Republicii, propus candidat de alegătorii unei redevabile și celebre vetre muncitorești, vatră-simbol a Capitalei și a patriei — chemarea de a face din alegeri „o puternică demonstrație a unității de granit a întregii noastre națiuni, a forței democrației socialiste, a trăinicieii și superiorității orînduirii noastre noi, în care poporul este cu adevărat liber și stăpîn pe faptele sale” — milioane de cetățeni ai acestei țări se vor prezenta în fața urnelor.

Votul lor — mandatul pe care-l încredințează candidaților F.D.U.S. — va fi un vot-încredere, un vot-legămînt, un vot al sufletului, un vot al nestrămătării de pasiune și faptă, un vot pentru neabătută îndeplinire a hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, pentru progresul, pentru bunăstarea, pentru civilizația mereu înfloritoare a României și a românilor.

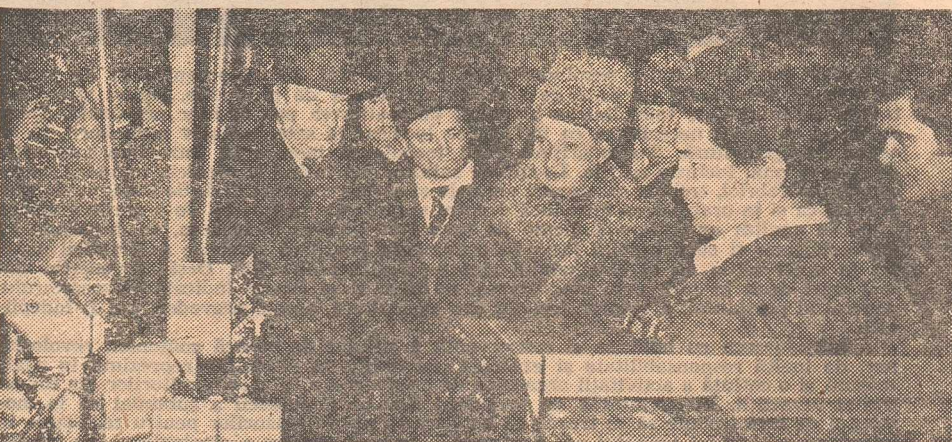

Primire călduroasă la Intreprinderea „23 August”

Danubiana, o întreprindere cu prestigiu, primește un oaspete prestigios

La I.M.U.A.B., în dialog fertil și clarvăzător

Între harnicele muncitoare de la Filatura de lână pieptănată

Un rodnic dialog cu oamenii muncii în preajma zilei alegerilor, o strălucită expresie a democrației socialiste

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în mari întreprinderi din Capitală

Apropierea importantului eveniment politic de la 9 martie se simte tot mai mult; în fabrici și uzine, pe ogoare, în școli și facultăți, pretutindeni domnește o atmosferă de însuflețită activitate creatoare, de puternic avânt patriotic pentru împlinirea întocmai, neabătută, a hotărârilor celui de-al XII-lea Congres al P.C.R. Pe acest fond tonic, de fermitate revoluționară, față de îndeplinirea tuturor sarcinilor, de optimism și încredere nestrămutată în politica generală a partidului a avut loc recenta vizită de lucru în Capitală, a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, însoțit de tovarăși din conducerea partidului și statului, s-a aflat joia și vineră trecută în mijlocul colectivilor de muncă de la câteva dintre cele mai reprezentative uzine bucureștene — I.M.U.A.B., „23 August”, „Republica”, Intreprinderea de lână pieptănată. Intreprinderea mecanică de utilaj chimic, „Vulcan”, I.M.G.B., „Danubiana”, unități cu pondere însemnată în economia Capitalei și a întregii țări.

Vizita de lucru dobândește o semnificație aparte, întrucât ea s-a constituit ca o nouă întâlnire a conducătorului partidului și statului nostru cu puternicele colective muncitorești care l-au propus candidat în circumscripția electorală numărul unu „23 August” din București pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională. Sentimentele de dragoste, de stimă și sinceră bucurie cu care a fost întâmpinat peste tot sînt expresia înaltei prețuri pe care oamenii muncii din întreaga țară, întregul popor le nutresc față de cel mai iubit fiu al națiunii noastre socialiste.

Vizita a depășit cadrul obișnuit al unei întâlniri obișnuite, datorită puternicului ei

caracter politic și de lucru. Dialogul viu, nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii din întreprinderile vizitate, cu reprezentanții și specialiștii ministerelor de resort, asupra modului cum se îndeplinesc sarcinile planului pe anul 1980, precum și cu privire la măsurile ce se impun, în lumina indicațiilor date la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. pentru perfecționarea continuă a activității economice, pentru realizarea exemplară a tuturor prevederilor actualului cincinal, a relevat amplitudinea realizărilor, dar în același timp el a permis să fie arătate deschis, fără ocolișuri, și unele nerealizări, lipsuri și greutăți, să fie stabilite pe loc acțiuni concrete pentru înlăturarea deficiențelor de orice natură. Indicațiile date cu această ocazie de tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și îndemnul său mobilizatoare au fost primite cu satisfacție de comunisti, de toți oamenii muncii care s-au angajat să le transpună întocmai în viață.

Intreprinderea de mașini unelte și agregate a fost prima unitate care a avut cîntec să primească vizita conducătorului partidului și statului nostru. Printre altele, gazdele au arătat că pînă acum au realizat 35 de mașini-unelte de mare gabarit, între care și struțul carusel de 16 m, mașina orizontală de alezat și frezată AFP-200, mașina de rectificat interior cu lungime de pînă la 3 000 mm, linia automată de prelucrat capete de osoi. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat aceste rezultate și a indicat că, în acest an, să se treacă rapid la asimilarea altor mașini-unelte și agregate, întreprinderea să acționeze cu hotărîre pentru îndeplinirea tuturor prevederilor de plan și să caute noi posibilități pentru economisirea metalului și a energiei, lucru de care depinde în mare măsură sporirea eficienței întregii activități, mai bună folosire a

spațiului de producție existent. Au reținut atenția și, totodată, au fost relevate preocupările Institutului de cercetări și inginerie tehnologică de specialitate în direcția creării în țară a celor mai complicate ansamble și subansamble din componența mașinilor-unelte, precum și a diverselor sisteme de automatizare a operațiilor tehnologice.

Următorul popas a fost făcut la Intreprinderea „23 August”. Dialogul a început și aici direct în sectoarele de fabricație. Directorul marii întreprinderi, tovarășul Carol Dina, a înfățișat rezultatele obținute pe ansamblul întreprinderii în actualul cincinal, subliniind că unitatea are un aport tot mai mare la înzestrarea tuturor ramurilor economiei naționale cu mașini și utilaje de înaltă tehnicitate și că după estimările făcute există premise reale ca, în jurul datei de 15 iunie 1980, colectivul să-și îndeplinească sarcinile prevăzute pe întregul cincinal și să realizeze pînă la sfîrșitul anului un spor de producție de circa 3,6 miliarde lei. S-a subliniat, de asemenea, că au fost asimilate în actualul cincinal 33 tipuri noi de mașini și utilaje, între care locomotive, motoare diesel de diferite puteri, utilaje tehnologice, de mare complexitate, astfel încît în anul 1980 ponderea produselor noi și reproiectate în producția marfă a uzinei să fie de peste 75 la sută.

Au fost apreciate rezultatele de ansamblu obținute și mai ales realizările înregistrate de acest harnic colectiv de muncă în traducerea în viață a sarcinilor pe care secretarul general al partidului le-a formulat cu prilejul participării sale, anul trecut, la adunarea oamenilor muncii din această unitate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat specialiștilor să persevereze în direcția asimilării unor produse de care are economia nevoie, pentru a se reduce în continuare volumul

importurilor, iar în privința noilor capacități ce urmează a intra în funcțiune a recomandat să se aibă în vedere folosirea mai rațională a suprafețelor existente și organizarea în flux continuu a liniilor de fabricație. Insistînd asupra necesității introducerii în construcția de motoare a unor tehnologii moderne, de vîrf, care să asigure creșterea calității produselor și sporirea productivității muncii, secretarul general al partidului a cerut să se accelereze în continuare realizarea programului de dezvoltare a familiilor de motoare cu puteri mari, iar specialiștii să aibă în vedere asigurarea de piese de schimb, modernizarea tehnologiilor, perfecționarea metodelor de încercare, realizarea prin forțe proprii a numeroase utilaje și dispozitive care încă se importă cu valută foarte.

Adesea, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit la diferite locuri de muncă unde i-a întrebat pe muncitori cum lucrează și dacă apreciază că pot realiza peste plan unele produse de care economia națională are multă nevoie. Muncitorii au răspuns că există condiții și că le vor folosi cu pricepere și eficiență pentru a asigura o producție suplimentară, de calitate, la nivelul exigențelor ce se impun.

La fabrica de locomotive, conducătorul partidului și statului a fost martor la ieșirea de pe banda de montaj și la plecarea în cursă a celei de-a 4 020-a locomotivă fabricată la „23 August”, apoi tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost prezentate cel mai mare tip de locomotivă intrat în fabricație — cea de 2 400 CP, din care s-a executat recent primul lot de 20 bucăți — precum și locomotiva diesel-electrică de 1 500 CP, un nou tip de locomotivă concepută de institutul propriu de cercetări și inginerie tehnologică.

În continuare a fost vizitată Intreprinderea „Republica”. Ca peste tot, și aici

Moment inaugural la întreprinderea de mașini grele

Aspect din timpul vizitei la întreprinderea mecanică de utilaj chimic

tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întâmpinat cu multă bucurie, cu sentimente de dragoste, de stimă și recunoștință. Cu mândrie și satisfacție, muncitorii întreprinderii i-au prezentat secretarului general al partidului Uzina de țevi din oțeluri aliate, recent construită, importantă unitate de producție care ilustrează dezvoltarea intensă luată de cunoscuta întreprindere bucuresteană. Uzina va produce anual 40 000 de tone de țevi din oțeluri inoxidabile, înalți aliați și aliați și va satisface în cea mai mare măsură nevoile de țevi speciale ale țării. După ce a analizat indeaproape, cu miniștrii și specialiștii prezenți, probleme de o deosebită însemnătate pentru activitatea noii unități în special și a întreprinderii în general, tovarășul Nicolae Ceaușescu a detașat, de la pupitrul de comandă, procesul automat de extrudare a țevilor, precum și tehnica românească. Acest moment emoționant a fost urmat cu bucurie și deosebit interes de toți cei prezenți. Secretarul general al partidului a recomandat să se acționeze pentru continuarea și aducerea procesului de diversificare a producției de țevi și țrefilate, pentru creșterea producției livrate la export, căutarea soluțiilor care să asigure, în a doua etapă de dezvoltare a întreprinderii, folosirea cât mai economicoasă a suprafețelor de producție existente, sporirea gradului de mecanizare și automatizare.

Filatura de lină pieptănată a constituit ultimul obiectiv al vizitei de lucru din această zi. Aici, secretarul general al partidului i-a fost înfățișat, printre altele, modul gospodăresc în care colectivul acestei mari unități a înțeles să transpună în viață indicațiile date cu prilejul vizitei precedente privind mai buna folosire a spațiilor de producție, prin reamplasarea optimă a utilajelor existente și prin noi tehnologii, cu o eficiență ridicată, perfecționarea și punerea în practică a unei serii de procedee de valorificare a materialelor re folosibile.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Capitală a continuat în cursul zilei de vineri, 29 februarie. Dialogul din această zi a început pe platforma industrială din zona de sud a municipiului, la întreprinderea mecanică de utilaj chimic, și a continuat la „Vulcan”, I.M.G.B. și „Danubiana”. Ca și în ziua precedentă, s-a analizat, la fața locului, stadiul în care se află îndeplinirea sarcinilor de plan pe acest ultim an al cincinalului revoluției tehnico-stiințifice, modul în care se acționează, în lumina hotărârilor Congresului al XII-lea, pentru găsirea unor soluții eficiente și originale de

optimizare a producției. Luând cunoștință cu satisfacție de numeroase realizări, la întreprinderea mecanică de utilaj chimic, bunăoară, secretarul general al partidului a indicat să se acționeze susținut pe linia dezvoltării și diversificării continue a producției de utilaj tehnologic pentru industria alimentară și tehnica frigului, spre a asimila și prelua, în anii următori, un volum și o gamă importantă de asemenea instalații; la întreprinderea „Vulcan” a cerut să se acționeze în continuare în direcția modernizării construcției de cazane, atât sub raportul valorificării combustibililor inferiori cât și al creșterii randamentelor, să se acorde pe mai departe o atenție sporită folosirii judicioase a spațiilor de producție, sporirii capacității de lucru a utilajelor, îmbunătățirii tehnologiilor. La întreprinderea de mașini grele, conducătorul partidului și statului nostru și-a consacrat o parte a vizitei analizării modului în care a fost pregătită și se desfășoară fabricația echipamentelor centralelor atomoelectrice și a turbinelor de 660 MW. Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost prezentate câteva utilaje de mare complexitate tehnologică, între care primul strung românesc de 16 m, precum și presa hidroalică de 12 000 tone forță, realizări de mare prestigiu ale acestui colectiv. La rugămintea celor prezenți, secretarul general al partidului a inaugurat probele mecanice ale preseii hidroallice, care este un adevărat colos, în greutate de 6 000 tone și înălțime de 24 m. În sfârșit, la întreprinderea „Danubiana” se analizează aceleași probleme de deosebită importanță privind modernizarea producției de pneuri, prilej cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut prețioase recomandări în vederea desfășurării cu bune rezultate a celei de-a treia etape de dezvoltare a întreprinderii și îmbunătățirii continue a condițiilor de muncă și viață ale oamenilor muncii de pe platformă.

Pe întreg parcursul vizitei, conducătorul partidului și statului nostru a fost primit cu deosebită dragoste, stimă și recunoștință de mii de bucureșteni. Prin puternice ovații și aplauze, ei au dat glas, și cu acest prilej, voinței lor ferme de a-l urma și pe mai departe în îndeplinirea nobilei misiuni pe care i-au încredințat-o partidul și poporul, de a transpune întocmai în viață mărețul Program al partidului de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

MIHAI STĂNESCU ■

Votul anului XV, CEAUȘESCU

E anul, de la Ceaușescu, Cinsprezece,
Răstimp de cind într-uo același mart,
Înalta cirmă-n miinile lui trece,
Neobosit purtind-o, cart de cart.

Si cum ni-i anul tot așa ni-i votul
Și legământul nostru unanim:
Conducător iubit, vom face totul,
Congresul Doisprezece să-mplinină.

E-o Circumscripție electorală
Cu același număr Unu, orice loc
Ce-n anii-acești, de trudă și-ndrăzneală,
Trecu prin aprigu-nooirii foc.

Concetățene, ia aminte bine,
Oriunde-ai fi, pe-ntinsul țării-ntregi,
Prin orice candidați votat de tine
Poporu-alegi, pe tine te alegi!

NICULAE STOIAN ■

Rezoluția Congresului al II-lea al F.D.U.S.

O carte a democrației noastre socialiste

Presă coliditană de luna trecută a publicat ultimul document elaborat de forumul din 17 și 18 ianuarie 1980: Rezoluția Congresului al II-lea al Frontului Democratice și Unității Socialiste. Venind să întregască patrimoniu conceptual, de drept și de facto, al democrației noastre cu un foarte util instrument de lucru, ea reprezintă înainte de toate o remarcabilă sinteză asupra lucrărilor Congresului și stadiului de dezvoltare la care a ajuns astăzi în patria noastră participarea masei largi de oameni al muncii la elaborarea și înlăptirea marilor decizii ce privesc soarta lor de azi și de mâine, asupra rolului formelor concrete, instituționalizate, de manifestare a acesteia.

Rezoluția, această adevărată carte ce oglindește fidel însăși realitățile vieții, apreciază Congresul Frontului Democratice și Unității Socialiste drept un eveniment deosebit de important în viața social-politică a țării, în procesul de dezvoltare a democrației noastre socialiste: el a reprezentat o puternică manifestare a unității de voință și acțiune, a coeziunii indestructibile a întregului popor în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a hotărârii de a înlăpti întocmai politica generală a partidului și statului.

Cum bine se știe, în centrul dezbaterilor s-au aflat documentele și hotărârile Congresului al XII-lea al P.C.R., sarcinile transpunerii în viață a mărețului program de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism. În unanimitate, participanții la Congres au subliniat că aceste documente asigură dezvoltarea și mai puternică a bazei tehnico-materiale a societății noastre, ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a masei populare, perfecționarea în continuare a relațiilor sociale, lărgirea și adâncirea democrației socialiste, participarea activă și conștientă a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor la conducerea societății, la făurirea propriului destin.

Fiecare paragraf, fiecare rând din Rezoluție degajă o mare bogăție de fapte și idei, toate avind la bază suportul logic al realităților noastre. Ele reflectă spiritul de profundă responsabilitate și unanimitatea de gând și simțire a tuturor participanților la lucrări. Astfel, în consens cu gândurile și sentimentele întregului popor, s-a reafirmat puternic faptul că în cadrul Frontului Democratice și Unității Socialiste rolul de forță politică conducătoare revine Partidului Comunist Român. Acelui forțe care, prin întregă sa activitate, și-a dovedit în chip strălucit devotamentul nelămurit față de interesele vitale ale patriei, capacitatea de a călăuzi cu succes societatea noastră pe drumul luminos al socialismului și comunismului. Realegerea, cu bucurie și entuziasm, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în înalta funcție de președinte al Frontului Democratice și Unității Socialiste este cea mai elocventă confirmare în acest sens.

Prin toate hotărârile luate, prin modul înțelept, de înaltă principialitate în care s-au dezbătut problemele aflate pe ordinea de zi a Congresului din ianuarie, s-a dovedit încă o dată starea de conștiință avansată a poporului nostru, faptul că toți

cei ce muncesc, în calitatea lor de producători, proprietari și beneficiari ai avuției naționale, stăpinesc pe deplin problemele actuale ale dezvoltării țării și simt hotărârit să acționeze cu întreaga lor capacitate pentru a înlăpti mărețele sarcini și obiective stabilite de partid.

Desigur, ar fi și dificil și inoportun ca în acest spațiu restrâns de comentariu să abordăm, chiar să însirăm macar ca pe o canava, întregul conținut de idei al Rezoluției Congresului al II-lea al F.D.U.S.

Merită însă subliniat încă o dată că forumul din 17-18 ianuarie 1980 a acordat o înaltă apreciere cuvântării tovarășului Nicolae Ceaușescu, considerind-o un model de analiză științifică, exigentă, profund revoluționară, a realizărilor remarcabile pe care poporul nostru condus de partid le-a obținut în perioada care a trecut de la precedentul Congres în toate domeniile construcției socialiste, precum și a sarcinilor care stau în nouta etapă în fața tuturor oamenilor muncii. Sub conducerea partidului, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în această perioadă au avut loc transformări politico-sociale profunde. Un rol deosebit de important în acest proces revoluționar cu ample implicații istorice l-a avut introducerea noului mecanism economic-financiar, înlăptirea autoconducerii muncitorești și autogestunii economice în fiecare unitate, măsuri care, așa cum consemnează însăși litera Rezoluției, au impulsionat spiritul de răspundere al organelor de conducere colectivă, al oamenilor muncii, pentru gospodărirea cu eficiență a bazei tehnico-materiale, a resurselor economice.

Instituționalizarea congreselor oamenilor muncii din industrie, construcții, transporturi, agricultură, cultură și educație, crearea altor organisme în cadrul cărora se dezbate, atât la nivel național cât și pe plan local, problemele majore de care depinde viitorul țării, al fiecărui județ și al fiecărei localități, asigură participarea directă, concretă și neîngrădită a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, la conducerea societății noastre. În acest context, îmbunătățirea structurii organizatorice și creșterea rolului Frontului Democratice și Unității Socialiste, pe baza propunerilor deosebit de valoroase făcute de însuși secretarul general al partidului, capătă o importanță cu totul deosebită.

Neslăbita consecvență cu care partidul nostru militează pentru dezvoltarea continuă a democrației socialiste este amply ilustrată de crearea organizațiilor democratice și unității socialiste, organizații politice revoluționare-patriotice, cărora li se încredințează un rol important în asigurarea participării, sub conducerea partidului, a tuturor categoriilor de oameni ai muncii la conducerea diferitelor domenii de activitate, a treburilor obștești, atât pe plan local cât și național. Deosebit de semnificativ este faptul că pentru toate organele puterii de stat se fac propuneri de candidați pentru alegerile de deputați și din rândul acestor organizații, că se va avea în vedere promovarea în diferite munci de conducere a unor membri ai lor care dovedesc capacitate și competență, că li se vor atribui numeroase alte sarcini politice. Or, aceasta, trebuie recunoscut, reprezintă elemente noi de excepțională importanță în procesul de continuă perfecționare a democrației românești.

S. MIHAI ■

Bărăganul în pragul primăverii

Să nu accepți pierderile, să nu risipești puterea pământului

Ită-ne, în primă zi a lunii martie, în plin Bărăgan. Bate crivăț umed, cimpul mai e acoperit ici-colo cu zăpadă, e încă frig, dar sentimentul că am trecut pragul primăverii e mai puternic decât orice plesnitură a vântului. Dacă stau câteva ore locului, într-un lan, am impresia că griul ar putea să-mi perforeze bocancii! Într-atât e de mare pofta lui de creștere. Lucrarea „la zi” acum în agricultură este fertilizarea: cu îngrășăminte organice, adică gunoai de grajd, și cu îngrășăminte chimice. Aceasta în cimpul mare, cum zic unii cooperatori. În legumicultură se impun lucrări mai diverse: amenajarea paturilor calde pentru răsadnițe, înșămânțarea în răsadnițe și în solarii, repicatul răsadurilor din solarii, multe altele. Așadar, lucrări care să cheme oamenii din casă, în cimp, în grădinile de legume, sint suficiente; se impun chiar! Și față de planul la perioadă, aveam să aflăm la Direcția agriculturii și industriei alimentare, s-a fertilizat cu îngrășăminte organice 90% din suprafața prevăzută pentru legumicultură pe întregul județ, și 66 la sută din această suprafață, cu îngrășăminte chimice; s-au revizuit și reparat solarii în procent de 90 la sută, biocombustibilul necesar răsadnițelor a fost transportat în procent de 98 la sută. În raidul nostru am putut constata o mare participare a oamenilor la muncă la C.A.P. Jirlău, președintele Stelian Dima; C.A.P. Vișani, președinte Nicolae Caraman, la C.A.P. Făurei, I.A.S. Urleasca, inginer-șef Dumitru Danielescu, la altele.

Acum rulăm către cooperativele din sudul județului, mai apropiate de Dunăre: ne oprim la C.A.P. „V. I. Lenin”, din comuna Viziru, pentru că este o unitate agricolă mare, cu o suprafață de 3117 hectare, cu 492 membri cooperatori, dintre care activi, zice Ion Zăltăreanu, mecanic la secția de mecanizare Viziru, și secretar al organizației de partid, doar 196 de oameni; se lucrează acum la transportul îngrășămintelor organice în cimp, la imbrășierea lor pe solele din imediata apropiere a satului, pe terenurile destinate legumiculturii. Dar participarea oamenilor la această acțiune, de altfel foarte importantă, este redusă. Două remorci stau abandonate în cimp, altele două sint trase de un tractor și cam atît.

— Cam slabă participarea la muncă, îi spunem inginerului-șef, Ștefan Horvath, care nu se află în cimp, cum ni se spunea, ci prin jurul sediului cooperativei.

— Slabă și pentru că astăzi este simbă-

tă și pentru că o parte dintre oameni au fost la Gara Bărăganu, de unde au transportat 55 tone uree. Și apoi e frigul ăsta!

Pe frigul ăsta însă pe solele de la Chi-roasa, citiva cooperatori de la C.A.P. Tîbănești, printre care și Tudor Leu, Nicolae Scheaua, Bunea Stroe, încarcău bucărele mașinilor de imbrășiat azotoase și fertilizau pământul, mai încălzindu-și din cînd în cînd mințile la un foc întreținut cu coceni de porumb. De patru zile lucrau astfel, ajutați sau ajutîndu-i la rîndul lor pe tractoriștii Radu Cocos și Petre Băjenaru, pe mecanicul Ibrim Cocos. Dovadă că acolo unde se depune interes, unde oamenii vor să muncească, unde există o mai mare disciplină, se poate lucra și pe un astfel de timp, ce-i drept cam cîinos, dar nu de neînviș. Să se facă însă o fertilizare uniformă, corectă, spun specialiștii, ar trebui terenul jalonat. Aici nu se lucra astfel. Cei cu care am stat de vorbă spuneau că tractoriștii Radu Cocos și Petre Băjenaru au ochiul format. Așa o fi, nu le punem la îndoială profesionalitatea celor doi tractoriști, nici a altora, dar se cere la ora actuală, mai mult ca oricînd, să nu se mai lucreze de pe ochi și nici de pe ureche. Mai ales că, aflăm, au fost făcute instrucțiuni, s-a atras atenția în acest sens la deschiderea campaniei de primăvară. Nici șeful de formație, Victor Mihăilă nu se află la fața locului, să controleze calitatea lucrărilor; ieri a fost, astăzi n-a mai venit. Lucrîndu-se „pe ochi”, s-ar putea ca nici anul ăsta să nu se realizeze planul de recoltă pe aceste terenuri, cum, ni se spune, nici anul trecut nu s-a realizat. În plus, îngrășămintele se depozitează uneori direct pe culturi, în vrac, așa cum am văzut pe terenurile cooperativei din Valca Cinepii, și otrăvesc pământul, pentru că depășesc dozele prescise. În condițiile actuale, cînd agricultura folosește mașini moderne, cu mare randament, îngrășăminte chimice, erbicide, oamenii care lucrează în agricultură trebuie să respecte disciplina tehnologică și disciplina muncii, să respecte prescripțiile specialiștilor care devin ogli-gatorii și nu sfaturi de circumstanță. Agricultură devine tot mai mult știință. Nefolosite rațional, îngrășămintele chimice, erbicidele devin un fel de bumerang; ne otrăvesc pământul, în loc să sporască productivitatea la hectar, le diminuează.

— La ce lucrați acum?! îl întreb pe Alexandru Popa, inginer-șef la C.A.P. Cuza Vodă, născut și crescut chiar aici în comuna în care s-a întors după terminarea facultății.

— Am terminat fertilizat la culturile de toamnă (griu și orz) și acum lucrăm cu forțe sporite în legumicultură: pregătăm răsadurile de tomate.

Este ora 12 și 30 de minute, simbătă, zi normală de lucru în agricultură, și vrem să vedem cum se lucrează „cu forțe sporite”. Nu putem, oamenii, spune inginerul-șef, sint la masă.

— Cîți lucrează azi în legumicultură?
— Vreo 15 bărbați la pregătirea paturilor germinative pentru răsadnițe, vreo 6 la reparat tocuri și cerevele, vreo 20 la încărcat gunoi și pămînt pentru răsadnițe.

Se vor planta însă cu tomate și castraveți 75 hectare, va fi nevoie, zice inginerul-șef, de vreo 3 milioane lire răsaduri, și pentru asigurarea lor, azi, la treabă sint oameni cam puțini. Mobilizare se face, dar oamenii nu răspund chemărilor. Urmare, lucrările se fac, dar nu se fac în timp optim și se reflectă asupra producției.

— Anul trecut ce rezultate ați avut?
— Am obținut 17100 kilograme tomate la hectar. Față de potențialul pămîntului este destul de puțin. Anul trecut am avut două soiuri de tomate: Ciolpan și Ace Royal. Primul e un soi timpuriu, cu o mare producție de fructe: al doilea este un soi mai de toamnă, tîrziu, și el cu mare potențial productiv, dar la noi nu s-a comportat bine. Ce am putut observa? Dacă îi aplici unele lucrări, copilul de pîldă, obții pînă la 50 tone de tomate la hectar; se deplasează, astfel, acumulările de elemente nutritive din plantă către fructificare și crește producția. Noi n-am prevăzut aceste lucrări pentru că n-am avut forță de muncă. Tot din cauza lipsei de forță de muncă, anul trecut ne-am întins cu lucrările pînă la o lună, în loc de două sau trei săptămîni.

Indiferent de motivele pe care le folosește inginerul Alexandru Popa, faptul că pămîntul poate da pînă la 50 sau 60 de tone de tomate la hectar și se obțin nici 20, ni se pare aproape nepermis. Oamenilor trebuie să li se explice cît poate pămîntul pe care ei îl muncesc de la naștere, cît le poate da, și atunci te poți aștepta și la o participare masivă la muncă. A nu smulge pămîntului producții mari, cînd el, pămîntul, îți poate oferi, bine muncit, bine îngrijit, înseamnă să nu doarești îndestularea, să accepți pierderile, să risipești puterea pămîntului. Or, un specialist nu trebuie numai să știe cît îi poate produce pămîntul pe care îl exploatează, specialistul, mecanizatorii, coope-

ratorii, toți cei care lucrează în agricultură trebuie să facă totul pentru a obține aceste recolte posibile.

Sigur, nu aceasta le este specific unităților prin care am trecut noi, dar ne-am oprit asupra lor pentru că pot fi învățate, pentru că succesele depind numai de oamenii care lucrează în aceste unități. Un exemplu elocvent de hărnicie în plus de cele invocate la începutul acestui reportaj ni l-au oferit, cel puțin la vremea documentării, o bună parte dintre cooperatorii și mecanizatorii de la C.A.P. Berestești de Jos: deși simbătă, la transportul îngrășămintelor organice lucrau puțin oameni; 19 cupluri (tractor cu remorcă) transportau gunoii de grajd pe terenurile din legumicultură și pe cele pe care urma să se semene sfecla-de-zahăr. Șeful fermei nr. 1, Stan M. Stan, era de față, coordona acțiunea. Alte două mașini de administrat îngrășăminte chimice fertilizau terenul pe care se va semăna floarea-soarelui, 650 hectare cu griu, 100 cu orz, 100 cu lucerna, plus alte 400 hectare pentru semănături de primăvară sint, după cum ne declară președintele Radu Gheorghita și inginerul-șef Gheorghe Răduță, fertilizate. Se află la lucru acum, printre alții, mecanizatorii Tudor Stroe, Gheorghe Păun, Gheorghe Coman, Radu Panait, Petre Decu, Ion Onae, Costică Oancea. În vie, tot la ferma nr. 1, lucrează alți oameni: Nicolae Oancea, Petre Mardare, Jan Manca, Ion Moisoiu, Costică Preda și alții. Îngrășămintele, am văzut, sint depozitate în depozit de beton, nu se face risipă, nu sint descărcate la întimplare pe cimp, așa încît ne vine în minte acum o vorbă pe cit de cunoscută, pe alit de adevărată, și anume că: tot omul este acela care sfințește și imobilează locul.

Într-o discuție purtată la Direcția județeană a agriculturii și industriei alimentare, aveam să aflăm că, foarte multe unități agricole și consilii unice agroindustriale, mobilizate de sarcinile reieșite din Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., depun eforturi mari pentru a-și realiza și depăși chiar aceste sarcini, la legumicultură mai ales: pentru unitățile rămase în urmă s-au stabilit măsuri ferme și urgente de recuperare a restanțelor pentru ca în următoarele 2-3 zile să intre în ritm normal de lucru. Este, ni se spunea, un lucru posibil de realizat.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

● Comuna Lungulețu, din județul Dimbovița, e renumită în cultura cartofului. Cu greu reușim să stăm de vorbă cu cineva. Toată suflarea C.A.P.-ului se găsește la diferite puncte de lucru. Pe inginerul șef, Gheorghe Roman, și pe primarul comunei, Moise Lăzăroiu, îi vedem verificînd stadiul cartofilor puși la iarovizatoare. Încă de astă toamnă si-au procurat o cantitate de 500 de tone de cartofi de sămîntă necesare plantării pe o suprafață de peste 250 de hectare. Cartofii sint, peste o lună, la o temperatură de 18 grade, le-adat colțul, cei din Lungulețu cîștigînd, cum spun, mult timp pînă în momentul cînd vor fi puși în pămînt. Dacă se zvință terenul și sint plantați în câteva zile, pot livra pieței cartofi trufanda în jurul datei de 20 mai.

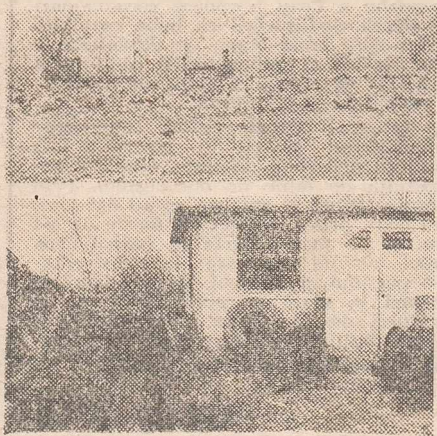
Și la răsaduri stăm bine, ne spune președintele C.A.P.-ului, Radu Constantin. Pe pătule de gunoi s-au amenajat răsadnițe. Plăpîndele fire de tomate sint deja înalte de cîțiva centimetri. Fiindcă pe teritoriul comunei noastre își desfășoară activitatea complexul avicol Titu, peste 7000 de kilograme gunoi de pasăre au fost imbrășiate pe teren. În momentul de față, griul a înfrățit, schimbîndu-și culoarea.

● Pe președintele C.A.P.-ului Saringa Anton Tulică și pe primarul comunei Pietroasele Petre Mihăilă din județul Buzău îi găsim la începutul săptămîinii, împreună cu formația de viticultori condusă de Dragoș Bănică în via C.A.P.-ului conducînd operațiile de tăiere la ultimele suprafețe plantate cu vie altoită. „Anul trecut am obținut pentru producția de struguri ordinul Meritul Agricol clasa întâi, ne spune președintele C.A.P.-ului. Fiindcă și anul acesta dorim să obținem aceleași producții, toți viticultorii din zonă au înțeles să răspundă chemării noastre, astfel că pînă duminică, 9 martie, aproape întreaga suprafață de 276 de hectare cu vie să fie tăiată, iar corzile legate pe șpalieri. În același timp nu am neglijat nici pregătirea terenului pentru cultura mare. Astfel, s-a fertilizat terenul pe întreaga suprafață cultivată cu griu și orzoaică, iar pe suprafețele ce urmează să se cultive cu floarea-soarelui și furaje, peste o sută de cooperatori lucrează la transportatul îngrășămintelor. Alte formații de lucru muncesc în zona Grădii Dării la defrișatul arborilor răzleți, fără importanță economică, în vederea formării în zona respectivă a fînețelor necesare zootehniei.”

● Ne aflăm la C.A.P.-ul din comuna Slobozia Moară, județul Ilfov, comuna situată la cîțiva kilometri de comuna Lungulețu. Aici, ne spune tînărul inginer-șef Dumitru Aurel, din totalul de 460 de tone cartofi de sămîntă, care trebuiau să sosească încă de astă toamnă, abia au sosit 150 de tone. Așa că nu mai avem timp necesar ca sămînta de cartofi să stea în iarovizatoare. Deci, trufandatele noastre vor apărea pe piețe... în mijlocul verii. Alte greutăți? Cu îngrășămintele. Transportul lor s-a făcut tocmai de la Furnu Măgurele cu mașinile C.A.P.-ului. Nu m-a ajutat nimeni să ieșim din situația aceasta, ne spune în continuare Dumitru Aurel. De ce? Fiindcă la noi au fost multe reclamații împotriva președintelui Andrei Haiduc. De cîteva zile a fost schimbat din funcție. Noi, stăteam mai mult în ședințe și în anchete iar treaba mergea din ce în ce mai prost. Nici primarul comunei, Ion Constantin, de altfel cunoscut cu fostul președinte, nu ne-a dat nici o mîină de ajutor. vîrînd să demonstreze că fără serviciile lui Andrei Haiduc lucrările se încurcă. Și dacă tot veni vorba, vă spun sincer ce s-a întimplat anul trecut pe o suprafață de 10 hectare de cartofi. Pentru acest teren au fost scoși din magazie 32000 de kilograme cartofi. Terenul nu a fost pregătît și prășit. Cît credeți că s-a obținut? Doar o cantitate de 4700 de kilograme. Este o aberație, dar asta-i realitatea. O altă anomalie. Prin anul 1972 s-a construit un sistem de irigații care a costat nici mai mult nici mai puțin decît trei milioane. Dar fiindcă a fost prost amplasată și prost proiectată, stația nu a funcționat niciodată. Acum se pune problema cașării ei.

Nici la sectorul zootehnic nu stăm mai

bine. Grajdurile sint sparte, multe chiar fără uși și ferestre. Avînd o producție planificată de 1700 de litri pe cap de vacă, nu reușim să obținem decît 1260 litri. Este foarte puțin și pînă nu se iau în C.A.P.-ul nostru măsuri radicale nu se poate face nimic. Priviți în curtea noastră: depozitul de îngrășăminte are acoperișul spart, iar sacii sint adăpostiți sub un maldăr de coceni. Tone întregi de fier vechi sint aruncate peste tot. De asemenea, sute de cutii care ar putea fi reparate pot merge în băltoace, iar oamenii, care lucrează la atelierul de reparat și la tocătoria de furaj sint într-o continuă pauză.

Ceea ce ne-a spus inginerul șef sint fapte cunoscute de toată lumea, aspecte constatate și de noi pe teren. Am mai aflat și alte lucruri, la fel de neadmisibile ce le inserăm în cîteva rînduri, urmînd ca factorii de răspundere să intervină în cel mai scurt timp, astfel ca și la Slobozia Moară viața să reintre în făgașul normal. Despre ce este vorba: în urma unei anchete, astă-toamnă s-a constatat că un număr de 47 de cooperatori dețineau un lot de folosință mai mare decît se specifică în legislație. S-au făcut decizii de recalculare a obligațiilor acestora față de stat. Dar, între timp, mai mult de jumătate din decizii au dispărut din dosarele consiliului popular. De asemenea, în luna decembrie, în urma unui inventar s-a găsit un plus de 70 de tone de porumb și 15 tone de griu. Hoții n-au fost prinși, iar povestea a fost se pare uitată.

Raid anchetă de SORIN POSTOLACHE

ȚARA ÎNTRE DOUĂ LEGISLATURI

UN JUDEȚ, UN FAPT

La cumpăna a două legislaturi, împlinindu-se din ani plini și bogați, cei trecuți cu bogăția dovedită prin fapte, cei ce vin cu bogăția rotunjită în planuri îndelung chibzuite, 13 reporteri ai revistei noastre și-au îngăduit, mai mult ca de obicei, să călătorească o lună încheiată prin județele țării, să se integreze plenar în atmosfera de muncă și creație premergătoare alegerilor de la 9 martie. Din mărturiile lor vă prezentăm acest vast panoramic al României contemporane, desfășurat sub titlul Un județ, un fapt, chiar dacă toate județele străbătute ar fi oferit fiecăruia dintre noi mult mai multe fapte decât pot cuprinde un ziar, o revistă, o carte, o bibliotecă.

Cu fruntea pe valurile de piatră, semețe, ale Carpaților și sfârșindu-și întinderea în drumul luminii albe a soarelui cîmpiei, acolo unde sub presiunea gigantică a sevei, pe lespezile încinse ale amiezii zilelor de vară, se naște fructul piinii, tinutul Argeșului cuprinde în destiul său de exemplară ctitorie socialistă înțelesul politicii partidului de dezvoltare armonioasă, echilibrată, a tuturor localităților acestei țări ce construiește durabil pentru binele omului, pentru bunăstarea și fericirea lui. N-au trecut prea mulți ani de când capitala județului mai avea încă înfățișarea unui oraș patriarhal de provincie și iată ce se poate spune astăzi despre orașul devenit între timp municipiu și înzestrat cu cartiere noi, cu bulevarde și străzi largi, străjuite de construcții impunătoare. Piteștiul este, acum, al 5-lea oraș industrial al țării, valoarea producției sale industriale urmînd să ajungă în acest an la peste 39 miliarde de lei! „Gîndiți-vă — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul unei vizite de lucru în județul Argeș — ce industrie există în Pitești în 1938 sau în 1948, în 1950 sau chiar mai tîrziu. Astăzi și aici se văd roadele politicii de industrializare socialistă, baza progresului întregii economii, a bunăstării întregului popor, garanția independenței și suveranității patriei”. Ce înscamnă pentru județ această nouă politică de investiții? Iată: — din 1965 și pînă în prezent i s-au alocat peste 75 de miliarde. Ce înscamnă, pentru țară, industrializarea județului Argeș? Iată: — de-a lungul celor cinci ani care au trecut de la alegerile precedente, unitățile economice ale municipiului Pitești — deci numai ale capitalei județului — au realizat o producție globală industrială

de peste 90 miliarde de lei. „Dacă avem a ne mîndri astăzi cu un oraș aflat în plină dezvoltare urbanistică și industrială, înscris cu fermitate pe coordonatele unei personalități aparte, gîndul nostru, al celor ce muncim și trăim aici, al edililor lui, se îndreaptă cu fierbinte recunoștință spre tovarășul Nicolae Ceaușescu, spre cel care a fost 17 ani deputat de Pitești în marele sfat al țării, spre cel care a ctitorit toate marile noastre zidiri socialiste. De aceea, — ne spunea Valeriu Nicolescu, prim-secretar al Comitetului municipal de partid — alegerile de la 9 martie, cînd ne vom da votul pentru bunăstare, prosperitate, progres și pace constituie pentru noi, pitesteni, un

JUDEȚUL ARGEȘ

EXEMPLARĂ CTITORIE SOCIALISTĂ, MINUNAT LOC DE MUNCĂ ȘI DE VIAȚĂ

Privită de la înălțimea la care zboară vulturii, viața județului Alba s-ar petrece doar pe câteva văi. Tot în văi s-au așezat și orașele Albei, Alba Iulia, Aiud, Ocna Mureș pe Mureș, Blajul la confluența celor două Tîrnave, Cugirul și Sebeșul pe văile riurilor cu același nume, Abrudul și Cîmpenii în văile Arieșului și ale afluenților lui, iar Zlatna pe valea Ampoiului. Și cam asta ar fi totul. Acestea fiind reperatele cele mai importante ale perimetrului în care sîntem datori să aflăm resursele vitalității industriale a județului Alba, exprimate prin cifre într-adevăr revelatoare și tonice: în 1968, cînd a luat ființă județul, între hotarele lui de acum, producția globală industrială atingea abia 3,6 miliarde lei; astăzi, ea se ridică la peste 14 miliarde. Aceeași ascensiune spectaculoasă a înregistrat-o și nivelul din fiecare an al investițiilor: 588 milioane în 1968, aproape 3,3 miliarde în 1980. Și o trecere în revistă a principalelor obiective în care s-au materializat aceste investiții, determinînd metamorfoze fără precedent în acest ținut pitoresc, dar întruna subjugat de nevoi, în trecutul nu prea îndepărtat, ne plasează de la sine în situația de a opta, de a răspunde la întrebarea, deloc ușoară, care anume din întreprinderile industriale noi ale județului re-născut Alba ar fi în măsură să sintetizeze elocvent, prin activitatea ei productivă, prin calitatea și ponderea acestei activități, emulația creatoare a acestor meleguri? Și am optat. Din mai multe motive, în primul rînd datorită faptului că produsele ei se integrează în chiar viața noastră și a familiilor noastre, am ales **Întreprinderea Porțelanul**, semnificativă și exemplară din acest punct de vedere. Iar din punctul de vedere al industriei pe care o ilustrează, semnificativă și exemplară pentru țara întreagă.

Cînd a luat ființă, în 1971, **Întreprinderea Porțelanul** conta pe o capacitate anuală de 5 000 tone, iar mulți dintre oamenii care i-au ridicat ulterior faima și i-au consolidat-o neconștient, ca Vasile Dumitru, șeful atelierului decor II, ca Ioan Gherț și Nicolae Ilea, ca Maria Timpănar și Elvira Iova, contau pe o viață mai dezlegată de monotonie și indeletniciri banale, mai plină de izbinzi, care să fie în egală măsură și ale omului și ale țării. Și capacitatea instalată a fabricii, după o firească acomodare a oamenilor cu o profesie nouă, a fost atinsă în 1973. În 1979 această capacitate a sporit cu încă 2 500 tone, însă viața oamenilor care îi asigură astăzi utilizarea integrală s-a resimțit de metamorfozele așteptate chiar din prima clipă a contactului cu o indeletnicire încă neobișnuită pe aceste meleguri.

Ei bine, una peste alta, ei au așezat în vitrinele cu trofee ale vieții lor nu mai puține decît patru Ordine ale Muncii, obținute succesiv, în 1975, 1976, 1977 și 1978, cu o remarcabilă consecvență. Și nu este departe ziua cînd întreprinderea lor, atît de tînără, își va adjuceca și titlul rîvnit de întreprindere Erou al Muncii Socialiste. Iar celelalte trofee pot fi cuprinse numai cînd le reducem la o expresie statistică. Se zămislesc aici, într-o singură lună, și pentru export și pentru piața internă, peste 450 tipuri de piese din porțelan, încît pretinde un efort inușii gestul de a le clasa luxurianta varietate. Incît la Alba Iulia întrebarea ce au așezat oamenii, în ultimul deceniu, în vitrinele cu trofee ale existenței lor innoite își află un răspuns pe măsura bunăstării întregii țări.

MIHAI PELIN ■

JUDEȚUL ALBA

CE AȘEZĂM ÎN VITRINA TROFEELEOR VIEȚII NOASTRE?

prilej dintre cele mai fericite de a ne mobiliza întreaga energie și capacitate de muncă pentru a proba încă o dată vocația noastră constructivă, făcînd din Pitești un oraș și mai înfloritor, demn de atenția pe care i-a acordat-o și o acordă tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele țării”. În perioada ultimei legislaturi au fost puse în funcțiune, la Pitești, 37 capacități de producție: turnătorie de neferoase, turnătorie de fontă maleabilă, secția de mașini-unelte și agregate, secția de autoutilare Estafete la Întreprinderea de autoturisme, instalațiile de alcool etilic, de granulare umedă la negru de fum, de acrilonitril III, de separare a fracției C5 pentru izopren la Combinatul petrochimic, S-au realizat, de asemenea, importante dezvoltări și modernizări la Combinatul de articole tehnice de cauciuc, Întreprinderea de motoare electrice, Combinatul de prelucrare a lemnului. Lucrează astăzi, la Pitești, peste 110 000 de oameni. În întreg județul, peste 210 000, adică unul din trei locuitori. Remarcabil, se cuvîne să arătăm, este că Argeșul a dezvoltat cu precădere industria de vîr — construcția de mașini și industria chimică — ceea ce, pe de o parte, explică rolul deosebit pe care-l ocupă acest județ în circuitul național de valori materiale, iar pe de altă parte, prin faptul că industriile acestea sînt purtătoare de progres tehnic și necesită tehnologii moderne, mereu în curs de perfecționare, înțelegem de ce astăzi unul din 5 locuitori ai acestui județ este cuprins în rețeaua organizată de învățămînt. Despre această sete de cunoaștere și învățătură, de innoire și perfecționare a lucrului miinilor lor, pe care o dovedese argesenii, primarul Cimpulungului Muscel, Manole Bivol, pasionat de istoria orașului în fruntea căruia se află și bun pretutor și cunoscător al oamenilor locului, ne vorbea printr-un exemplu privind unul din marile noastre colective muncitorești, fiuritorii faimei mașinilor românești de teren. O faimă care rămîne constantă, dar ale cărei resorturi se schimbă zilnic prin continua strădanie de mai bine a celor ce-o înfăptuiesc: „În cursul anului trecut, colectivul Întreprinderii mecanice Muscel a redus consumul de metal, în medie, cu 10 kilograme pe autoturism. În acest an se preconizează micșorarea consumului cu 7 kilograme la ARO 241, 242, 244 și cu 34 la ARO 240. Numai prin execuția reperelor buceș și arbore planetar din capete de bară vom economisi 10 tone de oțel. E lesne de înțeles că promovarea noilor soluții constructive și tehnologice are în vedere, odată cu reducerea consumurilor de metal, ridicarea performanțelor tehnico-funcționale, a competitivității mașinilor”. Iată, asadar, cum gîndesc argesenii, iată strălucitele lor fapte de muncă probînd luciditatea și pasiunea înfrățite în conștiința revoluționară, comunistă, ce-i animă în actul diurn al efortului lor constructiv și prin opțiunile cu care acun, în pragul alegerilor de la 9 martie, hotărîsc asupra viitorului, asupra căilor de a ridica ținutul Argeșului pe culmi noi de progres și civilizație socialistă, de a spori contribuția acestui județ la progresul și prosperitatea patriei. În cadrul unei entuziaste adunări cetățenești, în circumscripția electorală nr. 1 Pitești-Sud pentru alegerile în Marea Adunare Națională a fost propusă candidatura tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., distinsă personalitate a vieții noastre politice, științifice și sociale. Cu acest prilej au fost exprimate sentimentele de stimă și respect ale tuturor argesenilor față de tovarăsa Elena Ceaușescu, deputată de Argeș în Marea Adunare Națională, care timp de două legislaturi a adus o contribuție valoroasă la stabilirea și realizarea unor importante obiective economico-sociale în acest județ mîndru și înfloritor.

D. CONSTANTINESCU ■
Fotografie de ION PREDOȘANU ■

JUDEȚUL ARAD

PETROL DE ARAD

„Art. 1. — Pe data de 1 decembrie 1979 se înființează întreprinderea (trustul) de foraj-extracție Arad, având sediul în municipiul Arad.

„Întreprinderea de foraj-extracție Arad are ca obiect de activitate executarea de lucrări de cercetare geologică pentru hidrocarburi și ape geotermale, forajul sondelor pentru hidrocarburi și ape geotermale, extracția și transportul țițeiului, gazelor și gazolinei, construcția instalațiilor aferente, precum și prestări de servicii în legătură cu aceste activități...”

— Asadar, tovarășe inginer Ion Antonică, o nouă marcă a petrolului românesc, petrolul de Arad?

— Este adevărat, trustul al cărui director sint poartă titulatura Arad, dar în fapt coordonează activitatea petrolieră din zona de vest a țării, mai exact din Banat și Crișana. După cum se știe, hidrocarburi se exploatează aci de câțiva ani, dar acțiunea era condusă de trusturile din Tîrgu Jiu și Bolintinu din Vale, deci de la mare distanță cu toate inconvenientele tehnice decurgînd dintr-o asemenea situație pe planul operativității și al asistenței tehnice. Crearea trustului cu sediul la Arad evidențiază accentul sporit pus pe petrolul din vestul țării și totodată anunță noi dezvoltări.

— Ce se preconizează în primul rînd?

— Formarea unui detașament de petroliști din partea locului, tineri entuziaști, absolvenți de școli profesionale, tehnicieni, maștri, subingineri. Avem nevoie de sondori, sondori-șefi, maștri de foraj-extracție, ingineri, muncitori mecanici, electricieni, automatiști, șoferi etc. Luăm măsuri pentru a le asigura tot mai bune condiții de cazare și de masă.

— Am vizitat deunăzi un „camp” al petroliștilor la Pecica, la care dealifel vom reveni într-un reportaj ulterior. Mărturisim că a depășit orice așteptări. Credeam că vom întîlni pionieri, și chiar așa sint: pionieri, dar iată-i instalați (familisti) în comode bungalovuri „Lila”, cu apă caldă și rece, mobilate cochet, modern, cu gust, inclusiv radio și televizor.

— Instalațiile noastre de foraj au un înalt grad de mecanizare, îmbunătățim mijloacele de transport. Intenționăm să înființăm grupuri școlare de petrol și gaze în noile centre ale petrolului românesc. Unul a și luat naștere la Sînnicolau Mare, altele vor urma. De subliniat sprijinul eficient din partea organelor locale de partid și de stat în ceea ce privește locuințele, transportul, cooperarea cu alte unități economice interesate.

— Înțelegem însă că pentru moment problema numărul 1 rămîne asigurarea cu mină de lucru.

— Da, trebuie să-i obișnuim pe tinerii dintr-o zonă care pînă azi a avut relativ puține contingente cu petrolul și unde asemenea

JUDEȚUL BIHOR

SÎNT CONVINS CĂ VOM FACE MAI MULT DECÎT NE-AM PROPUS

— Tovarășe Vasile Clepcea, sinteți primarul orașului Beiuș și pentru că sintem în ajunul alegerilor, o să încep prin a vă întreba ce au însemnat pentru Beiuș anii legislației care se încheie?

— În primul rînd, o puternică dezvoltare industrială. Fabrica de mobilă, care produce din 1972, a ajuns să exporte pînă la 70 la sută din producția sa, în 18 țări. Apoi, din 1977, produce la noi o fabrică de mașini-unelte care, în 1979, a expostat produse în 21 de țări. Sint rezultate pe care le considerăm remarcabile, mai ales că am ajuns, în scurt timp, să dăm produse de mare tehnicitate și — lucru esențial — competitive pe piața internațională. Iar aceasta am făcut-o cu oameni calificați de noi, foști țărani sau mici meseriași din Beiuș ori din împrejurimi. Tot în perioada la care vă referiți a mai început să producă și o secție a Întreprinderii de confecții Oradea. În 1975 s-a dat în folosință și o secție de coavare a Cooperativei „Arta Crișana”, tot din Oradea. Cît despre calitatea muncii celor aproape 360 de muncitoare de acolo este suficient să vă spun că toate produsele lor se vind la export. Dar pentru că și așa nu le pot spune pe toate, am să mai adaug doar că, tot în acest timp, la Beiuș au început să se producă și piese de schimb auto din care, de asemenea, exportăm.

— Acestea în industrie. Dar în ce privește nivelul de trai al oamenilor muncii?

— Iată: numai în anul trecut cooperația de consum a desfăcut mărfuri în valoare de peste 52 000 000 de lei, iar I.C.S. — comerț mixt — a vîndut produse de peste 183 000 000 de lei. Din 1975 au fost create 1 600 de noi locuri de muncă, s-au dat în folosință 752 de apartamente. A fost dată în exploatare, într-o clădire nouă, o centrală telefonică automată. S-a dat în folosință o autogară modernă. Poate că nu este lipsit de expresivitate să vă spun că, în cadrul casei noastre de cultură își desfășoară o remarcabilă activitate peste 85 de formații artistice de amatori.

— În ce se vor concretiza investițiile din acest an?

— Va fi extinsă, aproape dublată, capacitatea fabricii de mobilă. Se va construi un pod de beton peste Valea Nimăiești — strada Biruinței. Vom da în folosință o secție de întreținere auto. Se vor mai construi un cămin cu 384 de locuri și o cantină cu 1 000 de locuri pe lângă fabrica de mașini-unelte. Vom termina lucrările la liceul industrial: o clădire cu 7 săli de clasă și laboratoare. Se va extinde centrala telefonică, se va introduce încălzire centrală la școala generală, vor continua lucrările de alimentare cu apă, de canalizare, de modernizare a străzilor.

— Ce nivel vor atinge investițiile în cincinalul viitor față de cel actual?

— Volumul lor total va crește cu 35 la sută.

JUDEȚUL BACĂU

DA, MILIOANELE DE LÎNGĂ NOI AU FOST DESCOPERITE

Două au fost motivele pentru care am ținut să cunosc întreprinderea de utilaj chimic din Borzești. Primul: tinăra întreprindere, intrată pe producție la finele anului 1975, a încheiat actualul cincinal în numai 4 ani, fapt ce-i va permite să înregistreze o producție suplimentară, pînă la sfîrșitul anului 1980, de peste 300 milioane lei. Al doilea: una din inițiativele lansate de această întreprindere este intitulată „Milioanele de lîngă noi, cît mai repede în contul activ al unității!”

Chiar și existența doar a primului motiv ar fi fost suficientă pentru ca reporterul să bată la poarta întreprinderii. În ceea ce privește cel de-al doilea motiv, ei bine, acest al doilea motiv m-a incitat pur și simplu. De ce?! Iată doar cîteva fraze ce le-am citit pe un panou expus, alături de multe altele, în holul Comitetului județean de partid din Bacău, un panou care, în cuvinte puține, dar exacte, explica mai sus-amintita acțiune. „S-a pornit de la convingerea fermă că în fiecare secție, atelier, loc de muncă există bogate «zăcăminte» de idei, inițiative, soluții ale unei eficiențe sporite. Dar ele nu pot deveni aur curat decît în măsura în care sint explorate, bine cîntărite și cît mai operativ puse în valoare”. Iar mai înspre finalul textului înscris pe acel panou se putea citi „Milioanele de lîngă noi sint rezervele pe lîngă care trecem zilnic, ne invățăm cu ele, ni le arătăm unii altora, dar care au nevoie de un efort real de gîndire și fapte concrete pentru depășirea inerției ca să fie cît mai repede adăugate la cifra netă a bilanțurilor, și anume în partea lor din stînga, la Activul unității!”

Și iată-mă deci în aceeași zi la Borzești, la I.U.C.—Borzești, întreprindere care, în treacăt fie spus, auzisem că s-ar mai putea numi și Întreprinderea Uzum Constantin din Borzești, Uzum Constantin fiind omul cu marca numărul 1, inginerul Uzum Constantin, directorul care a preluat conducerea acestei întreprinderi încă din 1973, cînd s-a lansat investiția, cînd s-a bătut, cum se spune, primul țarșu, omul care a colaborat cu proiectantul, a muncit alături de constructor și a condus întreaga acțiune de calificare. Simultană cu avansarea investiției, a întregului personal. Dorinta de a-l cunoaște pe acest om a fost, ca să zic așa, al treilea motiv.

Milioanele, mi s-a spus, oricît li s-ar părea unora de ciudat, au fost găsite, au fost trecute în contul activ al unității, adică al întreprinderii. Dar pînă să pot nota exemplele concrete ale acestei afirmații, mi s-a propus să notez că principala sarcină a tinerii întreprinderii este aceea de a asimila o parte din utilajele care erau și încă mai sint aduse din import. M-am conformat și am notat acest amănunt nu lipsit de importanță, amănunt care mai apoi s-a cerut a fi

traditii lipsesc, cu această meserie frumoasă, bărbătească, aspră, care nu se practică în birou, între patru pereți, ci în cîmp, uneori în locuri izolate, pe ploaie, vînt, arșiță și în foc continuu, căci munca la petrol nu cunoaște pauze: 365 de zile și nopți pe an. Ea cere o excelență pregătire profesională, spirit de răspundere, inițiativă, prezență de spirit. Trebuie să înveți, bunăoară, să stăpînești degajările de gaze, presiunile prea mari, să remediezi pe loc defecțiunile, să fei decizii în răstimp de minute sau de secunde. Asta-i munca. Dar cîte satisfacții nu oferă! Și în primul rînd mindria patriotică de a furniza — tu, cu brațele și mintea ta — energie pentru vasta operă de construcție, de înălțare a întregii țări. Noi sintem chemați să-i dăm petrol de Arad.

LIONEL NIȚESCU ■

IMN

Pămîntul românesc respiră griu
și apele respiră limpezime
ne este sufletul cutreierat
de-a mugurilor pură înălțime

umblăm în dimineața clipei noastre
ca-ntr-o lumină densă de etern
în sentimentul de a fi acasă
acolo, unde visurile-aștern

tot ce e nou, lîngă durata vieții
copac lîngă copac, riu lîngă riu
părinți și fii legați prin primăvară.
Pămîntul românesc respiră griu.

NICOLAE DAN FRUNTELATA ■

RĂSPUNS

Au spus e-ar fi un vid în urma noastră
Au spus e-ar fi tăcerea unei nunți
Că între vale dealuri și-acești munți
Nu a trăit sămînta Lor albastră

Nebunii știu prea bine, pentru ei,
Nebunii nu-s nebuni ei le convine
Cînd au căzut din zale pe coline
Să se proclame peste alții zei

Iar eu rămîn, neîntreput rămîn,
Eu trag luceferi de la rădăcină
Și-i samăn în pămînt și dau lumină
În veșnicia mea că sint român...

EUGEN EVU ■

— Ce obiective mai importante cuprinde programul de dezvoltare a Beiușului în perioada 1981—1985?

— O întreprindere de prelucrare a maselor plastice cu o producție de 20 000 de tone anual și o fabrică de produse lactate cu o capacitate de prelucrare de 210 000 de hectolitri pe an. Va începe să producă o secție de articole de blănărie. Se vor construi din fondurile statului 1 000 de apartamente. Se vor dezvolta și se vor moderniza secția de subansamble auto și fabrica de piine. Noile spații comerciale ce vor fi date în folosință vor însuma 2 400 de metri pătrați. Se vor construi o farmacie și un dispensar urban. Vom efectua lucrări edilitare și gospodărești în valoare de peste 5 000 000 de lei.

— Vi se pare prea grea vreuna din sarcinile pe care le impune viitoarea legislație primarului din Beiuș?

— Nu. Sint convins chiar că vom face mai mult decît ne-am propus.

DORIN GHERGHINESCU ■

exemplificat. Dintre cele mai recente asimilări, am notat: instalația complexă de prelucrare a melanei (după numai 2 luni de la montare, instalația a atins capacitatea proiectată), celula de electro-liză cu anod de titan (montată la Combinatul petrochimic Borzești și aflată în curs de experimentare, instalația realizează, în comparație cu sistemele clasice, o economie de energie electrică de aproximativ 35 la sută), tunelul de polimerizare (în curs de livrare pentru Combinatul chimic de la Fălticeni) și instalația de impregnare a țesăturilor cu cauciuc (în curs de livrare și pentru Botoșani). Între aceste asimilări, o realizare de ultimă oră, în premeră mondială, un reactor planetar pentru Combinatul de fire sintetice de la Săvinești, în baza unor ample studii, cercetări și proiectări efectuate de ICECHIM în colaborare cu specialiștii de la Săvinești.

Analizată în amănunțime, aplicarea inițiativei „Milioanele de lîngă noi, cît mai repede în contul activ al unității!” a scos la iveală o substanțială schimbare de atitudine și de conștiință la nivelul întregului colectiv, de la ingineri la muncitori. De exemplu, la secția cazangerie se lucra intens și greu și încet la sudarea semiteviilor reactoarelor pentru „Azur”—Timișoara. Nicolae Vlăgioiu, șef de echipă, a conceput un dispozitiv cu care sudarea semiteviilor s-a făcut în numai o săptămînă în loc de patru săptămîni. După testarea dispozitivului și după sudarea integrală a semiteviilor, Nicolae Vlăgioiu s-a dus la casierie de unde a ridicat o recompensă de 1 000 lei. Alt șef de echipă, tot de la cazangerie, Anton Socu, ajutat de inginerul Ion Vișan, a conceput un dispozitiv de polizare rapidă a interiorului vaselor de mare capacitate. Și el, Anton Socu, și-a primit recompensa cuvenită. Un alt exemplu, maistrul Petru Grecu de la secția a doua de utilaje dinamice și-a asumat răspunderea că el împreună cu alți 5 oameni vor reproduce cu exactitate cîteva repere pentru care tehnologia nu era prea bine pusă la punct. Au muncit cu încăpăținare, au apelat la toate cunoștințele lor de bun meseriași, și au reușit, devansînd livrarea unor importante utilaje. Bineînțeles că și ei au fost recompensați.

Ajuns aici, sigur că da, reportajului i s-ar putea pune punct. O vom face, întrucît ceea ce era de demonstrat s-a demonstrat. Da, milioanele sint pe lîngă noi, în jurul nostru. Trebuie doar să știm să le vedem, să le descoperim, La I.U.C.—Borzești acțiunea continuă.

VICTOR NIȚA ■

JUDEȚUL
BISTRIȚA-NĂSAUD

30 000
LOCURI DE
MUNCĂ
ÎNTR-UN
CINCINAL!

„Miracolul Bistrița-Năsăud” nu e invenție gazetărească. Este realitate, este viață, este om și muncă, este om și efort, om și politică, om și prezent. Zvnicirea către timpul contemporan și aspirațiile mari ale României. Mișcarea uluitoare de rapidă a acestei zone din arcul interior al Carpaților către industrie, către dezvoltare. Statisticile au consemnat: din cele 26 de județe care au atins în perioada 1976-1980 ritmuri de creștere superioară mediei pe țară la producția globală industrială, Bistrița-Năsăud este în frunte. Deține recordul absolut — 19,6 la sută. Este fără precedent în România și oriunde. Pe stema acestui județ rămăsă până nu demult la indeletniciri milenare — agricultura, pădurăritul, mineritul — au apărut însemnele heraldice ale vremurilor contemporane, ale nobleții epocii de azi — industriile de vîrf și industrii dotate la nivel de vîrf pe plan mondial. „Practic, demonstrează un om pe care aceste industrii l-au împămîntenit aici, ing. Dan Pleșa, practic, în cincinalul încă în curs s-au pus adevăratele baze, marea bază a industrializării județului. O industrializare ca o sferă, aproape perfectă, desăvîrșită. O desăvîrșire din punct de vedere om și localitate. Echilibrul între ramuri pentru un echilibru în forța de muncă, pentru echilibrul ocupării egale a femeilor și bărbaților, echilibrul pentru a împlini înclinații, talente, personalități ale muncii, ale meseriilor, echilibrul în amplasarea lor pe localități. Se dezvoltă centre puternice, nu numai capitala de județ, localități care prin tradiție și istorie au polarizat, au atras altele, fie prin tirguri, fie prin școli, fie prin interese economice ori de cultură. Peste 50 de obiective mari — 50 de obiective industriale mari într-un singur județ cu o suprafață de 5 300 kmp. și cu o populație, la 1 iulie 1979, de 294 416 locuitori — și-au găsit locul de baștină, și-au început biografiile în orașele Bistrița, Năsăud, Beclean, Singorz, deschizându-le larg portile prestigiului și înălțării în atlasele geografice de orice natură ar fi ele. Ca și în viitoare orașe, dîndu-le statut de orașe, ca Prundul Bîrgăului și Rodna. Construcțiile de mașini, prelucrarea superioară a lemnului, industria maselor plastice, industria alimentară și a materialelor de construcții, exploatarea și inobilarea caolinului, industria metalurgică, exploatarea miniere și flotații moderne de minereuri domină și predomină prezentul și viitorul acestui spațiu românesc. Bistrița a trăit, pînă atît de aproape, ca și alte județe ale țării fenomenul migrației tineretului său spre alte centre ale țării. Nu-l mai trăiește. S-au creat, s-au statuat în județ numai în acest cincinal 30 000 locuri de muncă. Repetăm, cifra e fantastică, 30 000 de noi biografii, de noi destine, 30 000 de alte condiții de viață, alte condiții umane, alte moduri de existență. O sociologie prea aproape de noi și, pe deasupra,

pra, sîntem prea ocupați ca să reflectăm asupra ei. O vom face într-o zi. Trebuie! Ca oameni ai timpului lor, o vom face ei, tinerii bistrițeni care au pus stăpînire pe acest univers nou al muncii. Ei sînt, și trebuie să fie, și au capacitatea să fie propriii lor sociologi. Pot să înțeleagă și să decanteze toate aceste valori sociale. Create într-un singur cincinal de către Partidul Comunist Român pentru ei. Realitatea la zi, viața cotidiană în Bistrița-Năsăud este dominată de cel mai frumos gest uman, de actul învățării. Se învață pe rupte! Altfel nu se pot stăpîni industriile moderne create. S-au calificat pînă acum, adică în ultimii 4 ani, la locurile de muncă și prin școli profesionale 15 000-16 000 de muncitori. Un oraș de oameni într-o statistică județeană se reține că în 1968, anul actualului împărțiri administrativ-teritoriale, doar 8,5 la sută din totalul populației ocupate lucra în industrie. În 1979 procentul a urcat la 20,4. De peste două ori și jumătate. Mă reîntorc la Combinatul de construcții de mașini, într-o singură fabrică a lui, nouă și ea și totuși cea mai veche, pentru un exemplu-etalon. Pentru un exemplu-fenomen de masă. Tînărul, foarte tînărul ei inginer șef Dan Pleșa ne spune și ne demonstrează că „aproape la paritate, cam cîți oameni lucrează, tot atîția și învață”. Sînt elevi, școlari pe diferite trepte de calificare și specializare. S-o luăm pe rînd: circa 400 (subliniem, într-o singură fabrică a combinatului și pentru necesarul ei de cadre) învață la locul de muncă, — dimineața producție, după-amiaza școală —, alte cîteva sute sînt elevi la seral în 3 licee industriale de construcții de mașini, alții urmează clasele de mașinști și, peste 120 sînt studenții secției serale de subingineri, cu sediul la Bistrița, a Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini din Cluj-Napoca. Iată un alt viitor al orașului reședință de județ a Năsăudului — centru universitar tehnic. Anul acesta, an în care cel mai mulți dintre studenți vor vota pentru intîia oară, absolvă prima promoție de subingineri formați la Bistrița. Anul trecut, an de vîrf, an de mari rotiri în destine, cînd au început să producă o mare parte dintre cele 50 obiective, a absolvit și a intrat în producție prima promoție de absolvenți a Liceului industrial pentru construcții de mașini nr. 1. Promoție care, de asemenea, va vota pentru prima oară la 9 martie 1980, în primul an al lor de producție. Cetățeni majori ai țării nu numai prin vîrstele de pe actele de identitate, cetățeni majori prin responsabilități. Ei înțeleg pe deplin acum sensurile participării și sensurile unui drept cetățenesc fundamental, dreptul la vot:

CICI IORDACHE ■

JUDEȚUL
BOTOȘANI

VIRFU
CÎMPULUI,
COMUNĂ
CU ȚĂRANI
CE NU MAI
SÎNT ȚĂRANI

— Peste zece ani, zice Ioan Moroșanu, n-o să ni se mai spună țărani. Ce este el acela un țaran? Noi,ăștia mai bătrîni, am intrat la treabă la 12 ani. Faceam patru clase și terminam buclucul și pe urmă lucram la cîmp pînă la moarte. Acum, te naști la țară, dar pînă pe la 22 de ani și chiar mai mult, faci școală. Lucrezi 40 de ani și mai trăiești încă 15-20. Deci, jumătate din viață te ține societatea, jumătate lucrezi. Ce fel de țaran mai ești? Dacă te pregătești la locul de muncă, societatea cîștigă niște ani, ca să îți dea mai bine la bătrînețe. Cam așa este. Te uita la ai noștri și gîndești: țărani ca toți țărani! Cîț îi vedem noi de țărani, sînt foarte ridicați pe dinauntru. Dacă nu te pui la punct cu politica, ești descoperit. Trebuie să știi să le răspunzi tot timpul. Eu, cînd omul cere ceva nu-l scotesc răzvrătit. Tot ce construiește omul e din dorința de-a avea mai bine, din răzvrătirea asta.

Ioan Moroșanu este un țaran din comuna Virfu Cîmpului, județul Botoșani. E președintele C.A.P.-ului, s-a născut în anul 1921, e membru de partid din 1962. Are Ordinul Muncii, clasa I și a III-a și Steaua Republicii, clasa a V-a. C.A.P.-ul din Virfu Cîmpului este Erou al Muncii Socialiste (1974) și are Ordinul Muncii clasa I (1972). Aici se fac cele mai mari recolte de sfeclă și cartofi din județ și uneori și din țară. Ioan Moroșanu nu rostește niciodată cuvinte, ci gînduri. E un om care gîndește tot timpul și ostenește să-și exprime frumos și la timp gîndurile. E un filozof țaran, un bărbat foarte luminat, fără să facă din asta un caz. Mîntea lui merge în întîmpinarea lucrurilor. Am auzit pe mulți președinți de C.A.P. întrebîndu-se ce-o să se facă agricultură dacă pleacă toată lumea la oraș. Ioan Moroșanu știe ce-o să se facă agricultura. El vede cum merg treburile, gîndește și calculează. Îi ies toate calculele.

— În 1962, spune, la înființare, aveam un fond social de 140 000 lei. Acum, am ajuns la 8 milioane lei. În 1962, nu prea vedeai bătrîni pe la noi.

Acum, vreo 400 mai lucrează încă și vreo 400 sînt pensionari, țărani pensionari! Peste 6-7 ani, toate muncile trebuie să fie mecanizate. Azi, numai griul e 100 la sută mecanizat. Porumbul 50 la sută, sfecla abia 40 la sută, cartoful 60 la sută. Cînd vor îmbătrîni și țărani pe care-i mai avem, tocmai bine o să se lucreze numai cu tehnicieni, cu băieți cu școală. O să facem agricultură cu meseriași de la țară, nu cu țărani. După socotelile mele, o să se facă toate cu numai 250 de oameni. Așa ar fi bine și așa zic și legile. În 1962, lucram pămîntul cu 1 700 de oameni. Azi, avem 400 de brațe active și ne mai ajutăm cu niște pensionari. Media de vîrstă, după calcu-

lele mele, e de 52 de ani. Toți se tem că vom ajunge la 60 și mai mult. Dar uită să-i socotească pe tinerii cu școală, care se întorc în sat ca muncitori sau tehnicieni. Problema e să ajungi să dai 5 000-6 000 kg porumb boabe la ha, 30-35 tone cartofi, 50 tone sfeclă. Pe cîteva tarlale, chiar dăm recoltele astea. Lucrurile merg mină în mină: cu cît sporește recolta, cu atît mai puțini oameni lucrează la ea. Am facut niște cercetări și-mi iese că peste 6-7 ani ne facem treaba cu maximum 250 de oameni. Asta dacă-i ajutăm să lucreze bine.

Cum lucrează Ioan Moroșanu, țaran din Virfu Cîmpului și deputat în Consiliul popular comunal?

El știe că pămîntul e același peste tot și că depinde cum îl muncеști. Se trezește la ora 3 și jumătate.

— La 4 sau 4,30 nu există ca primii muncitori să nu mă găsească pe-acolo. Eu n-am altă metodă decît să discut serios cu fiecare ce să facem. După mine, au luat și ei obiceiul să fie la grajduri ori pe unde e munca lor la 4, deși programul e de la 5,30. Am căutat să albă oamenii camere unde să se odihnească, într-o timp, să aibă unde mîncea în curătenie. Nu există să nu ne consultăm. Noi nu facem ședințe, ca alții, ci consfătuiri. Să vă dau un exemplu de ce iese: iese că deși planul la fătare, la vaci și juninci e de 80 la sută noi ajungem la 107 la sută. De vreo opt ani nu mai cumpărăm nici un animal. Avînd procent mare la fătări, avem de unde alege prășila proprie iar pierderile sînt foarte mici. În general, contăm pe toți, dar pe unii mai mult. E unul Dumitru Hariga. Bun băiet. Cel mai bun la însămînțare artificială din județ. Cîțiva lucrează de la înființare cu toată familia și au putut, ca și mine, să înțeleagă cum se cuvine situația. Avem unul, Vasile Honceriu, bun mulgător. Pe urmă Nicolae Buterche, care a ajuns la 2 760 kg lapte pe cap de vacă, bun și el. Apoi Iulia Cocriș, apol un crescător de juninci, Alexandru Huța. Apoi, mai sînt și alții.

Comuna Virfu Cîmpului merge pe 28 de km, pe șosea. Numal satul Virfu Cîmpului are 8 km. Pînă la Siret, sînt 2 km. În cealaltă parte, pînă la pădure, încă 2 km. O așezare armonioasă, cu case foarte frumoase, deși cam risipite. Sediul C.A.P.-ului e o clădire nouă și frumoasă. Poate cel mai frumos din județ, spune Ioan Moroșanu. Se gîndește că va trebui construită curînd o cantină. Mai trebuie și o brutărie. În multe privințe, o comună ca toate celelalte.

TUDOR OCTAVIAN ■

JUDEȚUL
BRAȘOV

CU 70
DE MII
DE
ALEGĂTORI
MAI MULT
DECÎT
ÎN 1975!

Încercînd să schițăm, în puține cuvinte, tumultuoasa dezvoltare a Brașovului, să ne fie permis să începem printr-o comparație, dăruită cu putere de simbol. La 9 martie 1975, localnicii au votat în 65 de circumscripții electorale. La 9 martie 1980, ei vor vota în 71, ca o dovadă clară a extinderii unei așezări pe care ne-am obișnuit s-o numim, tentați adesea de locuri comune, „orașul de la poalele Timpei”, deși aria ei s-a lărgit considerabil. Ea a trecut de mult hotarele bătrînei cetăți, care a servit și servește, e adevărat, drept vatră, apucînd-o spre Bran, spre Dîrste, spre Poiană. Dacă tot am început așa, se cade să adăugăm, spre a completa tabloul, că listele electorale ale Brașovului cuprînd azi 70 de mii de nume mai mult decît în 1975, ceea ce dă de înțeles că orașul a crescut, pe parcursul ultimei legislaturi, cam cu atît, creștere firească într-un cadru în care industria din această renumită metropolă a autocamioanelor, tractoarelor, rulmenților și avioanelor românești, a continuat să ofere noi locuri de muncă.

Dacă industria brașoveană n-a încetat, cum zicem, să se extindă și modernizeze, depășind cu seriozitate și sudoare prevederile de plan, cu 41 de procente la producția globală, cu 30 la productivitate, cu 50 la export și așa mai departe, nici municipalitatea n-a rămas mai prejos, căutînd și găsînd soluții ca oamenii muncii din Brașov să trăiască mai confortabil, mai bine. Astfel, numai în 1979 s-au dat în folosință 3 878 de apartamente, fond de stat sau proprietate personală, pentru 1980 fiind prevăzută predarea la cheie a altor 6 200.

Întîlnirile oamenilor cu candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste, constituite în tot atîtea prilejuri de analiză lucidă și realistă a schimbărilor petrecute în viața Brașovului în ultimii ani, de trecere în revistă a succeselor obținute, ușor de întîlnit la fiecare pas, dar și de dezbateri deschise a neîmplinirilor, au pus în lumină și alte realizări, ilustrînd în egală măsură rodnicia acestui timp și hărnicia oamenilor. Bunăoară, de la alegerile din 1975 pînă în prezent, au apărut în oraș 3 noi școli generale, un liceu cu 20 de clase, creșe și grădinițe însumînd 1 825 de locuri, o policlinică în cartierul „Steagul roșu”, complexe comerciale în zonele Bartolomeu și Hărman-Zizin, un spital de copii, așezămînt de sănătate modern și funcțional, urmînd să fie inaugurat în cel mai scurt timp. Nici una din aceste realizări, de care brașovenii se arată mindri, sentiment cu deplină acoperire în realitate, n-ar fi fost posibile în afara unei democrații autentice.

Aflîndu-ne, zilele trecute, în Țara Birsei, am deschis ușa unela din marile unități ale Brașovului, poposînd la întreprinderea de

construcții industriale și montaj, în care inginerul Emil Moldovan, director general, ne-a servit drept călăuză, făcîndu-ne martorii unei activități susținute, unor fapte de muncă remarcabile, cunoscînd în acest început de martie 1980 importante depășiri ale prevederilor de plan, constructorii de la I.C.I.M. înțelegînd, asemenea majorității colectivelor de muncă din industria brașoveană, să întîmpine alegerile prin tulburătoare dovezi de abnegație și devotament. Urmînd unei tehnologii originale, brevetată în 1973 și recunoscută drept prioritate mondială, celele spațiale gîndite și încheiate în această veritabilă „fabrică de case”, cele mai mari avînd suprafața de 28 de metri pătrați, sînt apreciate și solicitate nu numai în oraș și în județ, ci în întreaga țară, pentru eficiența lor. După ce au parcurs mai multe etape de perfecționare, specialiștii de la I.C.I.M. se arată astăzi capabili să ridice 20 de apartamente în tot atîtea ore, operația necesitînd prezența a numai 6 oameni!

A nu se înțelege, am înțeles la I.C.I.M., că întreprinderea purtînd cele 4 inițiale se ocupă, în principal, de fabricarea caselor. Chiar dacă, în curînd, o nouă unitate de acest fel va începe să producă la capacitatea maximă, de 3 mii de apartamente pe an, chiar dacă ea face celele spațiale și acum, construcția și producția mergînd mină în mină, domeniul acesta nu reprezintă decît 7 la sută din activitatea unei întreprinderi specializate în dezvoltări la uzinele de autocamioane, de tractoare sau vagoane, în construcții pretențioase și, cum notam, în depășiri de plan. Votînd la 9 martie, lucrătorii de la I.C.I.M., ca tot Brașovul muncitor, dealtfel, nu tratează momentul alegerilor ca pe unul festiv, ci îl tratează ca pe o etapă de referință în transpunerea în viață a programului partidului, program al progresului și bunăstării. Votul lor va fi, ne-am permis să judecăm, o dovadă de mulțumire și recunoștință pentru prezent și, în același timp, o dovadă a încrederii în viitor, timp care anunță la Brașov izbînzii și mai depline. Cînd facem o asemenea afirmație, avem în vedere că, în conformitate cu prevederile cincinalului următor, se anticpează în această puternică cetate a industriei românești ritmurii de creștere și mai înalte, producția netă, de pildă, urmînd să sporească cu peste 50 de procente.

Cunoscîndu-i pe brașoveni, harnici și ambițioși, avem convingerea că votul lor va fi cea mai solidă cheazăie a acestui viitor, asumat în deplină cunoștință de cauză.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

JUDEȚUL
BRĂILA

CA SĂ
FIE ORAS,
COMUNEI
INSURĂTEI
II MAI
TREBUIE
DOAR
NUMELE
DE ORAS

Privind în urmă, Insurăteii n-au de văzut prea multe. Prin partea locului au fost dintotdeauna tîrle și oi, dar ciobanii n-au format niciodată o așezare cit de cit stabilă, cel mult o vatră, deasupra căreia s-a putut așeza viitoarea comună. Lacu Rezi, astăzi sat component al acestei așezări rurale, are o vechime ceva mai mare, fiind atestat de documente în jurul anului 1800. Cînd însă, după Războiul de Independență din 1877, un mare număr de familii tinere, dorobanți improprietăriți ca urmare a faptelor lor vitejești pe cîmpul de luptă, au căpătat pămînt în Bărăganul atît de mînos, așezarea s-a format cu adevărat, primind exact numele care i se potrivea cel mai bine: **Insurăteii**, adică satul tinerilor abia însurați. În acte, comuna a fost declarată ca atare abia în iulie 1882, de unde și trecutul atît de scurt despre care am vorbit la început. Mai puțin de 100 de ani de istorie deci — dar iată că nu peste multă vreme, mai exact foarte curînd, Insurăteii vor deveni oraș, localitatea fiind mai de mult stabilită a face parte din cele două noi centre urbane agroindustriale ale județului Brăila, alături de Lanca, o altă comună în plină dezvoltare. Semnele acestei înnoiri, în fapt, se văd bine încă de acum. Cu alte cuvinte, din nou, doar actul lipsește pentru ca în fața numelui de Insurăteii să rostim oraș și nu comună! În rest, așa cum am constatat cu ușurință, Insurăteii de astăzi, așezare în care trăiesc mai bine de 8.000 de suflete, chiar dacă are o istorie scurtă, are mai cu seamă un prezent frumos, luminat la fiecare pas aproape de transformările petrecute în anii socialismului. Pe scurt, după reforma agrară din 1945, cînd moșiile unora ca Nicu Pană, Albei sau Răzvan s-au împărțit, mare parte din pămîntul lor a fost dat sîtenilor, iar aceștia, începînd din 1950, au început să se asocieze în cooperative. C.A.P. „Grivița roșie” a luat ființă în iunie, iar „Scînteia” în iulie. Și astăzi, alături de un L.A.S., ele formează puterea comunei, livrînd anual la stat, dacă luăm numai exemplul lui 1979, 8.730 tone de grîu, 10.475 tone de porumb, 11.552 t de sfeclă-de-zahăr, 1.543,3 t de carne, 71.260 hl de lapte și așa mai departe. Desigur, și dotarea tehnică este la înălțime. De la prima brigadă S.M.A., sosită la Insurăteii în 1952 cu 4 tractoare IAR, astăzi Stațiunea pentru mecanizarea agriculturii posedă peste 130 de tractoare, alături de alte o multime de mașini agricole, necesare lucrărilor de orice fel. Irigațiile se vor extinde în curînd, cu încă 7.000 de hectare, fiind însoțite de alte amenajări funciare, cum ar fi desecările, drenajele sau regularizarea riului Călmățuș. Cele două C.A.P.-uri se mîndresc cu o avere obștească frumușică, de unde un fond de retribuție de aproape 20.000 de lei sau o retribuție lunară medie de 1.100 lei pentru fie-

care cooperator, care va trebui să se ridice chiar în acest an la 1.300 lei.

Dar pentru că vorbim despre un viitor Centru urban agroindustrial, mai reprezentativă va fi creșterea puterii industriale a așezării brăilene, într-un loc care nu părea destinat decît păstoritului și agriculturii. În 1945, industria Insurăteilor nu cuprîndea decît... două mîri. Astăzi există un puternic Centru de vinificație, o fabrică de brînzeturi și una de rachiu, o cooperativă mestesugărească producînd covoare și țesături, un centru de rețele electrice etc., la o producție globală industrială care va atinge în acest an 85,5 milioane lei. Se exportă anual de la Insurăteii peste 150 de vagoane de vin, 18 vagoane rachiu distilat, 15 vagoane brînză telemea și alte produse. În anii care urmează sînt planificate să se construiască o fabrică de textile în care vor lucra aproape 500 de femei, un abator și un complex zootehnic de 1.000 de vaci cu lapte, o secție de prestări de servicii, se va extinde rețeaua de apă, se vor asfalta străzi noi, va fi terminat complexul școlar (liceu agroindustrial, ateliere, cantină etc.) pentru aproape o mie de elevi, investițiile urmînd a depăși numai anul acesta suma de 100 de milioane lei. Sînd de vorbă cu George Ghiță, primarul comunei, acesta ne-a semnalat reversibilitatea fenomenului numit navetism.

În ultimii ani, la Insurăteii s-au construit 8 blocuri de locuințe, însumînd 160 de apartamente, la care se vor adăuga cele două blocuri ce se vor da în folosință anul acesta, fiecare a 36 de apartamente. Este și acesta un argument al urbanizării, așa cum dealtfel și noua poștă și centrală telefonică (cu peste 200 de abonați la domiciliu) așteaptă de pe o zi pe alta să fie conectată la sistemul interurban automat. Nu sînt încă prefixul Insurăteilor, dar este limpede că oamenii au și început să se obișnuiască la ideea conectării lor directe la civilizația urbană a României de azi.

Sigur, la Insurăteii mai sînt încă multe de făcut, lucru de care este convinsă și tovarăsa Neaga Moldoveanu, a cărei candidatură pentru Marea Adunare Națională a fost acceptată într-una dintre circumscripțiile locale. De profesie zootehnică, lucrînd la o fermă specializată a C.A.P.-ului „Scînteia”, tovarăsa Moldoveanu s-a făcut cunoscută localnicilor prin deosebita putere de muncă, ea aduînd într-un singur an peste 1.000 de norme zilnice! Un an deocamdată are doar 365 de zile, dar veți înțelege intrucîtva această performanță aflînd că soțul tovarăsei Moldoveanu, lucrînd în același sector, a făcut numai 800 de norme pentru aceeași perioadă de timp...

Privind înapoi, Insurăteii n-au de văzut prea mult. Numai o sută de ani de istorie e doar o fărîmă din milenara noastră existență pe acest pămînt. Privind înainte însă se pot vedea atîtea!

DUMITRU GRAUR ■

JUDEȚUL
BUZĂU

MĂRTURIE
DE
ATAȘAMENT

Ajunghind la Siriu, în locul pe care năvășea apă a Buzăului urmează să fie pusă în friu și silită să producă, în cadrul unei hidrocentrale de mari proporții, lumină și piine, te-ai aștepta să zărești, de la distanță, o zidire grandioasă care să urcăscă munții ce străjuiesc, asemenea unor santinele uitate în post, cursul riului. Cînd colo, surpriză. Ochiul nu descoperă, la început, nimic spectaculos, nimic șocant, căci vremea ameteitoare verticale, chiar dacă aproape, n-a sosit încă la Siriu. Oamenii și mașinile mai degrabă coboară acum, sînd pînd la baza viitorului baraj, așternînd acolo, în miezul lui, mii, zeci de mii, sute de mii de metri cubi de umplutură. Mai exact, pînă azi, 1,2 milioane, după socotelile învățate de mult pe dinafară de inginerul Corneliu Andrei, fost șef de șantier și, de cîva timp, șef de grup de șantiere, ca o dovadă a atenției ce i se acordă investiției, cea mai substanțială din județ. Depășind graficele, cifra aceasta se revendică drept cea mai limpede probă a modului, serios și responsabil, în care se muncește aici, constructorii Siriuului înțelegînd să împlinesc alegerile de la 9 martie, moment de importanță opțiune pentru viața obștii, pria depășirii de plan, prin temeinicie și abnegație.

În acest stadiu al lucrărilor, greul apasă pe umerii excavatoriștilor și al buldozeriștilor. În egală măsură, însă, și pe cei ai nevestelor lor. Cînd scriem asta, n-avem în vedere nici o figură de stil, ci simplul motiv că aici meseriile acestea, cea de excavatorist îndeosebi, sînt nu numai frumoase și rentabile, ci și de familie. Gheorghe Adroboțoaie, de pildă, de felul său din Coșula Botoșanilor, s-a îndrăgostit cam în același timp de excavator și de o fată, pe nume Maria, care va avea să-i devină soție 24 de ore din 24 și ajutor pe mașină 10 ore din 24. S-au căsătorit în 3, el, ea și excavatorul și au ajuns la Siriu după ce vor fi trecut, uniți, pe la Bicaz, pe la Pitești, pe la Bucecea și prin alte părți, stăpîniți pe meserie și pe viață. La fel s-au întimplat lucrurile și cu Anton Imre, și cu Ștefan Aftanase, ba chiar și cu Mihai Purgheș, cu deosebirea că, dacă pe soțiile primilor 2 le cheamă tot Maria, fericită coincidență pentru reporter, a ultimului se numește Ana, iar căsătoria lor s-a decis, cum zice buldozeristul, pe bază de caracter și ochi albaștri. Căsătoria a reușit nu numai pentru că familia Purgheș are 3 copii, ci și pentru că Ana, cu care Mihai a făcut elementara în aceeași bancă, în comuna Dealul Morii de lîngă Bacău, a acceptat ideea că prima dragoste a soțului nu poate fi trădată. L-a urmat peste tot, la Lotru, la Poiana Uzului, la Bucecea, pe unde a fost nevoie de o hidrocentrală și de buldozerul lor, purtîndu-se cu bărbăție chiar și atunci cînd, la Poiana Uzului, Mihai Purgheș a lucrat pe coronament, la 100 de metri de sol de unde, cum își aduce aminte, oamenii se vedeau pe timp frumos ca prin ceață.

Toți cei de mai sus, ca și alții, firește, colegi de muncă în șantier și vecini de bloc în colonie, își iubesc meseria pînă la sacrificiu, înțelegînd prin asta, cum recunoaște Anton Imre, și 3 zile și 3 nopți petrecute la rînd pe mașină. Timp în care au muncit la fel de pătimaș ca în oricare alt schimb, rîmînd la fel de vigilenți, ca nu cumva să aibă careva vreo idee greșită și să treacă pe sub cupa excavatorului, chestiune cu desăvîrsire interzisă de regulament. Asemenea cazuri, în care s-a lucrat atîta timp cit a fost nevoie, spre binele producției, al planului și, firește, al retribuției, au fost numeroase, natura arătîndu-se la Siriu adesea ostilă omului. Excavatoriștii însă au răspuns, de fiecare dată, cu promptitudine, făcîndu-și datoria pînă la capăt. Întrebat despre asta, Anton Imre n-a pîrut să fi înțeles prea bine întrebarea, afirmînd că excavatorul e o mașină harnică și ascultătoare, care te respectă dac-o respecti. În sensul că-ți permite să cîștigi și 5 mii pe lună, cu condiția să duci cupa la camion la intervale regulate și ea să fie, mereu, plină.

Formînd o familie unită în muncă și idealuri, șantierii din Siriu locuiesc, marea majoritate, în colonie, unde condițiile de viață sînt, după mărturisirile lor, excelente. Prin asta înțelegînd, în primul rînd, aprovizionarea, cu adevărat la înălțime în toate cele 4 anotimpuri ale anului. Întîlnindu-se, zilele trecute, cu candidații desemnați pentru alegerile de la 9 martie, oamenii Siriuului au găsit numai cuvinte de laudă cu privire la schimbările petrecute în viața șantierului pe durata ultimei legislaturi, dar n-au ocolit, așa cum le stă bine unor comuniști, unor cetățeni profund implicați în treburile obștii, criticile, înaintînd totodată o serie de propuneri, menite să dinamizeze, în primul rînd, activitatea culturală, adesea deficitară. Chiar dacă, de pildă, Mihai Purgheș a văzut, recent, un film în care, după cuvintele sale, un indian tot alerga după un tren, el nu s-a declarat mulțumit, cu atît mai mult cu cit, această observație am auzit-o frecvent, nici relele de televiziune instalat în zonă nu funcționează totdeauna după dorința oamenilor, lăsîndu-i uneori baltă, tocmai atunci cînd, parcă-i un făcut, se transmite nu film sau un meci. Pe lîngă realizările de pînă acum, semnalate în domeniul celor mai importante ale vieții, astfel de poficneli sînt, fără îndoială, minore, șantierii din Siriu fiind conștienți că votul pe care-l vor introduce în urne la 9 martie va fi, înainte de toate, un vot pentru viitor.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

JUDEȚUL
CARAȘ-SEVERIN

LA ANINA
TREBUIE
„LUATE”
NIȘTE
DEALURI.
ȘI CHIAZ
„SE IAU”

— Totul este foarte simplu — ne explică inginerul Eugen Traistă, pe un ger de minus 20 grade, în timp ce se stirnește un vînt glacial care își încălează tîmplele și-ți îngheață cuvintele pe buze — De aci, de pe Tilva Miniș, zăcămintul de sisturi bituminoase pornește spre Anina și dealurile trebuie luate.

Așadar, un fleac, un joc de copil: iei niște dealuri, le faci una cu pămîntul, le pulverizezi și...

— ...Un deal l-am și excavat, am umplut valea, pentru a crea platforma pe care ne aflăm.

O platformă imensă, cit un aerodrom internațional, între munți.

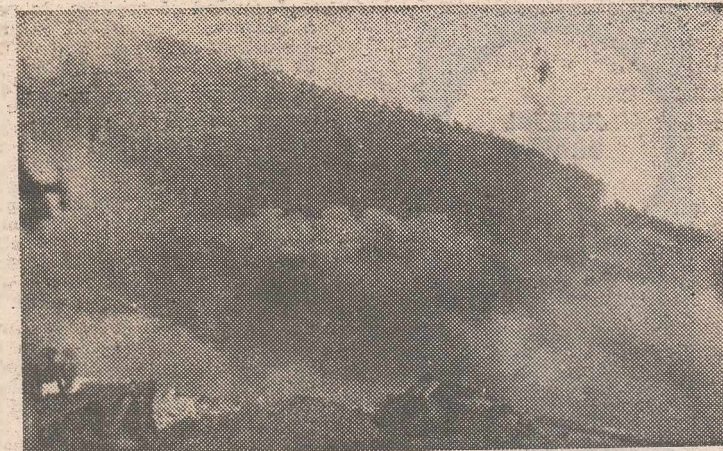
— ...Sala cazanelor va fi acolo.

Ne găsim pe unul din marile șantiere ale cincinalului, unde se construiește termocentrala pe sisturi bituminoase de la Anina, se pare unica din lume care utilizează sisturi bituminoase cu putere calorifică atît de scăzută: între 800 și 1.000 kcal/kg. Și totuși, datorită clarviziunii politicii partidului și inteligenței tehnice românești, s-au găsit soluții practice, eficiente economic și proiectul îndrăzneț devine realitate, pentru a revărsa, în anii ce vin, un flux de energie în matca energeticii naționale. „Are valoare de simbol — sublinia inginerul Nicolae Bușui, prim-secretar al Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R. — faptul că programul de priorități în domeniul valorificării resurselor energetice de mică putere, sisturile bituminoase, a fost formulat de partid cu mult înaintea crizei mondiale energetice și de materii prime.”

La anul, primul grup de 330 MW va intra în funcțiune, iar celelalte două, de putere egală, în 1982—1983, astfel încît în final termocentrala de la Anina împreună cu aceea din apropiatul Doman, tot pe sisturi bituminoase, vor avea o putere instalată de 1.550 MW. Deocamdată, pe Tilva Miniș, privim cu ochii minții viitoarea sală a cazanelor, care începe de acum să se contureze, și înțelegem cit de simplu a fost totul.

...Pe aci bate coșava, un vînt capricios, cu iz poetic vara. Iarna, lucrurile se schimbă. Constructorii termocentralei au aflat ce poate cînd a blocat toate drumurile cu brazi năruți, a împiedicat accesul la colonia muncitorească de la Brădet și spre Bozovici, a tăiat linii electrice prăbușind pomi peste ele. La un moment dat, coșava se aseamua cu un respectabil uragan tropical, depășind cu mult 70 m/s. O analiză meteorologică exactă ar fi greu de realizat, pentru un motiv foarte simplu: rafalele dezlănțuite au luat cu ele... aparatele instalate de meteorologii din Oravița pentru a măsura viteza vîntului. Pur și simplu, nu erau etalonate pentru o asemenea dezlănțuire a naturii.

După ce s-au luptat cu uraganul, oamenii și-au reluat treaba tacticos, luînd un deal și mutînd altul, puscînd dînt-un foc 70 t

Pe șantierul termocentralei pe sisturi bituminoase de la Anina: explozie! Cîteva vagoane de dinșimă mușcă din dealurile care trebuie „mutate”.

exploziv (echivalent cu șapte vagoane trotil!), montînd excavatoare de opt metri cubi într-o lună și jumătate în loc de patru, așa cum scrie la carte, adică în deviz, și, în general, dovedind că totul este foarte simplu cînd știi pentru ce muncești.

„Dumneavoastră cine sînteți?” — îl întrebam acolo sus, pe Tilva Miniș, pe omul în pufoaică, Eugen Traistă, care se plimba la minus 20 de grade, între buldozere, ca pe alea cu tei de la Șosea, primăvara. „Eu sînt beneficiarul — a răspuns — sînt directorul viitoarei termocentrale Anina.”

Fără îndoială că așa stau lucrurile în scripte. Legal, el e beneficiarul. Dar tot nu încapă îndoială că adevăratul beneficiar este și va fi poporul român.

LIONEL NIȚESCU ■

JUDEȚUL
CLUJ

CERCETĂRI,
INVENȚII,
TEHNOLOGII
PENTRU
NOI RESURSE
DE MATERII
PRIME

În 1979, Clujul a avut unul dintre cele mai bogate Saloane județene de invenții, a cărui selecție s-a distins în cadrul Salonului național din Capitală, cucerind multe premii și medalii. Ne vom opri la una dintre cele mai noi unități de cercetare științifică și inginerie tehnologică de pe teritoriul județului, implicată într-una din cele mai actuale și de prioritate probleme ale dezvoltării noastre — găsirea și valorificarea a noi resurse de materii prime din țară, punerea în valoare a tuturor zăcămintelor patriei. La INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘI PROIECTĂRI PENTRU SUBSTANȚE NEMETALIFERE. A cărui activitate a început aici, doar cu cinci ani în urmă. Aproape de zăcămintele nemetalifere — socotite atunci a fi cele mai mari, cele din Transilvania — și aproape de cel mai mare combinat de prelucrare a lor din țară. „Și am avut și avem menirea, precizează directorul, dr. ing. IOSIF FODOR, să găsim tehnologii și să proiectăm instalații, obiective de investiții pentru introducerea cât mai rapidă în circuitul economic a unor noi surse de materii prime de masă — nisipuri metalurgice, și pentru industria sticlei, calcare, caolin, grafit, sulf, tufuri vulcanice..., materii prime pentru obținerea unor substanțe pe care le-am importat, și le importăm, unele integral, cu eforturi valutare foarte mari. Nu e un secret că țara noastră e bogată în zăcăminte, dar calitativ nu ne putem lăuda. Cu excepția sării, restul zăcămintelor sînt mai sărace în conținuturi utile. Or, aici intervine rolul nostru ca, prin tehnologii, să le innobilităm, să le facem folosibile și competitive“. Pentru prima dată de cînd se fabrică porțelan pe meleagurile noastre — și se fabrică demult — am reușit să-i asigurăm caolin românesc. Prin eforturile uriașe, de inteligență și de scurtare a duratei de cercetare-proiectare-producție, ale oamenilor acestui institut. Mai vechile cercetări concluzionaseră că, din zăcămintele pe care le avem nu se poate obține grafit de calitate superioară. Inginerii Gheorghe Grigoriu și Ioan Pozișău au demonstrat contrariul. Stăpîni pe meserie și mai ales pe voința și pe devotamentul lor față de marile idei din Programul național al cercetării științifice, au condus lucrările unui larg colectiv elaborînd noi tehnologii de preparare mecanică și de flotare a minereurilor prin care se obține un grafit cu conținuturi de carbon nu de 50—60 la sută, (ceea ce se considera maximum pentru zăcămintele noastre), ci de 90 la sută. Iar cercetările în curs demonstrează deocamdată în faze de laborator că pot ajunge la 98—99 la sută. „Dacă sîntem a 5-a țară ca resurse de grafit pe plan mondial, din ceea ce cunoaștem noi pînă acum, vom suplini natura prin tehnologii și vom acoperi în următorii ani nevoile interne și poate vom crea și disponibilități pentru export“, spune dr. ing. Fodor. Tot prin tehnologii, tot prin inteligență proprie s-au îmbunătățit parametrii exploataților de

sulf din Călimani. Calitatea concentratelor extrase a fost ridicată, iar consumurile specifice — de apă, energie, reagenți de flotaj — reduse. Un colectiv de cercetători, ingineri minieri și chimiști, printre care Septimia Smaranda, Mircea Puia, Tiberiu Sekely, Coman Rodica, au creat un reactiv românesc, — **flotarom** — care s-a dovedit mai bun decît cei din import. Reactiv original, brevetat. Poate puțini dintre noi știm, deși sîntem țară cu îndelungată tradiție în extracția țiteiului, că am importat baritina, sulfatul de bariu absolut necesar în noroiul de foraj, fără de care nu se poate, la nivelul actual al tehnologiilor din lume, face extracție. Tot cercetătorii acestui institut clujean, și tot în anii din urmă, au pus la punct o tehnologie de obținere a mineralului deficitar dintr-un zăcămintă socotit epuizat sau în curs de epuizare rapidă. Tehnologia „flotare pe clase granulometrice“ este originală, a fost de asemenea brevetată, și asigură baritinei indigene acele conținuturi superioare de substanțe utile încît o face competitivă chiar și pentru cea mai prețioasă tehnică de foraj, forajul la mare adîncime. Mai mult, aceiași cercetători, dr. ing. Pompiliu Piso și ing. Elena Martin, au reușit și o altă tehnologie. De extragere a concentratului de baritină din șlamurile de sondă. Din deșeurile noroiului de foraj, după ce a fost uzat. Cu un procentaj de concentrat de 80 la sută. Și această tehnologie a fost brevetată ca invenție. „Îndrăznește a spune, avînd temei cînd afirm așa ceva, că noi facem cercetări de prioritate mondială, cercetările viitorului. Vom fi foarte căuțați, iar tehnologiile noastre la mare rang, ceva mai încolo, peste un deceniu sau poate mai puțin. Cînd și în alte țări zăcămintele azi bogate, dar care se exploatează intens, cu alte tehnologii, vor sărăci. În ritmul în care se exploatează, cu foamea actuală de materii prime, cu fenomenele economice actuale care au și anunțat criza de materii prime, Programul partidului nostru, privind cercetarea științifică și tehnologică este, ca în multe alte direcții, vizionar, este o prognoză de mare finețe științifică“, precizează dr. ing. Piso.

Noi, reporterii ori simpli cetățeni, cînd rotim ochii asupra României, cînd ne propunem să descoperim, să inventariem ceea ce am mai realizat, ceea ce am mai înfăptuit între două legislații, să zicem, pentru țara asta a noastră și pentru viața noastră, descoperim desigur peisajul macrosocial. Descoperim noile obiective economice, social-culturale, edilitar-gospodărești — atît de multe în ultimul cincinal — descoperim o față a României mereu mai frumoasă. Această frumusețe are însă carate mult mai prețioase acolo unde nu se văd cu ochiul liber decît în mare efectele lor.

CICI IORDACHE ■

JUDEȚUL
CONSTANȚA

TOMIS NORD —
UN ORAȘ
ÎN ORAȘ

Constanța, ansamblul Tomis-Nord. Cel mai mare cartier al reședinței de vară a țării: 12 400 de apartamente, 45 000 de locuitori. Un oraș în oraș. Litoralul se primeste de la o zi la alta nu numai pentru amatorii de ultraviolete: Constanța este totuși a constănțenilor. Aveam de gînd să scriu cîteva rînduri despre cartierul desăvîrșit în acest ultim cincinal, dacă întimplarea nu făcea să descopăr o deputată de circumscripție ordonată și sentimentală, care-și ținea un mic jurnal (obiect de liceană) cu fapte ce priveau devenirea acestei zone de nord a municipiului. Așadar, să lăsăm cuvintele Georgetei Cazacu, planificator principal la I.P.L. Constanța, căsătorită, mamă a doi băieți, deputată în circumscripția nr. 28 din Tomis Nord.

21 noiembrie 1977. Telefon de la Consiliul popular să primesc „certificatul“ de deputat, deoarece am intrunit numărul de voturi. Nu pot să fiu ipocrită, mă bucur. Seara, Alin, băiatul cel mic, mi-a spus că în clasă la el se știe totul și să-mi găsesc o zi să le vorbesc despre ce va deveni cartierul. Prea mult pentru o zi.

5 decembrie 1977. Luni, ora 18. Prima întîlnire cu cetățenii, la școala 35. Sală arhiplină. Emoție. Oamenii veniți de la serviciu, pensionari. Nu mă așteptam. Era lume și în picioare. Trei sferturi din sală vroia să vorbească. Zăpușeală. Eram speriată de cite probleme poate ridica o asociație de locatari. Acasă, o surpriză: copiii mincaseră fără să aștepte să le pun eu masa și adormiseră.

Joi, 8 decembrie. Am fost la Alin, la școală, și le-am vorbit copiilor din clasa a IV-a. Am încercat să mă apropiu de ei. Cu copiii e greu: cred că blocurile au existat dintotdeauna. Le povesteam că Tomisul Nord, cartierul lor, va fi un mic oraș: cu liceu, școli, terenuri de sport, grădinițe, creșe, dispensar, magazine. Firește, în mare parte, ele există, le cunosc și ei. Și terenuri de joacă? Și terenuri de joacă.

Duminică, 22 ianuarie 1978. Am trecut pe la toate asociațiile. Îi întilnesc apoi pe președinții de asociație și facem un mic bilanț al anului trecut, în circumscripție: s-a dat în folosință un sector alimentar de 866 metri pătrați și unul nealimentar de 2 012 metri pătrați, un restaurant, gospodina și o cofetărie. De asemenea, o poștă, cu telefoane.

26 februarie 1978. Duminică. Ședință la asociația nr. 63. Analiza bugetului de venituri și cheltuieli, realizarea lui. Din problemele gospodărești care trebuiau să înceapă imediat: vîruierea casei scărilor, montarea apometrelor, înlocuirea geamurilor sparte.

10 aprilie. Tot duminică. Îmi văd de ale mele dimineață și la ora 11 sun la familia Caliceanu Ștefan. Omul mă cunoștea doar ca deputat. Îi explic pe indelete că sînt membră în colectivul de spri-

jin al autorității tutelare de la consiliul popular, comisia de minori, știu că el este marinar și că vreau să văd dacă are condiții să crească cei patru copii. Îmi arată casa, e tot singur de cînd l-a părăsit soția, copiii sînt bine, iar el a trebuit să renunțe la plecările pe mare și a rămas pe uscat. Nu se vaită, asta e viața. Îl privesc, îl privesc copiii, aș vrea să le aduc mama înapoi, sînt și deputată, și mamă, și în comisia de minori, dar nu știu ce să fac. După amiază scriu ancheta și mă gîndesc că un bloc se construiește relativ ușor.

Miercuri, 16 iunie. Mă întilnesc cu oamenii și hotărîm să reparăm aleele dintre blocuri. Cerem și sprijinul trustului de construcții locale. Cineva ne-a spus: eu fac case, nu aleei. Dar tot ne-a ajutat.

28 august, luni. Rezolvat parțial problema aleeilor și cu sprijinul I.C.R.A.L. Ajung mai tirziu acasă. Totul e bine: Titus a luat premiul II și „Zurli“ (Alin) premiul III. Bărbatu-meu a învățat să gătească.

19 ianuarie 1979. Trec pe lingă viitoarea piață Tomis Nord și mă întilnesc cu „vecina“ de circumscripție, deputata de la 27, Maria Vilsan. Se agita pentru terenul de sport de la școala 35. Venea de la consiliu și aflase că li s-a aprobat amenajarea terenului în valoare de un milion de lei. Ne bucurăm amîndouă că lucrările la piață merg și iarna.

Miercuri, 18 aprilie. Plantăm arbuști și trandafiri, 300 și respectiv 2 000. Cum ar arăta Constanța fără flori? În concediu, mă întreba cineva, eram prin Ardeal, de ce mă suceau atît, nu ne-ajunge marea? Dacă ne ajungea, nu se mai descurau ei așa ușor vara. Ca să nu zic, n-am mai făcut o baie în mare de nu știu cînd. Sîntem consecvenți cu muntele. Cartierul primăvara e splendid. Am făcut rost de pozele promise și i le-am dat lui Alin să le arate la școală. Nu știu ce a ieșit, că a venit doar cu jumătate înapoi. Cu cele vechi. Credeam că va fi invers.

25 octombrie. Este joi și se inaugurează piața Tomis Nord, cea mai mare piață din județ. Îmînsă: 5 unități alimentare, 3 nealimentare.

Duminică, 6 ianuarie 1980. Se apropie alegerile. Bilanț de suflet, cu oamenii: o șesime din populația Constanței, a municipiului, trăiește în cartierul nostru. În acest an se vor construi încă 180 de apartamente. Bulevardele Aurel Vlaicu, Tomis și Alexandru Lăpușneanu sînt cunoscute nu numai în țară, dar și în străinătate. Noi ne facem datoria. Avem un liceu, 4 școli generale, 3 grădinițe, 4 creșe, un dispensar, un cabinet stomatologic, cea mai mare piață. Și vedere la... mare.

RAZVAN BARBULESCU ■

JUDEȚUL
COVASNA

SE
INTOARCE
ȘI
GENERATIA
A DOUA

I.A.E.A.M.E. este sigla sub care-și desfășoară activitatea întreprinderea de aparataj electric auto și motoare electrice din Sfîntu Gheorghe. Primii ei țărîși au fost băuți — pe suprafețele din dreapta, cînd mergi din centru către gară — după ce au fost scoși ultimii cartofi ai recoltei anului 1971. În decembrie 1973 s-a putut apăsa pe butonul inaugural, iar la 31 ianuarie 1974 se și livrase primul milion de lei producție globală din viitoarea istorie a unei producții cu foarte mare viitor. Drept este însă să consemnăm aici uluirea cu care, inițial, împrejurimile noii platforme s-au lăsat împroșcate de milioanele de alice sonore ale decibelilor emiși de echipamentele electrice de semnalizare aflate în probe. „Fabrica de claxoane“ au poreclit-o șugubeții, dorind parcă să sublinieze caracterul presupus facil al noii activități: „Mult zgomot pentru nimic“. Însă sarcina noii întreprinderi a fost să asmlizeze toate echipamentele electrice necesare industriilor de autoturisme (Dacia, Olteci, ARO), autocamioane și chiar de tractoare. Și tot drept, dar pentru care, de la începuturi și pînă azi au fost asimilate 260 de astfel de produse. Între timp de la cele 300 000 de seturi echipamente convenționale pentru cite fusese gîndită prima capacitate s-a ajuns la 603 000! Cu asta s-a pus punct final unor importuri suficiente de improvărătoare. Mai mult: În 1977, tot la I.A.E.A.M.E. a început construirea unei fabrici de motoare electrice asincrone care în august 1978 a și livrat prima mie din seria celor care se execută astăzi în loturi de mii de bucăți pe lună. Așa a luat practic ființă prima întreprindere dinspre ramura electrotehnicii în județul Covasna. De unde se vede că mult hulițele claxoane — în trecut fie zis: astăzi, deși mult perfecționate, nu-și fac simțită prezența nici măcar la o jumătate de metru dîncolo de camerele izolate fonic — n-au trîmbițat în zadar. Inițial, la chemarea lor se adunau în jur de 700 de oameni. Astăzi personalul muncitor al numitei întreprinderi numără 2 300 de oameni. De unde? În primul rînd din școlile profesionale și din liceele industriale, apoi din agricultură și chiar din perimetrul casnic — îmi spunea Francisc Bokor, secretarul comitetului de partid. Nu credeți? Atunci întrebați-le pe Agnes Para, Magdalena Truczki, Elisabeta Farkaș... O să vă spună că pînă mai ieri lucrau pentru norme convenționale, pe solete ceapele. Ildiko Velicu a fost vînzătoare la Aprozar, Ema Ferencz a renunțat s-o mai facă pe funcționara, Roza Dobri, Tereza Șorban și Elisabeta Silvași care-și zidiseră întreaga existență între crațițe au descoperit nebănuitele satisfacții pe care le oferă munca industrială. Asta mai ales în cazul în care ai de la cine învăța. Adică

exact situația existentă la I.A.E.A.M.E. unde încă de la început au existat asemenea oameni. Cine erau ei? Cel care astăzi sînt mult stimați șefi de compartimente și ateliere de lucru, dar care pe atunci făceau primii pași în meserie: inginerii Dan Hariton, Csaba Pușkaș, Ioan Vlad, Cornel Rusu, Attila Hodor, Ludovic Imre — mai toți sosiți la Sfîntu Gheorghe mai ales datorită repartițiilor guvernamentale. Cei mai mulți membri ai nucleului de bază au fost însă maștrii și muncitorii specialiști din județ dar care, neavînd unde-și practica meseriile, erau nevoiți să facă naveta în întreprinderile Brașovului, aflat la doi pași. Politică partidului de ridicare la o nouă viață a tuturor zonelor țării le-a permis și acestora să contribuie, fiecare după puterile sale, la transpunerea ei în viață. A fost cazul cu Szabo Zoltan, Vereș Iuliu, Domokoș Iuliu, Băncilă Victor, Ionel Munteanu, Piroșka Andrei, Demeter Emerik, Barabaș Vilhelm și alții mulți, iar lista lor sporește continuu. Chiar în timpul discuției noastre cu secretarul comitetului de partid a venit să-și depună talonul în organizația de bază controlarea tehnică de calitate Valeria Glăjaru. Lăcătușul Iosif Glăjaru, soțul ei, sosise în întreprindere înainte cu două săptămîni. Bucurie pe toată linia — ambii au terminat cu naveta la „Electroprecizia“ din Săcele. Se întorc în Covasna nu numai plecații din prima generație, ci și cei din a doua! Îmi povestește Gerda Andreoiu: „Mama-i mîghiară de prin aceste locuri, iar tata-i sas. Eu sînt... româncă crescută în colonia de la Ucea, acolo unde tatăl tinichigiu gărise de lucru cu trei decenii în urmă. Eu m-am întors și, sper, în curînd vor reveni și ai mei. Condiții, mai ales pentru „direct productivi“, se asigură aproape instantaneu. În ultimii șase ani numai această întreprindere a primit peste 1 000 de apartamente, într-un oraș în care, numai în ultimul cincinal, au fost ridicate peste 8 000 de apartamente, iar în perioada 1981—1985 vor fi construite alte 6 200. (În prezent există în municipiul Sfîntu Gheorghe, peste 11 500 de apartamente apărute după 1968, ceea ce înseamnă că 60 la sută din populația orașului se află instalată în locuințe noi.) Procesul este firesc și continuu, numai industria orașului, în 1985, va egala pe aceea a județului de astăzi. Ceea ce înseamnă că oricît de mulți ar fi răspîndiți în afara granițelor județului, oamenii Covasnei se pot întoarce.

De lucru este mult și pentru toți.

MIRCEA BUNEA ■

JUDETUL DIMBOVITA

SCOALA INDUSTRIEI, DECI A PROGRESULUI

La vremea potrivită, adică după înființarea unor unități industriale, unde se cereau cunoscători ai unor meserii mai puțin știute în Dimbovița, s-a scris că fiii județului au venit mai aproape de locurile parintești și se străduiau să ajute. Când s-a înființat Combinatul de oțeluri speciale, au venit oțelari. Când s-a înființat „Saro”, întreprinderea de strunguri automate, au venit cei ce învățaseră profesiile industriei constructoare de mașini. Se înțelege că întreprinderile cele noi au pornit să funcționeze nu numai sub supravegherea celor ce-și ceruseră transferul în Dimbovița dintr-o solidaritate, afectuoasă, față de oamenii locului natal ci și prin grija celor ce-au venit atunci la Tirgoviște în numele unei solidarități de altă natură, aceea pe care oamenii de aceeași profesie o nutresc unii față de alții. Printre veteranii oțelari se aflau, desigur, și unii care nu se născuseră în județul Dimbovița. Dar, indiferent de locul de unde porniseră ei în lume, trebuie să ne întrebăm: cîți puteau fi aceștia la număr? Desigur, nu foarte mulți. Rămîne să înțelegem că mijle de muncitori care intrau pe poarta noilor fabrici dimbovițene erau, evident, localnici, îndeobște tineri. Și nu numai din orașele — în primul rînd Tirgoviște — în care se construiau spațiile vaste ale noii industriei, ci cum iarăși ni se pare firesc, din satele de prin preajmă. Ce se poate spune, acum, despre munca unor oameni care s-au calificat și-au învățat, repede și bine, meserile noi? Dacă în 1968 producția industrială a județului era de 3 miliarde, în acest an ea va ajunge, tot în miliarde, la 24!

Cum s-a realizat această spectaculoasă creștere? Intre altele, și printr-o mai bună orientare a forței de muncă. Deși procedeul nu aparține în exclusivitate dimbovițenilor, el se cuvine menționat pentru consecințele sale de ordin economic ori social: în unele comune din jurul orașelor județului au fost înființate secții ale fabricilor din centrele urbane apropiate. Această acțiune, una dintre cele mai importante ce s-au întreprins pe parcursul celor cinci ani ai ultimei legislații, va continua în cincinalul următor și va contribui într-o măsură importantă la îndeplinirea obiectivului de realizare, în 1985, a unei producții industriale de 37,5 miliarde de lei. Iată ce ne spune, referitor la această problemă, Matei Apostol, adjunct al secției plan-dezvoltare din cadrul Consiliului popular județean: „Am întocmit fișele tuturor comunelor din Dimbovița, în număr de 69. Aceste fișe cuprind zestrea industrială pe care aceste comune și-au creat-o pînă acum, cit și pe aceea pe care urmează a și-o întemeia conform planului în profil teritorial. Esențială mi se pare ideea că fiecare dintre aceste comune va trebui să obțină la sfîrșitul cincinalului viitor cel puțin 10 milioane lei, valoare a producției industriale. Acesta este însă un minimum stabilit de conducerea județului pentru că numărul comunelor cu activitate industrială intră în 10 și

25 de milioane se va ridica la 40, al celor ce vor produce între 25 și 50 de milioane este de 9, iar 13 comune vor produce peste 50 de milioane. Acestea din urmă vor fi și centrele urbane de mine: Răcari, Voinești, Potlogi, Pietroșița, Valea Mare, Citeva, Sotînga și Doicești, de exemplu, au încă de pe acum o putere industrială la care altele rivnesc. La Răcari se va construi o întreprindere de produse carburoase cu o valoare a producției anuale de 300 de milioane, la Potlogi o fabrică de nasturi ce va ridica și ea, cu 100 de milioane, potențialul economic al comunei. Brănești vor colabora cu întreprinderile „Bucegi” și „Trainica” din Pucioasa, iar comuna Buceani cu întreprinderea de la Mija”. Ar mai fi de notat că în Dimbovița „industria mică” își va dubla volumul de activitate pentru realizarea, la capătul cincinalului viitor, a unei producții de 830 de milioane ce se va obține în unități de prelucrare a unor materii prime locale, a unor resurse agricole și subproduse industriale. Va fi valorificată argila pentru fabricarea cărămizilor și cablilor de teracotă, se vor realiza într-o proporție mai mare producerea articolelor prelucrate din deșeurile de lemn, impietituri de răchită, extragerea și prelucrarea produselor de carieră și balastieră.

Cum se vede, satele dimbovițene au început să-și aleasă o industrie a lor și nu mai miră pe nimeni, încă de pe acum, că un tânăr, de exemplu, care simte atracție pentru vreuna din profesiile industriei, poate fi repartizat în chiar satul lui ca muncitor calificat. Firește că mulți aleg încă drumul către oraș, unde și rămîn, o parte dintre ei, căci numai pentru realizarea a 18 000 de apartamente au fost prevăzute fonduri de aproape 2 miliarde în acest județ. Însă, așa cum spuneam, satul a început — și continuă într-o proporție impresionantă — a face industrie pe cont propriu. Dacă recapitulăm, oricît de succint, care sînt avantajele industrializării, vedem că în județul Dimbovița, pretutindeni, de la capitala acestui județ și pînă în cel mai îndepărtat cîtun, viața se preschimbă din vechile ei tipare și tînde, nu doar nemijlocit — prin intermediul orașelor — ci și direct, în vatra satelor, către o calitate nouă.

E. DUMITRU ■

JUDETUL DOLJ

UZINA CARE NASTE GIGANTI

Pe un teritoriu larg, ca de obicei, pe un loc în care altădată se birjoneau doar cîinii vagabonzi și mureau de foame mîrtoagele ultimilor chirigii, s-a întregit — nu peste noapte, ci în mai bine de 30 de ani de așidua construcție socialistă — cînturul uneia dintre cele mai puternice zone industriale ale Craiovei și întregii țări. Platforma de est, cum i se spune în limbajul consacrat, reuneste laolaltă, pe sute de hectare, unități reprezentative ale construcției noastre de mașini: celebra „Electropătere”, întreprinderile de avioane, de tractoare și mașini agricole, de autoturisme, mecanică de material rulant și, nu în ultimul rînd, întreprinderea de utilaj greu, soră gemă cu cele de la Cluj-Napoca și Iași.

Am văzut două din principalele-i hale. Ghid priceput și binevoitor ne-a fost inginerul proiectant Florea Nicolae. În atelierul climatizat de rectificat batiuri (un fel de suport din fontă, în greutate de 12—30 de tone fiecare), doi oameni, rectificatorul Dumitru Sultan și maistrul Dumitru Tudor, urmăresc cu încordare, de la panourile de comandă, travaliul masivelor mașini de rectificat și frezat. Se lucrează cu atîta precizie încît eroarea admisă aici n-are voie să depășească 0,04 milimetri la 24 metri lungime prelucrată. Într-o altă hală a Secției A, de prelucrări grele, ni se oferă surpriza de a vedea în plină sarcină două uriașe mașini de frezat longitudinale, cu afișaj programat, realizate de colectivul uzinei. La una dintre ele, Marin Robu, un tânăr blond și mic de statură, frezează o ramă de cîteva tone pentru cocșeria Combinatului siderurgic din Galați. Alături, la o mașină de danturat, îl cunoaștem pe comunistul Ilie Știrbu. Treaba făcută de el este atît de interesantă și, în felul ei, spectaculoasă, încît nu rezistăm tentației de a intra într-un scurt dialog. Prin cuvinte puține, el ne prezintă roata dintată de 850/300 mm, cu 32 de dinți, pe care tocmai o execută pentru o întreprindere resiteană.

— Am avut ceva necazuri cu numărul ăsta de dinți, ni se confesează omul, într-un moment de răgaz. Mașina mea, de mără japoneză, fuscă reglată de fabrică să dantureze roți cu 40 pînă la 1 200 de dinți. Or, cum era să reglez eu un colos atît de complicat și greu de 125 tone?

— Iar dacă cumva greșiți?...
— Ferească sfîntul! Peste 26 de milioane, lei, costă „micuța”. Numai o roată rebutată m-ar costa trei sute de mii! Trei-sute-de-mii!
— Calificarea?
— Liceul și o școală postliceală de specialitate.
— Cît câștigați?
— 3 200 de lei, lunar. Sînt încă tînar, n-am nici patru ani vechime.

Să fim fericiți

**La urne tovarăși, la urne veniți!
e timpul și-o spunem pe față
că vrem și putem să fim fericiți
Partidul, să fim, ne învăță,**

**La urne tovarăși, e țara cu noi
și inima țării, vicoară!
e vremea-mpîlnirilor noastre în toi
în toate e iar, primăvara!**

**La urne tovarăși, destinul sublim
ne-arată și calea și zborul
s-alegem în frunte pe cei ce-i iubim
așa se-nvoiește poporul!**

**ANTON STANCIU ■
macaragiu, Galați**

În tovarășia cam taciturnă, dar agreabilă, a inginerului Nicola am trecut, în cîteva ore și prin hala de montaj mașini unelte. Într-un spațiu de sute de metri lungime și cu o înălțime de 25—30 de metri se află în plină geneză cîteva megalitice freze portale și alte mașini unelte pe măsură, a căror greutate se ridică la sute și sute de tone. Afîndu-te în preajma lor, ai senzația ciudată că oamenii care le dau viață sau le dirijează mersul programat au devenit ei înșiși cu o forță la fel de colosală. Iar tu, simplicul spectator, rămîi de-a dreptul uimit de măiestria îngemănare a științei și tehnicii celei mai avansate. Prilej de adîncă reflecție la spusele grăbite ale inginerului șef Nicolae Vrapea, creierul-dispecer, dacă putem zice așa, al uzinei ce naste giganti la poarta de est a cetății. În lipsa directorului plecat în județ cu treburi de campanie electorală, el ne-a prezentat lapidar, dar destul de convingător principalele coordonate ale întreprinderii. Parțial intrată acum doi ani în producție, ea va fi în anul 1985 o investiție finalizată de circa 4 miliarde de lei, cu un personal muncitor alcătuit din 7.500 de oameni, cu un înalt grad de automatizare, cu o dotare tehnică la cel mai ridicat nivel. A furnizat deja primele două freze pentru propria dotare și se pregătește asiduu să ofere curînd economiei naționale mașini unelte așchietoare, strunguri, mașini de danturat, mașini de frezat cu portal mobil — toate unicate sau de foarte mică serie, cu mese sau diametre cuprinse între 2150 și 6 000 mm — precum și utilaj tehnologic pentru industria hîrtiei și siderurgiei.

MIHAI STĂNESCU ■

JUDETUL GALATI

AICI SE FACE JUMATATE DIN PRODUCTIA DE OTEL A TARII

Galațiul a devenit una dintre cele mai puternice cetăți ale industriei românești. Dacă e să luăm, spre exemplu, volumul producției globale industriale, atunci vom vedea că județul Galați (în care participarea municipiului avînd același nume freze de 85 la sută) ocupă locul al IV-lea în țară, după municipiul Brașov și județele Brașov și Prahova, iar în ceea ce privește valoarea producției globale industriale pe locuitor Galațiul ocupă locul al doilea în țară, după Brașov! Motivul acestei uriașe dezvoltări? Politica partidului și statului nostru în ceea ce privește repartizarea echilibrată a forțelor de producție în întreg teritoriul românesc! Modul concret în care s-a petrecut amintita dezvoltare? Investirea a mai bine de 30 de miliarde de lei pentru construirea celui mai mare obiectiv de profil în țară, Combinatul siderurgic Galați. Intre indicatorii de bază ai dezvoltării economice (dar și de civilizație!) a unei națiuni s-a luat întotdeauna în considerație și producția de oțel a țării, raportată la numărul de locuitori. Astfel, se știe, România a ajuns de la numai 18 kg de oțel pe cap de locuitor, la peste 650 kg în 1979. Din țară botezată „eminamente agricolă”, care în 1938 deținea numai 0,25 la sută din producția de oțel a lumii, România este astăzi o forță reală, deținînd în curînd aproape 2 la sută din producția mondială, lucru care o situează pe locul al 10-lea în Europa și al 14-lea în lume! Sigur că, vorbind despre Galați, n-am amintit aceste cifre dacă combinatul siderurgic de pe malurile Dunării n-ar avea o contribuție dintre cele mai importante, în fapt decisivă, în această direcție. Astfel, ponderea sa în producția de oțel a țării a fost de zero la sută pînă în anul 1968 — 23,9 la sută în 1970, 45 la sută în 1979 și peste 50 la sută în acest an.

Privit mai de aproape, Galațiul pare de neconceput, astăzi, fără existența marelui combinat siderurgic. Acolo unde se face 3 la sută din întreaga producție industrială a țării, lucrează aproape 45 000 de oameni — siderurgiști, dar și constructori, fiindcă dezvoltarea încă nu s-a încheiat. Împreună cu familiile lor, acești oameni formează o populație de circa 150 000 de suflete, aproape jumătate din efectivul de azi al Galațiului. Dacă vom adăuga și celelalte categorii de oameni ai muncii din oraș, a căror activitate se află în strînsă legătură cu necesitățile vieții de zi cu zi ale familiilor de siderurgiști (constructorii de locuințe, rețeaua de învățămînt și cultură, sănătate, serviciile pentru populație etc., etc.), ajungem la cifre și mai însemnate. Aproape două treimi din oamenii Galațiului sînt legați de combinatul siderurgic, de această uriașă inimă de foc a țării, ale cărei pulsații se simt peste tot pe cuprinsul României, în întreaga dezvoltare a patriei socialiste.

În vederea campaniei electorale, Galațiul a fost împărțit în patru mari circumscripții M.A.N., după criteriul geografic. În Circumscripția electorală nr. 2, satul Galați-vest, se află combinatul, apoi încă alte întreprinderi mai importante, cum sînt „Electrocentrale”, cea de industrializare a cărnil și cea poligrafică. Împreună, toate aceste unități industriale realizează circa 75 la sută din producția municipiului Galați și 68,5 la sută din cea a județului! Candidatul principal al circumscripției în alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională este inginerul Corneliu Velincov, directorul general al combinatului siderurgic. În afara obiectivelor, foarte multe, construite în ultimii ani pe platforma combinatului — ne spune inginerul Velincov — în circumscripția electorală în care candidează s-au mai dat în funcțiune alte importante obiective, cum ar fi întreprinderea de utilaj greu pentru construcții, Abatorul Galați, întreprinderea poligrafică și întreprinderea de sere pentru legume. De asemenea, tot aici s-au construit Casa de cultură a sindicatelor, hotelul „Turist”, precum și alte obiective social-culturale. În perioada 1960—1978 au fost date în folosință 11 300 de apartamente, 146 de case și aproape 4 000 locuri în cămine pentru nefamilisti. Din planul de dezvoltare economico-socială pentru cincinalul care urmează se poate observa cu ușurință creșterea cel puțin la fel de însemnată a zonei din punct de vedere economic, ca și a nivelului de trai al locuitorilor din această circumscripție. Astfel, dacă la nivelul anului 1985 producția globală industrială a zonei numite Galați-vest va depăși, ea sigură, 47 de miliarde lei, iar investițiile vor număra aproape 20 de miliarde, volumul desfațecilor de mărfuri cu amănuntul (indicator de bază în ceea ce privește nivelul de trai) va ajunge la peste 4 miliarde, iar cel al prestațiilor de servicii pentru populație la 1,3 miliarde lei. Vor intra în funcțiune 8 noi mari capacități ale combinatului siderurgic, de asemenea, un laborator de alimentație publică de 1 000 m², tot pe platforma combinatului, ca și, de data aceasta la nivelul municipiului, peste 20 500 apartamente, 304 săli de clasă, 2 300 locuri în grădinițe, 105 locuri în ateliere școlare, peste 1 000 locuri în internate și așa mai departe... Cu o asemenea platformă electorală, ca să fiu sincer, nu mi-e deloc greu să candidez la un mandat de deputat în marel forum al țării! Alegătorii votează de fapt programul de dezvoltare al țării și cel de creștere continuă a nivelului de civilizație materială și spirituală a poporului, a nivelului lor de trai...”

DUMITRU GRAUR ■

JUDEȚUL GORJ

COLUMNNELE INFINITE DE LA TG. JIU

De la gară, mă îndrept direct spre inima orașului aureolat de amintirea lui Tudor din Vladimiri, de faptele de vitejie ale Ecaterinei Teodoroiu sau de celebritatea marelui nostru Brâncuși.

Centrul. Cel vechi, pe care-l știam chirchit pe câteva strădele cu zeci de prăvălioare pipernicite, destul de insalubre și scâlimbe, care ofereau spre vânzare mai ales alvițe, limonadă, luminări, cojocile și pălării mocănești, iată a dispărut aproape complet. În locul caselor și acareturilor acelea neprimitoare, mă întâmpină azi blocuri înalte, adevărate palate, cu opt, zece și chiar mai multe etaje, hotelul turistic, un mare magazin universal cu patru caturi, sugestiv denumit „Paringul”.

Iar deasupra acestui conglomerat de clădiri domină autoritare uriașe macarale. Peste tot se construiește cu febrilitate, într-un ritm alert.

Dintr-un județ înapoiat, foarte sărăcăcios, a cărui industrie se limita prin 1930 la trei fabricuțe de țigăre, de confecții și produse refractare, la mai multe mici ateliere meșteșugărești, darace, mori și câteva tăbăcării și mărunte unități de industrie alimentară, datorită înțeleptei politici a partidului de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării, Gorjul s-a transformat în anii construcției socialiste, și cu deosebire în ultimii ani, într-o puternică bază de materii prime și energetice a țării.

Acesta-i prezentul, definit în câteva din liniile și reperele lui cele mai semnificative, esențiale. Dar care va fi viitorul? Proiectat în lumina Directivelor celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, el nu poate fi altul decât unul minunat, la fel ca al întregii noastre patrii. La baza lui va sta, în cîincinalul 1981—1985, o investiție record de 34 de miliarde lei cu care se vor finanța noile industrii și amplul program de dezvoltare economică-socială în profil teritorial. Principalii indicatori ai dezvoltării prezintă creșteri importante față de prevederile anului 1980, nivelurile și ritmurile propuse reflectînd întocmai indicațiile conducerii de partid și de stat, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, de a dezvolta prioritar baza de materii prime și energetice, agricultura, de a valorifica superior resursele existente în fiecare localitate. Astfel, producția globală totală crește în 1985 cu 145,4 la sută față de 1980; volumul de activitate în agricultură sporește cu 164,2 la sută, producția globală pe locuitor cu 145,4 la sută; producția netă industrială cu 152,7 la sută; exportul cu 185,1 la sută; productivitatea muncii (calculată pe baza producției nete) cu 128,3 la sută. Fabrici noi vor apărea în economia județului, iar alte 17 000 apartamente, școli și nenumărate dotări social-culturale vor spori civi-

lizația și bunăstarea așezărilor gorjene, vor face mai fericită viața locuitorilor.

Dar să revenim la Tg. Jiu, la urbea în care a trudit o vreme, lăsînd urme adînci, cioplite în piatră, țaranul bărbos din Hobîța. Întemeietorul sculpturii moderne a făurit și implantat aici, în glia străbună, celebrul triptic de valoare universală lăsat moștenire sacră generațiilor de azi și de mine. Ca pretundenți în această țară, miniaturi cu Poarta sărutului, Masa tăcerii și Coloana înfinitului descopăr și în cabinetul de lucru al primarului municipiului, tovarășul Ștefan Negreț. Binevoitor, mi-a înfățișat realizările și perspectivele orașului în fruntea căruia se află, programul îndrăzneț dar foarte realist cu care candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste se prezintă la apropiatele alegeri de deputați în consiliile populare și în Marea Adunare Națională. Cu deosebire în anii actualei legislaturi — imi spune primarul — și aici s-au înfăptuit multe: întreprinderea de mașini-unelte pentru presare-forjare, fabrica de mobilă din panouri, întreprinderea de articole tehnice din cauduc și cauciuc regenerat; circa 5 000 de apartamente s-au adăugat celor construite anterior... Se află în construcție întreprinderea de utilaj minier, o fabrică de prefabricate din beton, o fabrică de bere... Vom mai construi un abator și o fabrică de preparate din carne, un nou pod peste Jiu, încă 9 500 de apartamente, centrală electrică de termoficare, un centru teritorial de calcul electronic, două centre de cercetări științifice și inginerie tehnologică, o fabrică de produse lactate, magazine, școli, cinematografe pentru o populație care va ajunge în viitorul cîincinal la circa 80 000—90 000...

Îl ascult atent și, privind spre Coloana înfinită, imi vin în minte vorbele înțelepte, încărcate de multiple sensuri și semnificații, rostite de mecanicul-fechist Constantin Vădvan, un tinăr comunist cunoscut întîmplător, ca pe mulți alții, în scurtul timp al șederii mele în orașul de pe Jiu. Ați admirat vreodată, fie și din fuga trenului sau a mașinii, cogurile termocentralelor de la Rovinari și Turceni? m-a întrebat tinărul. Ați văzut dumneaavoastră mai pe îndelete silozurile cele înalte ale Combinatului de lîanți și azbociment de la Birsești? Dar siluetele celor treisprezece blocuri-turn cite s-au construit pînă în prezent în orașul nostru? (Coincidență! Tot cam astfel mă întrebases, în ziua aceea, în învătătorul Ion Elena, de la Școala specială din Vădeni...) Și tot el, tinărul mecanic, mi-a răspuns: Ei, bine, la Coloana înfinită, la această operă unică a marelui sculptor de pe meleagurile noastre, noi am zămislit mai multe replici care, chiar dacă nu-s ele opere de artă, sînt cel puțin la fel de cutezătoare.

MIHAI STĂNESCU ■

JUDEȚUL HARGHITA

CINCINALELE PĂDURILOR. CINCINALELE OAMENILOR

Fuge mașina asta ceva de speriat.

Bineînțeles că de aceea-i făcută, ca să și fugă, dar dacă adaug că urcăm în Munții Harghita, pe un drum forestier, și că, din cîind în cîind, tot trag cu coada ochiului ba la șenilele unui tractor confiscat de troianul din dreapta, ba la o dubiță aflată într-un nenoroc asjiderea, cam merge să-i firitisesc Dacia 1300 a directorului Gabor Laszlo, imi dați voie? Mai ales că mașina n-are nici circumstanțe... antiderapante. Dimpotrivă!

Și totuși urcăm de parcă am fi la bordul unui «tot teren». Dincolo de parbriz: hărmălate inlemnite de molizi și de zăpadă, de runcuri și de zăpadă, de toloace și de zăpadă, de brazi și de zăpadă, de topițe și de zăpadă... Chiar și vîrsantele par a fi uriașe tartine cu zăpadă. Ceea ce înseamnă că gerul le vine ca o mînușă. Parcă am fi dincolo de Cercul Polar (și chiar sîntem foarte aproape de Polul Nord al României; amintiti-vă minimele zonei; Gheorghieni —35,5°C, și Joseni —38°C, în 1963). Apărare reflexă: ochii de astă vară tăvălesc valuri-valuri de iarba vîntului, de firuță, de țepoșică, de coarnă, de piciorul cocoșului și de părușcă — nemaipomenitele ierburi dintotdeauna ale acestor păduri care ocupă nici mai mult, nici mai puțin de 37 la sută din întreaga suprafață a județului Harghita. Motiv pentru care meseria de bază și de vază a oamenilor de prin aceste locuri a fost pădurea. Exploatarea irațională i s-a pus capăt. Stau chezași, în rîndul întii, munții. Numai în perioada 1950—1977 în județul Harghita au fost împădurite 52 000 ha, ceea ce reprezintă 26 la sută din suprafața totală a pădurilor. Cel mai mare volum de împădurire s-a realizat în perioada 1950—1959 — în medie 2 565 ha anual — mai ales pentru a se revitalizeza suprafețele devastate de hămesitele societăți particulare. (Problema conservării și dezvoltării fondului forestier a stat în atenția congreselor și conferințelor naționale ale partidului adoptîndu-se astfel legea privind „Programul național pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976—2010”. Motiv pentru care acum, în județ, se plantează într-un ritm de 1 000 de ha/an.) Ritmul în care se exploatează în prezent pădurile este perfect corelat cu planurile silvicultorilor. Sînt și ani cînd, vrînd-nevrînd, cei peste 7 000 de oameni personal muncitor ai I.F.E.T. Miercurea Ciuc — unde-i director tov. Laszlo — trebuie să scoată din pădure mai mult lemn decît și-au propus. Este cazul doborîturilor. Cînd vîntul depășește 120 m/sec. nu-i mai rezistă nici chiar brazii care au rotit în jurul inimii lor și cea de-a 80-a horă... A fost cazul iernii lui 1975—1976. Atunci, sub Hașmașul Mare și în zona Odorhei-Harghita au fost scoase din pădure peste 1,5 milioane de mc lemn doborît de furtună. În ultimii ani, pe arealul nici unuia dintre cele 26 de I.F.E.T.-uri existente în țară nu s-a mai consemnat vreun ca-

taclism de o asemenea amploare. (În mod normal, în județ, cota anuală de tăiere se plasează între 720 000—750 000 mc masă lemnoasă. Dar dacă într-un an, din motive independente de voința oamenilor trebuie să se scoată mai mult, atunci cifrele de plan ale anilor următori se diminuează așa încît să nu se depășească volumul planificat pentru o anumită perioadă. Cîincinalele oamenilor au devenit astfel și cîincinalele brașilor, molizilor, fagilor. Exemplu? Dacă în 1979 I.F.E.T. Miercurea-Ciuc a extras 525 000 mc masă lemnoasă, în 1980 nu mai are dreptul decît la 450 000 mc). S-a lucrat atunci în zăpezi de peste 1 m și pe geruri care-au apăsat meniscul mercurului din capilarele termometrelor pînă aproape de 30, sub linia roșie! Toate astea le aflasem de la maestrul Carol Balint, încă de acum vreo oră, cînd mai eram la cabana Biricica...

Părăsisem locul pentru că prea era totul ca la carte, nu prea-mi venea să cred că mă aflu tocmai într-o cabană locuită de oameni care lucrează în pădure. (Spațiu mare, bine aerisit, paturi sclipind de alb, apă caldă și apă rece de la un boiler sub care sînt arse găteje, coji...) Așa se face că tot urcam, și urcam... La cabana Harghita (1 400 m) oamenii tocmai se adunaseră pentru masă (alimentele, contra cost, sînt asigurate de întreprindere, cazarea este gratuită). Voi au să intre în cabană. Căștile de protecție sînt purtate peste căciunile îmblănite. Discuțăm. Munca nu-i lesnicioasă, evident, dar nici gînd s-o compari cu „condițiile” de pe timpuri, nici măcar cu cele din urmă cu un deceniu. Motoferăstraie pentru doborît, apoi lemnul este tras, ori împins, după caz, cu TAF-ul (tractor-articulat-forestier) 41-Hr-2128 al lui Balint Benedek; dacă lemnul cade în locuri strîmte, pe văioage, atunci intră după el și Valentin Matei, și Dionisie Matei, și Ludovic Miklos, și Ludovic Șabek — oamenii cu caii. În pădurile județului sînt cam 120 de astfel de puncte de lucru. Nu se mai fac tăieri masive, se execută doar „operațiuni de igienă” (se extrag exclusiv arborii care sînt pe punctul de a se usca). După care? Sînt transportați la centrele de industrializare de la Odorhei, Gheorghieni, Tulgheș, Sindomic, Lunca de Jos, Miercurea-Ciuc, Sîncrăieni, Sînsimion... Folosirea superioară a masei lemnoase nu e o lozincă. S-a mers pînă acolo încît nu se mai aruncă nici bucățile de lemn foarte mici, nici așchiile, nici rumegușul. (Au găsit o unitate de lîngă Oradea care le transformă în tocuri pentru pantofii de damă; celelalte devin PFL). Dacă acum cîinci ani 1 mc de lemn valorificat însemna 850—900 de lei, azi înseamnă deja 1 300—1 400 de lei. Dealfel, oricare dintre zilele lucrătoare ale I.F.E.T.-ului Miercurea-Ciuc tot trei milioane înseamnă... „Cum trăim? Poftiți și intrați.” Am văzut: civilizată, corect, frumos. Este

MIRCEA BUNEA ■

JUDEȚUL HUNEDOARA

ÎNTINERESTE UN LOC CARE NU A FOST NICIODATĂ TÎNĂR

La începutul acestui secol, Petroșanii și-au avut admiratorii lui. Printre aceștia, îl aflăm și pe Nicolae Iorga, dispus să-și coboare privirile de la silitra înflorită între lespezile clădirilor vechi și să zăbovească și între înfățișările mai noi ale vieții. „Din clădirile cele mari și multe ale gării — scria istoricul, prin '906 — te află în mijlocul unei așezări omenești cum sînt acelea din America de Nord, prin locurile unde o mare bogăție a ieșit la iveală chemînd la sine pe doritorii de cîștig repede și pe muncitorii căuțînd cea mai grea muncă pentru plata cea mai mare”. Într-adevăr, cît de grea era munca pe Valea Jiului s-a văzut mai tîrziu, nu departe de Petroșani, în Lupenii anului 1920. Tot atunci s-a dovedit cît de mare era și plata mînerilor pentru o trudă de robi. Însă, cu un regret îndoit de mirare, descîndem astăzi în gara din Petroșani, aceeași de pe vremea călătorilor transilvane ale istoricului, și nu putem înțelege care vor fi fost acele clădiri mari și multe. Fie că n-au mai rămas în picioare, fie că privirile înțeleptului se adăpau la hiperbolă. Sau altceva: mai mult decît o realitate, cuvintele lui închideau în silabele lor o tonică aspirație. Și ca să vorbim neted, astăzi, tocmai gara și ce mai stăruie încă jur-împrejur de clădirile ei alunate reprezintă cam singura alcătuire de ziduri cărora aici, în Petroșani, ai fi tentat să-i întorci spatele.

Astăzi, urmașii acelor oameni pe care istoricul îi auzise vorbind tare și drept cu oricine, urmașii pătîmișilor din Lupenii anului '29 trăiesc, muncesc, învață și se bucură de viața lor nouă într-un oraș în care, într-adevăr, aspirațiile spre mai bine se recunosc în toate faptele oamenilor.

De data aceasta, descîndînd în Petroșanii anului 1980, cînd și acest municipiu traversează zilele fertile ale campaniei electorale, marcaje de noi izbînzii ale muncii și de noi împliniri ale vieții, nu vom mai abandona orașul pentru a cobori în mine, ci vom urca din mine spre stațura de azi a orașului. Poate alături de ortacii din brigada comunistului Gheorghe Zaharia, care în numai 18 zile au săpat și tubat un suitor nou la Petrila. Poate cot la cot cu maestrul Gyula Peter Rafai, de la întreprinderea minieră din Livezeni, care candidează în alegeri în circumscripția electorală nr. 67 din Petroșani. Poate urmărit la urmă cu alți mîneri destoinici, ca Ilie Chiron, Ioan Grigoraș, Petre Constantin sau Ioan Cojocar, care și-au statornicit o binemerită faimă între tovarășii lor de muncă. Și să începem prin a numi noile aripi ale orașului — cartierul Aeroport înainte de toate și zonele aduse la o nouă

condiție edilitară din centrul Petroșanilor — în perimetrele cărora numai în anul acesta, 1980, se vor construi încă 1 500 apartamente, laolaltă cu spațiile comerciale și dotările social-culturale adecvate și, totodată, să începem prin a spune că apariția lor în peisajul de astăzi al Petroșanilor nu are numai o semnificație edilitară, ci, în primul rînd, un înțeles profund uman. S-au construit aici, în anii socialismului, nu mai puțin decît 39 000 apartamente, fiind vorba despre o realitate capabilă să înlăturească temeinic destine, să confere o nouă demnitate existenței de zi cu zi a mii și mii de familii muncitorești. Pentru că nu numai zidurile între care trăiesc acești oameni sînt noi, ci și multiplele elemente ale ambianței în care îndeobște se statornicește o viață, în toate segmentele ei, de vreme ce volumul desfacerilor de mărfuri, pe întreaga vale a Jiului, înstăpînită de heraldica acestui municipiu tentacular Petroșani, va spori de la 843 milioane în 1970 la 1 500 milioane lei în 1980.

Apoi, să continuăm prin a trece în revistă cîteva dintre citoriile de interes obțesc prin care municipiul și-a consolidat și își va consolida și în viitor statura urbană — marea Casă de cultură a sindicatelor, cluburile înflorite între blocuri care încă miroso a mortar, noul spital cu 700 de locuri, edificat chiar în acest cîincinal, stadionul cu 15 000 de locuri din lunca Jiului, la care lucrările au fost deja demarate, școlile a căror arhitectură a devenit o podoabă a fiecărui cartier nou. Toate aceste citorii vin să împlinească nu un gol al spațiului, ci un gol al condiției umane, înde lung văduvită aici de inlesnirile firești ale secolului. Și în perspectivă apropiată ansamblul lor se va rotunji cu o sală polivalentă de 1 500 locuri, cinematografe, alte școli și ateliere școlare, săli de gimnastică, hale agroalimentare și depozite de mărfuri diverse, constituînd ariergarda firească a noilor spații comerciale. Totă fiind roadele unor eforturi pe care cifrele ni le dezvăluie în lumina lor adevărată. În cîincinalul 1971—1975 investițiile alocate pentru dezvoltarea municipiului Petroșani au atins 3 300 milioane lei. Între 1981 și 1985 valoarea lor se va ridica la 11 000 milioane lei. Ascensiune revelatoare și fertilă în consecințe.

Piatra de temelie a viitorului municipiu Petroșani a fost așezată practic în deceniul care acum se încheie și nu sîntem prea departe de adevăr cînd afirmăm că în sudul bogat în cărbune al județului Hunedoara înlănereste un oraș care nu a fost niciodată tînăr.

MIHAI PELIN ■

JUDETUL IALOMITA

AMARA-CEA MAI MARE STATIONE DE ODIHNA A TARANILOR

La stațiunea pentru tratament balneoclimatic Amara a U.N.C.A.P., cea mai mare stațiune de acest gen construită pentru țărani cooperatori din România, și-au îngrijit sănătatea, în cei cinci ani de existență a stațiunii, 50.000 de țărani de diferite vârste. Deși stațiunea se află în mijlocul Bărăganului, oamenii vin din toată țara. Se cade și este și frumos ca între hotarele de piine ale țării să fie și un loc de îngrijire, odihnă și bucurie al celor care ostensesc pentru piinea tuturor. Insa lucrurile n-au fost prea simple, și știm cu toții că stațiunile de sănătate pentru țărani n-au existat de cind există și țărani.

Complexul U.N.C.A.P. Amara are 511 locuri și confort de gradul întâi. Are o bază de tratament cu aparatură modernă, unde se fac impachetări cu nămol, băi sărate etc. Mai sint aici 4 cabinete medicale cu medici de specialitate, farmacie care dă medicamente gratuit, cantină, bufet, club, magazin artizanat și multe altele. In ceea ce privește tratamentul medical, medicul specialist balneolog Constanta Sotîngeanu ne spune următoarele: „In general, oamenii vin aici cu afecțiuni reumatologice. Cam de asta se îmbolnăvesc țărani la cîmp. Împreună cu litoralul — Eforie și Mangalia — ne situăm printre primele stațiuni din țară din punctul de vedere al valorii terapeutice în bolile reumatismale. Nămolul și apa de lac sint calde. Avem și instalații complete de electrohidroterapie. Vara pot veni și acei care au boli dermatologice deoarece avem strand. Foarte mulți revin ani la rînd pentru că rezultatele sint foarte bune. Vin ei și conving și pe alții.”

Este frig. S-a întors iarna. Suieră vîntul de Bărăgan fără ca pomii desfrunziți să-l poată împiedica. Alei largi, tăiate cu gust. Suprafețe întregi plantate cu arbori care apără, de poluare, vara, oaza din mijlocul cîmpiei. Pe afară nu se încumetă nimeni. Nu de frică, ba pe unii îi mîncăză tălpile a ducă, știe el, țărani, ce e cu vremea mai bine ca crîcine, dar, asta-i tratamentul, după băi calde, la frig te prinde o întepeneală și „apoi degeaba”. Directorul Floridor Mihale primește un telefon tocmai de la Iliești-Botoșani, de la primar, care îl roagă să aibă înțelegere pentru Petru Hirdoșan și Vasile Andonie, sint candidați F.D.U.S., au trebă pînă după campanie, să le păstreze locurile că vor veni cu șapte zile mai tîrziu decît femeile lor. In hol oamenii stau de vorbă și așteaptă posta. De sus, de la nu știu care etaj se aude muzică populară la televizor. Ultimii „beduini” ies de la nămol. Este foarte curat pe holuri, pe coridoare, pe scara de serviciu, în cantină. Etajul 4, camera 436: cinci femei, așezate fiecare pe unde a apucat, desenează. Sint Stana Oprea din Ialomița, Ana Trancă și Gheorghita Mijea din Olt,

Samoilă Buna și Măndița Păncescu din Vrancea. Schimbă modele de țesături. Stana Oprea: „Nu ne dovedim timpul, mai e o săptămînă, se termină seria, ele vor să copieze, noi vrem să copiem”. Măndița Păncescu: „Ne plac fețele de masă ale oltenecilor”.

De ce vin țărani la Amara? Ca să-și trateze reumatismul, ca să se odihnească (chestiune cu care se împacă mai greu), ca să primească scrisori de acasă, ca să vorbească de griu, ca să se întâlnească unii cu alții și să-și dea mai mult, decît bună-zîua. O mărturisesc singuri.

„Am primit bilete de la C.A.P. Jijila — Tulcea — unde sint timplar la brigăzile de construcții. Am lombosciatică din 1973 și soția mea la fel. Am auzit că Amara e foarte bună. Sint mulțumit: curat, căldură, băi sănătoase, doctori pricepuți și cu suflet, mîncare bună, fețele care ne servesc sint politicoase. Să vii de drag și fără reumatism. Noi bărbații am mai umblat, am mai făcut armata, dar femeile mai puțin. Și soția este aici și a început să-i placă.” (Dumitru E. Burduf). „Acum patru ani am căzut pe potecă și mi-am lovit mijlocul și am rămas cu durerea. Am fost și anul trecut la Amara și apoi, vara, am reușit 200 de zile la C.A.P. la cîmp, așa bine m-am simțit. Mai șint cu o consăteancă, Margit Andraș. Nu ne batem capul cu ce punem la masă, așteptăm să fim servite. La cele 200 de zile m-au ajutat și copiii, cînd nu erau la școală. E bine să știe și cum e la cîmp” (Rașela Birtalan, comuna Atid-Harghita).

„Nu-s tare bolnavă, dar m-am gîndit s-o iau din timp. Nu ne plictisim deloc și aici e o societate atît de bună” (Maria Molomfălean, sat Nazna — Mureș). „Mijlocul asta, dacă aș putea să-l schimb?”

— Păi, vii aici cîtiva ani. — Și atunci pot să-l schimb? (Elena Marcu și Susana Toma, tot din Nazna — Mureș). „Mai sint cu trei colegi tot de la C.A.P. Unirea. Acum aștept o scrisoare de acasă. Am mai cunoscut între timp pe Maria și Rada, uite că îmi scapă numele de familie, din Teleorman, femei cumsecade și foarte prezentabile, după vorbă și îmbrăcăminte. Trece timpul. Dimineață la nămol, apoi la masa, la ultrasunet pentru mijloc. De zece ani îmi caut sănătatea. Lumea aici e tare cumsecade, le întreb, mă întrebă, tu unde mîncești, voi ce ați obținut la hectar”. (Tudora Malagean, sat Siliștea — Olt).

— Sint foarte ascultători și au mult bun-simț, spune directorul. Păstrează curățenia și prețuiesc munca altuia. Ne bucură aprecierile lor, de multe ori o fac în versuri, am aici peste o mie de scrisori: o parte din mulțumirea oamenilor care au venit aici vreme de cinci ani.

RĂZVAN BARBULESCU

JUDETUL IASI

IASUL NU ESTE UN ORAS. EL ESTE OPERA DE CONSTRUCTOR SI ARHITECT

Dumitru Paghida este secretarul comisiei județene de arhitectură și sistematizare și șeful secției cu același nume din Consiliul popular municipal. Știe totul despre Iași pentru că este „in problemă” de 30 de ani. Îi pare bine cînd se discută despre concepția schiței de sistematizare și despre înfățișarea orașului. Cunoaște istoria fiecărei străzi și a fiecărei case și îi pare bine cînd se vorbește cu dragoste de orașul lui.

— Iașul de azi, spune, este rodul ultimilor ani. Prin anii '54-'55 avea 110.000 locuitori. Azi, trăiesc în Iași 360.000 de oameni. Reconstrucția s-a făcut în trei trepte. Pînă în 1960, efectiv nu s-a construit nimic. Cum se spune, orașul și-a lins rînila de la război. Am început să-l echipăm urban. Consuma 17.000 mc apă zilnic. Azi consumă de 20 de ori mai mult și tot nu ajunge. Practic, totul a început cu Piața Unirii. Parcă ar fi ieri. Încă mă înfioară greșeala ce s-a petrecut demolînd Academia Mihăileană. O realizare monumentală părea să justifice sacrificarea unei clădiri modeste, deși plină de istorie. Astăzi construim mult mai mult dar am învățat să fim mai atenți cu istoria. Ansamblul Pieței Unirii se arată enorm pe vremea aceea. Apoi s-a construit pe ici, pe colo, în sus, spre Copou. A treia etapă, după ce schița de sistematizare a trecut prin multe îmbunătățiri, a însemnat și realizarea unui volum de locuințe la scară mare. A patra etapă a fost zona industrială de pe șoseaua Tușorei, începută prin anii '68-'70. În ultimii ani, s-au realizat marile cartiere Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun, Dacia, și altele. Se construiește uriaș și, totuși, se simte o mare nevoie de locuințe. Cauza e una: explozia demografică. De la 110.000 locuitori, la 360.000 — număr la care populația se stabilizează — saltul este impresionant. Să vedem, atunci, care este situația locuințelor. Paradoxal, consider că numărul mare de cereri semnifică la Iași nu o criză a locuinței, ci un semn clar al bunăstării! În Iași — repet, la o populație de 360.000 locuitori — există un fond de 22.000 apartamente vechi și 62.000 apartamente noi. 3 apartamente noi la unul vechi! E fantastic! Mai observăm azi că e încă necesar un volum mare de locuințe, dar trebuie să remarcăm că, într-un timp foarte scurt, s-a trecut de la un minim de 6 mp locuibil pe locuitor la 8 și acum la 10 mp. Într-un răstimp de numai zece ani, de cînd construim susținut, am trecut de la un minim, de la niște năzuințe de tot modeste (6 mp locuibil de persoană) la cerința: 1 cameră de locuitor! Ce luăm, deci, în considerație, cînd indicăm înșiși ai cererii de confort sint într-o continuă perfecționare? O statistică din 1976 ne spune că în Iași gospodăria are 2,9 persoane. (În structura unei gospodării intră mai multe persoane ca în aceea a unei familii. Familia avea 2,7 persoane.) Acum, față de numărul de familii, ne mai lipsesc 18.600 apartamente (la un dezerat de 1

familie pe apartament) și numai 14.000 apartamente la indicele de 1 gospodărie pe apartament. Dacă luăm în discuție indicele viitorului apropiat, ar trebui să construim urgent 91.000 camere (apartamentul mediu trebuind să aibă 6 camere!). Ce ne arată situația familiilor astăzi? Că structura familiei e într-o rapidă modificare și că e rațional să vedem, pentru anul 1985, necesitatea unui apartament de 2,7 camere pe familie. Tinerii au tendința să locuiască singuri, bătrînii tind și ei să locuiască separat. Acum, în 1980, asigurăm 2,1-2,2 camere pe apartament. Minusul real este, prin urmare, de 0,8 camere pe apartament. Deci, real, ar fi nevoie repede de 10.000 apartamente și 74.000 camere. În următorii cinci ani trebuie să construim — și putem să construim — cam 25.000 apartamente. Pare un calcul complicat, dar, în fapt, e simplu și, ce-i mai important, bazat pe o cunoaștere cinstită a nevoilor și puterilor. Iașul e un fapt social foarte viu, foarte viguros. Se observă cit de repede s-a trecut de la un spațiu de locuit minimal la un optim de confort. Nevoia de bine a omului de azi are ceva din logica foarte complexă a dobinzii compuse. Dacă discutăm numai numărul locuinței riscăm să pierdem din vedere esența și anume că la Iași noile cartiere au o situație extrem de rațională.

Acum ne întoarcem în oraș și-i reconstruim vatra.

Zona centrală a viitorului foarte apropiat, din perimetrul situat între Piața Palatului Culturii și Piața Elena Doamna — în proiect și ea — strada Anastasie Panu și cornișa orașului vechi, se construiește la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu și s-a conceput sub directa sa îndrumare. Secretarul general al partidului a indicat să se clădească aici un mare centru civic-cultural, pe măsura tradițiilor civice și culturale ale locului și pentru aceasta ca și pentru tot binele ce ni l-a arătat, Iașul nostru îi este profund recunoscător. Dotările culturale vor cuprinde peste 60.000 mp arie utilă, ceea ce este excepțional, apoi 1.800 apartamente, 20.000 mp spații comerciale separate și 40.000 mp spații comerciale în clădiri. Tot sub directa îndrumare a secretarului general al partidului se realizează în Iași două mari artere de penetrație, ce fac legătura cu foarte importante zone industriale ale Combinatului de utilaj greu și spre Penicilina (penetrația Păourari). E de înțeles că numai despre acestea și ar fi de discutat mult și cu folos. Fiindcă tot ce se construiește în Iași se face chibzuit, cu simțul perspectivei și al duratei.

TUDOR OCTAVIAN

JUDETUL ILFOV

GRIU SI INDUSTRIE SAU IMAGINEA NECONVENTIONALA A UNEI NOI RODNICII

Ilfovul este ținutul grîului-suveran. În vară, sub catargul înalt al luminii zilelor calde, la vremea culesului cîmpia Ilfovului are înfățișarea unei punți de corăbii podite cu lespezi de aur. Oamenii înaintează prin valuri de griu. Dar ei, localnicii, oricît și-ar deda sufletul poeziei, calculează și socotesc de fiecare dată, cu grija, valoarea economică a frumuseții belșugului. Statisticile întinse pentru anul trecut arată că, situat pe locul al patrulea, între județele țării, în privința suprafețelor irigate, Ilfovul a obținut în 1979 locul I pe țară la producția globală agricolă. Acelasi limbaj concentrat, statistic, detaliază: la griu, locul I; la porumb boabe locul II, după județul Ialomița; la floarea-soarelui, locul II; la legume, locul I; în creșterea animalelor, bovine și porcine, locul II și respectiv I pe țară. Să ne întoarcem acum la o statistică mai veche, de prin 1950, din care putem afla că trei persoane care lucrau în agricultură produceau bunuri agroalimentare pentru încă o persoană ocupată în activitatea neagră. Intre timp, proporția s-a inversat. Un singur om produce bunuri agroalimentare pentru alți trei care nu muncesc în agricultură.

„Într-adevăr, ne spunea la Direcția agricolă a județului directorul general Gheorghe Nitu, scăderea numerică a populației din sectoarele de activitate agricolă nu a dus la scăderea producției ci dimpotrivă. Situația apare cit se poate de firească în condițiile în care lucrătorii ogoarelor au acționat pentru realizarea unor producții sporite cu asemenea pirghii puternice cum sint mijloacele de mecanizare, de chimizare și de irigații. În acest ultim an al actualului cincinal producția agricolă se va ridica la aproape 10 miliarde de lei. Ar mai trebui să arătăm că ponderea însemnată a agriculturii în economia județului, necesitatea dezvoltării acestui domeniu pe ansamblul economiei naționale ca și poziția geografică și pedoclimatică a Ilfovului au determinat implantarea, de-a lungul anilor, pe acest teritoriu a unor institute și stațiuni de cercetări agricole. În bună măsură, producțiile mari obținute în agricultura Ilfovului încorporează în ele eforturile făcute în domeniul cercetării și generalizării în producție a rezultatelor muncii celor ce lucrează în cele cinci institute și patru stațiuni de cercetare cu profil agricol existente la Fundulea, Corbanea, Vidra, Băneasa, Balotești, Periş, Greaca. Aceste unități au obținut rezultate remarcabile, unele de larg ecou și peste hotare, în crearea unor soiuri de semințe de înaltă productivitate, în lucrări de ameliorare pentru realizarea unor producții vegetale și animale record. Pe de altă parte, mai adaug, în agricultura Ilfovului au

apărut în ultimul timp mari unități de tip industrial la Ulmeni, Minăstirea, Adunații Copăceni, Izvoarele, Afumați, Chirnogi, Manasia, Căciulați”.

Totuși, în ciuda acestor rezultate remarcabile obținute de agricultura județului, imaginea convențională a Ilfovului ca „grînar” nu mai pare astăzi a fi pe deplin justificată. Fiindcă, fără să fi fost comentată pe larg și să fi stîrnit vîlvă la vremea respectivă, în Ilfov s-a petrecut în urmă cu cîtiva ani o senzațională — în felul ei — schimbare de conținut și de calitate a vieții: în 1976, pentru prima dată, arată statisticile, volumul producției globale industriale l-a depășit pe cel al producției agricole! Acul balanței s-a inclinat, așadar, în altă direcție decît aceea seculară și milenară. Ilfovul — „grînar” continuînd a fi, și încă din ce în ce mai rodnic — a încetat a mai fi doar grînar... În județul fertilității pămînturilor, într-un front general asigurat de o chibzuită distribuție în teritoriu a investițiilor, au apărut, iată, coloanele industriale. „Dezvoltarea industriei — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — duce la înflorirea localităților noastre, la transformarea acestora în puternice centre economice și culturale, are ca urmare creșterea rîndurilor și ridicarea nivelului de pregătire a clasei muncitoare, întărirea rolului ei conducător în societatea noastră socialistă, ceea ce exercită o puternică irințire asupra întregii vieți sociale”.

În acest an, Ilfovul va realiza o producție industrială de 15 miliarde lei, de două ori mai mare decît aceea din 1975, ne spune Dumitru Andreescu, secretar cu probleme economice al Comitetului județean de partid: „În inimile și conștiința noastră au rămas întipărite pentru totdeauna vizitele efectuate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în unele localități din județ. Cu prilejul acestor vizite, secretarul general al partidului a făcut recomandări deosebit de prețioase pentru înflorirea viitoare a localităților respective. În cadrul acestor dialoguri democratice și rodnice s-a născut ideea construirii marilor platforme industriale de la Giurgiu, Oltenița, Urziceni. Aflăte în faza de proiectare la începutul actualei legislaturi, aceste platforme sint astăzi realități însuflețitoare care marchează actuala forță industrială a județului și constituie un punct de pornire pentru succesele viitoare.

Succese și proiecte care, iată, vor duce la reconsiderarea opiniei că imaginea convențională a „grînarului” mai poate vorbi, atotcuprînzător, despre ilfoveni.

D. CONSTANTINESCU

JUDEȚUL MARAMUREȘ

MAI MULTE
LOCURI
DE MUNCĂ
PENTRU
FEMEI

Printre marile salturi petrecute și în județul Maramureș în acest fără egal cincinal al României socialiste, în spațiul dintre ultimele două legislaturi se află — ochiul sociologului, al demografului, al economistului putând înregistra toate finele implicații ale acestei realități — și apariția și dezvoltarea acelor industrii menite să așeze echilibrul în ocuparea forței de muncă. Cine a citit atent și i-a decantat înțelesurile, a reținut din Comunicatul dat recent publicității cu privire la îndeplinirea planului unic de stat pe anul 1979, a reținut, nominalizate la capitolul investiții, și acele noi întreprinderi intrate în funcțiune în Maramureș, printre care Filatura de fire tip bumbac cardate de la Tirgu Lăpuș, extinderea întreprinderii de confecții și a întreprinderii textile din Baia Mare... Aceasta este una dintre realizările-evenimente în străvechă țară a Maramureșului în scurtul răstimp dintre cele două legislaturi: apariția, împămîntenirea, dezvoltarea unor noi ramuri economice — industria ușoară, de faianță și sticlărie, construcția de mașini-unelte, piese și scule, industria alimentară și o veritabilă industrie a meșteșugurilor și artei populare tradiționale, mari unități de artizanat. Domenii mai ales ale muncii feminine, centre ale meseriilor și profesoriilor delicate care au anulat dezechilibrul de care vorbeam, barierele afirmării și participării femeii la viața cea mare a țării. Biografia întreprinderii de confecții din Baia Mare, de pildă, ca și biografia profesională a citorva mii de maramureșene, a început să se scrie odată cu prima zi a cincinalului actual. A început să producă la 1 ianuarie 1976. Ca secție a renumitei întreprinderii „Monda” din Satu Mare. Astăzi în intervalul doar a 4 ani, a devenit ea însăși întreprindere. Are ea însăși firmă și marcă, cunoscută și solicitată în țară și străinătate. „Am început cu sorfulete de bucătărie de 14 lei bucata, iar în decembrie 1979 livram numeroase produse de modă pentru femei, — pe care ne-am și profilat — printre care paltoane din stoffe fine”, ne informează directoarea, ing. Rodica Toporaș. Asta înseamnă ambiție, muncă, iarăși ambiție a maramureșenei de a învinge timpul, de a recupera ceea ce pierduse, de a ajunge la o pregătire profesională egală cu cea a muncitoarelor din fabricile cu vechi tradiții în confecții. „Numai în ultimele 2 luni am încadrat pentru calificare la locul de muncă, peste 400 de tinere. E un ritm fantastic, ne asigură și ea atât de tină, directoarea ing. Rodica Toporaș, care a preluat această fabrică de cind era doar un plan pe hirtie și un decret de finanțare, iar ea avea 29 de ani. Avem o dezvoltare a capacității de producție și totodată ne pregătim cadrele pentru noile unități-satelit. În cincinalul viitor vom avea 6 secții noi în localitățile Borsa, Vișeu, Băiuti, Seini, Somcuta, Ulmeni.” Informație încărcată de mult mai multe sensuri, ea are legătură, ne trimite spre programul de dezvoltare în plan teri-

torial al județului Maramureș. Cine sînt aceste localități și ce vor fi? Borsa — oraș minier ce va beneficia de noi investiții și de o miscare demografică și urbanistică foarte accelerată. Femeile din Borsa vor să muncească și vor avea unde să muncească. Vișeu — alt oraș minier și centru forestier care și el în viitorul cincinal, cincinal al marilor revirimente, al veritabilelor renașteri ale orașelor mici, va cunoaște metamorfoze inegalabile. Băiuti — un mal recent centru minier; Seini, Somcuta, Ulmeni — comune intrate în procesul de urbanizare, sate ce vor căpăta statut de oraș. Orașe, localități ce disponibilizează forță de muncă feminină, orașe, localități a căror devenire este condiționată de industrie. Baia Mare, reședința de județ, a intrat în ultimii 3 ani în circuitul centrelor industriale ușoare ale României. În ultimii 3 ani au apărut la Baia Mare noi secții ale întreprinderii textile „Maramureșana” — care a debutat nu mai demult decît în 1972, cu o filatură de bumbac și fire tip bumbac — aliniindu-se în flancul celor mai mari întreprinderi de gen din țară. Noile secții sînt de filatură, țesătoria și finisaj chimic, dotate ultramodern. Și cum competitivitatea în domeniul textilelor se dă azi, mai ales, pe podiul finisajelor, a unor produse și noutăți ultrarafinate, cu o complexă chimie, textilele maramureșene sînt în pas cu aceste evoluții. Tot aici va apărea chiar și o secție de confecții pentru a se valorifica resturile tehnologice de țesături din procesele proprii, dovedind o concepție modernă asupra producției, dovedind nivelul de conștiință în fața marilor comenzi sociale, în fața chemărilor partidului. Tot în ultimii ani a apărut la Baia Mare — dintru început cu o marcă care se cere onorată și apărată — „FAIMARUL” — una dintre cele mai noi întreprinderi de faianță și sticlărie ale țării, cu cele mai noi profesii și meserii pe care și le-au însușit la fel de rapid femeile Maramureșului. Faianța artistică de Maramureș a și început să aibă faimă. Nici nu se poate altfel, aici unde simțul artistic sălășluiește din străbuni, aici unde există și se păstrează nealterat unul dintre sublimele creuzete ale folclorului nostru. A îmbrățișat noile meserii, meseriile atât de potrivite ei, cu patimă și le slujește cu blazon femeia maramureșeană. Foarte conștientă că metamorfozele sociale petrecute în spațiul ultimilor ani i-au fost destinate, că un nou destin i s-a croit, ea urmănd a-l împlini. „De aceea, votul nostru de la 9 martie, cum îmi spunea profesoara de filozofie Maria Vuca, candidată pentru circumscripția electorală nr. 27 pentru a fi aleasă deputat în consiliul popular municipal, este adeziunea noastră, a femeilor, la programul propriei noastre împliniri și desăvîșiri umane, la o condiție umană superioară legată de social și cu proiecție în viața societății”.

CIȚI IORDACHE ■

JUDEȚUL MEHEDINȚI

PORTILE DE
FIER II
LUPTA
CEA MARE
DIN
OSTROVUL
MARE

În zori, cînd autobuzele își revărsă ca de obicei sutele de constructori la marginea fluviului, Ostrovul Mare abia se zărește din ceața lăptoasă, ca o uriașă insulă plutitoare, aflată în derivă. Nu-i însă acum vremea de scrutat întinderile. Punctual, bacul ne preia destul de repede și, doar după cîteva minute de navigat în amonte, iată-ne chiar în inima marelui șantier al Complexului hidroenergetic Porțile de Fier II.

Ceața se ridică încet, anevoie. De sus începe să cearnă o ploaie mărunță, sîcîitoare, în timp ce din depărtări străbate pînă la noi un muget surd de ape involburate, pornite-n revărsare. Parcă supărat pe cei ce i-au încorsetat în oțel malurile și-i îngustează vadul, bătrînul Danubius se infurie și se dezlănțuie ca o furtună, dar vutietul lui e înăbușit de vacarmul excavatoarelor, de păcănitul țevilor de eșapament al buldozerelor și autobasculantelor, de strigătele de muncă ale mulțimii de constructori angajați în marea bătălie de pe ostrov.

La batardou, într-unul din punctele cele mai fierbinți ale șantierului, e mare încrîncenare. „Michiganurile” și „belazurile” aflate în continuu du-te-vino, stîrnesc o larmă de nedescris. Dezlănțuirea aceasta uriașă de forțe face pămîntul să trepideze sub picioare. Fiecare om, fiecare mașină își au rostul și locul lor anume în acerbă înclăștare. Degringoladei aparente i se contrapune în fapt o ordine desăvîșită, aidoma celei de pe un front real de luptă. În imensa groapă săpată la adăpostul batardoului, chiar pe locul fostului vad al fluviului silit să-și poarte undele prin altă parte, forfotesc oameni și mașini. Ziua și noaptea, la lumina reflectoarelor, disputa se desfășoară contracronometru, împotriva noroiului și frigului, și ploii, și zăpezii, împotriva solului pietros, nisipos sau argilos. Aici, la cîteva metri sub nivelul Dunării, apele alungate caută să revină, să se infiltreze perfid în incinta batardoului. Numai că mecanicul motopompist Gheorghe Plăcintă și conștrații săi sînt de veghe, ne-lipsiți nici o clipă din post. Cu instalațiile lor de mare putere, ei pompează neîncetat apa peste coronament, trimițînd-o înapoi de unde a venit. Asta pentru ca fiul bătrînului mecanic de pompe, Costel Plăcintă, cu autobasculanta lui de 13 tone, și cei de pe „belazuri”, „micigane” și „castore” să poată lucra nestingheriți, așa cum o demonstrează chiar acum excavatoristul Constantin Jianu sau Constantin Ciobun de pe autoîncărcătorul „micigan”, cu cupa de 4,5 metri cubi. Venit pe șantier de aproape un an de zile, tocmai din Moldova, din comuna Măguri, acest tînar destoinic, căruia n-am aflat bine de ce i se zice Ciobun, încarcă într-o singură zi cu mașina lui peste 4 000 de metri cubi de pămînt, ceea ce înseamnă cam

opt trenuri cu cîte 50 de vagoane. Se ține strîns de el un alt tînar, olteanul Titu Cotoi din Salcia Mehedințului, dar cu „Unecs”-ul său nu excavează mai mult de 3 500 metri cubi pe zi.

Tot în incinta batardoului, l-am cunoscut bătînd palpanse cu ultrasoneta pe macaragiul utecist Ion Suciu. A venit în Ostrovul Mare tocmai din comuna Sînvutin, județul Mureș; a venit împreună cu întreaga familie. Tatăl, Alexandru Suciu este buldozerist, iar soru-sa, Marioara, este electrician. Locuiesc împreună în colonie, într-un apartament. Muncesc cu hărnicie, ciștigă și o duc bine. Ca și ceilalți oameni din colonie au la dispoziție tot ce le trebuie: baie, apă caldă și rece, dispun de cantină, dispensar medical; de club, bibliotecă și cinematograful unde își pot petrece timpul liber.

I-am văzut la muncă, în plin efort, și pe alți constructori de pe șantier. Sînt atât de mulți, încît cu greu le-aș putea consemna chiar și numele. I-am întîlnit și la construcția complexului de sortare-betoane, și în incinta ecluzei românești. Tovarășul Petru Miche, secretarul comitetului de partid, avea să-mi spună despre ei numai cuvinte alese, de dreaptă și binemeritată apreciere. Cu inginerul Mucenic Miricîoiu, cu șeful de lot Romeo Vilcu, de la ecluză, cu Nicolae Turtă, șeful formației de lăcătuși-montatori, cu tînarul macaragiul Constantin Cucu sau cu cea mai tinăra femeie de pe șantier, lăcătușul Tanța Stoleru, am discutat mai pe îndelete. Șantierul fortificat, modelează personalitatea și caracterul, dă încrederea în forțele proprii, purifică moralitatea, comportamentul.

În biroul inginerului Pavel Mesaroș, directorul șantierului, în fața unei hărți desfășurate pe întreaga masă, ni se confirmă hărnicia și fermitatea celor aproape 2 500 de constructori de la Ostrovul Mare. „Foarte curînd — spune directorul — vom încheia cea mai mare parte a excavatiilor. Cu toate greutățile pe care le-am întîmpinat cu atragerea și stabilitatea forței de muncă, cu lipsa unor piese de schimb, sîntem pe punctul de a recupera restanțele față de grafice, cauzate în principal de vremea neprielnică. În jurul datei de 9 martie, în cîinstea alegerilor de deputați, vom începe turnarea primelor betoane”. „Aceasta nu-i un simplu angajament, ci e mai mult decît literă de lege — adaugă cu gravitate, secretarul comitetului de partid. O spunem în numele tuturor, dar în primul rînd în numele celor peste 700 de comuniști aflați în locurile cele mai gtele”.

MIHAI STĂNESCU ■

JUDEȚUL MUREȘ

NAVETA
PE MUREȘ
ȘI PE
TÎRNAVE

Stau, ascult, calculez și mă minunez: care va să zică, ca să prindă condica ori accesul la cartela de pontaj a schimbului I, 200 de oameni pun punct final somnului de noapte la ora 2,30; alți 2 000 de oameni — la 3,30; alți 7 200 de oameni — la 4,30; alți 7 200 de oameni — la 5,30... „cu noaptea-n cap”, devine astfel o expresie de o ambiguitate coplesitoare; cu toate că aici, zi de zi (pardon!) 40 000 de oameni tocmai asta și fac — se scoală cu noaptea-n cap ca să ajungă la lucru în timp util.

Aici, adică în județul Mureș, sînt, acum, adică în primăvara lui 1980, peste 40 000 de navetiști — «noi nomazi» cum, pare-mi-se, îi alintă Alvin Toffler pe cei aflați într-o astfel de situație. Se poate observa iarăși că pentru omul societății industriale timpul devine o adevărată comoară, sîpetul cu valută forte. Timpul nu-i numai bani, ci aproape totul. Începe să fie mai important ca distanțele să fie măsurate nu în unități de lungime, ci în unități de timp. Mureșul — pe care un recent studiu publicat în «Viitorul social» îl plasează, judecînd după indicatorii dezvoltării sale, social economice, pe locul 14 în ierarhia județelor României — nu face excepție de la CRITERIILE DEZVOLTĂRII NOASTRE. (Iată ponderea județului în ansamblul țării: populația — 2,8 la sută; suprafața — 2,8 la sută; personalul muncitor — 2,7 la sută; fonduri fixe în unitățile socialiste — 2,4 la sută; volumul investițiilor — 2,2 la sută; producția globală industrială — 3,2 la sută. Județul Mureș realizează în prezent întreaga producție de carbid a țării; 74,3 la sută din cea de gaze naturale; 29 la sută, la geamuri trase, 24 la sută, la îngrășăminte cu azot; 20 la sută, la zahăr; industria constructoare de mașini produce războaie de țesut, mașini de tricotate și de cusut, utilaje pentru industria lemnului și a cauciucului, mașini de calculat, conductori electrici etc. Numai în acest cincinal au fost introduse în fabricație 546 tipodimensiuni de mașini și utilaje, aparate și instalații, 227 tipuri de materiale cu caracteristici superioare, 121 de tehnologii de virf, iar nivelul investițiilor s-a ridicat la 17,5 miliarde lei.) Ca urmare a dezvoltării continue a industriei județului, numărul personalului muncitor este cu 14 000 mai mare față de 1975, revenind 313 lucrători la 1 000 de locuitori. Și cum în industria județului pînă în 1985 se vor crea încă 19 000 noi locuri de muncă, problema celor 40 000 de navetiști existenți astăzi (22—23 la sută din populația ocupată) trebuie cercetată și rezolvată cum trebuie.

Nu poți hotărî ceva dacă nu știi și n-ai cum să știi dacă nu studiezi. Drept pentru care în județul Mureș s-a inițiat și finalizat —

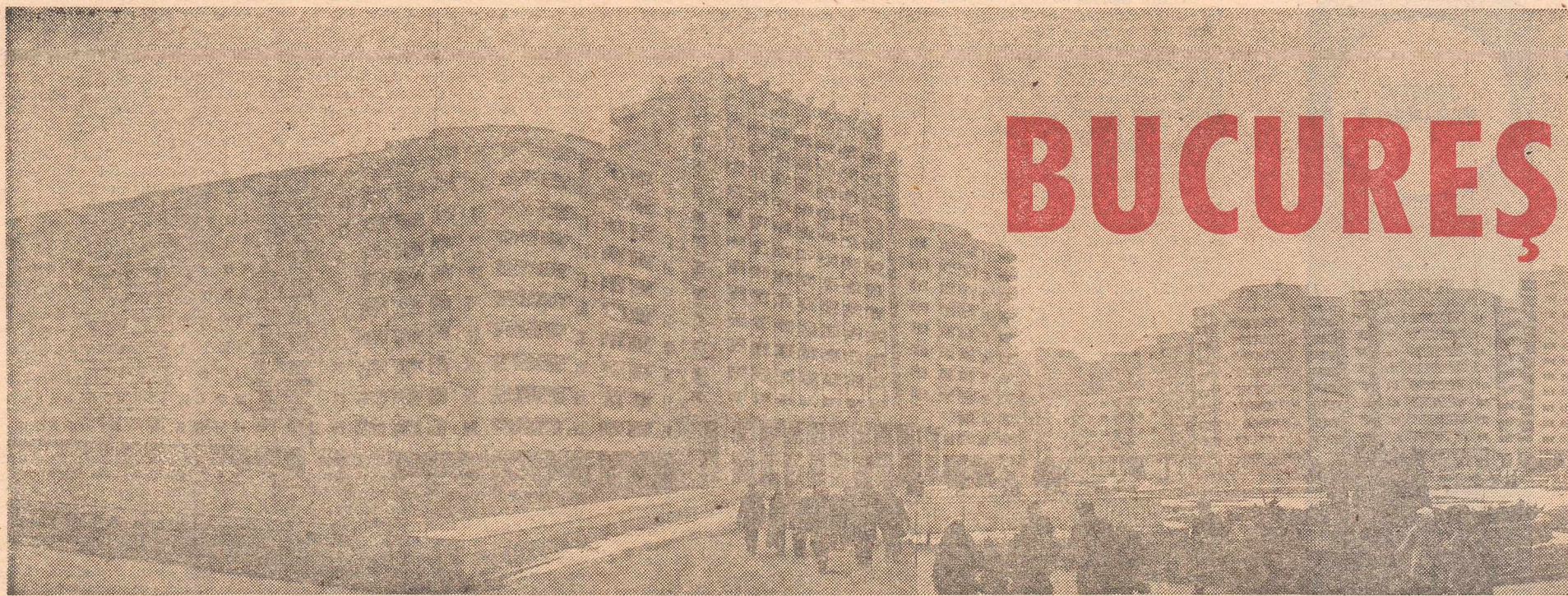
timp de trei ani — poate unul dintre cele mai ample și reușite studii din țară în problema navetismului. Dar s-a făcut nu de dragul studiului, ci de dragul omului.

Menționez cîteva dintre constatările: 85 la sută dintre cei 40 000 fac o navetă de tip rural-urban, restul deplasîndu-se de la oraș către sat, de la oraș către oraș, și chiar în afara limitelor teritoriale județene; majoritatea populației navetiste o formează bărbaii, 83 la sută, din care 50 la sută tineri, pînă în treizeci de ani; nivelul de instrucție este net în favoarea muncitorilor calificați, 58 la sută, dar sosesc încă și în orașe și destui necalificați, 37 la sută. Zilnic în Tirgu Mureș pătrund 20 000 de navetiști, 6 000 în Reghin, 5 000 în Tîrnăveni... Este uimitor cu cîtă expresivitate dezvoltarea studiului dezechilibrelor de dezvoltare economică ale localităților județului, ceea ce a condus la dezechilibre în amplasarea centrelor de polarizare. Un singur exemplu: aproape 6 000 de oameni de pe Valea Mureșului superior «sar» peste Reghin în drumul lor cotidian către locurile de muncă aflate în capitala județului; în loc să coboare din tren la Reghin, rîmin ca să mai parcurgă încă 32 de kilometri... Situația nu-i decît o prelungire în timp a vremurilor în care Reghinul nu se putea constitui într-un baraj pus în calea forței de muncă orientate către urbea nr. 1 a zonei. (Ceea ce probabil, dată fiind și dezvoltarea orasului lutierilor români, nu se va mai putea afirma.) În altă ordine de idei. Dacă se știau multe despre profesorii care fac naveta, pînă la definitivarea studiului se știau mai puține despre elevii aflați în această situație. În județul Mureș, dintre cele 7 634 cadre didactice existente, 1 456 sînt navetiști (160 educatori, 375 învățători, 880 profesori, 41 maiștri instructori — din care 75 la sută titulari); 1 025 sînt femei, 1 073 sînt persoane căsătorite: 23 merg de la sat către oraș, «restul» de 1 456 merg invers. Cu ce? 1 179 folosesc autobuzele, ceilalți trenul și autoturismele personale. Fac naveta — deci își fac și ucenicia ca navetiști — și 6 882 de elevi, din care 628 la peste 20 de km ceea ce s-a resimțit negativ — de la ciclul primar spre cel gimnazial, situația la învățătură a elevilor navetiști este din ce în ce mai rea. Totuși, atât studiul cît și participanții la discuții, Doina Drăgușin, Florin Ciotea, Tunaru Nicolae, Covacs Dănilă, Gheorghe Crăciun, Herdean Nicolae — au subliniat atât caracterul obiectiv și pozitiv al fenomenului, dar și implicațiile sale (starea de sănătate, unilateralizarea culturală etc.).

În dezvoltarea viitoare pe bază de plan științific elaborat a județului este cuprinsă, firesc, și soluționarea problemei navetismului.

MIRCEA BUNEA ■

BUCUREȘ

„Dacă ne referim la faptul că începând din 1970 până în 1985, se vor realiza în Capitală peste 500 de mii de apartamente, aceasta presupune că peste un milion și jumătate, deci mai mult de trei sferturi, din locuitorii Capitalei vor locui în apartamente noi. Considerăm că prin aceasta vom soluționa în linii generale, în Capitală, problema locuințelor, asigurând fiecărei familii locuință corespunzătoare”.

NICOLAE CEAUȘESCU

— **Interviu cu tovarășul ALEXANDRU BUDIȘTEANU, arhitect-șef al Municipiului București** —

- **Sinteți bucureștean, tovarășe Budișteanu?**
- Nu. Dar mi-am petrecut o parte din copilărie în Capitală și locuiesc aici din 1948. Mi-am petrecut în București și studiile. Așa încît mai mult de jumătate din viața mea aparține acestui oraș, pe care îl iubesc la fel ca pe locul meu de naștere.
- **În ce se materializează iubirea de care vorbiți: în ce fel de fapte?**
- În tot ceea ce mi se cere să fac și consider eu că trebuie să fac pentru ca Bucureștiul să devină o capitală modernă printre cele mai frumoase capitale ale lumii. Atribuțiile mele, precum și ale Secției de arhitectură și sistematizare a Consiliului Popular al Municipiului București pe care o coordonez sînt multe și variate, începînd cu viziunea de dezvoltare și sistematizare a orașului pînă în anul 2000, și peste acest prag de timp chiar, și terminînd cu rezolvarea unor probleme de detaliu cum ar fi amplasarea mobilierului urban.
- **Știți, în aceste zile premergătoare alegerilor de la 9 martie, se întimplă, am observat, ceva interesant în Capitală: foarte multe persoane își caută centrele de votare, se întrebă și se îndrumă reciproc, pentru că s-au mutat dintr-un cartier în altul, dintr-o locuință în alta. Ce semnificație are acest freamăt tulburător?**
- Acest freamăt, cum îi spuneți, este caracteristic Bucureștiului ca și țării întregi. Foarte multă lume se mută în case noi, se mută dintr-un cartier vechi, care dispare, în altul care suie vertiginos. E pulsul caracteristic timpului prezent. Dacă priviți Bucureștiul din aer, din avion, ceea ce vă acaparează privirea este noul, marea aceea de construcții care inundă orașul. Bucureștiul este un oraș în care foarte multă lume se mută; ca și un prieten și afli că și-a schimbat adresa, îi dai telefon și de la celălalt capăt al firului îți răspunde altcineva, pentru că prietenul și-a schimbat și numărul de telefon, din cauză că a mai apărut o centrală telefonică. Sînt semne ale dinamicii vieții noastre în plină devenire!
- **Ca arhitect-șef, puteți să ne prezentați la modul foarte concret**

această dinamică a celor două legislații

— Haideti atutica: uite, am ai terea bunastării l decembrie 1979, a fondurile unității circa 71 000 aparta 53 300 apartament statului. Rezultă un număr de pe și cu peste trei c de locuințe, creînd din populația Buc

— **Răspunsul (trebare: o întreb**

— Calitatea v realizarea în acee 245 mii mp supra noi de apă potabil kilometri de rețel și altelc: cele apr 652 săli de clasă găm 30 200 locuri spitale, noile par agrement, toate p fleclețe fiecare la cele două legisla precedent: niciod în folosita atitea Berceci sînt adev rate organice și ar

— **Care este c structiei Capitalei**

— Noi am por sim în afară, apli ritoriului. Înlocuînd construind spre

Această nouă devenire a municipiului Piatra Neamț poartă undeva, la temelile sale, și semnătura inginerului constructor Ioan Mancea. Dar motivele sale de satisfacție sînt totuși altele. Una din cele mai recente satisfacții, îndeplinirea, la nivelul întregului trust, a sarcinilor actualului cincinal cu un avans de peste un an. Mai exact spus, anul trecut, la 17 noiembrie, constructorii nemțeni raportau cu justificată mîndrie construirea a 15 400 de apartamente, dintre care 8 500 pe raza municipiului Piatra Neamț, succes care le va permite ca pînă la sfîrșitul acestui an să construiască suplimentar alte 5 000 de apartamente. Și pentru ca toate aceste cifre să fie cit mai limpede transcrise, să notăm că, din cele 5 000 de apartamente suplimentare, 3 000 vor fi ridicate în municipiul Piatra Neamț. Dar să adăugăm acestor cifre și faptul că, la Zimnicea, oraș greu încercat de seismul din martie 1977, constructorii județului Neamț au ridicat 374 de apartamente. Cifrele de mai sus sînt credem, suficient de grăitoare pentru ca alți constructori, din alte județe, să le privească și să le cîntărească cu o oarecare invidie și luare-amînte. Dar să trecem și la al doilea motiv de satisfacție al inginerului Ioan Mancea, cel potrivit căruia șantierele din Piatra Neamț au fost și sînt în continuare adevărate poligoane de experimentare și asimilare a celor mai noi și mai eficiente tehnologii de construcție, tehnologii grație cărora s-au putut înregistra de-a lungul timpului succesele mai sus-amintite. „Am fost printre primii constructori din țară care am aplicat tehnologia blocurilor glisate, tehnologie care mai apoi s-a extins în toate șantierele”.

Cine sînt, așadar, oamenii acestui colectiv constituit în mare încă de-acum aproape 20 de ani?

Iată-i: **Vasile Andrei**, unul din cei mai buni mozaicari din țară, lucrările sale, mai ales cele de la stațiunea Durău, sau cele de la Spitalul județean, stîrnind uimirea și încîntarea. **Ștefan Tir**, șef brigadă fierari-betonisti, și colegii său, **Ion Mureșan**, tot șef de brigadă și tot fierar-betonist, **Gheorghe Mitrea**, șef de brigadă dulgheri, **Constantin Isac**, șef de brigadă zidari, **Mihai Ciucă**, șef brigadă dulgheri, **Ion Popovici**, **Ion Teacu**, **Ion Mardare** și **Vasile Dumitrache**, zugrăvi, șefi de brigăzi. Sau sanitaristii **Petrică Mărculeț** și **Gheorghe Batargă**.

Am transcris toate aceste nume la recomandarea inginerului Ioan Mancea. „Și v-aș ruga, ba chiar țin neapărat, a adăugat inginerul Mancea, să scrieți numele acestor oameni cu niște litere mai groase, mai apăsate, nume care cu adevărat stau la temelie nouă a municipiului Piatra Neamț. Sînt meseriași de mare clasă și oameni de mare omenie”.

Că ei, acești oameni, conducători ai unor brigăzi de cîte 50—60 de constructori, sînt, într-adevăr, meseriași de mare clasă, acest lucru, deci, sîntem convinși că este limpede ca lumina zilei. Fără o astfel de calitate profesională, succesele actualului cincinal și ale actualei legislații, cînd în județ și în municipiul Piatra Neamț s-au construit un număr dublu de apartamente, în comparație cu cincinalul trecut, n-ar fi fost posibile. Că, în același timp, acești oameni sînt și „oameni de mare omenie”, cum ținea neapărat inginerul Mancea să consemnăm, iată, în limita spațiului disponibil, doar cîteva exemple. Mozaicarul Vasile Marin a ieșit la pensie acum un an și jumătate. Pînă să iasă la pensie, și-a luat ultimul său concediu legal de odihnă. În ziua în care, dacă n-ar fi ieșit la pensie, urma să vină din nou pe șantier, cîțiva din tovarășii lui de muncă s-au dus la el acasă și l-au chemat la sediul grupului. Acolo, lume multă, spectacol artistic, fanfară. Nea Vasile Marin era pur și simplu fisticit. Fi părea rău că n-a fost anunțat mai din

Pentru lumina dreaptă

**Acum cînd Țara-i toată o iubire
Cînd inimile toate bat la fel
Avînd Partidu-alături, îmi dau votul
În libertatea noastră pentru ei.**

**Votez pentru rivnița totdeauna Pace,
Pentru lumina dreaptă ce-o trăiesc
Pentru ce e și ce va fi să fie
Și pentru tot ce-i veșnic românesc.**

**Aleg pe cei ce sînt la fel cu Țara,
Ce freamătă ea ea, pentru temei,
Ce timpu-l dau numai acestei Patrii
Și nu opresc o clipă pentru ei.**

**Aleg din cei mai buni pe-aceia care
Iubesc nestîns acest pămînt de dor
Pe cel dintîiul Om al Țării
Și cei ce merg cu el spre viitor.**

**Votez deci pentru Țară, pentru Miine,
Pentru-mpliniri de visuri ce mai sînt
Pentru Partidul libertății noastre
Și pentru-ntregul Patriei pămînt!**

VIRGIL CARIANOPOL ■

timp, că ar fi venit și el cu niște haine mai bune. Venise într-un costum obișnuit, de casă, de pensionar. Iar cînd i s-a înmînat după cuvîntul celor care i-au fost tovarăși, o vază de porțelan mîinile altădată sigure ale meșterului Vasile Marin au început să tremure, iar ochii i s-au umezit de lacrimi pe care cu greu și le-a stăpînit. De emoție, a scăpat vaza din mînă, o vază mare, chinezescă. Sala amuțise. Dar în cădere vaza s-a oprit pe un scaun și, surpriză, nu s-a spart. A fost momentul cel mai aplaudat cîteva minute în șir, dealtfel un simplu pretext pentru ca toți ce prezenți să-i ureze lui nea Vasile Marin multă sănătate și mulți ani fericiți. Un alt exemplu: unul dintre fierarii-betonisti se însoară. Mostenește, undeva, lingă Piatra Neamț, o casă mai veche. Tînărul proaspăt însurat face așa, din întîmplare, o mărturisire cum că el își dărimă casa cea veche și își construiește una nouă. Dar tu ai materialele strînse? I-au întreat tovarășii săi de muncă. Ca să o ridice pe picioare și să-i facă și o cameră în care să stau am — a răspuns respectivil. Ei bine, în prima duminică, toată brigada s-a prezentat la muncă tovarășescă, spre uimirea întregului sat, dar mai ales a tînărului proaspăt însurat. A doua duminică, tot așa, și casa a fost pusă pe picioare.

VICTOR NIȚA ■

JUDEȚUL NEAMȚ

NUMELE LOR SE AFLĂ, CU ADEVĂRAT, LA TEMELIA GEA NOUĂ A ORAȘULUI

O MARE CAPITALĂ

a să o faceți mai ales în perioada

Împreună această sumară statistică din care rezultă că, pentru creșterea, în intervalul ianuarie 1975 — folosință, din fondul de stat, din așilor cooperatiste, un număr de acestea trebuie să mai adăugăm alte n fondurile populației cu sprijinul construit, după un calcul sumară, cartamente noi, cu una, două, trei ad zestrea Capitalei la peste 420 000 vândții ca mai mult de 60 la sută ocuiesc în apartamente noi.

Budișteanu, legitimează o nouă înză calitate a vieții bucureștenului. În a căpătat noi dimensiuni: prin de spații comerciale însumând peste precum și a 225 kilometri de rețele i de conducte noi de canalizare, 1 818. Să mai adăugăm la aceste realizări uri în creștere, 5 000 locuri în grădinițe, locuri pentru școlari, să mai adău- de nefamiliști, nolle policlinici și e, ștranduri, baze sportive, zone de steni, faceți acest sumum și să re- e a vieții. Această perioadă, dintre o dinamică a calității vieții fără rioadă atât de scurtă, nu s-au dat i Cartierele Titan, Drumul Taberei, componente ale Capitalei, încorpor- tura Bucureștilui.

stă la baza construcției și recon- reconstrucția orașului: nu mai ie- folosirii raționale și eficiente a te- echi cu clădiri slabe, cu altele noi, orm indicațiilor date de tovarășul

Nicolae Ceaușescu, am construit și reconstruit în ultimii ani în principal pe marile artere de circulație, redimensionând aceste artere, creind ansambluri moderne de locuit, încadrate armonios în structura orașului: Calea Dorobanți, șoseaua Pantelimon și Iancu- lui, șoseaua Mihai Bravu, Colentina, cu intersecția Bucur-Obor, Ca- lea Mosilor, Nicolae Titulescu, bulevardul „1 Mai”, bulevardele Păcii și Armata Poporului, Calea Rahovei, șosecele Alexandriei, Ol- teniței și Berceni.

— **Cum apreciați arhitectura noilor blocuri, a noilor ansambluri?**
— Variată ca regim de înălțime, mobilează frumos aceste ar- tere, desi utilizăm proiectarea tip, metode industrializate de con- structie. În prezent s-a reușit în mare măsură o diversificare a modului de tratare a fronturilor construite și a clădirilor. Apreciez noua arhitectură realizată în special pe Calea Dorobanți, Panteli- mon, Iancului, ținind seama și de criticile îndreptățite aduse arhi- tecturii și constructorilor, ca pe o arhitectură cu personalitate și specific. Este un prim răspuns față de sarcinile care ne stau în față la capitolul arhitectură: un prim răspuns care reflectă mo- dul cum arhitecturii și constructorii se preocupă de realizarea unei arhitecturii care, ținând seama de comanda socială (ce presupune un foarte mare număr de apartamente construite pe an), să aibă totuși, așa cum spunea, personalitate și specific. Este doar un început. Mai sînt numeroase lucruri care nu ne mulțumesc: spe- ram să obținem rezultate și mai bune.

— **Care este raportul dintre zonele funcționale ale Bucureștilui?**
— Acest raport, la care se referă întrebarea, presupune o in- teracțiune eficientă între zonele de locuit, industriale, de recreație și agrement, cele destinate dotărilor de importanță orășeneas- că și națională, precum și a celor ocupate de sistemul de re- țele de transport. Desigur, atenția principală este acordată zonei de locuit, a creării de noi cartiere amplasate la distanțe convenabile față de locurile de muncă. Deosebit de importantă este și pro- blema organizării zonelor industriale. Am moștenit zone industriale în plin oras. Unele nu mai corespund și este necesară reamplasarea lor. Un succes în acest sens a fost defaectarea Fabricii de ciment Titan. Caracteristic însă pentru noi sînt noile zone industriale, rea- lizate pe principii științifice. Între cele două legislaturi s-au con- struit importante capacități de producție în cadrul zonelor indus- triale „23 August”, Dudești, I.M.G. București, „Progresul”, Militari,

Pipera. În cincinalul care urmează vom merge pe o creștere în spe- cial calitativă a industriei, dezvoltându-se cu precădere anumite ramuri de virf. A crescut zestrea edilitar-gospodărească a Capitalei. În această perioadă au fost amenajate și se vor mai amenaja multe lacuri, în special saiba de lacuri a Colentinei, lacurile Plumbuita, Fundeni, Pantelimon, a apărut un ștrand în cartierul Titan. S-a dat în folosință prima linie de metrou, s-au realizat cinci pasaje deni- velate, Bucur-Obor, Jiului-Scintela și alte trei pe linia de cen- tură; se lucrează la pasajul de la Podul Grant, vor urma și altele. Se va construi noul centru politico-administrativ al Capitalei. Este greu să enumerăm în câteva cuvinte toate aceste realizări.

— **Dimbovița, singurul riu care traversează Bucureștii, ce ame- najări va cunoaște? Vă întreb, pentru că, citeam mai de mult, în Tamisa au apărut primii pești, după o etapă de puternică po- luare. Pe Dimbovița noastră au apărut, îi văd dimineața, pescărușii. Putem spera și la apariția peștilor? Mai bine-zis la reapariția lor?**

— Rîul Dimbovița va fi amenajat, ca o oglindă de apă cu- rată, cu maluri realizate ca artere de circulație rapidă. Se va com- pleta cu amenajarea noilor lacuri: Morii, Ciurei, Roșu și Chiajna, cu amenajarea unui lac și a unei zone de agrement în zona Văcărești. De asemenea, pe cursurile riuului Sabar, Ciorogirla și Argeș se vor realiza zone de recreație și agrement pentru locuitorii Capitalei.

— **Știți, bucureștenii iubesc (il și cinia) foarte mult rîul Dimbo- vița: haideti să revenim la el!**

— Vor exista de fapt două Dimbovițe: una subterană, care va colecta apele reziduale, și o Dimboviță...

— **O Dimboviță apă dulce...**

— Da, o Dimboviță de suprafață, curată, așa cum o dorim de mulți ani de zile, frumoasă, pe care vor pluti ambarcații de agre- ment, în care te vei putea oglindi, pe malul căreia vei putea chiar medita.

— **Știți, tovarășe arhitect-șef, eu sînt născut pe malul Dunării, iubesc mult și Dimbovița și pentru aceasta v-as ruga să ne oprim aici: să rămînem în minte cu acea viitoare clipă în care vom putea cu toții medita pe malul acestui riu, căruia i se va face, după cum spuneti, o mare îndreptățire. Vă mulțumesc!**

— Și eu vă mulțumesc!

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■
Fotografie de A. MIHAILOPOL ■

15 ani au trecut de cînd s-a semnat actul de naștere al Slatinei industriale, 15 ani de cînd o porneau spre porțile lumii primele șarje de aluminiu românesc. De la acel 30 iunie 1965, întreprinde- rea de aluminiu și-a mărit de 5 ori capacitatea, I.P.A., născută în 1970, s-a dezvoltat și ea vertiginos, sporind valoarea aurului alb, dîndu-i destinații din cele mai diverse. Ce a însemnat pentru ei, agriculturii sau comerșanții de odinioară, aluminiul? Totul — își răspund cu mîndrie — marele salt.

Mai înainte de a pătrunde în intimitatea muncii de zi și noapte a faurărilor aluminiului, să-l ascultăm pe tînărul secretar adjunct cu probleme de propagandă, Gh. Cismaru. „Două uzine, cea de aluminiu și cea de reparații, intruchipează puterea acestei ade- vărate cetăți. Prima dintre ele cuprinde pe lingă uriașele hale de electroliză — 10 la număr, dacă punem la socoteală și extinderile acestui an — și un atelier de defluorizare. Aici se captează gazele de fluor rezultate din procesul de electroliză și printr-un procedeu de spălare, calcinare recuperează criolitul sintetic de import, rein- troducîndu-l în circulație. Interesul principal al acestui atelier rî- mine însă cel depoluant. Cea de a doua uzină are, la rîndul ei, 4 secții: reparații metalurgice, reparații electrice Pram — ATM — Redresori (aceștia din urmă denumiți „inima” uzinei, întreprinde- rea de aluminiu depășind ea singură consumul energetic al Capi- talei); atelierul termohidroenergetic și, în sfîrșit, secția de reparații cuve și cuptoare”.

Maistrul Florea Neagoe din hala 1, secția 1 electroliză — secție deținătoare a primului loc în întrecerea socialistă a anului trecut — are 32 de ani din care, rețineți, vă rugăm, 13 i-a petrecut în aceas- tă hală, venit aici direct de pe băncile școlii profesionale, învingin- du-și, tot aici, neîndeminarea începutului, învingînd, mai apoi, greul învățăturii la șerai — unde a urmat școala de maștri. Și, tot aici, ne spune cu seriozitate, a învățat marea lecție — nașterii alumi- niului: toate operațiunile de la electroliză trebuie neapărat execu- tate așa încît, de se întimplă să lipsească vreunul, cine știe din ce pricină gravă, că lecția asta le-a intrat în singe tuturor — el, maistrul sau șeful de echipă îi iau locul, rămînînd în continuare de veghe, alungînd oboseala, alungînd grijile, pînă vine un alt schimb și poate preda stafeta focului continuu. Dar, zice, haideti acolo, să-i cunoașteți pe oameni ce pot, să ne vedeți, cum s-ar zice, cu adevărat la noi acasă.

I-am urmat indemnul. O uriașă hală în care poduri rulante fremătau de la un capăt la altul, ne-a făcut primirea. Privim pe sus cu capetele date pe spate. Nu zăream podistul. Știam că acolo, într-o cabină, la înălțimea halei, el conduce, fotografiînd cu pri- virea mersul muncii din hală. „Nu-l căutați pe sus — ne citește gîndul maistrul nostru. Iată-l jos, lingă cuve, de unde minulește mersul podului”. A trebuit să-l așteptăm pe podist să termine plonjarea. Așa se numește spartul crustei, ciocanul pneumatic tre- murînd nervos, mugînd prelung în încheștarea aproape dureroasă. Cînd operațiunea e gata Nicolae Dorită, podistul, ni se dezvăluie mult mai tînăr decît parea acolo, pe podiumul pupitrului de co- mandă, minuiind manete, cucerînd bucăciă cu bucăciă crusta în- tărită precum cimentul. Privește ciocanul pneumatic înroșit, de la care un muncitor se oprește și-și aprinde țigara, și decide că tre- buie schimbat, nu mai rezistă la încă o ciocnire. Și pleacă să-l anunțe pe lăcătușul de tură, treaba, zicînd el, nesuferînd aminare.

El, Păun Șt. Ion din Corbu — ne spune printre picături — fu- sese mai înainte gestionar la Costești. Jinduia însă după o califi- care. I se părea că a sta după o țeighea și a da una, alta oame-

Avem și datoria și menirea

**Avem și datoria și menirea
Să ne alegem dintre noi aleșii
Acum cînd presimțindu-și împlinirea
La tîmpla țării, înfloresc cireșii.**

**Intineriți în noi ca niște ramuri
Dăm votul cum am da sărutul
Pe purpura eroicelor flamuri
Nîmbînd lumina, începutul.**

**Cu-ncrederea matură și deplină
A frunților trecute prin zăpadă
Dăm votul cum am da lumină
Din ochii noștri, altor ochi să vadă.**

**Avem onoarea deci și datoria
De a ne spune printr-un vot cuvîntul
Atît ca fii născuți în România
Cît și ca oameni ce-și iubesc pămîntul.**

ȘTEFAN DINCA ■

nilor nu-i o treabă de bărbat serios. „Și, apoi, știți cum e, gestiunea azi îi, miine nu e. Pe cînd, în meseria asta a mea, plină de răs- punderi, mi-am găsit mulțumirea. E ea mai grea, dar îi și fru- moasă! Și apoi, greul ăsta nu trebuie să-l faci cineva?”

Șeful secției turnătorie, ing. Ion Gheorghe (pornit în viața muncii de la simplu muncitor, făcînd liceul la șerai după care a intrat direct la facultate), tocmai îi sancționase pe doi tineri, Du- mitru Neagu și Petre Șaptelei, pentru că nu respectaseră parame- trii de turnare. Iar sancțiunea pentru cei doi însemna imputarea manoperei. „Nu-i prea aspră sancțiunea dată?” — l-am întrebat. „Aici nu-i loc pentru greșală — ne-a răspuns. Aluminiul nostru nu are voie să sufere din pricina nimănui. Un eventual refuz de ca- litate ar fi o palmă pentru toți, iar ei trebuie să știe cu claritate acest lucru”. Așadar, greșeala se plătește. Cu calitatea nu-i de glu- mit! Aceeași credință, pentru că treaba asta despre calitatea mun- cii ține de credința omului, de conștiința lui, i-a înriurit și desti- nul lui nea Marin Barabaș, muncitor specialist în secția 2 electro- liză. Meseria lui de bază este aceea de lăcătuș de întreținere, pe care a învățat-o încă de pe vremea patronului. A fost el, nea Ma- rin, și director la viața lui — și încă directorul celei mai mari în- treprinderi din Slatina de dinaintea aluminiului, al întreprinderii de industrie locală, care aduna aproape 1 000 de muncitori. Dar, cînd a venit vestea nașterii uzinei a lăsat baltă directoria și s-a întors la meseria lui. Are și acum leafă de director — spune cu mîndrie, 4 400 de lei îi intră lună de lună în casă.

GEORGETA BLĂNARU ■

JUDEȚUL
OLT

SLATINA,
UN ORAȘ
PE SOSEAUA
EUROPA 94!

JUDEȚUL
PRAHOVA

MIZIL —
ÎNTR-O
LEGISLATURĂ
CÎT ÎNTR-O
ÎNTREAGĂ
ISTORIE!

Deși vechi, atestat documentar încă de la 1529, cînd apare pomenit în registrele comerciale ale Scheii Brașovului, Mizilul a trăit multă vreme în praf și amorțea, de parcă norocul lui ar fi fost ursit altor orașe, îndeobște Ploieștiului și Buzăului, de care îl despart un număr aproximativ egal de kilometri. S-a scurs ceva apă pe Tohăneanca, riul local, pînă cînd urbea, întemeiată acolo unde Bărăganul începe să ridice capul, devenind deal domol, propice cultivării viței-de-vie, și-a cîștigat o oarecare notorietate, mai degrabă derizorie, datorată unui obor, la care se vindeau vite arătoase și se beau, din belșug, serioase aldămase. Tîrg tipic de provincie, deținînd funcții agricole predominante, Mizilul s-a trezit relativ tîrziu la viață, momentul de cofitură, cîrui localnicii îi vor purta todeauna respect și recunoștință, petrecîndu-se în primăvara lui 1967, mai exact la 12 mai, cînd secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vizitat orașul, hotărîndu-i un nou destin. Un destin numit, simplu, industrie. Numai în intervalul dintre 1968 și 1971 s-a investit la Mizil mai mult decît în sute de ani de existență, peste 100 de milioane de lei, rezolvîndu-se problema alimentării cu apă, element cheie al dezvoltării, intrînd în producție o fabrică de tapițerie, „Relaxa” de azi, prețuită deopotrivă în țară și peste hotare, una de mobilă, una de piine și așa mai departe, industrializarea aducînd prefaceri substanțiale, înnoiri, profunde în viața orașului și a oamenilor lui.

Prin grija țării, a județului, a locuitorilor săi, Mizilul s-a înscris cu temeinicie și rezeziune pe verticala dezvoltării, orașul renunțînd la promenadă și tabieturi, transformîndu-se radical, vechea așezare, în care ponderea economică era dată de agricultură și viticultură, devenind un centru industrial-agrar în plină detentă. La începutul actualei legislaturi, la 1 ianuarie 1975, producția industrială globală a orașului depășea 300 de milioane de lei, iar chipul Mizilului, altădată dominat de case pitice, nu greu de năruit la o opintea mai zdravănă, a pornit să se schimbe, înobilat de cele dintii blocuri numărînd, la data aceea, 270 de apartamente. Anii care au urmat au adus, fiecare, alte transformări, pe măsura timpului, cel mai fructuos din istoria urbei, pe măsura hărniciei localnicilor. În vara lui 1977, încercăm o succintă trecere în revistă a realizărilor obținute de mizileni, s-a inaugurat o grădiniță cu 250 de locuri, urmată imediat de darea în folosință a unei creșe pentru 100 de copii. Liceul industrial a construit, din investiții și prin eforturi proprii, un internat. În 1978 și-a deschis porțile Filatura de lînă, oferînd 1500 de locuri de muncă și rezolvînd, pînă la un punct, excedentul de forță de muncă feminină existent în zonă, într-un oraș care își făcuse obicei din a-și trimite fiii și, mai ales, fiicele să-și cîștige piinea

prin vecini, îndeosebi la Ploiești. Prin intrarea în funcțiune a noului obiectiv, ca și prin modernizarea și extinderea întreprinderii „Relaxa”, valoarea producției industriale a Mizilului a crescut considerabil, la sfîrșitul actualului cincinal, după calculele tîrîului și inimosului primar Mielu Codescu, orașul urmînd să realizeze întreaga producție industrială a anului 1974 în mai puțin de o lună.

Industria a antrenat, ca peste tot în țară, ample schimbări în zestrea edilitar-gospodărească a localității, oamenii muncii din Mizil mutîndu-se în peste 1100 de apartamente, 800 construite pînă acum, 300 urmînd a fi date în folosință pînă la sfîrșitul anului în curs, cele 800 reprezentînd dublul cifrei prevăzute inițial, ca o dovadă limpede, de necontrazis, că între 9 martie 1975 și 9 martie 1980, pe lungimea unei singure legislaturi, Mizilul s-a transformat mai mult decît în întreaga lui existență, grăitoare ilustrare a justetei și înțelepciunii politicii partidului și statului nostru de a dezvolta în mod armonios toate zonele țării.

OSVIDIU IOANIȚOIAIA

JUDEȚUL
SATU MARE

LA ODOREU,
DIN 1350
DE CASE,
1220
SÎNT NOI

A fost, pînă la 14 mai 1970, în județul Satu Mare, o comună alcătuită din șase sate și numită Odoreu. Centrul de comună abia avea peste 2000 de suflete. Acum, satul Odoreu are aproape 5000 de locuitori. Fostele sate aparținătoare au rămas în câteva case care urmează să fie dezafectate. Atunci, în 1970, ieșit din minți, blindul Someș a distrus comuna aproape în întregime. Dar numai casele au fost biruite de ape. Oamenii au început munca uriașă pentru reclădirea căminelor. Cum trăiseră de cînd se știau, împreună, locuitorii — români și maghiari — au hotărît să trăiască și mai aproape unii de alții. Vechiul Odoreu avea 5—6 ulițe. Provoacă de un mare necaz, reconstrucția a permis totuși modernizarea completă a localității. Satul are acum 32 de străzi. Din cele vreo 1350 de case, peste 1220 sînt noi.

Încă din 1970, pe lîngă banii pe care fiecare familie i-a primit de la stat pentru refacerea locuinței, comuna a primit, tot de la stat, 16 000 000 de lei destinați principalelor unități social-culturale. Cetățenii din Odoreu au fost ajutați de oameni din întreg județul Satu Mare — și nu numai din acel județ — să-și înalte comuna din nou. Azi este o așezare modernă, cu case admirabile. Școala cu 16 săli de clasă are și două laboratoare. În curtea școlii: o sală de gimnastică — loc preferat adesea chiar pentru competiții interjudețene. Căminul cultural are, pe lîngă sala de spectacole și club, o bibliotecă și o sală de lectură care n-ar părea mai puțin frumoasă nici într-un oraș. Toate instituțiile au încălzire centrală, Canalizarea, începută tot de la ele, se extinde pe străzile așezate radial.

C.A.P.-ul a fost distins în 1973 cu Ordinul Muncii clasa I pentru producția de porumb obținută în anul precedent. Sectorul zootehnic aduce și el venituri substanțiale. Mecanizarea lucrărilor în C.A.P., pe de o parte, creșterea numărului muncitorilor încadrați în industria municipiului vecin, pe de alta, au contribuit nu numai la schimbările înregistrate pe plan economic, ci și la cele care au marcat atitudinea civică a oamenilor, accentuînd nota de mare familie muncitorească a acestei colectivități.

„De cînd ne-am reconstruit comuna — spune Mihai Cărăușan, vicepreședintele consiliului popular — nu numai casele sînt noi, dar parcă și oamenii. A rămas, de atunci, în ei deprinderea unei solidarități care are clipe de-a dreptul emoționante. Tot centrul civic a fost făcut cu mîntă patriotică. De la curățirea molozului de după puhoi, pînă la stadiul în care se vede astăzi. Chemam 100 de oameni, și veneau peste 300. Nu o dată, ne trezeam că sîntem prea puțini care trebuia să îndrumăm activitatea. La un

moment Cat, ni s-a cerut să raportăm de grabă cîte case sînt gata. Am comunicat cîte știam; pentru ca, apoi, să vedem că erau cu vreo sută mai multe. De atunci, mai ales de atunci, a rămas, și pentru noi cei de la primărie, și pentru toți cetățenii comunei, un obicei ca o lege: tot ce urmează să facem discutăm și hotărîm împreună. Și, cînd oamenii hotărăsc singuri, tot singuri vin și la lucru”. Viitoarele străzi au deja puse liniile electrice. Construcția de locuințe în viziune arhitecturală modernă permite ca — în perimetrul stabilit în 1970 — Odoreul să poată crește pînă la 30 000 de locuitori.

O intensă activitate culturală verifică și în acest domeniu legătură trainică a obștii. Formațiile căminului cultural — de la brigada artistică pînă la teatrul de păpuși — se pregătesc pentru „Cîntarea României”. Trei ani de zile, Filarmonica din Satu Mare a avut stagione permanente la Odoreu, cu 250 de abonați. Anul acesta, cele 250 de abonamente au fost contractate cu ansamblul profesionist „Maramureșul” din Baia Mare, care va prezenta aici toate spectacolele sale.

În întreg ansamblul lor, condițiile de viață și pretențiile oamenilor se apropie tot mai mult de cele de la oraș. Hărnicia acestor țărani-muncitori o arată nu numai gospodăriile frumoase, ori numărul autoturismelor proprietate personală care a ajuns la 79, ci și locul ocupat de comună în întrecerea patriotică pe țară pentru înfrumusețare și bună gospodărire. Pentru rezultate obținute în 1976, comuna Odoreu a fost distinsă cu Ordinul Muncii clasa I, iar pentru cele din 1977 cu Ordinul Muncii clasa a II-a. Anul trecut s-au executat prin muncă patriotică lucrări de gospodărire și înfrumusețare a localității în valoare de 2 380 000 de lei.

Vicepreședintele Mihai Cărăușan se desprinde greu, și astăzi, de amintirea încercărilor din 1970. Îi surîd ochii cînd îi arată casele și le dezmiardă cu privirea cînd îi spune povestea aproape a fiecăreia din ele. Parantezele din vorbele sale repun în mișcare convoaiele de mașini cu alimente și cu haine, care veneau atunci din București, din Timișoara, din Oradea și din alte orașe.

În Odoreu, acum, o stradă se numește a „Solidarității”, alta „14 Mai”. Calamitățile nu se celebrează. Dar acel 14 mai, mai presus de puhoie, rămînea ziua unei încercări în care omnia, țărnia și solidaritatea oamenilor au biruit ceea ce părea de neînvins. Peste toate pierderile se cudevina să fie celebrată biruința. Și momentul a rămas al unei mari victorii omenești, al biruinței vieții.

DORIN GHERGHINESCU

JUDEȚUL
SĂLAJ

UN PALAT
AL
LIMBII
ROMÂNE
LA BUCIUMI

La Buciumi, în Sălaj, țărani fac istorie. De pe vremea cînd se numeau încă daci, dănuie castrul roman. Mai tîrziu, cînd perfida voință a celor împăunați de pajura cu două capete pretindea ca numai acolo să mai rămîna școala românească în Transilvania unde are local de piatră, țărani de la Buciumi au transformat biserica în școală. Limba română era adevărata lor credință fără de care nu sufereau să trăiască. Au clădit case. Au clădit ziduri de apărare. Și iar au durat case. Mistrile s-au deprins să înalte temelii și în suflete. Neîntreruptă zidire e istoria lor. Pe care o fac singuri. Cu liniștea cu care Lucian Blaga mărturisea lumii că veșnicia s-a născut la sat. Școala cea nouă din Buciumi e un palat al limbii române. Și al copiilor acestor țărani. Înainte de-a fi gata și pe dinafară, copiii au împodobit-o pe dinăuntru. Li s-a părut că palatul lor, ca orice palat, are nevoie de multă lumină. N-au vrut candelabre. Candelabrele au întrerupătoare. Au pus pe pereti o lumină care nu se stinge niciodată. Tablouri făcute de ei. Au pictat cu mîinile, cu ochii și cu sufletul lor. Casele și grădinile. Cum sînt. Blocurile și zarea. Cum le visează să fie. Au stofă de ziditori. Poate că nici n-au aflat. Vor afla.

Căminul cultural, splendorul cămin cultural de la Buciumi, este casa cea mare a cărților satului. Oamenii au și acasă cărți. Un tractorist are „mai bine de o mie, cîna, le mai numără”. Dar biblioteca de la cămin e mare și e a tuturor. Ca dragostea pentru citit. Și mai este căminul cultural — cum zice directorul său, Nicolae Știrb — casa formației de fluierași și a ansamblului folcloric. Celebre amîndouă în tot Sălajul. Le conduce un localnic. Îl cheamă Dănilă Pop. Țărani îl îndrăgesc pentru patima cu care ține la tot ce e frumos și veșnic în Buciumi. Copiii de la școală pretind, însă, pentru el un singur mare titlu: „Este profesorul nostru de română”. Chiar dacă e și director al școlii. Dar căminul cultural mai este și casa altor formații. Între ele, corul e una din mîndriile buciumenilor. Pentru ei cărțile se pot rupe, zidurile se pot dărîma; dar cîntecele, mai cu seamă marile cîntece patriotice, trebuie să rămîna. Prin corul lor le-au păstrat mereu și le alătură azi pe cele noi ale patriei socialiste. Un neobosit dirijor, cu adîncă dragoste de țară și de cîntecele libertății ei, a fost Ștefan Răcășanu. Din 1945 pînă în 1978. S-a stins de curînd. Noul dirijor,

învățătorul Teodor Goia, iubește însă cîntecele păstrate la Buciumi și faima corului de aici ca și sătenii care socotesc acest cor una din averile lor. De suflet. Nu pentru că ar fi, altfel, oameni săraci. Buciumenii au o comună înfloritoare. Au case frumoase, au început să clădească blocuri, au o cooperativă agricolă de producție căreia i-au mărit terenurile cultivabile — din 1966 pînă acum — cu aproape 270 de hectare. Unul dintre ei, Ioan Marincea, care este primarul lor, îmi spunea că, anual, buciumenii încașează vreo cincisprezece milioane de lei numai pe achiziții. Casele trainice sînt mobilate modern și îmbrăcate cu mișală de gospodine în farmecul țesăturilor tradiționale. În zeci de gospodării a apărut o grijă nouă: garajul pentru autoturism. Comuna are un magazin modern, dar și șaptesprezece secții de prestări servicii. Gospodării și-au propus termoficarea centrului civic. Vor construi o sală de sport. Brutăria lor hrănește și alte comune, dar vor face una nouă. Primăria n-are local. E găzduită în căminul cultural. Este loc destul, i-adevărat. Dar este mai ales altceva: primarului i s-a părut cel mai firesc lucru ca satul să aibă întii brutărie. Simți în logica dreaptă a acestor oameni întietatea simplă, imprescriptibilă întietate a piinii.

Acum, efervescența activităților de la căminul cultural se leagă, firesc, de apropiatele alegeri de la 9 martie. Țărani se pregătesc de alegeri ca pentru un soroc al unei mari demonstrații a dreptului lor de-a fi liberi. Buciumenii chibzuiesc gospodărește ce vor mai putea face pentru comuna lor. Primarul visează aici o stațiune montană, o tabără pentru pionieri. Și nu-și ia gîndul de la încă o tradiție pe care vrea s-o reinvie: el știe că în comună a existat cîndva o fabrică de sticlă.

Acest primar fără primărie este unul din cei mai adevărați primari pe care i-am văzut. Își iubește satul de acum și satul de peste cinci ani cu neodihna dragostei pentru locul natal a acelor daci care au zidit castre romane și care au coborît la noi prin părinți cu toată foamea lor de libertate, în patria de azi a libertății întregi.

La Buciumi, în Sălaj, sălășulește și acum veșnicia. N-a vrut să plece de acasă. Cînd vi se face dór de ea, nu vă sfiți. Duceți-vă. Vă așteaptă. Stă lîngă Munții Meseșului.

DORIN GHERGHINESCU

JUDEȚUL
SIBIU

INDEPEN-
DENTA —
UN NUME,
O ONOARE
ȘI,
TOTODATĂ,
UN
ANGAJAMENT

Nu încapă nici o îndoială că **Întreprinderea Independența**, din Sibiu cu peisajul împințit de turnuri medievale ține să-și respecte promisiunea închisă în silabele cuvintului care i-a dat nume. Măsura aportului ei la independența economică a țării este dată de însuși nomenclatorul produselor uzinate aici, un nomenclator vast, cu un număr niciodată finit de poziții, un nomenclator în continuă expansiune, indeobște divulgat de interlocutori reporterilor printr-o formulă sintetică: utilaje tehnologice pentru toate ramurile economiei naționale, cu deosebire pentru industriile extractivă, metalurgică, chimică și alimentară, utilaje care pînă mai ieri sau alaltăieri se aduceau pe bani grei, din import. Și abia cînd înțelegem că ponderea utilajelor zămislite aici o dețin unicatele, că **Întreprinderea Independența** din Sibiu contribuie nu numai la consolidarea independenței economice a țării, ci și la afirmarea ei în contextul diviziunii internaționale a muncii, abia atunci acordăm importanța cuvenită procentelor ce exprimă amploarea efortului desfășurat aici: în 1979, planul producției globale industriale a fost realizat în proporție de 101,5 la sută, depășirea concretizîndu-se într-o producție suplimentară de 24,7 milioane lei.

Începem cu povestea întorcătorului de tablă, nu numai pentru că este vorba despre un utilaj-mamut, greu de 400 tone, ci în primul rînd pentru că le-a pretins oamenilor — lui Mihai Zoloscuciu, lui Petre Popa și lui Ioan Prodea din secția mecanică II — eforturi care depășesc evident cadrul unei abnegații profesionale curente. Înalta calificare și-a spus și de data aceasta cuvîntul, Gheorghe Milos, Gheorghe Băcilă, Vasile Bugneriu și, mai cu seamă, frezorul Ion Munteanu întrecîndu-se pe ei înșiși, intervenind decisiv chiar în fazele celor mai pretențioase lucrări. Continuăm apoi cu un alt unicat, cu ciocanul pneumatic derocator de 4 tone, destinat lucrărilor portuare subacvatice care se execută în prezent la sud de Constanța, pe litoralul Mării Negre: a căzut în sarcina maistrului Ioan Țirlea, din aceeași secție mecanică II, și oamenii din subordinea lui s-au achitat de datorie cu o remarcabilă promptitudine și la un nivel calitativ de excepție. Apoi, s-au uzinat pentru prima dată aici, la **Independența**, pilgerele românești, utilaje metalurgice pentru trefilată țevi, intrate deja în producție la Roman, la Zalău, la Slatina și în **Întreprinderea Laromet** din București. Granulatoarele giratorice pentru sfărîmat roci în flotații se bucură de o bună primire nu numai în țară, ci și în Irak sau Polonia, unde au fost exportate. Un pilger mare costă 4,9 milioane lei, un pilger mic 4,8 milioane și, desigur, alăturînd costurile, nu este greu să ne dăm seama cit de mic este pilgerul mic față de pilgerul mare. Aici a început

fabricația primelor cuptoare de inducție românești, în urmă cu numai cîțiva ani, și în prezent **Independența** livrează întreprinderilor de profil ale țării aproape 60 unități într-un an, într-o gamă de capacități desfășurată între 1,1 și 12 tone. În sfîrșit, aici s-au produs cilindrii pneumatici cu o construcție specială, care echipează metroul bucureștean, fiind cit se poate de firesc faptul că o clitorie de ultimă oră a civilizației noastre socialiste include în structura ei modernă produse realizate într-o întreprindere r-cordată la ultima oră a tehnicii mondiale.

Împreună cu Liviu Paștiu, secretarul comunistilor de la **Independența**, am refăcut traseul nașterii citorva produse de vîrf ale întreprinderii, precum și traseul devenirii profesionale a unor oameni ca Florian Trușescu, Leopold Liphard sau Petre Bagalin, ca Petru Stoiță sau Mihai Schneider, muncitori de înaltă calificare sau șefi de echipă, comunisti pe umerii cărora apasă răspunderi cu largi implicații. Și am regăsit la loc de cinste, dincolo de toate gesturile lor creatoare, inițiativa muncitorească. O astfel de inițiativă a izbucit aici să se dezbrace de învelisul formal al lozincilor și să-și impună audiența în cuvinte mai mult decît lapidare: **fiecare inginer, tehnician și economist să rezolve o problemă tehnică sau economică în afara sarcinilor de serviciu**. Inițiativă care a avut și are în vedere îmbunătățirea calitativă a produselor, reducerea consumurilor materiale și a manoperei, reducerea consumurilor energetice etc. Și este revelator faptul că, pe baza ei, reunindu-se în 66 colective ad-hoc de cercetare, 340 de cadre tehnice din întreprindere au luat în discuție 127 produse și au reușit să realizeze, prin reproiectare și prin îmbunătățirea tehnologiilor, nu mai puțin decît 4.032.600 lei economii. Și, din acest punct de vedere, merită consemnat efortul inginerilor Mihai Costea, Radu Balotă și Nicolae Burigă sau al tehnicianului Maxim Naghy, prin stăruința cărora numărul inovațiilor înregistrate la **Întreprinderea Independența** într-un an calendaristic a fost pur și simplu dublat. Cu alte cuvinte, au reproiectat cilindrii pneumatici cu tijă unilaterală, au contribuit la asimilarea în producție a unor instalații mobile de concasare și sortare, au abordat cu curaj noutăți tehnice, cum ar fi concasoarele cu con înalt, au lansat tehnologii noi în domeniul danturărilor sferice, aplicate deja în producția curentă. De fapt, ei au săvîrșit și primii pași hotărîți spre producția de aproape 2 miliarde lei pe care o va realiza **Întreprinderea Independența** din Sibiu la sfîrșitul cincinalului viitor.

MIHAI PELIN ■

JUDEȚUL
SUCEAVA

CEL MAI
FRUMOS
LUCRU
ÎN SUCEAVA,
E SUCEAVA

Cel mai frumos lucru în orașul Suceava e orașul Suceava. Un oraș nou nu-i neapărat un oraș frumos. Un oraș nou poate fi confortabil, primitor, sobru, cuminte, simpatic, dar pentru frumusețe e nevoie de ceva mai mult decît confort, sobrietate, cumintenie. Un oraș nou se face răspunzînd întocmai indicatorilor de plan ce dau dimensiune de oraș. Un oraș frumos se face dintr-o mulțime de alte lucruri, greu de povestit. Suceava a avut întotdeauna o înflăcărare și-o tușă moldovenească foarte plăcută, dar ce se întâmplă la Suceava în ultimii ani e o treabă a frumosului. Mai întii că urbea scilipește de curățenie. O realizare excepțională a deputaților Sucevei e că nu s-au sfîit de obligațiile mai mărunte ale deputațiilor. Să aibă grijă, bunăoară, ca străzile circumscripțiilor lor să fie curate. Aici a nins mult astă-iarnă, mai mult decît în alte locuri. Am avut un drum prin Suceava într-una din zilele în care se curăța zăpada. Ieșise atita lume să dea față orașului — activiști de partid și de stat, universitari și studenți, gospodine și oameni ai muncii de toate profesiile, în fine, toată suflarea — încît deși era limpede că problema nu mă privea mă simțeam oarecum vinovat că nu-s în rînd la zăpadă. Nu-i deloc de mirare că municipiul a fost cîstit cu locuri fruntașe în întrecerea republicană pentru bună gospodărire. Apoi, Suceava e un oraș bine aprovizionat. Un oraș bine aprovizionat e frumos! Acesta nu e un paradox. Ocupîndu-se, cum se cuvine, deputații și administrația, de piețe și magazine, cetățenii își cheltuiesc timpul pe activități mai importante decît pe cumpărături. În Suceava, magazinele și piețele sînt astfel îngrijite încît cetățeanul intră în magazin să cumpere, nu să caute și să întrebe. E încă o sarcină de deputat bine dusă la îndeplinire.

Se poate obiecta că orașele dintre munți și dealuri înalte au, oricum, mai mult aer curat și mai puțin praf decît cele din cîmpie. E adevărat, dar Suceava, deși se află de multă vreme în acest spațiu, nu-i curată și bine aprovizionată decît de un număr de ani, încoace.

S-ar putea obiecta, de asemenea, că municipiul nu-i mare, el neavînd decît aproape 100.000 locuitori. Cu nu prea mulți ani în urmă, un oraș de 100.000 locuitori era unul mare. Și dintre acestea nu se puteau numi frumoase toate.

Ce-i face Sucevei plăcutul, chemarea, dulceața subtilă și odihnitoare? Orașul crește între pomi. Mai corect ar fi să se zică: pomii se înalță între clădiri, numai că impresia e cea dintii. Ca și cum construcțiile ar fi ridicate ca să se vadă copacii. Un copac viguros e

un obiect urban care naște în om un sentiment. El dă un fior de siguranță și durată. De aceea, deși industrial, municipiul dă ideea că ar fi fost ridicat pentru țibnă, studiu, viață familială, spirit. Monumentele vechi de arhitectură sînt puse în valoare fără ostentație. Întocmai omului care nu e nevoie să-și scoată la vedere averea, el tot avînd de unde scoate. La Suceava gloriile arhitecturii și mindria istoriei noastre manifestă o anume impunătoare modestie, o bună-cuviință a așezării și a ființei mult mai mișcătoare decît dacă ar sta să-și strige faptele. Îți răsar, pur și simplu, în cale. Te trezești, pur și simplu, în alt veac și în alt murmur uman. Clădirile monumentale înălțate în anii trecuți, noi sau încă noi, au, în consonanță, o vibrație solemnă și o mișcare parcă spre etern. Sunetul pieței centrale e de violoncel. Simțind voința de seninătate și înțelepciune a inimii orașului, fluxurile circulației mari țin cam la distanță centrul. În marile orașe ale lumii, municipalitatea se străduiește să redea piețele și zonele de interes public cetățenilor. Să le ia, adică, de la automobilisti și să le treacă, pe dreptate, pietonilor. În Suceava, pietonul e stăpînul străzilor și al piețelor importante. Nu chiar cu totul, dar puterea i se simte.

Suceava are statui și monumente. Deși nu s-ar putea spune că sînt multe, lucrările sculptorilor par nenumerate, par a te primi din tot locul. Au spațiu și perspectivă, sînt semănate în oraș cu un înțeles.

În ultimii cinci ani, în Suceava s-au construit 5.600 apartamente, mai multe mii de locuri în cămine pentru nefamiliști, creșe și grădinițe, școli și internate, 3 săli de gimnastică, s-au amenajat și reamenajat 275 (!) ha de parcuri și spații verzi, s-au modernizat 250.000 mp străzi și trotuare. Învățămîntul nostru superior are la Suceava unul dintre cele mai frumoase institute. Arhitectura acestuia, vegheată de copacii parcului cu nume de taină și prietenie, zis „De sub arini”, e maiestuoasă, deși nu foarte impunătoare, distinsă, îndemnînd la studiu și banchet intelectual. Este probabil modelul de clădire pentru învățămînt superior ce-ar trebui să-l urmeze și alte clădiri ale viitorului în învățămînt. În fine, Suceava e un oraș foarte complex dar farmecul lui e că-și arată ființa, el avînd scară umană. Din pricina copacilor, a curățeniei, a interesului pentru detaliu, a ordinii în care se petrec interesele urbane, deși e compus din blocuri cu mai multe etaje, pare un oraș de vile. Șigur, normele noii urbanități nu sînt altele la Suceava decît în restul țării și orașe frumoase se mai cunosc destule la noi.

TUDOR OCTAVIAN ■

JUDEȚUL
TELEORMAN

ASTA
NU-I VREME
DE STAT
LA
PRIMĂRIE

— Apăi, asta-i vreme să șadă la primărie? Is care încotro plecați: să învețe știința tractorului, să dezbată, acolo, la Tribunal, cu satul, ce trebuie făcut, de ce nu s-a făcut cutare sau cutare lucru, să pregătească întîlnirile cu candidații. E treabă multă pe aici, pe la noi, acum, ce credeți dv.? La primărie îi găsiți pe noapte, tîrziu, cînd se adună să hotărască munca din ziua următoare. Dar dacă vreți să-i așteptați aici n-aveți decît...

Nu i-am așteptat. Nici pe primar, nici pe vice-primar (cum îi zic cei ai satului vicepreședintelui), nici pe secretarul adjunct cu probleme de propagandă. Le-am luat urma fiecăruia prin bunăvoința omului de serviciu de la consiliul popular care, trebuie să o recunoaștem, ne ține o lecție cum arareori ne fusese dat a avea parte în peregrinările noastre. Așadar, sosisem la Consiliul popular **Peretu** — comună a județului Teleorman — în jurul orei 17,00 oprind, convinși fiind că era ceasul cel mai potrivit pentru a-i găsi adunați pe edilii comunei. „Chiar nimeni nu-i în tot consiliul?” — insistasem noi cu întrebarea în speranța că n-o fi el omul de serviciu atît de informat. „De ce musai să fie la consiliu?” — ne-a replicat omul.

Pe Marin Lazăr, vicepreședintele consiliului popular, l-am întilnit pe drum, mai mult alergînd decît mergînd. Venea — ne-a spus fără a încetini ritmul pasului — de la C.A.P., unde avusese oră. „Ce fel de oră?” — l-am întrebat, mărșăluind, la rîndu-ne, alături de el. „De conducere a tractorului — ne-a răspuns. Sîntem înscrisi în acest an 40 de inși. Dinăștia 40, dacă 15 vom reuși să punem umărul la rezolvarea problemelor în perioadele de vîrf ale campaniei, tot va fi ceva!” Așadar, ei, oameni trecuți de prima tinerețe, învățau „știința tractorului” — cum atît de plastic o numise interlocutorul nostru de început (căruia-i cerem scuze că luați și noi cu treburile comunei am uitat a-i nota numele). Demn de reținut este faptul că pe lista celor 40 erau prezenți și profesorul Victor Gheorghe, și lucrătorul comercial Constantin Dragomirescu, și agentul încasator Florea Băltărețu, și Florea Dide, constructor... Se dovedise în ani că satul avea nevoie, în zilele de vîrf ale muncii, de tot mai mulți tractoriști. Iar ei, profesorul, agentul încasator, vicepreședintele, lucrătorul comercial, constructorul și toți ceilalți răspuseseră „Prezent” acestei cerințe.

Toate astea le-am aflat — și le-am notat pentru dv. — din mers. „Și acum, unde îndemnați așa?” — l-am întrebat pe vicepreședinte. „La sfatul Tribunei democrației. A început de vreo jumătate de oră. Chiar democrația faptelor, a oamenilor pentru oameni e sfatul ăsta! Numai să-i ascultați și-o să vă dați seama că vorbele lor, ce atîng profunzimea unor adevărate analize, nu

sînt lansate doar de dragul de a se spune ceva sau de a rămîne consemnate între niște scripte. Ele, cum vă spunem, înseamnă fapte”.

Am pătruns în sala arhiplină a căminului cultural fără a fi avut căreva timp să ne observăm. Îl ascultau pe un bărbat așezat cam la mijloc de sală (sală ce avea 400 de locuri, dar mai stăteau oameni și-n picioare). Omul reproșa că nu s-a construit nici podul, nici drumul de legătură între C.A.P. și legumicultură, drum lăsat de pripas. „E pericol — atrăgea omul atenția — să se răstoarne mașinile cu membrii noștri cooperatori care merg la muncă. Din toamnă trebuiau să se facă. Nu sîntem noi în stare, care am făcut atîtea în satul ăsta, să facem un drumeag?” „E dat focului Dumitru Varză — ne șoptește vicepreședintele. Vorba lui arde, dar arde bine. Ne înșurubează pe toți la treabă”.

Am mai prins din sfatul obștii numeroase alte propuneri de mai bine pentru mersul comunei, oamenii dovîndu-se a gîndi gospodărește, în interesul colectivității din care făceau parte. Am reținut cîteva dintre ele: ● Plantarea de răchită pe marginea pîriului Băricea, în scopul înființării unei secții de împletituri răchită la C.A.P. ● Tot acolo, amenajarea unui loc de agrement pentru săteni (propuneri făcute de învățătorul Alexandru Stanciu) ● Reamenajarea unui heleșteu, în albia aceluiași pîriu — lăsat baltă de ani de zile (Dumitru Lătărețu) ● „În trimestrul II '80 va începe irigarea pămînturilor noastre — vom intra în sistemul Gîrghiuz-Răsmirești. Nu ne-am gîndit pînă acum să ne pregătim oameni care să stie a umbla cu aripile de ploaie. E timpul să o facem!” (Vasile Boroșeanu).

S-au născut la această Tribunală a democrației propuneri, s-au dat soluții cu termene de îndeplinire, cu stabilirea unor responsabilități precise. Primarul Constantin Popa, cu care am reușit a sta de vorbă abia tîrziu, în noapte, ne-a arătat un caiet cu scoarțe roșii în care-și notează — și bifează, cînd e cazul, adică, rezolvările — tot ceea ce izvorăște din acest sfat colectiv, cu adevărat democratic, caiet în care nu lipsesc schițe, socoteli contabilicești, sfatul ăsta, spunînd el, punînd a gîndi într-o înfăptuire viitoare tot satul. Printre cele legate de anul 1980, pe lista preocupărilor preponderente rămîn construirea grădiniței cu 400 de locuri — ce va fi ridicată cu banii și meseriașii comunei, sub îndrumarea unui singur specialist din afară, apoi să urnească lucrările rămase la fundăție ale blocului cu 24 de apartamente, apoi...

GEORGETA BLĂNARU ■

JUDEȚUL
TIMIȘ

UN TRIUNGH
GEOGRAFIC
IMENS,
UTIL
ENERGETIC
BĂNĂȚENE

La Lovrin, în plin cimp și în plină iarnă, în inima Banatului, iată un peisaj ireal, aproape halucinant: o mare de aburi. Cîteva barăci, o sondă, o mină de tehnicieni și ingineri fericiți. Au avut noroc, dar norocul lor nu a picat din cer, ci a fost pregătit prin minuțioase prospecțiuni geologice și interpretări teoretice, asistate de calculatorul electronic. În jurul nostru, zăpadă, frig, în timp ce în barăci și în biroul șantierului domnește o căldură care încăleacă toate, dar absolut toate regulamentele în vigoare privind economia de combustibil.

Iată acum și numele specialiștilor fericiți: inginerii Dan Marcopol, șef de secție coordonator, și soții Eleonora și Victor Mircescu, ambii geologi, de la întreprinderea de foraj și lucrări geologice speciale, secția Banat, cu sediul la Lovrin. De ce aici? Deoarece ceea ce se întâmplă în zonă i-a uimit și pe specialiști.

Victor Mircescu:
— Se pare că ne aflăm în prezența celei mai importante structuri geotermale a țării, un triunghi de 800 km pătrați cuprins aproximativ între Nădlac, Jimbolia și frontieră, cu centrul în Lovrin. Un soi de ocean de apă caldă, cu temperaturi pînă la 85 grade la gura sondei, așa cum au evidențiat o serie de foraje. Desigur, zăcăminte de apă geotermală au mai fost descoperite în țară, de pildă în zona Săcueni, la nord de Oradea, dar sînt mai puțin întinse decît „al nostru”.

— Concret, ce surprize ați întîlnit?
— Foraje în puncte extreme ale triunghiului par să indice o dezvoltare continuă a zăcămintului de ape geotermale. În prezent, forajele se îndoașează, iar cele mai recente, de la Lovrin, Jimbolia și Sinnicolau Mare confirmă și mai puternic rezultatele anterioare. Temperaturile pînă la 85 de grade și debitele între 20 și 35 litri pe secundă le considerăm promițătoare.

— Pot fi folosite imediat?
— Da, de către fabrici de cînepă de la Jimbolia și Sinnicolau Mare, apoi pentru termoficarea unei hale a întreprinderii de ceramică din Jimbolia; la Sinnicolau Mare efectuăm foraje pentru sere anume adaptate energiei geotermale; la Lovrin se discută ca începînd din anul acesta să se încălzească pe această cale insolită un bloc de locuit și unități administrative. Nici nu mai vorbim de faptul că toate barăcile noastre au calorifer... geotermal. Și toate acestea nu constituie decît un început.

— De fapt, ce se petrece în adîncul Pămîntului?
— În timp ce în mod normal temperatura ar fi trebuit să crească aproximativ cu trei grade la fiecare 100 m adîncime, aci saltul atinge cinci grade. Probabil că sursa este mai subțire în această zonă, deci fenomenele radioactive responsabile pentru încălzirea

progresivă a diverselor straturi apare mai pregnant, diferența de temperaturi începînd să devină interesantă din punct de vedere energetic. Firește, am schematizat la maximum, fenomenele implicate fiind mult mai complexe.

— Și acum, o întrebare care probabil va mai fost pusă de nenumărate ori: și această rezervă de energie din adîncuri nu riscă să se epuizeze treptat, ca petrolul, de pildă?

— Nu, fiindcă fenomenele implicate sînt cu totul altele. Petrolul din zăcămint se asemuiește cu un combustibil ținut într-un depozit; în funcție de consum, cantitatea respectivă se micșorează treptat, pînă la dispariție, și nimeni și nimic nu o poate reimprespăta. În cazul nostru însă este vorba de radioactivitate. Cum acționează ea? Unii afirmă că apa geotermală se reimprespătează permanent datorită precipitațiilor din zona muntoasă, la noi — din Carpații Meridionali. Apa din precipitații intră în contact cu roca încălzită, de la care preia energia „în flux continuu”. Alții cred că apele geotermale sînt generate în zăcăminte izolate, care prin exploatare se epuizează. Dar nici în acest caz nu ar interveni o secătuire progresivă a energiei, deoarece din afară s-ar putea reintroduce apă în zăcămint, asigurîndu-se o circulație neînteruptă cu aport de căldură de la roca subterană. Personal cred că prima teorie furnizează explicația fenomenului din zona Lovrin, deoarece forajele indică o anumită continuitate. Oricum, energia geotermală se află aci, sub noi, ea nu așteaptă decît mîini și minți pricepute care s-o folosească.

Astfel, mănoasa cîmpie bănățeană își dezvoltă o nouă bogăție.

LIONEL NIȚESCU ■

Un drept al nostru

Dreptul de-a alege are nimb de țară.
Vrerea noastră spusă-n dreptul de a fi,
cum lumina soie nalt în primăvară
semănat de păsări un țărîm la zi.

Dreptul de-a te naște, de-a trăi cîstîit
într-o țară dreaptă, dreptul de-a gîndi
cu înțelepciunea marelui partid
regăsit în oameni și în proprii fii.

Sîntem dreptul însuși de-a decide-n toate
cu-o putere naltă, pură și adîncă,
fii ai României noastre Socialiste,
cu priviri de vultur și cu braț de stîncă.

Adevăr și soare inima adună.
Dreptul de-a alege are nimb de țară.
Vrerea noastră spusă-n dreptul de a fi
Autori de viață, demnă, temerară.

VASILE ZAMFIR ■

JUDEȚUL
TULCEA

FOGURI PE
DEALUL
TABEREI

Cel mai modern șantier naval din țară, Șantierul naval din Tulcea, a împlinit cinci ani de la naștere. Este primul șantier naval din România care, așa spun oamenii lui, a plecat de la zero, deși barca a fost dintotdeauna a doua casă a tulceanului. A existat deci o tradiție, dar singura legătură cu această tradiție a fost Dunărea. Acum la șantierul din Tulcea se repară și se construiesc nave. Personalul muncitor are o medie de vîrstă de 22 de ani și primul lucru dobîndit în acești cinci ani, firește, după o calificare pe măsura dotării, a fost orgoliul de navalist la S.N.T. Ei afirmă că existența unui șantier naval la Tulcea este un act de echitate. Și, desigur, o șansă. O șansă de creștere a municipiului, de dezvoltare economică a județului, de industrializare puternică a unei zone a României pomente în primul rînd de pliantele turistice.

Oamenii au venit de peste tot. Din alte județe, dar mai ales din Tulcea, pescari, agricultori. Este o chestiune aici: ei își spun agricultori. Acum ce ești? Muncitor la șantierul naval. Fratele tău? Mecanizator la C.A.P. Și părinții? Țărani. Au făcut plugărie. Deci, numai părinții au fost țărani. Ei nu evită acest cuvînt pentru că le e rușine, ci pentru că ei are cu totul alt conținut în mîntea lor. Ei au venit la Tulcea să facă industrie. Asta însemna să te califici și apoi să te deprinzi cu conștiința de muncitor, cu disciplina industriei. Proces lung pe care îl străbat într-un ritm fantastic. Așa a pornit la drum șantierul naval. Inginerul Ștefan Gomoescu, șeful atelierului sincronlift, stăgîr pe timpul montării instalației, povestește cum s-a întîmplat: „La 1 decembrie trebuia să începă montarea sincronliftului, în colaborare cu o firmă americană. Re prezentantul firmei s-a exprimat clar: potrivit experienței lor, a calculelor, instalația nu poate fi pusă în funcțiune în mai puțin de patruzeci de zile. Afita durase și la Las Palmas, cînd se montase primul sincronlift de acest tip. Ar fi mare lucru dacă în douăzeci de zile s-ar executa măcar jumătate din lucrare. Au fost atunci douăzeci de zile infernale. Cred că, să fi vrut cineva să ne ia cu forța de acolo n-ar fi reușit. Eram în campanie, dormeam pe șantier, ni se aducea mîncare aici, munceam disciplinat și într-o unitate perfectă, căram găleți cu ulei, și maistrul, și inginerii, și muncitorii, era ger, pînă la minus zece grade, era perioada cuceririi vestului sălbatic, noi sîntem aici în platforma industrială de vest a orașului, sincronliftul era și prima capacitate a șantierului, strîngeam din dinți și nu pierdeam un minut. Cred că atunci ne jubeam cu toții foarte mult, iar la început, nu știu dacă ne cunoșteam fiecare cu fiecare. La 21 decembrie, deci exact la douăzeci de zile, reprezentantul firmei a plecat acasă pentru vacanța de sărbători cu protocolul de punere în funcțiune la capacitatea normală a instalației și cu probele făcute, și cu prima ando-

care a instalației. Și o curiozitate: prima navă andocată a fost „Constanța”, prima navă din dotarea flotei românești de pescuit oceanic. Re prezentantul firmei privea instalația ca ardeleanul girafa la grădina zoologică, numai că n-a spus așa ceva nu există, ci pur și simplu: a!”

Era printre acei muncitori și maistrul Andrei Cuprian, unul din „bătrînii” șantierului, zilele trecute a împlinit exact 30 de ani, om cu profesională făcută la I.M.U.M. Medgidia, cu stagiu de navalist la Galați și cu primele reușite profesionale (asta ține de meserie, dar și de ambiție, chestiune foarte răspîndită în șantier) la S.N.T. Andrei Cuprian, vorbind de problemele șantierului, spunea că ele sînt normale, dar fluxul de producție se poate organiza mai bine. „Mă refer și la construcții și la andocare. Încă nu-și cunosc toți atribuțiile”. Gelu Nenciu are însă 19 ani, face parte din „noul val” al S.N.T., și își cunoaște atribuțiile: „Lucrez în momentul de față la o elindă la prima dragă construită pe șantier. Elinda este o anexă a draghii, soamăna cu un braț de macara, pe care se află afinatorul și tubulatura de aspirație”. Gelu Nenciu este mecanic și lucrează în hala „dezarmare” („La noi, dezarmarea este totală și s-a făcut destul de ușor”), s-a născut la Măcin. Mama sa este casnică, iar tatăl este marinar și în momentul de față se află la Las Palmas cu vasul „Someș”. Cit despre mine, ce să vă mai zic, îmi doresc foarte mult să ne mai vedem toți trei pe acasă, și să îmi cumpăr un costum din prima leafă”.

Directorul Dumitru Anghel, care este și candidat al frontului pentru Marea Adunare Națională, afirmă că pentru oamenii acestia ai șantierului, mai sînt unele lucruri de împlinit, nu mici, ci importante, este vorba de terminarea cantinei, pe care constructorul, din Brăila, a început-o de trei ori și a lăsat-o tot de atîtea, este vorba de căminele de nefamilisti, ce vor fi gata în curînd. Pentru că orgoliul de navalist la S.N.T. cuprinde neapărat și înfăptuirea acestor construcții pe care ei, muncitorii șantierului, le merită.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

JUDEȚUL
VASLUI

NOI
PĂRINȚII
DE COPII,
SĂ
SĂRUTĂM,
MĂCAR
ÎN GÎND,
MÎINILE
ACESTOR
DAMENI

Ajuns la Vaslui, acum, în prag de primăvară, în plină campanie electorală și-n preajma zilei de 8 Martie, nu puteam să nu intru pe poarta întreprinderii de confecții din acest municipiu care, în drumul devenirii sale, ca putere industrială și ca înfățișare urbanistică, înregistrează an de an salturi dintre cele mai spectaculoase.

Nu puteam să nu intru pe poarta acestei întreprinderi care se mîndrește cu un rezultat de excepție, îndeplinirea sarcinilor fie plan aferente pe întregul cincinal la producția netă, fapt ce-i va permite să obțină pînă la sfîrșitul anului o producție suplimentară estimată la 300 milioane lei și un beneficiu de peste 195 milioane lei. Cifrele de mai sus, jinduite de multe alte întreprinderi nu numai din județul Vaslui, ci din toată țara chiar, să le mai adaug și amănuntul nu lipsit de importanță, că, în întrecerea socialistă pe anul trecut, întrecere la care au participat toate unitățile industriale ale județului, colectivul harnicilor muncitoare a cucerit locul întii cu un total de 288 de puncte, în timp ce ocupantele următoarelor două locuri, întreprinderea de confecții Bălăd și întreprinderea „Textila” din Vaslui, au realizat 218 și, respectiv, 151 de puncte. Nu, nu diferența de puncte am vrut să o consemnez, ci faptul că, iată, în frunte se află trei unități în care muncesc, cu precădere, femeile, și acest lucru trebuia neapărat menționat acum, în preajma zilei de 8 Martie.

Iată-mă, deci, în Secția a II-a, atelierul 3, față în față cu Melania Dascălu, maistră și șef de brigadă, și Ioana Grigoruță, controlor tehnic de calitate. Prima, Melania Dascălu, a împlinit 29 de ani, lucrează în întreprindere de peste 10 ani, după absolvirea școlii profesionale de la Focșani, după care a fost promovată în funcția de controlor tehnic de calitate, după care a urmat o școală de maistri la București, la I.C.T.B., și s-a reintors aici, la Vaslui, la locul ei de muncă, lingă fiul ei care a împlinit 8 ani, și lingă, bineînțeles, soțul ei, electrician. Candidează pentru circumscripția electorală județeană numărul 3, împreună cu alte două femei, Cornelia Berciu, maistră la întreprinderea „Textila”, și Ana Podoleanu, muncitoare la Combișul de fibre și fire sintetice. A doua interlocutoare, Ioana Grigoruță, cu puțin mai în vîrstă, numai 8 ani, a crescut, după chiar vorba ei, odată cu întreprinderea. Avea numai 23 de ani și doi copii, acum mari, unul în clasa a XII-lea, celălalt în clasa a X-a, cînd s-a hotărît să plece, împreună cu soțul, din Solești, un sat aflat la numai 15 kilometri de Vaslui, și să se calibreze la locul de muncă într-o întreprindere abia înființată. Nu i-a fost teamă, mi-a declarat, să ia viața, la vîrstă de 23 de ani, ca de la început. Este, crede despre dînsa, unul din acei oameni care atunci cînd își pun în cap să facă o treabă, apoi o fac temeinic, să dureze. S-a calificat la locul de muncă, da, dar a considerat că e necesar să

urmez și o școală profesională, iar acum, la cei 37 de ani ai săi, s-a gîndit că bine ar fi să-și completeze studiile, motiv pentru care s-a înscris în clasa a IX-a la fără frecvență. „De ce să nu fiu, zice zîmbind, în pas cu copiii mei?! Și de ce să nu aflui și să cunosc mai bine lumea și din acest punct de vedere?! Nu mai spun că învățătura îmi prinde bine deși e greu s-o duc pînă la capăt, dar am s-o duc, chiar și aici, la locul meu de muncă. Da, știu, sînt ambițioasă, dar aici, la noi, toate femeile sînt ambițioase. Altfel, ce ziceți, luam noi locul întii pe ramură, înaintea altor și altor alte întreprinderi din țară? Sau luam noi locul întii pe județ? Nu, fără ambiție nu se poate. Și nu-i vorba numai de ambiție, cuvîntul ăsta poate nu-i prea potrivit. Eu așa zic că-i vorba mai ales de mîndrie. Dacă pot să fiu bun, printre cei mai buni, de ce să nu fiu?” Ei bine, unui astfel de controlor de calitate nu cred să-i scape vreun produs cu defecte. Ea, Ioana Grigoruță, candidează în circumscripția electorală municipală numărul 11 împreună cu Elena Moraru, ajutor de maistră în aceeași a II-a secție, în același atelier, 3, dar pe un alt schimb. Respectiva circumscripție cuprinde 6 blocuri din Cartierul întreprinderii de confecții, chiar așa se numește deoarece s-a ridicat odată cu întreprinderea și este locuit în general de familiile muncitoarelor de la confecții. Cum arată cartierul? Cum arată întreprinderea, adică frumos, cu pomi care sădiți acum 15 ani chiar de ele, muncitoarele de la confecții, au crescut mari și străjuiesc străzile înguste și parcul de joacă al copiilor, parc în care, zice Ioana Grigoruță, „ar mai trebui să facem cite ceva, să-l mai dotăm cu tot felul de instalații de joacă, leagăne, topogane, mai știu eu ce, așa cum am văzut prin alte părți. Sigur că da, nu pentru copiii mei, că ei sînt mari și o lău spre parcul mare al orașului, spre Copou, că avem și noi, la Vaslui, un Copou. Ar trebui să mai facem cite ceva pentru copiii care acum sînt mici, mici de tot, și le place joaca, iar mie îmi place foarte mult să mă uit la joaca lor”.

Da, destul de vorbăreată Ioana Grigoruță, ea singură a purtat toată discuția, a întreținut dialogul, intrucît cealaltă interlocutoare, Melania Dascălu, mai mult tăcea și, vorba ei, „eu ce să mai spun, că Ioana, care le știe pe toate, a vorbit și în locul meu”. „Spune și tu, avea să intervină Ioana, că: băiatul tău, Remi, care are 8 anișori, și băiatul meu, Marian, care-i ceva mai mărșor, se îmbracă cu uniforme școlare făcute aici, la noi”.

VICTOR NIȚA ■

Fereastră acestui timp

„La sărbătoare — strai de sărbătoare!” —
Vechi obicei ce-l îmbracă pământul.
Acum, cind pomii se presimt în floare,
Sărbătoresc să-mpodobim cuvîntul:

Să-l adunăm din naltele furnale
Pe care cerul umerii și-i poartă
Și din izvorul ce își spune-n cale
Eterna lui călătorie-n soartă,

Să-l adunăm din griul ce-n amiază,
Trece-n zăpezi spre taina înfrățirii
Ori din ideea care-ngemănează
Dreptul la demnitate-al omenirii,

Din ochiul pur al fiului de moț
Ce urcă plaiul cărților frumoașe,
Din monumentul ce-l zidim cu toți
Prin fabrici, prin recolte și prin case...

Cuvîntul e fereastră-acestui timp
De cutezanță și de gînd lucid,
Inveșmîntat cu nobil anotimp,
Soldat la post, sub flamuri de partid!

Impodobit în strai de sărbătoare
Să-l încercăm de-al sufletului rod.
Și să-l rostim cînd pomii dau în floare,
Cînd Tăra-i urna liberului vot.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Despre patrie

Despre patrie în multe feluri se poate vorbi.
Se pot întocmi multe acte, se pot
Cere legi, dacă-n legi n-am încăput de tot,
Și să arăm, să semănăm cu ele pe cîmpii

Poți să-ngenunchi adine sau să te sbați amar
Și să-ntocmești noi cumpeni la fîntini, mai clare,
Dar dacă patria o clipă nu doare și tresare
Nici inima nu bate atunei cu mai mult har

De la o alergare grea a lumii peste fire
Se pot stîrni și patimi și furtuni,
Să se țirască, pot, și genii și nebuni
Și să-ți ceșcească orbi un colț de nemurire

Pot să se-adune aștrii-ntr-un ospăț mai treaz
Și viermuind să-și ia mormintele la palme
Pot să se-nalțe gropi și pe sub gropi doar arme
Ca o detunătură-a elipei și-a sbaterii de azi

În marea spiritului nori pot să inghețe tulburi
Și-aluviuni cu trunchiuri ca de fosfor, moi,
Dar despre patrie și-n patria ce-o frăgezim, altoi,
A se vorbi de-ngheț e ca și cum ai muri de-a pururi

În multe feluri mult se poate pune-n seama
Și-n grija ei, în sarcina ei sfîntă, mai ales:
Cum după-o stea copilu-și recunoaște mama,
Noi, blînzi, după o iubire-acum și-o rază ce-am ales.

A. I. ZĂINESCU ■

Scrisoare soțului miner

Te strigă lunca, plaiul, ca p-un frate,
Pridvorul casei noastre cu răcoarea,
Și coasa ruginită jumătate...
Prea mult te-ă-npins bărbate depărtarea.

Priveam la tine ca un mai în floare,
Ne-ai fost în casă cîntecul, belșugul...
Dac-ai veni cum spui într-o scrisoare,
De bucurie-ar inflori și plugul.

De cînd te-ai dus nici nu mai știu să cînt,
Mă întîlnesc numai prin vis cu tine,
Miroși a praf de minereu de fier,
Ș-a drăgălașelor florii de mină...

Încep atunci să-ți spun tot ce-i prin sat
Ș-apoi cum stă copilul copăcel.
Cînd cîntă cucul — erengile se zbat
Cum pieptul tău se zbate pentru-oțel

Prin somn îți mingii fruntea și mustața,
Zîrbești și rizi ca frunzele-n suspin,
Și vorba ta blajină ca un erin
Cînd miere-i toarnă-n ceașcă dimineața.

Dar pleci, bărbate, nu-ntîmzi sfat cu mine,
Te cheamă alt atac la-naintare,
Și-ți pun sub pernă cărțile poștale
Să-mi simt obrajii mingiați de tine.

VALER ROMAN ■
fierar la C.A.P. Heanda,
județul Sălaj

JUDEȚUL
VILCEA

LA CE
NU NE
PRICEPEM
NOI,
MAI VINE
ȘI
IMAGINAȚIA

Am reușit, printr-un om, să cunosc un combinat. Pare o metaforă această spusă dar graiește adevărul. Pentru că el, omul nostru, Octavian Fota, azi inginer-șef la Combinatul de prelucrare lemnului Rîmnicu Vilcea, lucrează în C.P.L. de aproape un sfert de veac. Mai întîi el, inginerul Fota, ne-a spus clar că timpul presindu-l din spate în acea zi, neputînd să-și permită ca în alte date să rămînă peste program, deoarece avea întîlnire cu alegătorii la orele 17,00, îi e cu neputință să stea și să ne vorbească la birou, fie și despre nou, subiectul lui preferat; că o va face cu multă plăcere dacă îl vom însoți prin fabricile și atelierelor combinatului unde trebuie să vadă cu ochii lui una, alta, care se fac atîtea încercări și taționări la unele produse și utilaje noi, încît să-l scuzăm că nu poate altfel, dar el trebuie să fie de față.

„Veți vedea aici un lucru ce de acolo, din birou, v-ar fi părut incredibil: C.P.L.-ul fabrică și mașini! Aici se află miezul noului, aici se lucrează aproape numai unicate”. Le-am văzut. Au o groază de nume ce se aseamănă uneori cu niste simboluri: „Instalație pentru LSD” (adică pentru lemn stratificat densificat electrotehnic). Este, de fapt, o presă pentru dimensiuni formate mari. Mai greu le-a fost cînd au trebuit să facă prima presă pentru această secție unicat în țară.

— Asta-i mașina de tăiat plan furnire, Pină acum și ea se importă. Și, ca și în celelalte cazuri, cu toate că oamenii au avut de-a face cu repere noi, care cer o înaltă tehnicitate, munca s-a desfășurat cu intensitate egală. Așa s-au născut și PEM-urile (prese elemente mulate) — din care două sînt gata la această oră, celelalte în curs de montare, apoi, mașina asta pe care o vedeți în schelet ce se cheamă mașina de îmbinat furnire tehnice. Totul la ele l-am trecut prin filtrul nostru. Ne-am propus, și așa zice eu am reușit, să asimilăm și să producem astfel de utilaje.

Urmează o secvență atît de colorată, de rapidă, de vie încît merita a fi surprinsă tele. Oamenii îi arată, îi explică una, alta, dialoguri se încruciează peste mașini, se execută schițe din numai cîteva linii și toate cu o rapiditate fără cusur. N-au lipsit nici prezentările sumare, dar atît de elocvente făcute de inginer: „El e maestrul Gh. Circan — ne spune arătîndu-ne un bărbat contopit cu mașina la care lucrea. A venit aici de pe Valea Jiului prin '72 ca lăcătuș. S-a scollit la noi de a ajuns maestrul. Are el o vorbă: „La ce nu ne pricepem noi, mai vine și imaginația” — pe care nu pîșă să o repete ori de cîte ori ieșe dintr-un impas.

Cel de colo e Ion Negoescu, muncitor specialist, de 22 de ani aici pe care, întrebîndu-l o dată, ce mi-o fi venind și mie atunci, ce crede el că s-a schimbat în gîndirea lui în acești ani, mi-a zis una de n-o s-o uit cit oi trăi: Păi, zice el, aduceți-vă aminte că în

urmă cu vreo 10 ani, pe cînd nu eram decît un atelier de reparatii, făceam pinioanele cu pila, deși aveam o mașină de făcut pinioane. Or, acum, am ajuns noi să facem mașini mai complicate chiar decît cele din străinătate care ne-ar fi costat al dracului de mult. D-ala vă zic, cred că s-a schimbat părerea mea despre propria-mi putere, despre a mea, și despre a celorlalți”.

Și lista celor prezentați de inginer s-ar mai umple. Din pitorneasca prezentare a fiecăruia am reținut că ei, făcătorii de mașini de la C.P.L., și-au asigurat o gamă largă de utilaje de toate tipurile, și-au conceput numeroase mașini, dispozitive, prese, pompe așa încît 95 la sută din operațiunile de construcții de mașini se execută în combinat. Și-au ridicat în acest scop și o turnatorie de fontă, oțel și aluminiu. Dealtfel, perspectiva de dezvoltare vizează și această linie a construcțiilor de mașini, începînd etapa a doua de dezvoltare a atelierului de autoutilări.

Și, ca și cînd trecerea de la o secție la alta nu s-ar face aici prea mult simțită, după ce ni l-a prezentat în același stil pe toți cei 18 oameni de milioane de la secția LSD, a trecut, la prezentarea unui al 19-lea. „Pe el îl cheamă Dan Nemțeanu, e din '72 aici. Imediat ce a terminat liceul a venit la noi ca muncitor, apoi s-a înscris la secția școlii de subingineri de la noi de la Vilcea, și de 1 an a ieșit pe diploma lui. De fapt, îl știu de la grădiniță — avem aici de mulți ani pusă la punct creșa-grădiniță a combinatului, parîntii lui au lucrat tot aici — tatăl încă mai lucrează. Numai să-l auziți cum vorbește despre secția nouă la care a fost dat: „EMAL-ul asta al nostru sună precum un nume drag de fată” — repetă el tuturor, bucuros a le răspunde ce înseamnă EMAL (elemente mulate din așchii de lemn). De fapt, în ce constă noutatea EMAL-ului? Pină la apariția ideii nașterii acestei secții și care, din aprilie va produce la întreaga capacitate, după cum aminteam — așchile se foloseau numai pentru pal. Acum, după încercările făcute știu sigur că orice lucru se poate turna într-o matriță, în cazul de față fiind vorba de turnarea așchilor înclinate în matrițe încălzite.

Cîndva poate, cu altă ocazie, vom avea parte a cunoaște un cartier, o circumscripție electorală, un oraș, prin același om — deputatul Octavian Fota. Dealtfel, ne spunea, își știe bine oamenii din cartier — pentru că în cartierul lui candidează — găsind deja la această oră cîteva soluții — nu dintre cele mai ușoare — de a prinde rădăcini propunerile pe care ei, alegătorii, le-au făcut cu ocazia întîlnirilor pe care le-a avut pină acum.

GEORGETA BLĂNARU ■

JUDEȚUL
VRANCEA

ADJUD,
DINGOLO
DE GARĂ

La Adjud, trenurile au stat întotdeauna mai mult decît în alte gări. Nodul feroviar, unul dintre cele mai importante ale Moldovei, nu izbutea însă să ascundă în spațiile gării decît, o adunătură de case coșcovite, roase de fumul locomotivelor și de timpul scurs atît de simetric între personalul 5 005 și acceleratul 541. Gara a fost singurul motiv pentru care Adjudul a devenit oraș, așa cum, tot importanța lor feroviară a făcut din Tîndărei sau Vințului de Jos localități mult mai cunoscute decît ar fi sperat locuitorii lor. Chiar cu numai un an în urmă, la Adjud — oraș al unui județ în care industria se străduiește să atingă abia anul acesta o producție globală de 10 miliarde lei — dincolo de gară n-ați fi putut găsi decît o secție a I.F.E.T. Focșani, o fabrică de betoane (B.C.A.), un complex de îngrășare a miilor și o fermă de vaci cu lapte, cîteva meșteșugari! „Numai la nivelul anului 1979, ne spunea tovarășul Nicolae Nacu, primarul Adjudului, pentru dezvoltarea orașului nostru au fost alocate fonduri în valoare de circa 700 milioane lei. Între dezvoltările industriale cele mai însemnate sînt Combinatul de celuloză și hîrtie, Întreprinderea de țesături groase din in și cînepă (avînd, ea singură, o producție anuală de 400 milioane) și o balastieră. De asemenea, construcțiile de locuințe iau o amploare deosebită — vor fi blocuri noi care vor totaliza 500 de apartamente, plus 200 de garsoniere pentru nefamilisti. La parterul acestor blocuri, spațiile comerciale care se dau în folosință vor depăși, în total, 2 000 metri pătrați. Urmează să se construiască și o nouă gară, mai modernă și mai arătoasă — tip „Brașov”, dacă vreți, dar, oricum, ea nu va mai reprezenta **totul** în Adjud!”

Investiția cea mai importantă a orașului dintre Siret și Trotuș este desigur Combinatul de celuloză și hîrtie, aproape 2 miliarde de lei investiți într-o zonă aproape fără industrie, dar desigur cu exces de brațe de muncă. Intrînd în funcțiune anul acesta, C.C.H. Adjud se va putea mindri încă de la început a fi între primele cinci, șase combinate de profil ale țării.

Stăm apoi de vorbă cu inginerul Valentin Doloiu, șeful șantierului pe platforma combinatului, șantier aparținînd Grupului de șantieri din Bacău, al T.C. Ind. Gh. Gheorghiu-Dej. Acesta ne spune: „În ziua de 13 iulie 1977 a fost aprobată investiția. Mai întîi a trebuit să ajutăm la stringerea grîului de pe 91 de hectare, pentru degajarea terenului. Din această suprafață noi am ocupat provizoriu, pe doi ani de zile, 33 de hectare, necesare pentru organizarea de șantier și alte lucrări anexe. Cînd ne vom retrage, ele vor fi redade agriculturii. Practic, a trebuit să atacăm de la zero — adică să construim platforma care nu avea pină în acel moment nici alimentarea cu apă, nici racordul electric, nici drumuri de acces sau racord de cale ferată. A trebuit să ni le facem

singuri pe toate, sîpînd puturi pentru apă, construind drumuri și căi ferate, linii de forță, stație de betoane și așa mai departe. În plus, șantierul acesta a fost primul pentru majoritatea constructorilor. Cele mai mari probleme le-am întîmpinat la montajul utilajelor, fiindcă pentru mașinile din industria hîrtiei, de mare finețe și precizie, se cere o poziționare la o precizie de numai două zecimi toleranță de orizontalitate, și asta la un cadru al mașinii care ajunge la 120 de metri! A fost, cu alte cuvinte, greu — dar am reușit. Astăzi, pină la punerea în funcțiune a combinatului nu mai sînt decît cîteva luni.”

Cînd am vizitat șantierul viitorului combinat, ne-a izbit prezența a patru locomotive cu abur, pufînd de zor într-un colț, aparent fără nici un rost. După ce am stat de vorbă cu inginerul șef Mitică Constantinescu, ne-am lămurit. „În ultimii ani, o știți și dumneavoastră — ne-a spus dînsul — au fost ierni destul de grele. Ca să nu se întîrzie lucrările, una dintre metodele constructorilor este aceea de a turna betonul într-un spațiu închis, acoperit cu o prelată, sub care se suflă aer cald. Cum noi nu aveam încă o instalație proprie de abur așa-zis „viu”, la o temperatură de circa 135 de grade și 5—6 atmosfere, ne-am tot frîmîntat, pină am găsit o idee. Am descoperit 4 locomotive cu abur la Tecuci, propuse dealtfel spre casare, le-am adus pină în gară la Adjud, de unde o macara de 75 de tone le-a ridicat, una cîte una, și le-a așezat pe o foaie de tablă de 20 mm, avînd doar un suport pentru roți, să nu alunece jos. Am înhamat la fiecare asemenea foaie de tablă groasă cîte 6 buldozere și am tractat locomotivele pină în șantier, fiindcă pe atunci nici liniile de cale ferată nu erau terminate. Ne despart numai vreo 3 kilometri de gară, dar ne-au trebuit 3 ore pină am adus locomotivele în șantier. Apoi le-am pus la treabă, realizînd după părerea noastră un lucru bun — abur și apă caldă după necesități, dar folosind numai combustibil solid inferior, cărbune din acela care se arde în tenderul locomotivelor.”

Adjudul își schimbă fața, de jur împrejurul gării crescînd acum o mulțime de blocuri și de întreprinderi semete. Sigur că și complexul C.F.R. (gară, triaj, depou etc.) va rămîne la fel de necesar, el fiind o importantă piesă în magistrala electricată a Moldovei. Dar este de acum evident că, la fel ca oriunde pe raza județului Vrancea (ca să ne referim numai la el), locuitorii orașului dintre Siret și Trotuș privesc acum și spre alte orizonturi, pe deplin simetrice cu aspirațiile tuturor românilor, cu uriașa dezvoltare a țării.

DUMITRU GRAUR ■

Un muzeu in labirint

Aventura unui sălbatec (IX)
Discurs sub ghillotină

Autoportret „Lingă Golgota”

Gauguin pictează acum ca pe eșafod. Deasupra lui, în văpaia cerului tropical, cuțitul ghillotinei așteaptă ascuțit. Călăul lipsește, dar nici nu e nevoie de el. Pictorul însuși va încerca într-o zi să-i facă treaba. Ca Van Gogh. Ghilotina miroase a fructe de mango, eșafodul e ridicat din crengi și frunze de palmier, ca și coliba în care locuiește pictorul, dar ce importanță are scena pe care murim? Dacă muntele unde se va duce Gauguin să înghită arsenic e undeva în Pacific, iar lanul de grâu în care se impușcă Van Gogh e în Provența, asta nu e decât o chestiune de decor. Problema e a minii care căută otrava în buzunar sau ridică pistolul. Și, în ultimă instanță, a inimii care în acest timp nu strigă „Oprește!” Ce trebuie oare să trăiască un om pentru a ajunge aici? Pe deasupra, acest om e și artist. Știe, așadar, că arta s-a născut pentru a ne apropia de viață, nu pentru a ne rupe de ea.

Pînă atunci mai e tetchi. Gauguin ne arată în continuare trupuri aramii, o plajă pe care nisipul e acum aproape violet, fructe de mango. Culoarele sînt ca de obicei strălucitoare și natura pare, ca totdeauna, fericită. Apoi, dintr-o dată un autoportret. *Lingă Golgota*, scrie pictorul în stînga tabloului jos, adăugînd o dată, 1896, și, iată, cerul se clatină. Deci, totul nu era decît o minciună frumoasă? După ce a scormonit prin cenușa legendelor despre paradisul pierdut, aceasta e concluzia lui Gauguin? Golgota? E drept că Golgota sa e înmiresmată, cuiele sînt parfumate, dar cu alit mai rău. Nimeni n-a risipit mai mult legenda paradisului pierdut decît cei care s-au încapăținat s-o dovedească. Și nu e nevoie să te duci la capătul pămîntului pentru a fi singur, să recuzi realitatea pentru a crea alta în care să fii răstignit, să invoci dreptul de a încerca totul pentru a reuși numai să fii asemenea celorlalți care au suferit. După tot zbuciumul lui Gauguin, ne deconcerază să aflăm că unicul lucru pe care l-a descoperit la tropice este ceea ce avea la îndemînă și la Paris. Ce să mai credem-acum? Cerul e cald, cocotierii foșnesc liniștiți, pe mare lunecă pirogile ca de obicei, însă pictorul murmură „Ce aventură nebună, urîtă și tristă e călătoria mea în Tahiti”. Se simte la capătul forțelor, uzat și bolnav. Sclipă singe și constată că o îmbătrînit mult. În vreme ce strînge din dinți, alege încă oceleași culori pure, dar scrisorile nu ne ascund că Gauguin se teme acum și are nevoie de toată forța lui. „Ingenunchez și las la o parte tot orgoliul meu; nu sînt nimic decît un ratat”, sună teribil după ce ai mizat totul pe o credință.

Nu, a fost doar un moment de slăbiciune. Iată că se corectează singur. „Dar trebuie să continui lupta, mereu, mereu. Tu n-ai încredere în viitor, dar eu am încredere pentru că vreau să am. Fără asta de mult mi-aș fi zburat creierii. A spera înseamnă aproape a trăi. Trebuie să trăiesc ca să-mi fac datoria pînă la capăt și nu pot decît forțîndu-mi iluziile, creîndu-mi în vis speranțe”.

Am recitat de nenumărate ori aceste fraze. Și de fiecare dată m-am gîndit că spunînd asta un om spune totul. Deoarece se poate trăi fără curaj, însă n-am putea trăi fără să credem în ceva decît dacă am renunțat să visăm. Or, Gauguin pare să repete îndrîjit: Eu am un vis și-l voi urma cu orice preț. Singura logică pe care o recunosc este cea care mă apropie de el. Dincolo de asta nu accept nici un sfat și nici un reproș. *Espérer c'est presque vivre*.

Iată, poate, dacă nu cea mai frumoasă, oricum cea mai bună definiție a speranței. Speranța nu este viață întreagă, ci aproape viață, dar fără ea viața e cu neputință. Chiar dacă există situații în care singurul mod în care se mai poate trăi demn este acesta: aproape a trăi. Căci nu există nedreptate absolută și poate nici nefericire absolută cîtă vreme omul mai are prin speranță un drept de recurs. Cînd nu mai crezi într-o valoare trebuie să pui altă valoare în loc ca să mergi mai departe, dar ce valoare se poate pune în locul speranței? Întotdeauna mi-am zis că e normal ca un artist să caute să vadă lumea cum n-a mai văzut-o nimeni pînă la el, cu condiția să vrea s-o vadă uneori ca toată lumea. Atunci, dacă a deznădăjduit cîndva, va înțelege că acceptînd să deznădăjduiască omul acceptă să fie strivit și utilizat, punîndu-se în întregime la discreția împrejurărilor și destinului.

Cei care au totul își pot permite să disprețuiască speranța. N-au nevoie de ea din moment ce nu le lipsește nimic. În schimb, celor care au renunțat, ca Gauguin, la totul, cu excepția artei, speranța le e indispensabilă. Ei care nu mai are o patrie, trebuie să-și facă o patrie din speranță. Altfel, lumea n-ar mai fi pentru ei decît o imensă singurătate. De aceea vorbește mereu de lupta lui. Lupta lui pentru pictură, lupta pentru viață. *Espérer c'est presque vivre* nu sînt vorbele unui filosof care ajungînd la capătul frazei își va mîncă liniștit biftecule și-și va respecta apoi netulburat siesta, ci ale unui om care are nevoie de filosofie doar pentru a-și face curaj. El are un scop și o metodă. O metodă, dealtmînter, simplă care se reduce la un singur cuvînt: azi. „În loc să-mi risipesc forțele în griji pentru ziua de mîine, pun toate forțele mele în chiar ziua de azi”. Și e chiar mîndru unora că are de luptat cu situații care îi cer să-și asculte voința pentru a le înfrunța. Dar cine repetă atît de des acest lucru n-o face oare din teamă că ar putea să renunțe? Nu urmărește să-și întărească orgoliul, ca să nu cedeze presiunilor disperării? Există lucruri pe care un artist nu vrea să le spună și totuși le spune. Gura care rostește lingă Golgota fraze despre curaj e amară.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Picu Pătruț din Săliște

Am citit în penultimul număr al „Luceafărului” o frumoasă și tandră evocare — cea mai recentă — închinată lui Picu Pătruț (1818—1872), țărănul și paracelisierul autodidact din Săliștea Sibiului, pe care o face Aurel Dragoș Munteanu, ostenitor — între altele altele care îl preocupă — pe vechi urme băstinașe, ca să reactualizeze din pulverizările timpurilor, în semnificările și valoarea lor, osirdii și împliniri românești.

Cunosc povestea mai demult. Și cel dintîi care îi semnaleză numele și atrage atenția asupra celorlalte zămislite de Picu Pătruț este regretatul și merituosul cărturar ardelean, profesorul Onisifor Ghibu, care încă din 1905, dînd peste manuscrise lăsate și necrușîndu-și nici un efort ca să-i descifreze drumurile existenței, începe să-l popularizeze într-o serie de articole publicate atunci în „Telegraful român” de la Sibiu. Dar altele erau, în împărăția habsburgică, la 1905, condițiile de manifestare ale actului de cultură națională și de inițiere în istoria românilor, considerată minoritari în teritorii subjugate, ca să poată nădăjdui să găsească înțelegerea trebuitoare pentru răspîndirea unor lucrări care sigur nu erau de natură să facă plăcere asupritorilor. Și opera poetică și plastică a lui Picu Pătruț a luat — în locul tiparului — calea lăzilor, ca să rămînă practic anonimă mai bine de trei decenii, adică exact pînă în 1937, cînd D. St. Petruțiu, în „Anuarul Arhivei de folclor”, vol. IV, scos la București, se ocupă de „Mironosițele” — o dramă religioasă din ținutul Săliștei — scrisă de Picu Pătruț; mai apoi, N. Cartoian, în 1938, în superba tipăritură „Artă și tehnică grafică”, din care au apărut, din păcate, doar trei sprezece numere, semnează studiul „Colindele cu steaua”, bogat ilus-

trat, cu reproduceri în culori și alb-negru, după desene ale lui Picu Pătruț, puse la dispoziție de Onisifor Ghibu. Și profesorul N. Cartoian spune, la un moment dat: „Arta lui Picu Pătruț, care infățișează legături, pe de o parte cu gravurile vechilor cărți bisericești și cu icoanele din mănăstiri, iar pe de alta cu arta populară, are prin liniile ei primitive, prin compoziția ei naivă și prin coloritul dulce, însemnătatea ei aparte. Picu Pătruț s-a ridicat din masele populare, pentru care și-a scris și și-a ilustrat opera. Ea reprezintă astfel sufletul popular românesc în literatură și în arta miniaturii”, ca să încheie lapidar: „Manuscrisul cu opera și miniaturile lui Picu Pătruț merită desigur o monografie specială”.

În sfîrșit, revine, după 35 de ani, și Onisifor Ghibu, și în aceeași publicație „Artă și tehnică grafică”, din 1940, Caietul nr. 11, tipărește o amplă prezentare a stihurilor și ilustrațiilor necunoscute marelui public, cu titlul de: „Un reprezentant rustic al spiritualității românești de la mijlocul secolului al 19-lea: Picu Pătruț din Săliște”, aducînd, lingă un text dens și avizat, 24 de imagini colorate și 18 în alb-negru; și mai intervine, în 1942, la „Anuarul Arhivei de folclor”, vol. VI, imprimat ca și călălalt, menționat mai sus, prin grija Academiei Române, comentariul Elisabetei Nanu la „Un manuscris cu Irozi al lui Picu Pătruț”.

Așadar, între 1905 și 1942 nimic notabil nu s-a mai scris. Cît despre ipoteza să se editeze ceva din ceea ce așezat pe hîrtie în singurătățile și cîndorile lui, nici vorba, iar proiectul legănat mental de Onisifor Ghibu și N. Cartoian de a realiza în colaborare tipărirea, nu s-a mai putut cristaliza, datorită decedului neașteptat al acestuia din urmă. Și

vor trece iarăși mai mult de 20 de ani de somptuoasă și pietrificată tăcere, ca în vremile noastre abia — în 1965 — Paul Anghel să se aplece primul peste pierduta lui umbră, să revină și să insiste, ca să-l dea parcă articulații și s-o facă știută.

Am avut sentimentul că a pășit la treabă, cum se zice, cu dreptul. Fîlindcă după el, îmbrățișînd același punct de vedere, au venit Vasile Drăguț, Mircea Tomuș, Mircea Deac, Florența Albu, Ioan Alexandru, Ilie Purcaru — și e de la sine înțeles, Octavian O. Ghibu, fiul lui Onisifor Ghibu, care a preluat din mîinile înghețate pe piept ale părintelui mai puțin norocos, flacăra să stăruie ca să concretizeze o năzuință și să dea întrupare unui vis.

Știam că la Editura „Dacia”, din Cluj-Napoca, se programase cu cîțiva ani în urmă apariția unui volum care să cuprîndă o culegere din versurile și desenele lui Picu Pătruț, ediție îngrijită de Octavian O. Ghibu cu pasiune, elevație și meticulozitate, îndeplinind toate formalitățile și toate obligațiile de tipărire. Și aflu, cu tristețe și mirare, că, deși întreprinderea editorială a făcut destule cheltuieli cu reproducerea iconografiei care să ilustreze cartea, ea zace împotmolită în bizare obscurități birocratice, împiedicată fără temeiuri, să intre sub tipar. Sînt o sută și opt ani de la moartea lui Picu Pătruț. Au trecut trei sferturi de veac de la descoperirea operei lui de către Onisifor Ghibu și vestirea ei în „Telegraful român” de la Sibiu. Și întreb: cine ar avea interesul să întîrzie punerea în circuitul cunoașterii a acestui florilegiu de sensibilitate românească, pe care, dacă alte semîntii l-ar avea, n-ar ezita să-l valorifice, cu îndreptățit orgoliu? Și cine își poate asuma răspunderea să refuze sporul de artă rurală și interpretări în gînduri, în linii și nuanțe, al folclorului nostru, care ne-a rămas — ca un tezaur — de la țărănul și paracelisierul autodidact Picu Pătruț din Săliștea Sibiului?

L. KALUSTIAN

Reproducem, în acest număr, cîteva din tapiseriile Titinei Comșa expuse nu de mult, la Galerîile Orizont, lucrări de o alicasă calitate a simțămîntului și a mijloacelor, omagiu lui Blaga, Arghezi, Bacovia. Lucrul Titinei Comșa este o sîndă intru frumos a uneia din cele mai dăruite creații din acest domeniu, în care arta românească a avut totdeauna mari meșteri.

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Nachtschicht

Cei care au intrat pe porțile lagărului de concentrare Landsberg, aduși de la Birkenau-Auschwitz, credeam că nimic nu ne mai poate înspăimînta. După ce luni în șir, ochii ne-au fost pitjoliți de flăcările și fumul cremațorilor în care ne-au fost arși părinții și frații, după ce luni în șir am privit neputincioși cum ne sînt călcați în picioare, torturați și uciși camarazii și prietenii cei mai apropiați, după ce luni în șir, noi înșine am trecut de zece de ori, în pielea goală, prin fața temutului căpitan SS dr. Mengele la marile selecționări pentru camerele de gazare, ce ne mai putea îngrozi la Landsberg?

Și totuși, cînd eram anunțați că peste o zi Kommando-ul din care făceam parte intră în Nachtschicht, în tură de noapte, ne îngheta sîngele în vene.

În iarna lui '44, aproape toți cei 4000 de Häftling-i din Landsberg nr. 1 ca și cei din Kaufering nr. 3 și nr. 4 lucram în pădurea Mohl, la construirea unei fabrici subterane.

Apelul, cu nesfîrșitele lui bătăi, se desfășura pe inserate. Drumul, pe un ger cumplit, printr-o zăpadă în care ne afundam pînă la genunchi, dura cîteva ore. Ajungeam în pădure storși de orice vlagă, tremurînd de frig, de foame, de epuizare. Or, calvarul abia începea. Lucram în aer liber aproape fără lumină. Oamenii cădeau de pe schele, înghețau în zăpadă, se prăbuseau în prăpăstii neobservate. Erau căutați doar spre ziua, cînd la apelul pentru întoarcerea în lagăr li se constata lipsa. Atunci începea o goană disperată. Și în loc ca unul dintre noi să verse o lacrimă ori să le închine un gînd bun, izbucneam cu toții în țipete și blesteme, căci trebuia să scotocim în pas alergător toată pădurea, să găsim cadavrele, și vîntul ne trîntea la pămînt cu o forță năprasnică, iar

zăpada se așeza în straturi tot mai groase, acoperînd orice urmă.

Munca cea mai istovitoare era la căratul cimentului. Halta era departe și cimentul se ducea pe spate. Sute de oameni, insiruiți prin flanc cîte unul, încovoiați aproape pînă la pămînt sub povara sacilor, cărau, fără oprire, cimentul spre betoniere. Se opreau numai cînd se prăbuseau. Drumul era lunecos, iar picioarele călcău nesigur. Cei mai mulți cădeau fără să lunece, de obosală. Sacii se rostogoleau peste ei. Cimentul se împrăstia peste trupuri. Zăpada îl înmuia. Apoi, vîntul îl întărea. Se întărea pe hainele Häftling-ilor, în părul și bărbile lor. Unii luau sacii goi de la betonieră și-i trăgeau peste ei să se apere de frig. Spre ziua, oamenii arătau ca niște momii.

Cînd la ieșirea din pădure erau zărîți de coloana de Häftling-i, care înainta prin zăpadă din lagăr spre locul de muncă, aceasta se oprea înspăimîntată. Oamenii erau tentați să creadă că au vedenii, că dintre brazi ies cîrduri de stafii.

— Hal, mișcați-vă, ce v-ați oprit?, izbucnea cîte unul. Estă Nachtschicht-ul, tura de noapte, din pădurea Mohl.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112398

Mult e dulce

Răzvrătire albă

Nu aiurez — chiar dacă în geam se adună umbre și făcere, ca disperarea peste-o gară din cimpie — știu o casă mică, pusă pe un bot de mal, inconjurată de salcimi grosi, unde limba română, în serile astea, se vorbește pe ea însăși în fata unui bălaț și a unei sălcii aplecate ca o punte peste vărsătura Buzăului. Mai sint acolo, pe prispă, niște lemne de foc — în timp ce le despică, o fată cu obraji roșii, încinsă peste solduri cu năframa măică-sii ca să nu i se lătească oasele, îngina un cîntec :

...vino, neică, pe din dos,
c-am o poartă de rogoz,
cum pui mina cade jos...
vino pe la miezul nopții,
cînd dușmanii dorm ca morții...

— plus un cîine care-a judecat doi iepuri, o oală cu catran, niște semințe de mac căzute dintr-un săculeț și o roată veche de căruță. Vorbele se spun singure și iau naștere dintr-un protest al sensurilor și în același timp dintr-o continuitate florală.

— De sub pintenul gorganului, cine are cap să n-adoarmă la miezul nopții va vedea ieșind un cocos de foc : va striga de trei ori, ca să se dezvelească în cer o stea verde, copiii să viseze, să viseze zmei și

Acasă la Bacovia

Aproape nu ne vine să credem că Bucureștiul mai păstrează ceva din atmosfera patriarhală a vechiului oraș, cu străzi întortocheate în care stau cuibarite casele cu grădini și cișmea. Și iată că mai există asemenea locuri ce supraviețuiesc, dominate de verticala blocurilor moderne.

Pe șoseaua Giurgiului stația „George Bacovia” îți indică începutul itinerariului propus : Casa Muzeu „George Bacovia”, aflată pe strada ce poartă numele poetului Ștefănescu Galbene. Aici, într-o permanentă grijă și nestinsă dragoste față de amintirea lui George Bacovia, fată de păstrarea mereu vie a prezentei poetului, trăiește Agatha Grigorescu Bacovia și fiul său, Gabriel Bacovia. Gazde primitoare, mereu prezente și dornice să comunice noi amănunte despre viața și munca poetului, noi detalii legate de atmosfera de lucru ce sălășuia aici în jurul poetului, și care este acum păstrată cu sfîntenie, în această casă construită cu peste 25 de ani în urmă, creîndu-și-se impresia că poetul trăiește printre noi, într-atît sint de vii amintirile Agathe Bacovia, atît de prezentă e taina poeziei lui Bacovia.

Și iată că neobosita scriitoare, care împlinește la 8 martie frumoasa vîrstă de 95 de ani, își păstrează din surgerarea timpului o clipă și pentru ea. Noul său volum, apărut la editura „Cartea Românească” — *Șoaptele iubirii*, confirmă acest adevăr. Versul Agathe Bacovia transfigurează în limbaj liric starea unei permanente vegherii în omul de umbră și lumină a iubirii pentru un om, pentru un singur om. Poezia cuprinsă în volum imaginează o conversație, petrecută în ne-timp : „Ce repede / Trec anii, iubito ! / Iată, în satenul / Părului tău, / Întreări-rie / Fire de argint... / Și pe timplele mele, / Cit argint !... / Comoară vie / A unei iubiri / Ce nu va muri / Niciodată...”.

Din dorința de a afla mai multe despre Bacovia, derulăm firul amintirilor împreună cu Agatha Bacovia. Așadar, începem cu 25 de ani în urmă cînd Bacovia și-a construit acest lăcaș de liniște, venind din Bacăul copilăriei. În 1933 poetul s-a mutat aici și nu mai părăsește casa pînă în 1957... „Aici a locuit, aici a lucrat, aici a scris, aici a gândit și aici a murit poetul Bacovia”.

Din 1958 acest loc al liniștii și neliniștii poetului a devenit *Casă memorială*, aflată în grija familiei, și abia din 1966 s-a transformat în Muzeu memorial „George Bacovia”, aflat sub tutela Muzeului de istorie al Municipiului București.

Poeta Agatha Grigorescu Bacovia ne îndreptățește că, deși departe de oraș, muzeul este foarte mult vizitat. Ba mai mult, aici vin și vizitatorii din țară, chiar și din străinătate, semn al prețurii marelui poet, a operei acestuia. *Cartea de aur* a muzeului ne stă la dispoziție cu toate semnăturile vizitatorilor, a iubitorilor poetului și a poeziei lui Bacovia. Micuța cameră de lucru păstrează urmele trecerii poetului, iar pe masa de lucru creioanele ascuțite așteaptă mîngierea mîinii. Dar alte mîini aduc mereu flori, flori proaspete dăruite amintirii poetului.

să strige rîzînd : zuzuuc, zbirnîie legat de nuc, roata căruții să inyeze, iar oamenii mari să coboare la riu, înarmați cu ostii, să abată spre larg sloiturile ce bat în talpa casei. Înainte de-a se întoarce pe comoara din măruntaiele pămîntului, eocostul va azvîrli cea mai frumoasă pană a lui în semințele de mac : cu ea să luminați grîul în iunie.

Semănată cu speranță, roata porni să se învîrte amețitor prin legea pămîntului și a ierbii. Drum circular, spîrgînd zările, mîngîiat de vîntul tinăr și de țipăt de cocori luncînd spre Nord.

— Dar nu-i o poveste primejdioasă. Eu vreau una care să mă mire mult, zice băiatul.

— Păi, uită-te în jur, nu te miră nimic, nimic ?

— Treștiă mea ! rostește el mîhnit. Cine mi-a tăiat-o ?

— Nimeni. Adineaquí, cînd erai la gîrlă să pîndești dacă nu s-a rupt vreun sat și curge la vale, ca anul trecut, s-a smuls singură din brazdele grădini și-a plecat la Dunăre. Cocosul de pe comoară i-a poruncit : aprinde-ți spiul și du-te și umbli pe Dunăre. Unde vei întîlni roto-coale de stuț uscat, să scoți din rădăcina ta o ceapă pînă cu jar și s-o arunci în mijlocul lor. Nu există om în bălți, care să nu joace cînd vede înalțîndu-se pâlă-lăia și să n-o viseze mereu, cit va fi scris să se deschidă luna martie.

Străngulînd diminutivele. Indiferent că patima sufletului, acuma, e să fie blînd.

Mărturisînd invidiea albă și răzvrătîită, adică armonizarea simbolului în literă.

FĂNUȘ NEAGU

„Muzeul a devenit un centru spiritual viu — ne spune în continuare gazda — am organizat multe seri în memoria poetului, am ținut lecții despre poezia lui Bacovia. Nu erau numai explicații pasage-re, eu le vorbeam elevilor despre viață și opera poetului, pe care am cunoscut-o și am înțeles-o mai bine ca nimeni altul”. Agatha Grigorescu Bacovia este și autoarea mai multor volume de memorii, *Poezie sau destin* (viața poetului) 1962 (aici autoarea intervine cu o observație „am privit Omul și Poetul deopotrivă. Nu este o carte subiectivă, cum a spus criticul Nicolae Manolescu. În carte nu e nici o invenție. Nu e pură literaturizare”), *Poezie sau destin* (viața poetei) 1972, și a predat editurii „Cartea Românească” volumele III și IV din *Bacovia în posteritate*. Notăm toate aceste date, cunoscute desigur, din dorința de a contura și mai bine neobosita muncă a soției poetului pentru a restitui cititorilor amănunte referitoare la opera poetică dar și date biografice pilduitoare despre Bacovia.

Acum, în pragul celor 95 de ani de viață, Agatha Bacovia dorește să pornească o nouă întreprindere în drumul reconstituirii operei bacoviene : a început să scrie volumul V de memorii. E drept că nici familia și nici Muzeul nu mai dețin manuscrise inedite sau alte documente ale poetului, toate fiind donate sau revalorificate, și totuși cu gîndul de a respecta întocmai dorința poetului, o tainică și ultimă dorință, Agatha Bacovia se străduiește să-i dea viață. Despre ce e vorba ? Despre republicarea în infregime a operei lui George Bacovia, respectîndu-i-se dorința incredîntă celui mai apropiat om și tovarăș de viață, „Atît proza cit și poezia să fie republicate separat, și nu într-un singur volum, cum au fost publicate pînă acum, ne mărturiseste interlocutoarea noastră. Ne apropiem de centenarul nașterii lui Bacovia, care se va omagia în 1981 și de aceea doresc să îndreptez aceste date.”

Pentru punerea în viață a acestor gînduri scriitoarea nu și cruță eforturile. S-a publicat postum *Stante și versete* într-o ediție princeps dar... „poeziile sînt îngheșuite într-o singură carte, iar proza — capitolul cel mai spinos din punct de vedere editorial — încă nu a văzut lumina tiparului, nu s-au scos cele 2 volume, așa cum le-a întocmit Bacovia cu o lună de zile înainte de a ne părăsi pentru veșnicie” — adaugă poeta, care încă din 1978 a predat editurii „Minerva” întregul material, dar editura propune publicarea unui singur volum, Agatha Bacovia nu este de acord și începe seria memoriilor, a intervențiilor pentru ca apoi totuși să stagneze. „Unul din marii noștri poeți să fie astfel țîrguit ? Volumele propuse de mine vor fi subțirele, e drept, dar el, poetul, le dorea chiar așa — plachete. Să fie așa cum a gîndit poetul, căci este semnifica-tiv faptul că volumele sale nu sînt voluminoase. Nu vor putea fi niciodată așa — ele sînt de esență...”. Agatha Bacovia propune respectarea dorinței poetului, iar noi nu facem decît să consemnăm acest lucru. „Iată cum a gîndit poetul Bacovia să fie concepute cele două volume de proză, și cum continui eu să cred în realizarea acestuia vis al poetului : Volumul I — să cuprindă bucățile *Cîntec țîrziu*, *Impresii de roman* și *Divagații utile* ; Volumul II — *Bucăți în noapte* și *Dintr-un text comun*.”

Despre întreaga odisee a publicării acestor volume de proză și poezie poeta s-a oprit și în ultima sa carte de memorii, volum în jurul căruia s-au ridicat alte obiecții. I s-a spus că pe nimeni nu interesează posteritatea poetului ! ?

Cu regretul de a nu respecta suprema dorința a poetului, Agatha Grigorescu Bacovia a capitulat : „Fie și un singur volum, dar să apară. Bacovia trebuie să trăiască printre noi, cu poezia sa, cu cărțile sale”.

CORNELIA DJIGOLA

Ion Brad: „Ora întrebărilor”

Această fervoare a privirilor retrospective asupra propriei activități reprezintă, s-ar părea, o particularitate pe care o înțilim și la alți scriitori din generația lui Ion Brad. Afirmați în primii ani ai construcției socialiste, trăind în miezul de foc al unui timp dinamic cînd orizonturile literaturii s-au lărgit incommensurabil prin încorporarea ideilor noi, sociale, promovate pe-atunci cu o pasiune, adesea exclusivă, ajungînd apoi la ora meditațiilor fecunde, a momentelor de firești recvaluarî care au cerut o mai stringență punere de acord a „sensurilor” operei cu „semnele” expresiei artistice, acești autori se găsesc într-o continuă confruntare cu ei înșiși, cu valențele intime ale talentului lor și cu nivelul atins, progresiv, de creația contemporană.

Volumul selectiv de versuri al lui Ion Brad : *ORA ÎNTREBĂRILOR*, apărut în „Biblioteca pentru toți”, ilustrează cu prisosință acest proces.

Primele versuri le publică în 1947, în revista din Alba Iulia : *GîND TÎNERESC*, dar adevăratul debut are loc în 1950, prin poeziile tipărite în „atelierul clujean” al *Almanahului literar*. Atunci realizează poemul : *CINCISUITUL*, tipărit apoi, în volum, în 1952. Era epoca așa-numitelor poeme epice, din compunerea cărora unii își făcuseră o întreagă industrie. Luat de curent, Ion Brad va da la iveală și o altă amplă narațiune versificată *BALADA ÎMPUSCĂTORILOR*. Sint creații pe care singur le va considera „lungi și inegale”, drept care nu le va reproduce în culegerile ulterioare.

Adevăratul e că, la această dată, tînarul poet doce o adevărată luptă pentru a se emancipa de sub tirania anecdoticii versificate. Ne atrage lueara aminte că, din volumul *CU SUFLETUL DESCHIS*, apărut în 1954, nu va reține, cu prilejul primei selecții operate în cadrul „celor mai frumoase poezii”, decît două titluri, iar în culegerea de față unul singur. O poezie dintr-un volum — iată un exemplu care măsoară întreaga producție literară de care autorul se desolidarizează, pe care vrea s-o incredînteze undelor Lethel.

Volumul care marchează o revificare, o dezlegare a izvoarelor lirismului este, fără doar și poate, cel tipărit în 1956 : *CINTE-CELE PĂMÎNTULUI NATAL*. Renunțînd la tratarea unor teme juste dar abstracte, neconjugate cu propria-i experiență sufletească, Ion Brad caută să restabilească miticul contact antic cu mediul natal, descoperînd abia acum motive poetice cu tratarea cărora alții își încep, în chip firesc, cariera literară. El are la îndemînă și o justificare solemnă : „Acum simt : mi-e sufletul matur / Să pot cînta pămîntul meu natal”. Acum descoperă Brad „amintirea cîmpului înourat”, „ceața pe luncile toamnei”, drumurile știute care „Se fac ioderă și-n jurul meu se-nfășoară”, acum retrăiește gustul „dulce-amar, știut de mult, de departe” al „plesnelor ploii”, se îmbată cu „soarele acela ca vinul cel vechi de la noi”, are revelația frumuseților Tirnavelor Mari, cu „calmele liniști de ml și nisip”. Pe scurt, el își regăsește inima : „Pe-aici te-am lăsat, inima mea / Încă te mult, prin acest petec de țară”.

Dacă intruzivitatea prozaică mai constituie încă un pericol real în calea comunicării acestor stări de spirit, amintirea mamei moarte îl ajută pe poet să smulgă lirei sale sunete autentice, constituînd, pînă la urmă, o supratemă poetică (pe care o regăsim și în volumul ultim, unde dă numele unui ciclu).

Alfel spus, poetul se umanizează pe măsură ce se individualizează, descoperîndu-și și afirmîndu-și propria ființă sufletească. Firește, nu e vorba de o îndepărtare de orientarea de pînă acum a poeziei sale, totdeauna deschisă problematicei veacului ci de o diversificare și o aprofundare, lumea satului natal îndeplinînd o funcție catalizatoare. Vor fi reinviolate dramele vechi și mute ale strămoșilor iobagi, așa cum o face prin aceste versuri de un patetism continuu : „Da, a fost roșu pămîntul / Și roșu ogorul, / De-atînci au trecut doar decenii și ani / Tipînd pe sus / Ca triumghiul cocorilor toamna / În luptă cu vîntul / Cum ați putea uita / Bătrîinii mei țărani / C-a fost roșu pămîntul”.

De-acum înainte, poezia sa se va dezvolta pe două planuri. Pe de o parte, o cufundare în istoria luptelor Ardealului, prin care reinnoadă firul tradiției literare din această parte a țării, dintre poezii moderne transilvăneni fiind revendicat Emil Isac, fostul său profesor de estetică (de a cărui operă se va ocupa, apelînd și la mijloacele exegezei critice). Cealaltă dimensiunea a lirismului său tine de evocarea lumii copilăriei — *MĂ UIT ÎN OCHII COPIILOR* —, ca un limb paradisiac al purității și intransigenței morale, calități ce se cer a fi perpetuate în omul matur.

Care este semnificația volumului de față în raport cu culegerile de versuri anterioare ? La prima vedere regăsim aceeași atmosferă poetică : lumea copilăriei, reconstituirea mediului natal, totul sub simbolul mamei, care, generalizat, se identifică spiritual cu chipul țării, după cum de la *TERRA MATER* se ajunge la *HUMANITAS* etc. Dacă ținem seama și de faptul că se reproduc și titluri mai vechi, s-ar putea crea impresia că avem de-a face cu o simplă antologie alcătuită cu prilejul

aniversar al celor 50 de ani. Eroare : ceea ce ni se prezintă este, de fapt, un nou volum de versuri cu toate atributele de rigoare, dezvăluind o nouă față a poetului, mai meditativ-filosofică, adăugîndu-se noi și involburate pagini din ceea ce Ion Brad numește „războiul cunoașterii”.

Inflexiunile reflexiv-filosofice în univertul liricii sale reprezintă un aspect lesne sesizabil. Astfel, confruntarea cu alter ego-ul său — copilul de altădată — face sensibilă prezența inexorabilă a timpului, ca în *După furtună*, metafora folosită fiind aceea a apei rîului — în curgere veșnică, așa cum știm de la Heraclit încoace, și care ne fură chipul tinăr și frumos ducîndu-l în jos spre „apele reci și amare” și restituindu-ni-l „brăzdat, schimonosit”.

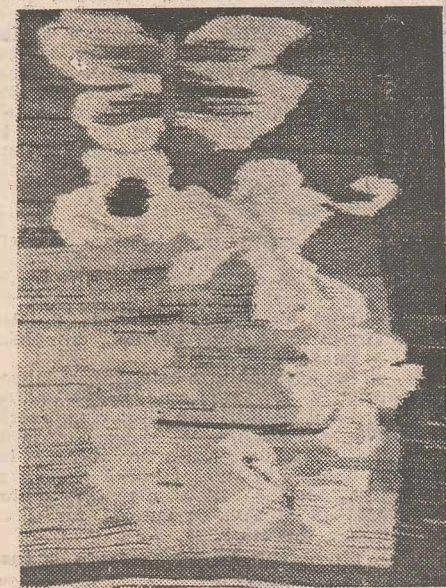
Nu ne vom mira că în cele mai multe dintre poemele noi vor fi reluate și dezvoltate miturile antice grecești, dominate de marile și chinuitoarele întrebări asupra soartei omului. Între acestea un subiect preferat este cel al lui Ulise ; firește, un Ulise după ani de pribegie, după ce i se sfărîmase corabia de vsuri, un Ulise în sufletul căruia se înfruntă perpetuu chemările lumii și ale Penelopei.

Căci ne aflăm la ceasul adevărului, la ora bilanțurilor lucide, cînd întrebărilor candidă și neîngrădite de nimic ale copilului cată a da răspuns experiența vârstei mature. O ipostază spirituală fericit transpusă în lumea imaginilor prin proiecția lirică a „copilului cărunt”.

Am fi tentați să spunem cîteva cuvinte despre chipul lăuntric al poetului, așa cum se configurează la capătul unui întreg itinerar spiritual parcurs. Fără doar și poate, trăsătura fundamentală o conferă gravitatea, acea trăire a problematicei vieții investită cu toate însemnele responsabilității. Poezia lui Ion Brad cunoaște, desigur, și tonuri mai inseninate, dictate de varietatea subiectelor dar tentațiile ludice, jocul în sine, cu capriciile și grațiile sale, nu par a-l interesa prea mult. Singur de-altfel mărturisise cîndva : „Nu știu să mă joc, nu pot să mă joc / Fiecare grăunte are miezul de foc”. Este interesant că, așa cum s-a observat, dintre toți demonii ce-l chinuie pare a lipsi cel erotic. Atunci cînd acesta va fi totuși invocat se va porni de la un tipar folcloric, sau se va rămîne într-un plan abstract-filosofic sau, în sfîrșit, va fi acceptat doar în ipostaza dragostei filiale sau materne. Poate și din această pricină, pentru a-și valorifica și alte fațete ascunse ale personalității sale, Ion Brad a simțit nevoia să apeleze la mijloacele altor genuri literare : romanul și piesele de teatru. Ceea ce se poate pierde însă sub raport extensiv se cîștigă în plan intensiv, eul său liric cucerîndu-ne prin coerența interioară, prin siguranța cu care și dăltuiește profilul spiritual.

Fiecare volum marchează cucerirea unor noi trepte în acest continuu urecș pe povirnișurile cunoașterii de sine. Firește, vor fi și furtuni interioare, după cum derularea vieții îi va dezvălui și aspecte dilematice cu caracter ontologic, amintîndu-i că există și viața și moarte, că timpul nu rămîne pe loc și copilul devine cărunt, dar asta fără a-l clătina în opțiunile sale moral-filosofice. Procesul căutării se reflectă și în aria mijloacelor de expresie. Dacă altădată abuz de afirmarea peremptorică a adevărurilor, acum și-a creat o adevărată modalitate artistică din formula interogației. Sint poezii întregi alcătuite pe sistemul unor reacții în lanț ale întrebărilor. O tehnică artistică mult mai aptă dialogului cu sine și cu lumea dar care nu afectează rostirea crezurilor fundamentale, ci numai le luminează din alte unghiuri, mai interiorizate și mai expresive. Căci, așa cum se subliniază în prologul volumului de față, el își caută chipul „În apele istoriei”, în destinul neamului, „cioplît în marmorele albe”. „Cu freamăt de stejar”, iar vîrstă de aur a copiilor țării vrea s-o ascundă în suflet „ca-ntr-un leagăn aninat de stele”, ambițîndu-se să rămînă mereu „cumpăna de fulger / Între istorie și paramituri”.

AL. OPREA

Spre nu știu ce sfîrșit
Un zbor s-a întins

(Blaga)

MIRCEA SĂNTIMBREANU

„Curajul editorului este o simplă obligație de serviciu”

Mircea Sântimbreanu s-a născut la 7 ianuarie 1926 în localitatea Băița — județul Hunedoara. A urmat Facultatea de drept și filozofie din București. A fost profesor de școală generală, director general al cinematografului, director la Direcția literară din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste. În prezent este directorul Editurii „Albatros”.

A scris numeroase cărți pentru copii: Cu și fără ghiozdan (1953), La telefon... telefonul (1955), 32 de premianți (1957), Extemporale și alte lucrări... scrise (1959), Elefanți în rochițe (1960), Recrearea mare (1964), Melcul mincinos (1968), Aducătorului mulțumiri (1970), Să stăm de vorbă fără catalog (1972), Viitorul, când te-ai născut? (1975). Are sub tipar volumul Mama mamuților mahmuri.

Hirtia, de exemplu, se face din copaci, nu din frunzele acestora.

— Și nefirești?

— Da. Există, în lipsa unei Legi a Culturii, prea multe reglementări, peste o mie, cred, desigur obligatorii, unele cu desăvârșire caduce, datînd din 1952! Autoconducerea încă nu este clar definită deși desființarea cenzurii a pus o beneficiă premisă în acest sens. Am în vedere apoi unele aspecte birocratice, desigur nu sub aspectul lor anecdotic ci acela mult mai subtil — paralizant al metodologiilor artificiale complicate. Un fel de birocratie anarhică, blocată între propriile reglementări și impracticabilitatea lor.

— De exemplu...

— Planul rămîne „deschis” dar includea unei lucrări valoroase e un calvar, metodologia aprobării tirajelor, alinierea automată și deci nefirească a nașterii unei cărți la indicii și indicatorii producției industriale.

— Un exemplu?

— Când ești gratificat pentru că nu publici și pierzi gratificația pentru că ai depășit planul.

— Cum așa?

— Chestie de excedent. O, și cite altele, mult prea „tehnice” pentru cititorii dumneavoastră.

— Cam cite cărți tipăriti pe an?

— Media este de 140. Dorința noastră s-ar ridica la 150.

Eveniment editorial

A apărut, în aceste zile, o nouă carte de Marin Preda. Este vorba de romanul Cel mai iubit dintre pămînteni, al cărui subiect i-a fost inspirat autorului, după cum însuși mărturisește într-un interviu, de un caz prezentat în Flacăra. Cele trei volume care însumează peste 1200 de pagini propun o tulburătoare meditație asupra relației dintre individ și istoria contemporană. Roman polifonic, Cel mai iubit dintre pămînteni analizează povestea unui sentiment de dragoste, reconstituie o istorie imediată și în același timp dezvăluie modul cum acționează mecanismul politicii asupra oamenilor, oferind o imagine totalizantă a nașterii unei noi societăți. Opera literară cu o problematică de un mare interes și de o fină realizare artistică, noua carte a lui Marin Preda are toate datele să marcheze un moment de seamă în proza românească de azi. Despre Cel mai iubit dintre pămînteni vom referi pe larg în numerele viitoare ale revistei.

— Cum arată un editor ideal?

— Editorul ideal ar fi cel care amină cel mai mult (pînă la dispariție) apariția unei cărți slabe, cel care ar putea fi citit mai surd la țipetele acesteia. După 2-3 ani te jenezi că ai tipărit cutare sau cutare carte. Totul este ca această jenă să se trezească încă asupra manuscrisului. Editorul ideal vede acest viitor al doilea al cărții și nu ezită în fața stîncii tarpeene. Desigur, nu poți prin arbitrar, trebuie bună-credință și argumente. Care este cel mai puternic argument? Cartea bună. Nu te-am tipărit pe dumnea-ta dar uite ce-am făcut cu hirtia și banii ce mi-au fost încredințați... S-ar putea face și un decalog al bunului editor. Așa începe cu prima lege a profilaxiei: principis obsta, opune-te de la început, nu te alia cu cadavre. Nu fi sectar și dogmatic. Nu-ți rezolva prin tipărirea liniștea, ci neliniștea. Ești prea sărac pentru a face cadouri, pentru a te autoexpropria. Nu te amăgi cu amînări, ele îți leagă mîinile și în curînd în loc să vrei un an al calității vei suspina: dați-mi un an al lipsei de calitate ca să scap de manuscrisele pe care le-am așezat cu bon de ordine, la „coadă”. Un manuscris este și nu este o petiție. Înțelege bine că a tipări o petiție este aberant. Gîndește-te la ziua de miine a culturii, a literaturii. Nu te bate pentru mărunțișuri, dar atenție la planul de venituri și cheltuieli, la indicatorii de plan, la derularea contractelor... și cînd nu mai poți ridica un îmn de slavă rotării...

— S-a vorbit, în fel și chip, despre concursurile de debut. Dumneavoastră ce părere aveți despre ele?

— Eu personal tîn la ele. Prin concursul de debut se creează un spațiu intangibil rezervat pentru trei poezi și trei prozatori debutanți. Tînînd cont de faptul că 8 edituri au acest concurs, înseamnă că anual apar 50 de autori necunoscuți, care n-au publicat pînă acum.

— E și un păcat al acestor concursuri. Dacă nu există acești autori, trebuie inventați numai pentru a ocupa o poziție în planul editorial?

— Mă indoiesc că altfel ar veni la fel de mulți. Avem un juriu prestigios. Pilele reciproce se anulează, astfel încît desfășurarea concursului are loc în condiții obiective. Dacă n-ar fi aceste concursuri, ar veni cu siguranță alții pe prim-plan cu alte mijloace de seducție.

— Spuneți că vă asaltează tot mai mulți scriitori.

— Sînt mai multe categorii. A crescut nivelul cultural, oamenii au citit, au experiență de viață și se apucă de scris. Vin apoi la noi și întreabă civilizată dacă se poate publica sau nu. Nu ne deranjează asta. Există însă o lume scriitoricească, autori care au avut o anumită valoare și au pierdut-o. Sau alții care vor să publice din motive extraliterare: au o carte și le trebuie cea de-a doua pentru a deveni stagiari, au două cărți și le mai trebuie una ca să devină membri titulari ai Uniunii scriitorilor. Sau le trebuie pentru ca să li se mărească pensia. Nu sînt degradante aceste lucruri. Însă unui reclamă, presează, fac gălăgie, ne răpesc timp și energie. Fenomenul este agravat de precedentul minor. Că ar mai fi publicat și alții cărți la fel de proaste sau chiar și mai rele.

— Există un curaj al editorului?

— Pornesc de la maxima latină: „Non quia difficilia sunt non audemus sed difficilia sunt quia non audemus”. Dificilul este ceea ce abordezi cu ușitate. De cine să-mi fie frică în această societate? Problema curajului este aceea a încrederii în democrația noastră în care conștiințele sînt pe aceeași lungime de undă filozofică, în care orice confruntare leală este îngăduită. Nimeni nu mă îndeamnă să cenzurez stîluri, expresia personală, originalitatea. Dimpotrivă. Și atunci? Dacă o operă corespunde gândurilor mele, convingerilor mele, în esență, dacă după lectură — oricît de neastepătată ar fi bulversarea — pot spune: da, așa este, omul așa spune ceva important, util, premonitor, atunci tipăresc, cu minime hărțuiri pentru autor. A te alinia la gîndirea de partid e o obligație nu un curaj. Trebuie să fii propriul interpret al conștiinței tale, deschis dialogului, desigur, căci dacă sînt măsura

tuturor lucrurilor nu sînt singurul în a măsura. Am ajuns la concluzia că ar trebui vorbit de curaj în cazul celor care dau cărți plate, cenușii, pentru că au curajul de a-și face publică nevolnicia și conformismul culpabil... În definitiv, literatura nu este decît incomoditate, prin aceasta incită nu prin capacitatea atît de răspîndită a bel-canto-ului literar. Curajul editorului este asadar o simplă obligație de serviciu, expresia propriei libertăți în această țară ce își construiește în profunzime temelii moral-volitivă. Un editor temător de esența muncii sale este un funcționar, după cum un scriitor fără vocația zguduirii conștiințelor nu este decît un copist și un coureur al gloriei. Iubesc curajul cîstint — el este o formă a abnegației — și detest provocarea și nihilismul, forme ale derutei și irresponsabilității.

— Ce disprețuiți mai mult?

— Sfruntarea criticului nesincer, orbirea autorului narcisic pînă la fratricid, nepăsarea birocratică față de soarta acestui jeric pe care scriitorul îl poartă în palmă și care e manuscrisul.

— Sinteți violent?

— Numai în legătură cu apărare și ca ultimă rezervă. Calmul, tactul și chiar umorul te pot ajuta să rezolvi toate celelalte noxe ale profesiei. Sau măcar să poți rezista...

— Cui?

— Pisălogilor, prezumțioșilor, uliilor-perumbei și... viceversa.

— V-am descoperit numele indicat ca lector al cărții lui Ion Lăncrăjan, Fiul secetei.

— Eu am găsit în conștiința mea treze, vii, toate tezele acestei cărți. Cu alte cuvinte, cînd omul acesta vorbește despre rolul nostru în concertul planetar nu pot decît să subscriu, ca dealtfel și atunci cînd vorbește de rolul omului în revoluție, de eliberarea de dogmă, de dreptul de a chestiona realitatea. Am spus atunci că aceasta e o carte ce trebuie publicată. Nu trebuie luată cu de-amănuntul — dealtfel, dintr-o carte nu rămîne decît, sunetul ei fundamental. Fiul secetei e o carte care rezistă prin ansamblu, nu prin detalii. E o carte care răscolește conștiințe. Și eu pentru astfel de cărți mă bat.

— Aveți același curaj de a miza și pe un autor necunoscut?

— Dacă merită, de ce nu? Vom publica un roman al lui C. Turturea, Filozofii de inchirie. Autorul a făcut Facultatea de filozofie, a intrat într-o slujbă. La un moment dat a rupt cu mediul și s-a încadrat macaragiu pe un șantier de implantat stîlpi de înaltă tensiune. Timp de un an a lucrat acolo. Și a scris o carte eroică. O obiecție care i se poate aduce romanului e aceea că una din principalele pîrghii de acționare ale oamenilor este amorul propriu și nu conștiința. Cînd le este pusă la îndoială preceerea sînt în stare de performanță nemaipomenite. Orgoliul devine puterea de a mișca oamenii. Desigur, această carte nu motivează în întregime construcția societății noastre. Nu-i pot însă da ei sarcinile unei întregi literaturi. De aceea l-am sprijinit cu toată căldura pe tinărul autor.

— Există o inflație de literatură anonimă la noi?

— Cînd te gîndești că din cărțile ultimului deceniu — mii de titluri — n-au mai rămas în raza atenției publicului decît câtevazeci, te apucă amețeala. A crescut enorm capacitatea de a mima actul creației. Nu e un epigonism inocent, ci unul artizanal.

Oamenii știu limba română, citesc, știu să descompună literatura în structuri, s-o analizeze și s-o refacă într-un tipar propriu, însă fără nici o vibrație, fiind pur și simplu niște falsuri. A le descoperi și a le opri la triaj e o datorie de onoare a editorilor. Cred că un test eficace ar fi acesta dacă ei s-ar întreba: aș mai reedita această lucrare peste 3 ani?

— De foarte mulți ani numele dumneavoastră este întîlnit pe cărți adresate copiilor, adolescenților...

— Sînt un leșez condamnat la hărnicie. Pentru că nu e firesc să scrii — firesc e să te plimbi, să dormi, să-ți vezi prietenii... Chestiunea scrisului vine dintr-o oarecare convingere că pot să scriu pentru această vîrstă. Am fost 16 ani profesor și știu că e nevoie de un anumit limbaj pentru a fi pe înțelesul copiilor. Copilul este într-o comodă prezentare euforică vîrstă, mugure, floare. Școala îi vorbește destul de administrativ, părinții tandru, dar și pe un ton necruțător de controlor. Iar ei înșiși își vorbesc doar în revista Luminița numai și numai cu respect. Eu cred că am descoperit vocea fratelui mai mare, înțelept și zburdanic, iertător dar și sever la nevoie. Eu vreau să-i protejiez dar vreau să le și măresc suprafața de contact cu realitatea.

— Știu că aveți un sistem de lucru destul de original.

— Dorm foarte puțin, 4-5 ore. Citesc zilnic cam 200-300 de pagini. Nu mă duc la spectacole, nu deschid televizorul. Îmi trece prin sondaj sub ochi aproape întreaga producție editorială din țară. Parcurg toate publicațiile mai importante de la noi. De scris, scriu de la 3 la 7 dimineața. Tîn și un jurnal din care am pînă în prezent circa o sută de carnete.

GEORGE ARION ■

**Gheorghe Anghel:
Portret
al artistului
în retrospectivă**

Gheorghe Anghel cobora treptele spitalului, ca Fred Astaire, manevrând cu o uluitoare dexteritate un baston între degetele miinilor. O imagine incredibilă, nu?, a marelui sculptor. Și totuși, reală. Cu două săptămâni înainte de acest moment, infirmiera m-a privit brusc, palidă, speriată, în timp ce-i lua probe de singe din vene și singele se inchea până să ia forma eprubetei. Singele lui avea culoarea bronzului întunecat...

Se baricada în cabina telefonică de la spital și încerca să-l prindă pe maestrul care turna în bronz, chiar în acele zile, statuia lui Eminescu. Nu se putea ține pe picioare. Privea pe feastră, în stradă și amețea. Avea vertij. „Totmai acum ar trebui să fiu acolo, în atelier. Am un maestru priceput dar cu statuia asta... Mi-e teamă să nu se sfarme. Cînd îl torni pe Eminescu în bronz, bronzul acela trebuie să sune frumos ca un clopot”.

Odată a intrat în salonul meu ca să mă invite la o conversație de după-amiază, în sala de mese, unde se lăsa întotdeauna o liniște caldă, lustruită de femeile de serviciu. M-a surprins ascultînd la tranzistor un concert. A rămas în cadrul ușii buimac: „Cum, dumneata ascuți concertele la radio? Te credeam om de cultură, serios, lărtă-mă, m-am înșelat”. Și a ieșit trîntind ușa. Evident, am alergat să-l prind din urmă. Era vinăt. De supărare și de boală. Cu ochii ușor galbeni. Dar încă vii, telurici. M-a refuzat. Vorbea singur. Ca pentru sine. Murmura. Apoi, tîrziu, după ce a privit în liniște, îndelung, acoperișurile orașului peste care ninge: „E ca și cum te-ai mulțumi să privești ninsura asta într-o carte poștală. Arta se cere trăită direct. Ca natura. Du-te la concert, dacă poți, dar nu asculta sublimul falsificat de electronică. Du-te la expoziții, intră în muze, dar nu-i citi pe Rafael, pe Rembrandt, pe Michelangelo, pe Rodin din albume. E ca și cum am accepta intermediari între noi și viață și între noi și moarte”.

Și totuși, ultima imagine pe care o am despre Gheorghe Anghel e aceea a coboririi vertiginose pe treptele în spirală ale spitalului, cu bastonul fluturat în miini, privindu-mă și rîzînd triumfător: „Vezi? N-am nimic. Nu mai am nevoie nici de baston. Sint sănătos”. Se grăbea. Mințea. Iși pregătea prima și ultima retrospectivă care l-a prins în viață. „Mai întii și întii, mi-a spus într-altă zi, trebuie să înveți să negi, să dărîmi, să sfărîmi, să faci totul praf și pulbere. Și să iei totul de la început. Cred că omul nu poate fi fericit decît pînă la vîrsta cînd se simte în stare să ia totul de la început, în orice moment. Dacă ai ști de cite ori m-am trezit noaptea, înnebunit de lumina lunii și am visat să sculptez în ea; dacă ai ști de cite ori m-am trezit noaptea pe lună ca să modelez un gest, un suris și de cite ori mi-am sfărîmat lucrările pe întuneric ca să nu le mai văd. Și cred că am făcut bine. Ceea ce rămîne după trecerea noastră pe pămînt trebuie să fie perfect. Nu avem voie să jîgnim natura cu monstruozițată”.

Cu mai mulți ani în urmă intrasem, timid, în atelierul său aflat pe o stradă liniștită cu tullele de iarbă țîșnind printre pietre de rîu. Modela în lut un bust. Nu-mi aduc amînte să fi văzut vreodată expus undeva acest bust. M-a pus să pipăi și eu lutul moale și umed și mi-a spus să modelez în brațul bustului chipul baiatului gazdei sale. Lucram și îl observam, aproape fără să-mi dau seama. Era fascinant. Modela cum respira. Și nu-l auzeam respirînd. Există și nu există în realitate, atunci, acolo,

alături de mine. Ca și cum s-ar fi retras din cotidian și ar fi pîtruns în imponderabilitate. Gesturile sale erau simple, chiar grațioase, deși nu era fragil, delicat ca alcătuire. Avea ceva inefabil în mișcări. Un inefabil care trecea prin lutul acela inert și-l făcea să respire, ușor, fără zgomot, fără să atragă atenția. Precum Anghel, care nu dorea să atragă atenția niciodată.

În citeva rînduri am încercat să deschid discuția despre controversatele sale relații cu Brăncuși la Paris. A evitat. Într-o zi m-am pomenit că-mi răspunde din senin privind undeva înlăuntrul său: „Nu m-am înțeles cu Brăncuși pentru că el accepta să ciuntească omul, să-l taie, uneori din rădăcini, să-l urîtească. Crezînd că astfel dă de esență. Omul, după mine, trebuie redat în întreaga lui splendoare, așa cum a fost plămădit. Și dacă statuia are viață, are har, are spirit inseamnă că are și esență. De aceea nu m-am împăcat cu Brăncuși la Paris”. Apoi a tăcut, și a înclinat capul privind ușor piezic, ca într-un dialog cu sine. Nu se sfia niciodată să tacă. Și nici nu vorbea mult. Știa să fie întotdeauna el însuși, să se simtă un om liber. Indiferent de vicisitudinile vieții care l-au adus de multe ori în situații umilitoare.

Altădată s-a întors spre mine și mi-a făcut următoarea observație: „Nu-mi place. Nu citești selectiv. Citești prea mult și de toate. E un haos în capul dumitale. Eu n-am citit prea mult în viața mea dar în primul rînd l-am citit mereu pe Eminescu. Apoi pe Shakespeare. Și pe Goethe. Dar mai ales pe Eminescu. Dacă prin sculptura mea trece ceva din sufletul lui Eminescu inseamnă că mi-am făcut datoria față de mine însuși. E o atmosferă în Eminescu, din zona marilor înălțimi, unde zăpezile sint veșnice, veșnice”. Apoi a tăcut din nou. Era mulțumit. Statuia lui Eminescu fusese deja turnată în bronz. A oftat. Îmi aduc amînte de acest oftat care m-a făcut să tresar ca și cum ar fi stat dintr-o dată ceasul. „Știi, Eminescu al meu trebuie așezat undeva, în dreptul oamenilor, nu ridicat pe socluri, ci lingă umerii oamenilor, la capătul unor alei care trebuie să coboare în pantă spre el. Să nu le fie străin oamenilor. Ci apropiat. Sufletește. Iar aleile să fie de ței. Așa îl văd eu pe Eminescu al meu”.

Cu alți ani înainte de a ne revedea în spital l-am urmărit pe stradă. Trecea ca un om oarecare, aparent absent. De fapt, urmarea toată strada extrem de atent. Privea oamenii cu o exaltare faintrică. Se întorcea chiar după ei. Se oprea, li urmărea pînă cînd se dezagregau în mulțime. Cînd privea un om „frumos pe dinlăuntru”, un om de rînd sau un cărturar vestit, un copil expresiv sau o femeie frumoasă, simțeam cum acestea se transformă — în timp ce vorbesc, rid, gesticulează, sau rămîn pe gînduri — în statui, așa, din mers. Nu se întimpla acest fenomen cu oricine. Ochii săi de mercur, denși, pătrunzători, hipnotizau pur și simplu personajul. Era un îndrăgostit, poate nestatornic, dar total, cum sint marii actori. Știa să-și pună în scenă magnific viața sentimentală.

În memoria mea Gheorghe Anghel continuă să coboare scara în spirală a spitalului. Este ultima imagine a lui Anghel pe care o păstrez. Undeva, spre capătul scării, o treantă a cedat, mai tîrziu, citeva luni mai tîrziu. Un infarct. A urmat o agonie necrutătoare: cancer. Și o retragere în chilie, singur, cu strictul necesar. Fără intermediari între el și viață, între el și moarte.

ADRIAN DOHOTARU

Cronica șoselei

Nu au ajuns la „Două veverițe”

Teodor Ardelean din comuna Mireșul Nou, județul Maramureș, de profesie tractorist, era de fapt un șofer universal, căci cu permisul său pentru categoriile B.C.D.E putea conduce tot felul de autovehicule, mai puțin motocicletele. Era deseori solicitat de prieteni și cunoscuți să piloteze autoturisme și pe bună dreptate se mîndrea cu acest lucru.

Într-o zi de ianuarie a acestui an s-a înțeles cu colegul său Ioan Pop, tot tractorist (dar neposesor de permis pentru „mașini mici”) să împrumute autoturismul de la prietenul lor comun Gheorghe Chira și apoi, împreună, să facă o escapadă prin comunele din împrejurimi. Ardelean a luat deci autoturismul de la posesorul său domiciliat în Dănești și s-a deplasat cu el la Mogoșești de unde urma să-l imbarce pe Ioan Pop. „Nu putem doar să plecăm la drum cu stomacul gol”, i-a spus Pop șoferului. Acesta acceptă, prietenii servese o gustare substanțială și cite două sute de grame de palincă.

A doua etapă a călătoriei se încheie în localitatea Satulung. Aici, cei doi simt în continuare nevoia să mai „guste” ceva. „Nu e bine să bem la bufet, ne vîd cu mașina și știi ce repede încep vorbele...”, zice șoferul. În consecință cei doi cum-pără o sticlă de „țarie” de la bufet și se urcă în mașină ca și cum ar fi luat băutura „pentru acasă”. După ce parcurg citeva sute de metri Ardelean oprește mașina. Pop destupă sticla și încep rînd pe rînd să o golească cu sete. De autoturism se apropie un grup de cunoscuți. Unul din ei tocmăi vînduse o vacă la Șomcuta Mare și mulțumit de tranzacția făcută, golise de unul singur aproape jumătate de sticlă de palincă. „Mai Tudore, du-ne și pe noi acasă la Mogoșești, că fi-om rămîne recunoscători”. Ardelean s-a declarat repede de acord mai ales că avea chiar intenția să meargă în localitatea respectivă pentru a-l lăsa pe Pop. Cei trei s-au instalat pe fotoliul din spate. Ioan Pop și-a reluat locul în dreapta șoferului și autoturismul a demarat puternic. „Cu sau fără încărcătură, treaz sau bîut conduc la fel de bine” se lăuda Ardelean căruia cele două porții zdravene de țării începuseră să i se urce la cap, iar prietenii se minunau ce bine conduce.

— Mă Tudore, noi nu mai facem nici o halță, stăm așa cu gîtul uscat? zise la un moment dat Ioan Pop. „Eu am o propunere, să ne oprim la „Două veverițe” ca pasagerul nostru care a vîndut vaca să-și poată dovedi concret recunoștința. Toată lumea s-a declarat imediat de acord, inclusiv cel care urma să plătească.

Gîndul unui popas la „Două veverițe” l-a făcut pe Ardelean să apese mai tare pe accelerație și autoturismul, deși încărcat pînă la refuz, parcă zbura.

Este cunoscut faptul că o mașină încărcată cu 5 persoane are altă ținută de drum, se comportă altfel, în comparație cu alta în care se găsește doar șoferul și pasagerul din dreapta sa.

Ioan Pop nu era totuși mulțumit de alura în care conducea Ardelean. „Măi Tudore, mergi ca melcul. În felul ăsta nu mai ajungem, nici diseară la „Două veverițe”. Vrei viteză, Ioane, vezi imediat”, îi răspunde șoferul uitîndu-se chiorș la ocupantul locului din dreapta, în timp ce acul vitezometrului urca treptat 80... 90... 100... 120 km pe oră.

La ieșirea din Satulung e o curbă la stînga. Nu e foarte periculoasă, dar trebuie tratată totuși cu atenție.

Starea euforică în care se afla șoferul, vorbăria din mașină din care Ardelean încerca să înțeleagă cit de cit, viteza mare a mașinii au fost factorii care au determinat pierderea controlului volanului de către pilot. Autoturismul nu se mai înscrie în viraj la stînga, părăsește drumul și se izbește cu putere de taluzul exterior pavat cu piatră al șanțului șoselei.

Șoferul, protejat într-o oarecare măsură de volan, se alege cu un traumatism cranio-cerebral și cu excoriații pe față. Pop zboară prin parbriz (dacă purta centură de siguranță nu se întimpla acest lucru) izbîndu-se de carosabil, însă, curios, scapă totuși cu viață, dar cu leziuni foarte grave (fractură deschisă la gamba dreaptă, traumatism cranio-cerebral, plăgi zdrobite ale feței etc.). Ceilalți pasageri se alege cu diferite fracturi.

Din 1965 cînd a absolvit școala de șoferi profesioniști la Roman și a intrat în posesia permisului, să nu fi învățat oare nimic Teodor Ardelean despre pericolul deosebit al alcoolului la volan, măcar din accidente de acest gen întimplate la Maramureș, care nu au fost puține!

Din păcate ca și alți șoferi, luînd cunoștință de ele. T. A. probabil a zis: „Eu sint șofer bun, mie chiar și beat nu mi se poate întimpla așa ceva”.

Colonel VICTOR BEDA

7 ZILE

De acum un secol

Ce mai faceți, stimați cititori? Fiîndcă pot zice și eu, odată cu d-l Eminescu în una din cele mai recente poezii, ale d-sale: „Că de cînd nu ne-am văzut / Multă vreme au trecut...” Vreme trece vreme vine... Ziarul „Românul”, condus de d-l C. A. Rosetti, cere la vremuri noi fapte noi: „Fără o lărgire a vederilor noastre în cestiunile economice și a cercului nostru de activitate în aceste cestiuni, deșerte ne vor fi silințele de progres pe alte tărîmuri: ne va lipsi nervul tuturor întreprinderilor sociale, ne vor lipsi mijloacele materiale de acțiune. De aceea trebuie să nu mai lăsam să doarmă în uitare, cel puțin sorgintele naturale de avuție ale României. Pămîntul nostru ascunde comori de tot felul care nu cer decît activitate, inteligență și putine sacrificii spre a ieși la lumină și a contribui la prosperitatea generală. Legislațiunea noastră împiedică însă dezvoltarea și chiar nașterea industriei miniere în România; de aceea este neapărată o lege care să stabilească regimul la care va fi supusă exploatarea minelor. Să presinte guvernul un moment mai curînd o asemenea lege... Numai că deocamdată guvernul Liberal al d-lui I. C. Brătianu se grăbește în altă direcție. El publică în presă proiectul de Lege pentru înființarea Băncii Naționale a României — cu dreptul exclusiv de a emite bilete de bancă la purtător. Bogații șefi Liberali așteaptă mari avantajii proprii de la o asemenea Bancă ce ar fi de scompt și circulațiune, și al cărei capital, în valoare totală de 30 de milioane de lei ar fi depus, în proporție de 10 milioane de către stat, iar în proporție de 20 de milioane de către particulari, prin subscripție publică. În mâinile lui va cădea conducerea viitoarei Bănci e limpede de pe acum: ale acelor cîțiva care vor putea depune, încă de la început, 2/3 din capital, și vor cumpăra acțiunile respective... Asta în timp ce mulți, foarte mulți, nu posedă bani nici spre a cumpăra, de pildă, medicamentele care i-ar putea scăpa de la moarte. Pentru că ce ne arată o statistică a săptămîni de la 24

Februarie la 1 Martie 1880? Moartea a răpit, în acest timp, capitalei București, 165 de locuitori — 101 bărbați și 64 femei. S-au născut în acest timp, în București, 146 de oameni — 77 băieți și 69 de fete. O simplă socoteală de aritmetică ne arată că numărul morților întrece pe cel al născuților cu 19. Formele sub care Moartea a secerat mai multe victime poartă numele de pneumonie, variolă, ptisic pulmonară, meningită, scarlatină. Cea dintîi a dus pe cea lume 30 de ființe, cea de-a doua 21, a treia 15, a patra 10, și a cincea 9... Un om de inimă, d-rul Vlădescu, cu cabinetul în str. Polonă 25, încearcă să lupte cu boala. El anunță prin ziare că se oferă să facă tuturor vaccinațiunii și revaccinațiunii cu vaccin animal — cel mai sigur altoi împotriva variolei. Cu litere din cele mai mari sunt înscrise în chenarul anunțului cuvintele care trebuie să atragă atenția la cei mai mulți dintre oameni: „PENTRU SĂRACI GRATIS!” Săraci — dar curati — cum spune Românu. Și mai ales liberi am adăuga noi — acum cînd după ce am cîștigat răsboiul de independență, nimeni din afară nu se mai amestecă în treburile noastre.

Cît vor mai dura. Doamne, toate acestea? Nu ne rămîne tuturor decît speranța — simțămînt atît de frumos prezentat în „Literaturul” de către d-l Al. A. Macedonski — în poezia intitulată chiar „Speranța mea”: „Vrăjmașii mei sunt mulți la număr / Multi ca nisipul mării / Și grea povară port pe umăr / Povara disperării // Dar cînd gîndesc ce-au suferit / Atăția pe pămînt / Măntreb cu dor nemărginit / Pe lîngă ei ce sînt? // Isus Christos e pus pe cruce / Și adăpat cu fiere / Dar ei din lume de se duce / Renaste'n înviere”. Poetul încearcă să supra-pune realității crude — vizul său trăit cu ochii deschisi. De cei care visează în mod obișnuit, în timpul somnului, s-a ocupat în recenta sa conferință publică d-l Titu Maiorescu. În ziua amînită sala Ateneului, încă de la ora 1 era ocupată în toată mărimea ei de publicul ce venise să-și asigure un colțisor de bancă spre a putea să audă și să admire alocuțiunea prezentată cu atăta vervă și deosebit farmec de înalte vederi filosofice, de către d-l Maiorescu: „Asupra visurilor” — conferința din instructivul și luminosul punct de vedere al științei moderne. Plăcerea de a-l asculta pe d-l Maiorescu a suplinît din plin faptul că o săptămîna întregă nu putem frecventa Teatrul Național, deoarece acesta este în pauză. La redeschidere, cum ni se anunță, vom vedea defilînd, una după alta, toate piesele încercate pe la începutul anului — un mijloc pentru cei din Teatrul de-a lucra mai puțin. E vorba de piesele deja cunoscute „Ruinele Arendășiei”, „Familia Danic”, „Despot Vodă”, „Boierii și Ciocoi”... Rare, prea rare, ne dă Teatrul Național piese noi. Din mulțimea de drame naționale ce a primit și are în cartioanele sale, direcția nu ne-a dat în stagiunea 1879-1880 decît „Despot Vodă”, care este o poezie istorică ce o datorăm d-lui V. Alexandri și „Peste Dunăre”, care este o comedie scrisă de d-l G. Ventura. Cam puțin, dar ne consolăm cu ideea că stagiunea nu este încheisă, așa încît cine știe, poate că ne mai așteaptă surpriza unei premiere...

RADU ȚULESCU

Soluția unui inginer orădean primită cu bucurie la fabrica din Pitești

Mașina, aceeași, benzina cu 80 la sută mai puțină!

Căutările de noi soluții pentru economisirea energiei nu mai surprind azi pe nimeni. Succesele, însă, în această cursă a inteligenței umane în luptă cu limitele dărnicii pământului sînt primite, firește, cu bucurie, oriunde. Satisfacția unei asemenea reușite am găsit-o de curînd la Oradea. „Vinovatul” este un om de 44 de ani, calm, ca toți transilvănenii, deși el este oltean și mai păstrează încă în pronunție specificul de acasă. Se numește Ștefan Nicolaescu. Este inginer principal la Inspectoratul județean pentru controlul calității produselor Bihor. Noutatea tehnică realizată de el a denumit-o **DISPOZITIV PENTRU COMBUSTIE MIXTĂ I.A. MOTOARELE CU APRINDERE PRIN SCINTEIE**. Inginerul Nicolaescu îmi spune că a început studiul pentru rezultatele de azi încă din 1956. Pe atunci, el era student la Institutul politehnic din Timișoara iar lumea nu trăia criza actuală a energiei. A pornit de la intenția de a reduce gradul de poluare atmosferică prin gazele de ardere emantate de motoarele cu combustie internă. Evident, avea în vedere mai ales poluarea străzii datorată expansiunii automobilismului. Își propunea atunci, în acest scop, să asigure o cit mai completă ardere a carburantului, să elimine tetraetilul de plumb din benzină și să amelioreze regimul termic al motorului. Ani de zile a tot verificat pozițiile sale în laboratorul de chimie al institutului, apoi în întreprinderile unde a lucrat, confruntându-se, prin literatura de specialitate, cu ceea ce se realiza în lume în acest domeniu. În 1976, era inginer în Bihor. Și-a cumpărat mașina, Dacia 1300. Pe acel autoturism — care avea, ține să precizeze, carburator SOLEX — a instalat primul dispozitiv gândit de el în scopul dorit. „Dispozitiv cu totul rudimentar, față de cel actual”, zâmbește inginerul, „că

asa-i orice început”. În 1977, a reușit să măsoare, la Ploiești, gradul de poluare. Rezultatul era excelent. „Aparatele aproape că nu mai înregistrau prezența unor gaze extrem de toxice, ca să nu mai vorbim de faptul că poluarea cu oxizi de plumb era înlăturată complet prin eliminarea tetraetilului de plumb”. Dar se înregistrează și un alt succes spectaculos: **reducerea consumului de benzină**. În noile condiții create de criza de petrol, acest lucru trecea, desigur, ca importantă, pe primul loc. Primele rezultate, din acest unghi, au fost testate, tot în 1977, la Institutul de cercetări pentru autoturisme din Pitești.

Se cuvine să reamintim consumul normal de benzină al Daciei, standard, la 100 de kilometri: 8 litri. Testările s-au efectuat pe mașina I-BH-5128. Traseul: Pitești-Slatina-Rimnicu Vilcea-Pitești, de 250 de kilometri. La prima testare, consumul de benzină la 100 de kilometri a fost de 4,3 litri; la a doua de numai 4 litri. Acest lucru se obține prin utilizarea în carburant a unei soluții în care intra metanol în proporție de 40 la sută și 60 la sută apă. Această soluție înregistrează un consum la 100 de kilometri între 0,15 și 0,45 litri, respectiv la prima și la a doua testare, făcute pe traseul amintit. Inginerul Ștefan Nicolaescu era nemulțumit, însă, că acel dispozitiv, așa cum îl făcuse atunci, nu reducea consumul de benzină în aceeași proporție la întreaga gamă de turatii și regimuri de funcționare. A continuat să caute îmbunătățiri. A venit, apoi, cea mai fructuoasă etapă a căutărilor sale de până acum, aceea în care a început colaborarea cu specialiștii de la Întreprinderea de autoturisme Pitești. „Cu I.A.P., spune el, am început să colaborăm din 1979, de cînd noul director general al Centralei indus-

triale pentru autoturisme Pitești, tovarășul inginer Simion Săpunaru, a manifestat interes sincer pentru ce făceam eu la Oradea și am văzut că e docil să mă sprijine cu toată inima”.

În vara anului trecut, Ștefan Nicolaescu a montat pe o mașină la Pitești, dispozitivul creat de el, evident, cu îmbunătățirile aduse din 1977. „Acea mașină a fost testată de o comisie tehnică numită de tovarășul director general Simion Săpunaru. Concluziile au fost analizate în ședința consiliului tehnic al centralei, la 7 septembrie 1979”.

În aceste concluzii se scria: **Putem spune că, pînă la viteza maximă de 80 de kilometri pe oră — viteză permisă la noi în țară — consumul de benzină la autoturismul Dacia 1300 se situează între 1,7 și 2,81 l/100 km, iar cel de metanol între 4,2 și 5,71 l/100 km. Consumul de benzină la viteza maximă a mașinii — 140 km/h — este de 6,91 l/100 km, iar cel de metanol de 6,41 l/100 km. Autoturismul Dacia 1300 astfel pus la punct are o autonomie în jur de 1000 km. Motorul nu manifestă trepidări sau goluri de putere, cu alte cuvinte motorul este peste limita de traiabilitate. Consumul mediu în regim de trafic normal a fost de 3,61 litri de benzină la 100 de kilometri. Demarajul cu start de pe loc de la zero la o sută de kilometri pe oră al acestui autoturism este comparabil cu al autoturismului Dacia 1300 standard pe benzină și a fost între 21 și 21,5 secunde. Experimentările vor continua prin modificări efectuate asupra transmisiei vehiculului — mărirea numărului de trepte de viteză la 5 — și asupra sistemului de carburare, urmărindu-se tehnizarea și simplificarea soluției descrise mai sus”. Toate acestea, adaugă inginerul Ștefan Nicolaescu, în cea mai mare parte, s-au și făcut deja.**

Față de cele de mai sus, nu e lipsit de importanță să amintim, cum sputea dînsul, că un litru de metanol costă 0,7 lei și că toate testările au fost făcute cu benzină C.O.R. 90. Deși dînsul este convins că toată lumea știe asta, mai reamintim și că Dacia 1300 standard are, pentru viteza de 140 de kilometri pe oră, un consum normal, la 100 de kilometri, de 14 litri de benzină. **Benzină C.O.R. 98!** Cu asemenea termeni de comparație rezultatele obținute — pînă acum sînt suficiente pentru ca dispozitivul creat de Ștefan Nicolaescu să fie, pus în valoare. Ideea utilizării metanolului în carburant nu este nouă. Printră lucrurile noi aduse de inginerul orădean — niți el nu mai știe bine azi cit este oltean și cit transilvănean — este renunțarea la ambiția de a amesteca benzina cu metanolul și mai ales cu apa înainte de a ajunge în carburator. Cum descrierea altor detalii tehnice ale noului dispozitiv îi interesează mai ales pe specialiști și cum aceștia îl pot găsi, dacă vor, pe Ștefan Nicolaescu la locul său de muncă, vom adăuga doar precizarea pe care o făcea dînsul că va continua să crească proporția de apă folosită, în dauna celei de metanol și că nu mai există nici o îndoielă: **autoturismele noastre vor putea consuma doar 20 la sută din benzina pe care o consumau pînă acum. Reducere asigurată pentru întreaga gamă de turatii și regimuri de funcționare**. Desigur, nu este lipsită de importanță nici creșterea longevității autoturismului, ce se obține prin modificările aduse. În ce privește teoria compensării uzurii la motor, inginerul Ștefan Nicolaescu crede că responsabil de acest efect este hidrogenul ce rămîne în cilindri după fiecare oprire și care este probabil să se insereze în rețeaua metalelor — din cilindri — făcînd să le crească volumul. Împreună cu confrății săi binevoitori, specialiștii de la Pitești, speră să poată anunța în curînd, cu certitudine, noi îmbunătățiri în construcția și regimurile de funcționare ale autoturismului românesc.

Vom comunica cititorilor cu bucurie orice nouă veste bună pe care o vom primi în viitor de la el.

DORIN GHERGHINESCU

De la planșetă la producție de serie

Cercetarea științifică în ajutorul gospodinei

Căminul dumneavoastră, crăta pe care o minuieste cu perseverență soția, farfuriile în care mîncați friptura, veioza din dormitor, soba de tip nou, și ea „conștientă” de criza energetică, racheta-jucărie pe care o lansează pe orbită fiul dumneavoastră, roboții casnici pe care îi așteptăm și îi tot așteptăm — pe scurt, cele 1001 de obiecte mărunte sau mai puțin mărunte circumscrise orizontului cotidian constituie și ele obiect de cercetare științifică. Unul din cele mai importante centre cu acest profil din țară este **Centrul de cercetări și inginerie tehnologică pentru articole casnice, jucării și accesorii**, cu sediul la București și filiale la Satu Mare, Sibiu, Medias, Ploiești, și colective, ateliere și laboratoare la Oradea, Arad, Galați.

În cele ce urmează intenționăm să prezentăm, alături de noutăți și realizări, câteva din problemele deschise ale acestui sector de cercetare despre care s-a vorbit mai puțin în presă. Interlocutorii noștri sînt: inginerul Mircea Ionescu-Muscel, directorul centrului, arhitectul Octavian Dumitrescu, artistul plastic Teofil Ghețiu, inginerul Dumitru Petrescu, șefi de laboratoare sau de grupe de design. Însăși paleta profesunilor reprezentate la masa rotundă învederează o optică și un mod de lucru caracterizate prin spargerea barierelor profesionale, prin colaborarea și creația tehnică pe baze interdisciplinare.

— Faptul că la dumneavoastră toți cei ce se ocupă de design se bucură și de recunoaștere scriptică este îmbucurător, la fel ca și formula de organizare, fericit aleasă. Dar de ce, și la articolele industriale de larg consum de care vă ocupați, drumul de la cercetare la rafturile magazinelor este uneori lung și sinuos?

— În adevăr, nu putem fi satisfăcuți de ritmul de introducere a noului în domeniul articolelor casnice. Să luăm un exemplu: mașina de gătit „Electromax”, cu două ochluri, plită și captor, circulație forțată de aer. Avantaje:

- valorifică o invenție românească, de la „Metalica”-Oradea, — plită pastată, cu randament sporit;

- fiind prevăzută cu un captor cu circulație forțată de aer cald, coace mai bine;
- un randament superior de utilizare a energiei electrice;
- aspect exterior modern, atrăgător.

Cercetarea a început acum trei ani și s-a încheiat abia anul trecut, deși problema era presantă, în condițiile penuriei de energie.

— Acum s-a încheiat totul cu bine, o vom vedea curînd în magazine?

— Nu. Execuția de scule, probele, omologările, aprobările de preț se vor termina, în cel mai fericit caz, la sfîrșitul anului viitor.

— Patru mai pentru un articol de primă necesitate, care, deși conține elemente de

noutate — pentru care îi felicităm pe realizatori, — nu pune, totuși, probleme tehnice extraordinare! De unde tărăgănarea?

— Nici noi, centrul, nu am acționat desul de rapid, trebuie s-o recunoaștem deschis. Dar sînt și cauze mai adînci. Noi depindem de Ministerul Industriei Ușoare, dar colaborăm, cum este și normal, cu alte ministere. Or, această colaborare nu funcționează fără greș, fiindcă, în unele cazuri ministerele respective sînt mai preocupate de planul „lor”, de produsele „lor”, de care răspund direct. Probabil din acest motiv, pentru a obține un simplu motoras de ventilator necesar pentru „Electromax” a trebuit să așteptăm șase luni! și nici pînă în ziua de azi el nu ne este asigurat pentru producția de serie.

— Cîl de receptiv se arată comerțul față de noul pe care-l promovați în articolele casnice?

— Greu de generalizat, deoarece cercetarea noastră vizează un număr enorm de produse, de la sobe electrice la ochelari și umbrele. Se constată însă o oarecare inerție din partea organelor care răspund de contractarea anuală a fondului de marfă. Exemplificăm cu obiecte aparent minore, dar de o importanță specială, prin rolul lor formativ, educativ. Ați ghicit poate că ne referim la jucării.

— Lată părerile interlocutorilor noștri. Unele jucării continuă să se producă din pură inerție. De pildă, de vreo 25 de ani magazinele oferă iepurașul cu morcovi și broșcuța cu fluture. Ele topăie neschimbate de un sfert de veac, deși condițiile de producție s-au modificat substanțial, pe plan general industrial. Or, aceste jucării (și nu am ales decît două exemple, la întimplare) s-au uzat moral. Argumentul întreprinderilor de specialitate ale comerțului interior: se vind bine.

Desigur, copiii au și vor avea nevoie de iepurași și broșcuțe jucăuse cît timp vor dăinui oameni pe pămînt. Aceasta nu înseamnă că trebuie fabricată, decenii la rînd, aceeași jucărie, fără nici o schimbare și înnoire.

— Și mecanismele intime ale cercetării în sectorul care face obiectul articolului prezintă unele anomalii. Iată una din ele, relevată la masa rotundă:

— Să presupunem că într-un contract de cercetare avem de elaborat zece produse noi, din care doar cinci se dovedesc eficiente, deci după părerea noastră doar ele merită a fi produse de industrie. Din beneficiile celor cinci articole pe care le recomandăm producției s-ar recupera din plin cercetarea. (Datele sînt pur ilustrative.) Iată însă că unele organe financiare nu acceptă ideea riscului în cercetarea științifică. Or, după părerea noastră, ceea ce contează este eficiența globală și considerăm perfect normal ca o cercetare să și infirme, parțial sau total, acțiunea de lansare și realizare a unui produs. De exemplu, noi am ajuns la concluzia că, în

momentul de față, jucăriile electronice cu radio-comandă (nu prin cablu!) sînt ineficiente din punct de vedere economic și am propus sistarea pentru doi ani a asimilării lor, deoarece prețul ar fi prea ridicat. Or, o asemenea soluție nu este acceptată, de regulă, de organul de control financiar, deși Legea contractelor economice nr. 71/1969 completată cu Legea nr. 3/1979 și alte acte normative dau posibilitatea sistării unei acțiuni atunci cînd condițiile de eficiență se modifică față de previziuni.

— Altfel spus, nu prea aveți dreptul să spuneți nu; o cercetare trebuie să ducă la un rezultat pozitiv, altfel nu se plătește.

— Cam așa stau lucrurile. Dar oare sistarea nu este și ea un rezultat pozitiv atunci cînd este fundamentată științific și previne cheltuieli inutile? Și totuși, acest adevăr evident nu este recunoscut. Veți întreba cum procedăm în această situație. Sîntem nevoiți să proiectăm, pierdem pînă la șase luni cu o producție pe care o socotim inutilă, se produc câteva obiecte și forma legală este respectată. Apoi totul se uită. Nu legea este de vină, ci modul în care o aplică unii.

Firește, petele albe și neîmplinirile evidențiate mai sus nu trebuie generalizate la întregul sector al articolelor casnice. Însăși existența centrului de cercetări susmenționat și dezvoltarea sa din ultimii ani reliefează preocupări sporite pentru ridicarea continuă a calității bunurilor destinate căminului. O dovedește și finalizarea unor cercetări al căror rezultat îl veți vedea curînd în magazine. Ne referim, de pildă, la mașina de încălzit cu recuperator „Flacăra”-2, pusă la punct de un colectiv din Ploiești.

Ne-a reținut atenția și o cercetare de anvergură, încă în curs, la care participă ingineri, economiști, designeri, sociologi, avînd ca subiect bucătăria. Este, probabil, unul din cele mai cuprinzătoare studii de acest gen din țara noastră. Pornind de la realități, de la obiceiurile culinare ale românilor, de la obiective complexe de marketing, activitățile, operațiile și sistemele de obiecte de uz casnic din bucătărie au fost investigate pe cele mai diverse planuri. În final, se vor contura propuneri concrete pentru Centrala industrială de articole casnice, care va lua măsuri pentru a se produce ceea ce lipsește sau a se moderniza ceea ce există. Totul, repetăm, pe baze strict științifice.

S-a constatat, între altele, că bucătăria tînde să ocupe un loc tot mai important în peisajul nostru casnic. Astfel, 78 la sută din populația urbană la masa principală în bucătărie, în timp ce doar 20 la sută folosește în acest scop sufrageria. O primă concluzie: ar trebui revizuită proiectarea bucătăriei, în sensul transformării într-un spațiu adecvat și pentru luarea meselor, deci să fie înzestrată cu mobilier convenabil, planuri de lucru rabatabile, care economisesc spațiul etc. Ar trebui acordată mai multă atenție și categoriilor de veselă care să permită pregătirea mîncării pe două-trei zile, întrucît s-a constatat că aceasta este preferința gospodinelor. Totodată, se preconizează crearea de condiții pentru conservarea pe termen lung și mediu a alimentelor. Cu aceste câteva idei, nu dorim cituși de puțin să anticipăm asupra acestui studiu încă în curs și care, datorită anvergurii și largului interes pentru milioane de femei merită o prezentare aparte.

LIONEL NIȚESCU

CINE ARE NEVOIE DE O SAPĂ MECANICĂ?

Sapa mecanică „ARSURI-1D”, trebuie să spunem de la început, nu este o invenție. Autorul ei, conf. dr. ing. Ion Dîjmărescu, titular a vreo șapte invenții, dintre care majoritatea referitoare la tehnica mecanizării lucrărilor miniere din subteran, cadrul didactic la Institutul de mine din Petroșani.

Sapa se compune dintr-un șasiu, organ de tăiere (sape propriu-zise), tren de rulaș, ghidon și dispozitiv de comandă, motor cu explozie. Poate fi folosită la lucrări de săpare a culturilor de porumb, zarzavaturi, vie, pomi fructiferi, ș.a., lucrări care în momentul de față se execută manual. Un singur lucrător agricol poate munci sau înlocui munca a douăzeci de oameni, și aceasta nu este vreo exagerare. „ARSURI-1D” este realizat în întregime din piese românești. Sapa și șasiul sînt făcute în atelierul școlii al institutului de mine, motorul este tip Metrom, fișă luată de la o motoreță Mobra. Ar costa, prin urmare, cam cinci mii de lei, putînd să fie realizată în orice atelier de prelucrări mecanice dotat cu un aparat de sudură. Dealtfel, în 1976, conf. dr. ing. Ion Dîjmărescu a predat fostului director al I.J.I.L. Tg. Jiu un prototip ca să-l vadă, să se inspire și să-l producă. Tirguzienii au executat un exemplar, l-au început pe al doilea, primul a fost experimentat în cîmp, au transmis mulțumirile de rigoare și cam atît. Intre timp directorul a fost schimbat și nimeni nu știe de ce n-a mers treaba mai departe. Din 1975, Ion Dîjmărescu a dus primul model la pîrîni, în Gorj, comuna Schela, satul Arsuri și e folosit la vie și porumb. În prezent mai are în lucru o motosondeză pentru săpatul gropilor la pomi și din primăvară va fi experimentată și ea.

Revenind la sapa mecanică, să mai spunem că ea are o lățime variabilă, între 0,4 și 0,8 metri, și ajunge după cum este nevoie la adîncimi pînă la un metru. În locul sapeilor, dacă se atacează discuri, atunci mașina poate să discuiască. Mai poate să sape șanțuri, să grebleze și să curețe zăpada. În timpul lucrului omul ține doar direcția și înaintarea se face de la sine prin agățarea sapeilor de pămînt. Scoțînd sapele exterioare, ușor demontabile, se pot atășa roți și devine tractabilă, sau pur și simplu transportabilă de către om prin împingere. Dacă motorul este pornit, înaintea singurului fiind autotractată și cu două viteze de înaintare la săpare. Prin generalizarea sapei mecanice „ARSURI-1D” s-ar obține următoarele avantaje: creșterea productivității muncii în raport cu săpatul manual; reducerea efortului fizic al muncitorilor înlocuind total sapa manuală; reducerea numărului de muncitori necesari realizării unui anumit volum de lucrări; poate executa lucrări în zone unde alte utilaje nu pot avea acces, din cauza terenurilor frecvent accidentate sau cu umiditate.

Mașinuta aceasta există în multe țări din lume și necesitatea ei nu mai trebuie demonstrată. O produc zeci de firme din Statele Unite, R.F. Germania, Franța, Italia și de prin alte părți. În magazinele țărilor vecine sînt mașini de săpat Atlas, Leone, Primavera, Fort, Tigrotto, italiene. Este deci un lucru util, nu e o glumă. Putem s-o fabricăm. Cine ne oprește?

ION PREDOȘANU

Invenția chimistei Mariana Onețiu, UN MOMENT CRUCIAL ÎN ISTORIA FIBRELOR SINTETICE?

Unel cercetătoare din România, chimistei dr. Mariana Onețiu, îi revine meritul de a fi realizat în premieră absolută o fibră sintetică grefată prin iradiere, ce demonstrează calități asemănătoare cu cele ale fibrei de bumbac.

Iată, așadar, o știre ce ar merita un titlu de o șchioapă și comentarii dintre cele mai entuziaste, dacă avem în vedere faptul că un asemenea eveniment ar fi marcat oricând un moment de referință în scurta dar tumultuoasă istorie a petrochimiei mondiale. Din păcate, situația de fapt ne obligă deocamdată la considerații prudente, iar aceasta deoarece „noutatea” pe care o prezentăm astăzi cititorilor noștri datează de acum cinci ani, mai exact de la începutul anului 1975, când din motive inexplicabile, ce depășesc puterea noastră de înțelegere, invenția tovarășei Mariana Onețiu a fost pur și simplu abandonată. De reținut însă că acest lucru nu s-a produs ca urmare a unor dispute și confruntări de ordin științific, motive prin care se promovează sau se scoot din competiție, îndeobște, idei și înfăptuiri originale. Realizarea chimistei s-a bucurat toată vremea de atenția cuvenită, valoarea și importanța ei economică fiind unanim recunoscute, așa cum de altfel ne vom strădui să arătăm și noi în rândurile ce urmează. Ceea ce sfin este faptul că cercetările au fost întrerupte în anul 1975, din pricina dificil de lămurit, iar mostrele prezentate, în ciuda unor performanțe evidente, reprezentă totuși rezultatul unor investigații de laborator ce reclamă în continuare și alte atestate de specialitate.

Iată de ce ne este greu, dacă nu imposibil, să descurcăm după cinci ani firul încâlcit al unor animozități de serviciu, să acordăm onora sau altora câștig de cauză, bazându-ne pe declarații contradictorii sau pe fapte ce s-au consumat în birouri cu uși închise. Principiul este — apreciem noi — că invenția în cauză există, că ea se recomandă prin noutate și eficiență economică, că timpul nu i-a depreciat valoarea din moment ce literatura de specialitate nu consemnează înfăptuiri similare. Prin prezentul articol, ca și prin cele ce-i vor urma, nu ne propunem cu alte cuvinte decât de a urmări pas cu pas geneza unei invenții de o excepțională valoare potențială, de a o supune specialiștilor și marelui public, de a face tot ce ne stă în putință pentru ca rezultatele de până acum, și cele ce se vor obține în continuare, să devină un bun câștigat al industriei textile din țara noastră.

Dar pentru început, câteva considerații de ordin general.

De la suprapolimerul lui Wallace Carothers, inventat în 1934 și lansat pe piață în 1938 sub denumirea de nylon, până la ora când încredințăm tiparului aceste rânduri — suprafața totală a stofelor și pinzeturilor obținute din fibre

sintetice sau din amestecul acestora cu fibre naturale, ar putea îmbrăca în mai multe straturi fața planetei noastre. Nu e mai puțin adevărat însă că dacă la început moleculele gigant anticipau o adevărată revoluție în industria textilă, ele s-au dovedit curind mult inferioare ancesrelor țesături din bumbac sau lână. Motivele sunt cunoscute: hidrofilia redusă și proasta lor comportare sub acțiunea focului, sau ceea ce i-a obligat pe producători să le utilizeze cu precădere în amestec cu fibre naturale. De mai bine de patruzeci de ani, în consecință, specialiști din toate colțurile lumii se trudeau să afle, prin mijlocirea chimiei de sinteză, procedee eficiente pentru îmbinarea macromoleculor, pentru realizarea unei fibre cât mai apropiată de cea naturală. Rezultatele le cunoaștem

rațiuni interioare și chiar haine de protecție datorită inflamabilității lui reduse.

În cursul anului 1975, Mariana Onețiu părăsește institutul amintit, iar mai apoi, ca urmare a unei maladii cu grave sechele, este nevoită să se pensioneze (pensie de invaliditate gradul II). Cu toate acestea, în 1978, invenția sa face obiectul unei teze de doctorat pe care cercetătoarea o susține la Institutul de fizică atomică în fața unei comisii alcătuită din fizicieni și chimiști. Cu acel prilej, chimista a considerat necesar să-și însoțească expunerea cu demonstrații practice și să prezinte, totodată, mostrele de PET grefate prin iradiere. Iată în continuare și câteva păreri exprimate de către cei prezenți:

Prof. dr. docent A. T. Balaban, membru corespondent al Academiei R.S.R.:

În 1975, o cercetătoare din București obține prin grefare radiochimică un produs textil investit cu proprietățile bumbacului. Din motive inexplicabile, cercetările sint întrerupte timp de cinci ani. O.S.I.M. ne asigură că va readuce în actualitate dosarul invenției.

și vom fi cu toții de acord că ele sînt încă departe de exigențele marelui public. Realizarea unei fibre chimice cu însușiri identice sau apropiate de cele ale bumbacului rămîne în continuare un pasionant și constant obiect de studiu.

Ei bine, acest moment de răscruce s-a produs cu adevărat?

Nu ne vom lansa în aprecieri hazarde și nici nu ne vom încumeta să reconsiderăm sau să anticipăm importanța acestei invenții. Consecvenți punctului de vedere exprimat mai sus, ne vom mărgini să reproducem cuvînt cu cuvînt opiniile și considerațiile unor experți în materie.

Fibra sintetică innobilată a fost realizată de Mariana Onețiu în cadrul Institutului de cercetări textile din București prin grefarea polietilentereftalului (PET) cu o serie de monomeri indigeni. Produsul obținut, un copolimer cu caracteristici noi, reprezintă rezultatul tratării țesăturilor cu anumite substanțe organice sub acțiunea radiațiilor ionizante, electroni accelerați sau gamma. Noua fibră, obținută la scară de laborator s-ar recomanda — ne informează cercetătoarea dr. Mariana Onețiu — prin următoarele virtuți: o creștere de opt ori a hidrofiliei față de matorul negrefat, sau ceea ce o investește cu valori apropiate de cele ale bumbacului; rezistență la încălzire și flacără; afinitate tinctorială la coloranți bazici. PET-ul grefat ar mai demonstra apoi și următoarele avantaje economice: el poate fi utilizat ca atare și nu în amestec cu fibre naturale, iar din țesăturile realizate se pot obține de asemenea articole pentru copii, deco-

„Obținerea fibrei PET grefate prezintă avantaje economice certe la noi în țară deoarece: fibra se poate realiza prin păstrarea tehnologiei existente, necesită monomer, PET și reactivi indigeni, accelerațiile generate de electroni se pot realiza în țară, se elimină în mare măsură importul de fibre naturale. În concluzie, consider că lucrarea prezentată de tovarășa Mariana Onețiu se dovedește de o deosebită importanță economică potențială și de o riguroasă abordare teoretică”.

Într-o declarație recentă acordată revistei noastre, profesorul dr. Alexandru Balaban a ținut să mai facă și aceste precizări:

— Este vorba de o invenție reală, de o contribuție valoroasă și originală în domeniul innobilării fibrelor textile sintetice. Mostrele pe care le-am văzut au dovedit într-adevăr calități ignifuge și permeabilitate la vapori de apă. Consider de asemenea că prin construirea unor utilaje de iradiere cu electroni accelerați produsul ar deveni rentabil și pe scară industrială.

Din referatul întocmit de dr. ing. Ioan Gălățeanu reținem următoarele aprecieri: „Grefarea radiochimică a polietilentereftalului efectuată de tovarășa Mariana Onețiu constituie o noutate științifică cu originalitate pronunțată și care are o aplicabilitate directă în industria fibrelor sintetice. Prin introducerea în practică a rezultatelor obținute, industria românească va beneficia de noi produse de fibre sintetice, atât de necesare economiei naționale pentru creșterea calității și cantității bunurilor de larg consum ale populației”.

Dr. Ștefan Olariu, directorul Comitetului de stat pentru energie nucleară: „Din rezultatele prezentate de autor reiese că, spre deosebire de PET inițial, copolimerul obținut prin grefarea sa cu monomeri nu se topește, nu expulzează picături aprinse din sistem, nu aderă la suprafața pielii și se carbonizează la o temperatură de peste 300 grade, formînd o cenușă similară cu cea rezultată din arderea bumbacului. Creșterea substanțială a hidrofiliei, de pînă la 8 ori, deschide perspectiva folosirii PET în exclusivitate, eliminînd necesitatea importului de bumbac”.

În cadrul unei convorbiri telefonice, tovarășul dr. Ștefan Olariu a ținut să ne informeze că își menține părerea exprimate cu doi ani în urmă. „Mostrele prezentate și metodică prin care ele au fost realizate — a ținut să precizeze interlocutorul nostru — mi se par în continuare elocvente”.

Prof. dr. Marius Petrașcu, Institutul central de fizică: „Proprietățile noi obținute au fost stabilite prin metode fizico-chimice și acestea sînt următoarele: creșterea esențială a temperaturii de topire a fibrei și îmbunătățirea semnificativă a afinității tinctoriale. Ca urmare a acestor îmbunătățiri, fibra poate fi folosită în exclusivitate pentru țesături, evitîndu-se adausul de fibre naturale, bumbacul sau lina... Toate acestea fac ca tehnica nouă de obținere a fibrei sintetice românești modificate ca structură chimică să aibă o importanță eficientă economică”. (extras din referatul ce însoțește teza de doctorat).

Toate acestea ne-au determinat ca împreună cu concursul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, să readucem în atenția specialiștilor și forurilor în drept situația de fapt a invenției prezentate. Planul de măsuri a fost stabilit în cadrul unei ședințe desfășurate la sediul OSIM și în prezența următoarelor persoane: dr. chimist Mariana Onețiu, ing. dr. George Filipaș, director OSIM, ing. Alexe Bădărău, șeful sectorului examinare din OSIM, și autorul acestor rânduri. Pentru finalul articolului nostru, reținem declarația directorului George Filipaș:

— Examinînd soluția propusă de chimist dr. Mariana Onețiu, OSIM i-a acordat brevet de invenție. Apreciam soluția preconizată ca o noutate pe plan mondial și cu aspecte economice deosebite prin aplicarea ei în industrie. Considerăm însă că pentru aceasta este absolut necesar ca pe baza rezultatelor obținute la scară de laborator să se elaboreze tehnologia necesară transunerii lor pe scară industrială. Sînt necesare de asemenea variate testări ale produsului. În acest sens propunem:

1. Stabilirea la sediul OSIM a unui program de lucru cu specialiști din compartimentul de concepție al Centralei industrialei bumbacului.
2. Stabilirea împreună cu autoarea invenției a viitorului colectiv de cercetare.
3. Stabilirea unui program de colaborare cu constructorii de accelerație, Institutul politehnic din București și Institutul de proiectări al industriei ușoare.

În acest sens, OSIM se angajează să acorde tot sprijinul pentru protejarea în continuare a soluțiilor originale.

Un început promițător, dar totuși... un început. Vom reveni cu amănunte.

LIVIU TIMBUS ■

Oul de prepeliță moralizator

Titlul, de poveste, al articolului nostru s-ar putea să nu-i atragă, mai ales, pe oamenii de știință, cărora, de fapt, le este adresat. De aceea îi invităm să aibă puțină răbdare și să-l citească, totuși...

Un cetățean (fi vom da și numele), restaurator de profesie, își părăsește prăvălia pentru a deveni... avicultor. „Meseii înrudite, se va zice și nu-i contrazicem pe cei ce gîndesc astfel, numai că motivul pentru care omul nostru s-a decis la această schimbare a fost... sănătatea precară a soției sale. Femeia suferea, de 19 ani, de astm, boală apărută în urma unei sarcini. Ii era necesar alt aer, unul mai curat. A fost căutat la țară, unde fostul restaurator a pus bazele unei crescătorii de fazani și de potînichi. Dar suferințele soției sale aveau să se întindă în noul mediu ce s-ar fi dorit favorabil celui de la oraș. După un an de zile micul fermier constată că creșterea prepelițelor este mai rentabilă și atunci își restrînge activitatea, în această direcție. Constatare tulburătoare: astmul soției dispăre, în mod progresiv. La fel, unul dintre încadrați, și el bolnav de astm, începe să se simtă tot mai bine.

Se pune întrebarea: există vreo legătură între cele două însănătoșiri și folosirea regulată a ouălor de prepeliță în alimentația bolnavilor? Un alt crescător de păsări, din vecini, încearcă să răspundă, empiric, acestei întrebări, experimentînd, cu posibilitățile de care dispunea, asupra anturajului său. El prescrie cure de cite 9 zile, dar fără a arăta vreo atenție calității ouălor, vechimii bolii etc. Și, totuși, rezultatele au fost, chiar și în astfel de condiții, surprinzătoare. Povestea noastră s-a petrecut prin 1963-1964, în Franța, eroii ei fiind M.R. Cordonnier și M.R. Albert. În 1968, ei aduc la cunoștința dr. Jean-Claude Truffier, medicul din Rochefort, observațiile lor. „Crud, oul de prepeliță ar constitui un excelent trata-

ment de fond, al alergiei”, de-lară inventatorul din Rochefort și nimeni nu zîmbește cu superioritate zîșă științifică. El face și unele precizări, fiind de respectarea, cu strictete, a posologiei, a prescripțiilor medicale, de supravegherea clinică și biologică, ca și a problemelor de igienă. Cazul stîrncște vîlvă și cei interesați află că dr. Truffier este, de fapt, un reinventator deoarece originalul remediu, reprezentat de oul de prepeliță, este cunoscut, de milenii, în China și că a pătruns, mai tîrziu, și în alte țări, ca Vietnamul, Polonia și U.R.S.S. Dr. Truffier atrage atenția că „nici nu poate fi vorba ca pacientul să se trateze singur și cu orice fel de ou”. Bine îndrumat de medic, alergiul poate spera să trăiască perfect într-un mediu osîl fără a avea de suferit.

Afirmatiile senzaționale ale medicului din Rochefort sînt supuse unui studiu și mai avizat în cadrul Institutului Național al Sănătății și Cercetării Medicale (I.N.S.E.R.M.), sub conducerea unui renumit om de știință, dr. Jacques Benveniste. Acesta a verificat rezultatele clinice ale colegului său cu ajutorul testului de depistare a alergizilor (metoda Benveniste), cunoscută în lumea științifică medicală sub denumirea de „test de degranulare a bazofililor umani”. Aplicată pe 30 de cazuri tratate cu ouă de prepeliță ea a dat rezultatele scontate (negativare) în 29!

Ar mai trebui spus, în cadrul „poveștii” noastre, o uitate de prepeliță, că dr. Truffier și-a început experimentările, din motive morale, pe cazuri rebele la orice terapie de fond cunoscută. Alergia la fin a fost „atacată” cea dintîi, apoi rinitele, conjunctivitele de origine alergică, tusea spasmodică și, totodată, unele maladii ale pielii: prurigo, eczeme, psoriazis, ulcerul gastroduodenal și, în sfîrșit,

afecțiunile alergice ale pielii capului și pelada.

Aceste informații le-am extras din numărul pe luna august a anului 1979 al reputei reviste „Science et vie”, care își revine cititorii, încă de pe copertă, cu un titlu incitant: „Ouale de prepeliță: un mare medicament”, asupra ineditului pe care-l conține relatarea semnată de Pierre Rossion, căruia i s-au acordat patru pagini pentru dezvoltarea senzaționalului său subiect.

Adîm că, în prezent, dr. Truffier tratează nu numai cazurile rebele, ci și toate alergiile comune. Mai mult de 2.000 de pacienți au fost vindecați și unele rezultate clinice pozitive au fost confirmate de diferiți alergologi și pediatri. În paralel cu activitatea medicului din Rochefort, continuă și cercetările pornite de la... oul de prepeliță, rezultatele fiind din ce în ce, mai spectaculoase.

Ne vom opri însă aici. Scopul relatării noastre nu a fost dorința de a ne informa cititorii despre o noutate medicală, ba — sinceri sîm — nici nu am urmărit așa ceva. Am fost plăcut surprinși de interesul pe care oameni de știință din Franța l-au arătat unor observații tot necalificate, ale unor simpli oameni de la țară, buna-credință a tuturor celor care au preluat aceste informații, încercînd să le verifice, să le dea un conținut științific și să le pună la îndemina bolnavilor.

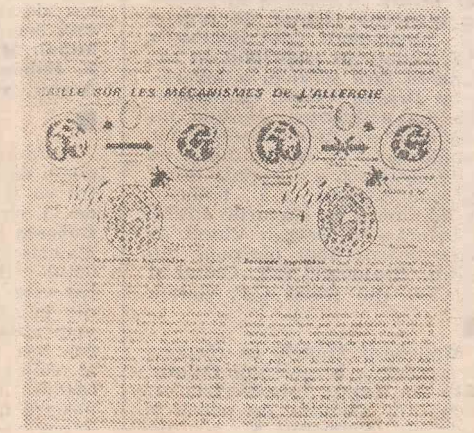
Constatăm că ceea ce la noi, pentru unii, se cheamă „șarlatanie”, „lipsă de rigoare științifică”, „magie” și așa mai departe, prin alte părți constituie obiect de cercetare atentă, colectivă, care angrenează un întreg arsenal de forțe, de la cea individuală, a dr. Truffier, la cele din cadrul unui institut național, conduse de savantul Benveniste. Și ne mai gîndim că, spre deosebire de căutătorii noii de la noi, mai mult ori mai puțin „calificați”, oameni pe care „Flacără” i-a sprijinit cu bună-credință, statornic, fermierii francezi nu au beneficiat de serviciile unei publicații, iar cazul lor nu a tulburat liniștea opiniei publice, așa cum

se întîmplă la noi cu situații de genul celor create de un Leontopol, Ranetescu, Dănilă, Iubu ș.a.

În schimb, fermierii s-au bucurat de o cu totul altă mentalitate prezentă în mediul științific, în care cei solicitați, departe de a respinge din start o nouă ipoteză, privind posibilitatea depistării și vindecării alergizilor, atât de numeroase și de sicitoare, s-au aplecat, cu întreaga lor capacitate de gîndire și de bună-credință, asupra subiectului ce le-a fost încredințat, ridicîndu-l de la empirism la știință adevărată.

Fie ca acest exemplu — nu singurul posibil, sîntem siguri — să-i contamineze și pe unii dintre savanții noștri care prea adese se arată sceptici și pe care savanții de-ai noștri i-am dori mai aproape de oamenii dotați, cu sau fără diplome de specialitate, care își propun să rezolve unele probleme, muncind în acest scop, ani mulți și chiar o viață, pentru a obține, în final, girul absolut necesar al reprezentanților științei și de a face din produsul minții lor un bun al nostru, al tuturor.

EMANUEL VALERIU ■

D.J.P.Tc. Timiș, ca urmare a sesizării apărute în numărul din 24 ianuarie a.c. al revistei sub semnătura **Dionisie Tarnovechi**. S-au efectuat verificări asupra tuturor echipamentelor postului telefonic și nu s-au constatat defecțiuni care să influențeze conținutul. La fel și deranjamentele înregistrate la postul telefonic 18788. Având în vedere totuși că nu excludem posibilitatea că înregistrarea s-a făcut datorită unor cauze nedepistate de abonat și nici de organele noastre de specialitate, conducerea D.J.P.Tc. Timiș a aprobat, în mod excepțional, scăderea sumei contestate.

Ministerul Industriei Chimice. Referitor la analizatorul de ulei, a cărui intrare în fabricație cu întârziere a fost criticată în numărul 5/1979 al revistei **Flacăra**. Cauzele au fost în principal, următoarele: dificultăți tehnice în realizarea vasului cilindric de sticlă, cu caracteristici optice speciale; lipsa fondurilor valutare pentru importarea unor piese (fotodiode și potenciometre). Problemele au fost rezolvate și s-au stabilit măsuri pentru încheierea pregătirii de fabricație. Apreciem că în trimestrul III al acestui an producția de serie a aparatului va putea începe, la **Intreprinderea de aparate de măsură și control Otopeni**.

Intreprinderea de frigidera Găești. În urma sesizării apărute în numărul din 14 februarie al revistei, un deșănator al I.F.G. s-a deplasat la domiciliul tovarășei **Gabriela Isac** din București și a găsit frigiderul în cauză funcționând normal, ca urmare a reparațiilor efectuate de cooperativa **Muntăcșica** la data de 30.01.1980, cum reiese din procesul verbal de constatare nr. 86 încheiat de deșănatorul nostru **Diaconu Adrian** la 16 februarie a.c.

Comitetul de partid al sectorului 3 București. Introducerea unui mijloc de transport în comun pe str. 1 Decembrie 1918 va putea fi luată în discuție numai după terminarea lucrărilor din zonă. S-a intervenit la I.T.B. să studieze posibilitatea înființării unei stații la intersecția acestei străzi cu Bd. Muncii, cum s-a sugerat în scrisoarea adresată redacției de **Poșta Irina ș.a.** Referitor la aprovizionarea populației din zonă, vă informăm că în 1981 se va construi un bloc cu mai multe magazine la parter. De asemenea, pe str. **Lucrețiu Pătrășcanu** se vor construi în următorii ani noi blocuri (prin indusire), care vor fi dotate cu magazine la parter.

Vă rog să primiți mulțumirile mele și ale familiei, pentru sprijinul acordat în recuperarea sumei de 1.500 lei, pe care **Sucursala C.E.C. mi-o reținuse** pe nedrept. (**Alexandru Ursache**, Șoseaua Giurgiului 126 A, bl. 16 sc. 1 ap. 40 sector 5)

Mă numesc **Grigore Diaconescu** și locuiesc în București, Șoseaua Sălaj nr. 153. Din decembrie 1978 mă tot adresez la **UCECOM** cu plîngerî privind degradarea ce o are de suferit casa mea din pricina modulului cum se descarcă baloturile la Cooperativa „Cartonajul”, pe care am nerocirea de a o avea vecină. Contrar legii, **UCECOM** trimite plîngerile mele chiar celor pe care îi reclam, iar aceluia nu iau nici o măsură. Eu arăt că dacă nu se iau măsuri ca casa pe noi, ei îmi răspund că îmi repară gardul...

M.F.Tc. — **Departamentul Căilor Ferate.** Avîndu-se în vedere că abaterile comise de organe cu răspundere din Regionala C.F. Galați au contribuit la rămînerea fără serviciu a tovarășului **Drăgan Viorel**, că neregulile din activitatea acestuia nu sînt de o gravitate deosebită, iar comportarea lui în familie și pe linie obștească e apreciată drept corespunzătoare, s-a hotărît: 1) Admiterea la cursurile I.D.M. a tovarășului **Drăgan Viorel**. 2) Sancționarea unor persoane din cadrul Regională C.F. Galați și al Centrului școlar C.F. Galați.

Ministerul Muncii, ca răspuns la scrisoarea tovarășului **Calofir Titu** din Reșița. Prin Decizia nr. 3529/1979, Comisia de pensii a județului Mehedinți a acordat

mamei lui, **Calofir B. Maria**, de la 21 iulie 1979, o pensie de urmaș, în calitate de soție, recunoscîndu-i totodată și dreptul de a primi pensia cuvenită susținătorului decedat. **Calofir Barbu** și neîncașată de către acesta. Cuantumul pensiei de urmaș a sus-numitei este de 142 plus 20 lei pensie suplimentară.

Intreprinderea de piele și încălțăminte Partizanul — Bacău. Luînd cunoștință de scrisoarea adresată redacției de **Popa Andrei** din București, str. Dristor 72, ne bucurăm că aspectul modelului ghetelor confecționate în-au plăcut. Nu ne împacăm însă cu gândul că are neplăceri prin pătrunderea umezelii. Pentru a analiza cauza defecțiunii, l-am rugat să ne trimită ghetetele, cu obligația din partea noastră de a-i răspunde în cunoștință de cauză și de a rezolva cazul, conform reglementărilor în vigoare. Sistem de acord cu afirmația sa în sensul că încălțăminte trebuie să corespundă nu numai din punct de vedere estetic, dar și al funcționalității.

Consiliul popular al municipiului Satu Mare. Pentru soluționarea scrisorii transmise nouă de către redacția **Flacăra**, s-au deplasat la fața locului organele noastre de specialitate, constatînd că tovarășul **Hiuța Ilie** și familia sa au ocupat un apartament din cartierul **Someș micro 14 bl. 44/55**, din fondul locativ al T.L.H.S. București, Lot Satu Mare, din al cărui personal muncitor face parte sus-numitul. La data de 19 ianuarie 1980, **Comitetul executiv al C.P.M. Satu Mare** a emis ordinul de repartitie pe seama lui **Hiuța Ilie** pentru apartamentul ocupat de familia lui.

Centrala industriei sticlei și ceramicii line. Răspuns la sesizarea făcută de oamenii muncii **Ghinea Spirea, Matache Gherghina și Constantin Ioana** de la **Intreprinderea de sticlărie București**. Din declarațiile muncitorilor și ale personalului muncitor din cadrul serviciului administrativ au rezultat o serie de deficiențe în distribuția antidotului (lapte), care au permis înstrăinarea unor cantități de lapte. Totuși, nu se confirmă toate aspectele cuprinse în sesizare. Pentru mîsurile manifestate în stilul de muncă al șefului serviciului administrativ, **Botea Marin**, conducerea **CISCF** a hotărît schimbarea lui din funcție și transferarea la o altă unitate.

Mă numesc **Marcosanu Ana** și locuiesc într-un apartament proprietate personală din sectorul 3, str. **Plutonier Nedelcu I. 17 bl. H 11 ap. 4**. În deșul de construcție al blocului nostru este menționat „terasă necirculabilă”, dar locatarii de la nivelele inferioare nu vor să țină seama de aceasta și și-au instalat antene, folosind scara de incendiu pentru a se urca pe acoperiș. Tot umblînd la antene, au deteriorat acoperișul (terasa necirculabilă), iar ponoasele le tragem noi, locatarii etajului 4. Dacă nu se găsește o soluție (noi am propus instalarea unei antene colective, însă ei nu vor), riscăm o stare conflictuală în bloc.

Sistem 8 muncitori de la I.T.L. țuși — Secția transport electric, timplari carosieri, dar retribuția o primim ca timplari universali. Am cerut în mai multe rânduri să ni se dea încadrarea legală cuvenită, dar am primit doar refuzuri: Un singur caz a fost rezolvat, al colegului nostru **Stoica Aexandru**, deși toți muncim la fel. Astfel că de alții ani sîntem frustrați lunar de cîte 161 lei. (Scrisoarea este semnată de **T. Duliba, V. Mihal, M. Zamășnicu, C. Crețu, F. Dobream, Gh. Cutanici, C. Arghir, V. Pilișion**)

Ne adresăm revistei **Flacăra**, poate doar astfel doleanța noastră va fi auzită de cei în drept de la județ, ne scriu **Gheorghe Bobescu și alți 12 locuitori** din Malariești, comuna Godești, județul Mehedinți. Primul neceaz este lipsa unui post telefonic în satul nostru, de care avem atîta nevoie, ca să nu mai fim așa de izolați de lume. În al doilea rînd, am dori să fie readusă în comună cooperativa noastră de credit, care cu toată împotrivirea membrilor a fost

mutată acum un an în **Drobeta-Turnu Severin**, la 40 km distanță.

Ministerul Muncii. Vă facem cunoscut că în urma prezentării unor noi acte de vechime în muncă, s-au dat indicații la **DPMOS Dimbovița** ca **Mihai Dumitru** din Pollogi să fie înscris la pensie pentru munca depusă și limită de vîrstă, fiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 13 (2) din **Legea 3/1977**.

ADAS. Urmare scrisorii adresate redacției de tovarășul **Voineag Nicolae** din Turda, vă facem cunoscut următoarele. Din dispoziția noastră, **Sucursala ADAS Cluj** a constatat la fața locului daunele produse în urma inundării unui apartament de la etajul superior. Astfel petentul a intrat în posesia despăgubirii de asigurare cuvenite. **Lucrătorul** în cauză, de la punctul operativ **ADAS** din Turda, a fost sancționat.

DGAIA Satu Mare. Ca răspuns la sesizarea adresată redacției de **ing. Iagăr Maria**. În mai multe rânduri i s-au oferit petentei posturi corespunzătoare pregătirii sale, ea însă a insistat să lucreze doar în cadrul **IJLF** și, dacă nu, să i se aprobă transferul în județul Bihor, unde este născută. În această situație și la solicitarea **IPILF, Valea lui Mihai, județul Bihor**, i s-a aprobat transferul. **Drepturile bănești** cuvenite pînă la data transferului i-au fost, în întregime plătite de către **IJLF Satu Mare**, lucru ce l-am verificat la fața locului.

Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare. Vă informăm că cererea de locuință a cetățeanului **Pașcanu Valer** din Sibiu a fost satisfăcută. **COM** al **Intreprinderii Balanta** a hotărît la 25 ianuarie a.c. ca din primele apartamente repartizate pe 1980 să i acorde unul familiei **Pașcanu**.

Mă numesc **Andronic Janca** și locuiesc în Galați str. **Zidarii 1 bl. N 2 ap. 57**. În 1971 soția mea a contractat prin **OCLPP** un apartament, în care ne-am și mutat în același an. Fîind la ultimul etaj, datorită unor defecțiuni de construcție ne plouă mereu în casă, alif de rău încît umezeala a deteriorat și instalația electrică. În 1978 s-a ajuns la o înțelegere cu **IJGCL**, s-a întocmit un deviz pentru repararea acoperișului, dar la noi în casă plouă și acum.

Am în față documentele cu care am cumpărat, la sfîrșitul lui ianuarie, un televizor **Diamant 259**. Printre ele, „Fișa de atestare a calității execuției” seria 387732/3.1.1980, document ce poartă 11 ștampile CTC. Mă uit la aceste 11 ștampile CTC și nu-mi vine să cred ce mi-au spus tovarășii de la cooperativă, anume că televizorul meu are o defecțiune gravă (a funcționat doar 2 ore!), că vor încerca să-l repare la laborator și, dacă nu, îl vor preda reprezentanței **Electronica** din județul Cluj. (**Georgeta Alexandrescu**, Cluj-Napoca, str. **Birsei 3, bl. I, sc. II ap. 22**)

Consiliul popular al municipiului Bacău, răspuns la sesizarea tovarășului **Prisecaru Constantin**. Analizînd propunerile unui mare număr de locuitori din cartierele **Vasile Roaită și Bazar Lețea**, a reieșit necesitatea unui pasaj subteran pietonal care să străverseze linia ferată **București-Suceava**. Prin adresa 1000/2.II.1980 am cerut **Consiliului popular județean** includerea acestui obiectiv, cu fondurile corespunzătoare, în planul de investiții al **IJGCL Bacău**.

Mă numesc **Aurel Tănase** și locuiesc, de un an și ceva, pe **Bd. Republicii** din Reșița, bl. 23 sc. V ap. 38. De cînd ne-am mutat avem necazuri cu igrasia produsă de condens. **Imobilul** fiind proprietate de stat, am adresat în toamnă o cerere la **IJGCL**. Apoi, prin adresa nr. 2215/16.10.1979, am fost înștiințat că „lucrările solicitate de dv. au fost programate pentru execuție în luna noiembrie a.c.”

IJGCL nu avea însă niște **bolțuri**, apoi a rezolvat această problemă, dar a constatat (!) că blocul mai este în garanție și ne-a trecut constructorului. Din partea constructorului a venit la fața locului un maistru, a constatat, ne-a programat lucrarea pentru 14 ianuarie și de atunci iar așteptăm...

Comitetul județean Maramureș al P.C.R. Din verificarea sesizării adresate redacției dv. de **Medan Vasile** din **Culcea** au rezultat următoarele. Se confirmă că președintele **CAP Săcălășeni**, **Trifu Nicolae**, a eliberat o adeverință falsă numitului **Ardelean Ioan** din **Culcea**. Pus în discuția Biroului executiv și a plenarei **Consiliului UICAP**, tovarășul **Trifu** a fost sancționat cu „avertisment”. În adunarea generală din 23 ianuarie **CAP Săcălășeni** a anulat adeverința în cauză, confirmînd calitatea de cooperator a lui **Ardelean Ion**. În această situație s-a anulat certificatul de moștenire și terenul respectiv (550 mp) a fost trecut în folosință obștească.

Consiliul popular al județului Vaslui, ca răspuns la sesizarea tovarășului **Bulgaru Dumitru** din **Leoști**, comuna **Pădureni**. În planul de electrificări rurale pe 1980 s-a prevăzut extinderea rețelei electrice de joasă tensiune în satul **Leoști**, prin constituirea sumelor necesare cu contribuția locuitorilor, conform prevederilor **HCM 299/1956**. Primăria comunei **Pădureni**, la insistența noastră, se va îngriji de argentarea constituirii fondurilor și depunerea lor în contul **IRE Iași**, în vederea deschiderii finanțării și începerii lucrărilor de electrificare a satului **Leoști**.

Consiliul popular al județului Bacău. La 18 ianuarie a.c. i s-au oferit locuri de muncă la **Intreprinderea Avicola** din comuna **Racova** și la **CAP Blăgești**, însă tovarășul **Belciu Eugenia** le-a refuzat. La solicitarea ei, i s-a eliberat talon pentru a se încadra din nou la **ICM 1 București**, de unde plecase prin destucerea contractului de muncă la cerere, în 1975.

Comitetul municipal Brăila al P.C.R. Vă comunicăm rezultatul constatărilor făcute la fața locului în urma sesizării tovarășei **Leovanidis Constanța**. Coloana de alimentare cu apă caldă menajeră a blocului 5 din cartierul **Marca** era obținută din cauza depunerii pietrei pe pereții conductelor. Au fost luate măsuri imediate de înlocuire a conductelor respective, asigurîndu-se funcționarea normală a instalației.

Subsemnatul **Gheorghe Vlăduț** din **Oraevu**, județul **Buzău**, am predat în 17.12.1979 la unitatea **Nufărul** din str. **Neagustori 21** un coșec pentru curățat. La data stabilită pentru restituire, 20 decembrie, **Nufărul** mi-a oferit o surpriză cam neplăcută: „Coșecul a fost furat și va despăgubim”. Așa cum mi s-a indicat la centrală, am depus cerere scrisă, în schimbul căreia nu am primit însă decît promisiuni și amînări. De ce trebuie să suport eu consecințele unui fapt de care este vinovat oricine în afară de mine?

U.J.C.M. Bacău: „La scrisoarea adresată revistei „Flacăra” de tov. **Garip Constanda**, în legătură cu alocația de stat pentru minoră **Rogojină Doina**, vă comunicăm următoarele: Actele trimise de petentă și recomandata expres 4.987 au fost găsite la cooperativa „Constructorul” **Bacău**. S-au dat dispoziții cooperativei să se calculeze drepturile de alocație începînd cu luna octombrie 1978 iar banii să fie trimiși prin mandat postal.”

Subsemnata **Anghel Constanța**, domiciliată în **Giurgiu**, str. **N. Bălcescu nr. 2, bloc turn 45**, vă aduc la cunoștință următoarele: La darea în folosință a blocului proprietate personală, se afla la subsol un hidrofoc de capacitate mică după proiect, care funcționa numai în timpul zilei, reușind să satisfacă ridicarea apei pentru toate cele 9 etaje. Zgomotul produs era suportabil ziua, nederanjîndu-i pe locatari. Din '76 a fost înlocuit cu unul de 3 ori mai mare — pentru a se putea alimenta cu apă rece și caldă și blocul „Eva”. Așa se face că de atunci funcționează zi și noapte, producînd un zgomot care depășește 65-90 foni, ceea ce este inadmisibil. Pînă cînd?

Procuratura județeană Sălaj. Din investigațiile efectuate rezultă că minorul **Marincaș Ioan**, die satul **Romita nr. 56**, a sucombat în 4 decembrie 1979 la **Spitalul județean din Zărlău**, ca urmare a unei septicemii. Pentru a se stabili dacă există sau nu vreo culpă medicală, s-a dispus a se efectua urmărirea penală în cauză. Pînă la data primirii scrisorii lui **Bălăceanu Ioan**, din satul **Chiebișa**, nr. 52, procuratura nu fusese sesizată cu privire la imputările decedatului. După terminarea anchetei urmează să vă în cunoștințăm de cele constatate.

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Nicolae Enache — **București**: **Merobru C.A.P.** care primesc ajutor social în cadrul asigurărilor de stat, pot primi pensie de cooperator dacă au realizat în cel puțin 10 ani volumul de muncă stabilit de adunarea generală a cooperativelor, însă potrivit legislației în vigoare nu mai au dreptul la ajutor social. **Sita Ispas** — com. **Garofa (București)**: Pensia de urmaș se acordă soției la împlinirea vârstei de 55 de ani, dacă durata căsătoriei cu sotul a fost de cel puțin 10 ani, se poate acorda și la vîrsta de 50 de ani dacă pînă la data decesului sotului a născut mai mult de 4 copii, iar durata căsătoriei a fost de cel puțin 10 ani. **Serban Constantin** — **București**: Sînteți pe tabelul de garsoniere al I.T.T.A., la poziția 7, urmînd a primi această garsonieră în funcție de atribuirea de locuințe de către **Consiliul popular al sectorului**.

Viorel Vițu — **Piatra Neamț**: Recuperarea nu se poate efectua decît de la dv., beneficiarul direct al scolarizării. Reținerea din retribuție a contravalorii cheltuielilor de scolarizare este corectă și legală întrucît dv. ați acceptat plata prin angajament scris. **Oliga Simionuc** — **Suceava**, **Ion Brebeanu** — **Cîmpina** și **Ilie Burghel** — **București**: Așteptăm să ne scrieți despre necazurile dv. **David Grimberg** — **Tulcea**: Dv. aveți vîrsta de 57 de ani și o vechime în muncă de 15 ani. Pensie pentru munca depusă vi se poate acorda numai la împlinirea vîrstei de 62 ani. **Marcel Peretz** — **București**: S-a primit scrisoarea dv. și a fost îndrumată forului competent. **Nicolae Rusu** — **București**: Pentru a ridica indemnizația de 1.000 de lei este necesar să vă prezentați la Oficiul stării civile unde aveți viza de reședință cu următoarele acte: certificatele de naștere ale copiilor (în copie și original); buletinul de identitate al mamei copiilor; adeverință sau dovadă de la consiliul popular al locului de domiciliu stabil din care să reiasă că nu s-a primit indemnizația de 1.000 lei pentru cel de-al treilea copil indicîndu-se numele, prenumele și data nașterii acestuia.

MARGA NEDELEA

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Cine fură un ou, să fim atenți că poate a furat mai multe

Prin natura ființei noastre, ne sensibilizăm mai cu seamă atunci când din presă sau de la cunoscuți aflăm că nu știu care individ a comis o infracțiune gravă ori nu știu ce grup de gestionari au delapidat o sumă importantă. Așa s-a întâmplat, de pildă, în cazul Ștefănescu și cu alte câteva de această talie. De fapt, aceste infracțiuni grave sînt destul de rare, ele constituind niste excepții, nedorite desigur, pe fondul unei activități generale definite prin ordine și legalitate.

Spuneam însă că ne simțim tentați să reacționăm tocmai la aceste cazuri de excepție, să „explodăm” pur și simplu la impertinența unor indivizi lacomi de a ne fura ca-n codru, de a lovi astfel în avutul obștesc. Și este foarte bine că reacționăm așa! Dar nu este și suficient. În mod practic, publicarea în presă a unor cazuri de acest gen are un dublu scop: să informeze dar și să formeze, să educe opinia publică în spiritul vigilenței, al intransigenței față de orice încercare de lezare a bunului societății sau al celui personal al cetățenilor. Din păcate, manifestăm totuși destul de puțină atenție și exigență în relațiile noastre zilnice. Să luăm, de exemplu, pe cele cu lucrătorii din comerț.

Parcă ne e jenă să ne uităm la cîntar cînd cumpărăm ceva, să nu se supere cumva tovarășul vinzător că-i punem la îndoială cîntărea și, în orice caz, extrem de rar îndrăznim să-i atragem atenția ospătarului că friptura adusă este departe de gramajul prevăzut în rețetar. În schimb, dumnealor (nu toți, desigur) nu se jenează cituși de puțin, și astfel sîntem furtați în mod sistematic, puțin cite puțin, ba la brînză, ba la salam, ba la nota de plată, diminuindu-ni-se în mod direct și ilicit veniturile, fără să ne sesizăm ori, dacă o facem, fără să luăm o atitudine fermă împotriva celor care își permit cu bună știință acest lucru.

Prin numărul lor, aceste infracțiuni, considerate mici, minore sub raportul prejudiciului creat, reprezintă de fapt un deosebit pericol social, conducînd la stări de inechitate, la obținerea, de către unii, pe căi ilegale, a unor foloase necuvenite, în detrimentul celorlalți membri ai societății, în fond al majorității.

Iată, în Capitală, în perioada 10-22 februarie organele de miliție au efectuat un număr de 28 de controale economice în numeroase unități de industrie alimentară și de alimentație publică, unități comerciale cu produse industriale ori de desfacerea legumelor și fructelor și altele. Ei bine, în 26 din cele 28 de controale amintite au fost găsite nereguli financiare și descoperite infracțiuni constînd în: crearea de plusuri în gestiune prin mijloace frauduloase, introducerea de mărfuri din afară și valorificarea acestora prin unitățile socialiste, substituirea de calitate, lezarea intereselor legale ale cetățenilor prin vinzări cu lipsă la gramaj ori la prețuri superioare.

Restaurantul „Prieteniei”, aparținînd de I.A.P.L. Aluniș, este plin în fiecare dimineață, în preajma orei la care se dă drumul la... ciorba de burtă. Omul vine, grăbit, mîncînd o ciorbă și pleacă la ale lui. Tocmai pe acest factor, al grabei, miza bucătăreasa Tănăsescu Cornelie pentru a-și realiza intențiile. „Nu mai stă el, clientul, să se uite cit i-am pus în farfurie” — își zicea aceasta. În noiembrie anul trecut a fost prinsă cu lipsă la gramaj și amendată. În mod normal ar fi trebuit să se potolească și să-și vadă, în mod cinstit, de treabă. Numai că, înrăit în dorința ei de căpătuială pe seama altora, bucătăreasa de la „Prieteniei” a continuat să fure. În ziua de 11 februarie a fost prinsă din nou că diminuează serios porțiile. Verificarea gestiunii a adus și mai multă lumină asupra preocupărilor

Corneliei Tănăsescu, aceasta fiind găsită și cu o lipsă de 1.891 kilograme de „burtă și picioare de vacă”. Tot profitîndu-se de lipsa de timp, dar și de neatenția celor care îl frecventau, la bufetul expres din incinta Combinatului poligrafic „Casa Științei” au fost vîndute, și nu de azi de ieri, diferite preparate de bucătărie cu suprapreț ori cu importante lipsuri la gramaj, unele dintre acestea avînd la bază și materii prime de calitate inferioară celei prevăzute în rețetare de fabricație. În ambele cazuri, lucrurile ar fi putut ajunge mai repede pe făgașul normal dacă consumatorii, făcînd abstracție de lipsa lor de timp (datorată și faptului că, de exemplu, mulți dintre clienții „ciorbei de burtă” sînt plecați din programul de muncă, situație pe care o și exploatează infractorii respectivi), ar fi luat atitudine deschisă împotriva celor care îi înșelau, scriînd în condica de reclamații ori sesizînd organele de miliție. Din nefericire, în marea majoritate a situațiilor de acest gen ezitam — de ce oare? — să procedăm așa, și cei puși pe „lucru” profită din plin.

La autoservirea „Flacăra” din Piața „Ilie Pîntilie”, casiera de serviciu pe linie a fost găsită cu un plus în casă de 650 de lei. Obținut prin vinzarea cu suprapreț ori cu lipsă la gramaj a preparatelor culinare, ea și prin inversarea calităților. Înmulțiti 650 cu 30 și o să aflați cam cit „strînge” o astfel de casieră într-o lună. Poate că făcînd acest mic calcul, pe lângă faptul că ne vom mări atenția atunci cînd vom cumpăra, n-o să ne mai fie nici rușine să așteptăm restul, fie el și de 25 de bani, zicîndu-ne în gînd: „Mare pricop-seală, citiva bănuți acolo, e amărită și ea, săraca”.

Situații asemănătoare celor prezentate, descoperite de organele de miliție în controalele amintite, putem cita în continuare. La Agrocoop-ul din Complexul Berceni-Sud gestionarul vindea cu 250 de grame de fructe mai puțin la fiecare cîntărire; la centrul din Piața Rahovei, carne tocată de calitate inferioară era valorificată la prețuri superioare; la magazinul de legume și fructe nr. 15 din Bd. Baba

Din nou străbate iarna,
Intocmai ca-n trecut.
Arghezi

Novac puii tăiați se vindeau la supra-preț etc.

Considerînd că exemplele date sînt suficiente și edificatoare, revenim cu ideea obligației morale, cetățenești, ce o avem cu toții, fără excepție, de a nu ne lăsa înșelați și furtați și deci de a nu incuraja activitatea acelor lucrători din comerț care se dovedesc necinștiți, dornici de obținerea unor venituri nemuncite.

Nu trebuie uitat, desigur, că există și o serie de factori investiți în mod special cu obligația de a veghea ca activitatea din unitățile de comerț să se desfășoare sub semnul deplină legalității, al profundului respect față de consumatori. Ceea ce ne nemulțumește este însă faptul că aceștia nu-și îndeplinesc în mod corespunzător îndatoririle. În acest sens, ne putem întreba ce fac sefii de unități, responsabilii de restaurante și de magazine, cum de nu observă ei că personalul din subordine nu se comportă corect în relațiile cu publicul și încalcă, fără să ezite, regulile de comerț imediat ce li se ivește ocazia? Ori nu au capacitatea să observe, și atunci trebuie schimbați, pentru că nu sînt puși la locul potrivit, ori nu vor să observe și atunci trebuie trași la răspundere pentru complicitate la faptele acestora!

Dar organele Inspecției comerciale de stat cum își îndeplinesc obligațiile? De ce trebuie să ajungă miliția să constate în 26 de controale din 28 efectuate că în unitățile de care acestea răspund se comit o sumedenie de nereguli și ilegalități, cînd inspectorii comerciali sînt specializați, au atît calificarea, cit și obligația profesională de a controla și depista tocmai aceste nereguli și de a lua măsuri severe pentru prevenirea repetării lor!

Se impune, în general, o intensificare a muncii de educare a întregului personal care lucrează în unitățile de servire a populației în spiritul cinstei și corectitudinii, al respectului față de consumatori, tot așa cum se impune intensificarea activității de supraveghere și control în acest sector, dezvoltarea vigilenței și combativității opiniei publice față de orice încercare, oricît de timidă, de furt sau de înșelare a bunii noastre credințe. Curmînd din fașă tendința spre infracțiune a unora, contribuim în mod direct la împiedicarea apariției marilor nereguli, a infracțiunilor grave, care să dăuneze avutului obștesc, ordinii de drept socialiste, în ultima instanță, vieții noastre pașnice și constructive.

VALERIU RÎMNICEANU ■
IOAN CHILOM ■

Ce face omul
cînd nu-l vede nimeni

Vivaldi, în sunetul său cel mai pur, în casa moșilor

Nebănuite sînt sursele, nebănuită e puterea de a transforma gîndurile cele mai îndrăznețe, gîndurile inaripate în fapte ale omului cu adevărat potrivit la locul potrivit.

Cimpeniul moșilor. Al moșilor lui Avram Iancu, dar și al moșilor de azi, mineri și muncitori coboriți din pădure la munca fabricilor. În contextul vieții de un extraordinar dinamism al României de azi, cînd „noi, la Cimpeni, vrem să realizăm într-un singur an ceea ce nu s-a putut face în 1979 de ani”, cum ne măturisea — visător, dar hotărît — vicepreședintele orașului Cimpeni, pe nume Cimpeanu, în acest context cu zeci de relații definitorii ne-am oprit la un fapt care spune mai mult decît o carte... Judecați și dumneavoastră. La Cimpeni — asta este situația — emisiunile programelor de radio se aud greu, cu paraziți, din cauza munților care înconjoară orașul ca o cetate de piatră. „Programul 3, foarte instructiv, foarte interesant, nu se prinde deloc — ne spunea Liviu Hebedean, directorul Casei de cultură. Programul 2 nu se aude seara, iar programul 1 nu merge din cauza televizoarelor. Emisiunile pe care le primim nu au niciodată selectivitatea, puritatea sunetului de care avem nevoie. La ce avem nevoie? La creșterea și îmbogățirea noastră spirituală, sufletească...”

Trebuie spus că în inima Apusenilor, la Cimpeni, la Casa de cultură orășenească, își duce din plin viața o activitate culturală nu numai bogată, dar și elevată. Scrie de teatru, de muzică populară, de operă, de muzică simfonică. Totul se înregistrează. Și apoi se redă — în lecții — unui public numeros, în continuă creștere. Dar unde se înregistrează? — vă veți întreba, așa cum ne-am întrebat și noi. La 50 de kilometri distanță de Cimpeni plus 1.450 de metri înălțime, cit are virful Taub (din Biharia), unde Liviu Hebedean a construit un fel de cabană, un fel de „pivniță” aeriană de piatră. Peste un vagon de piatră. Cînd și cum a urcat-o sus, numai el știe. A urcat-o, a zidit, „pivnița” (cum o numeste, zîmbind) — oamenii s-au trezit într-o bună dimineață cu ea acolo, în virf de munte — și în ea și-a instalat magnetofone, radiouri stereofonice, instalații de convertizare a curentului de la acumulatori la 220 volți etc. etc.

Efectul?

La ultima seară de educație muzicală a fost prezentat — într-o înregistrare „ca de studio” — Vivaldi. La penultima seară a fost prezentat Haendel...

Iar moșii și drașii noștri pui de moti au plecat la casele lor după aceste seri de neuitat cu sufletele pline de bucurie, pline de o incomparabilă încredere.

Urmasii lui Avram Iancu merită cu prisosință să-l asculte în sunetul său cel mai pur pe Vivaldi.

MARIUS POPESCU ■

Etc., etc., etc...

Vocația deformării (II)

La întrebările mele: cit de puțin a construit (subl. ns.) Corneliu Leu în cartea sa și cit a contat asta în evaluarea colilor de autor am primit de la criticul Valentin F. Mihaescu următoarea precizare: „În revista „Flacăra”, la rubrica Etc., etc., etc. Iulian Neacșu mă citează cu citeva propoziții din recenziile mele la romanul Plîngerea lui Dracula de Corneliu Leu și-mi cere explicații suplimentare. Îi ofer doar citeva exemple (este vorba de descrierea armatei lui Mohamed). În Istoria lui Ștefan cel Mare... Nicolae Iorga scrie: „(...) frumoși ostași cu haine lungi, iatagane și pățării de pisă cu surgiucuri de pene, ce unduiau în mers; timargii călări, stăpîni de moșii care plăteau acest dar al sultanului prin slujba ostășească a frumosei lor călărime, strălucitoare de stofe bogate și podoabe de aur; achingii, cei mai îndrăzneți dintre luptătorii tuturor neamurilor (...) gemlii, care invirteau mai bine decît orice

tovarăși de steaguri și sulita și sabia, fiind și minunați areășii; (...)” Corneliu Leu scrie: „(...) timarioți călări ca la vreo cincizeci de mii, toți bogați, floarea nobilimii sultanului, stăpîni ai unor moșii din moși strămoși sau din damile marelui stăpîn, care-i arătau credință venind sub schiptrul lui o armată de luptători unul și unul, cu stofe scumpe și podoabe de aur pe ei (...). Sînt cu toții războinici de viță, cu cămăși de zale pe sub hainele lungi, încinse în cingători de care atîrnă iatagane corioate, cu surgiucuri de pene la coifurile rotunde (...) sau la cucele de pisă albă (...) achingii, cei mai destoinici areășii (...) gemlii, care pe lângă arc și sabie, luptau strasnic invirînd sulitele (...)”. Sublinierile și croșetele ne aparțin. În legătură cu a doua întrebare din finalul articolului ne declarăm incompetentă.

În ceea ce mă privește, consider precizarea lui V.F.M. (deși parțială, probabil) edificatoare pentru metoda ca atare, în care este inclusă și tehnica sinonimiei pe manechine epice. „Metoda” este infinit mai subtilă decît altele și cere un oarecare efort de lectură în grilă a textului. Ceea ce nu a reținut

criticul este faptul că, spre deosebire de N. Iorga, Corneliu Leu crede că iataganul trebuie să fie și „corioat” conform cunoscutului pleonasm „temelia bazei fundamentului” (acesta este însă doar un amănunt). Cit privește a doua întrebare, aceasta nu-i era adresată lui V.F.M., ci editorului. Și ca să fiu bine înțeles — și nu „interpretat” — subliniez încă o dată că înainte de toate interesează „metoda” unor asemenea „romane” sau mai precis motivele pentru care obțin acestea dreptul de a intra în panoplia „artistică” a autorilor. Cit sînt acestea creație și cit reportaj istoric? Cit li se cuvîne autorilor care le semnează și cit celor trecuți în indicele bibliografic? Unde se întrepătrunde istoria cu literatura, la ce limită procentuală (de ex. 75 la sută document și 25 la sută ficțiune)? În ce constă originalitatea artistică a unor astfel de romane care nu mai seamănă deloc cu, să zicem, romanul istoric al lui Sadoveanu? Să fie vorba de un nou „gen” literar sau doar de un refugiu comod al celor lipsiți de talentul de a filtra informația, de a o „artisticiza”? Pentru că, iată, nici istoricii nu prea au de ce să fie mulțumiți de modul în care sînt ci-

tate, interpretate, prelucrate sursele de documentare. Cităm din Radu Ștefan Ciobanu (Pe urmele lui Vlad Tepeș): „Primul (n.n. — C.L.) literat cu preocupări istorice, publicind Plîngerea lui Dracula, a oferit cititorilor traducerea unor documente de epocă. Însoțite de comentarii ample (n.n. — vezi numai descrierea armatei lui Mohamed), ele reușesc să surprindă și să redea imaginea veridică a acelor vremi de mult apuse. Indiscutabil, scrierea lui Corneliu Leu, apreciată de public, ar fi avut de câștigat dacă autorul ar fi realizat o mai severă selecție a textelor, eliminîndu-le pe cele fără legătură directă cu Dracula. Unele comentarii, cum ar fi cele privind relațiile dintre Ștefan cel Mare și Vlad Tepeș, ar fi trebuit mai mult cernute înainte de a fi așternute în scris” (subl. ns.). Deci, de o parte o „imagine veridică” (firește, dacă ne gîndim la „sursă”), de cealaltă „relațiile dintre...” (sau „ficțiunea” autorului). Prima parte, „de istoric”, este coplesitoare. a doua ține de... „roman”. Și atunci de ce roman și nu, pur și simplu, compilație istorică, cum este și cazul?

IULIAN NEACȘU ■

Pasărea dezaripată

Ne aflăm la jumătatea deceniului O.N.U. dedicat femeii. Ne aflăm, în același timp, cu câteva luni înaintea Conferinței mondiale ce va avea loc în revistă, în Bella Centre din Copenhaga, progresele primei jumătăți — 1976—1980 — și obiectivele, dar mai ales urgențele, a ceea ce a mai rămas din răstimpul pe care organizația mondială l-a consacrat aceluia care reprezintă jumătate din populația lumii.

Cifre și fapte în legătură cu condiția grea ce-i mai este încă rezervată femeii pe mari spații ale planetei m-au dus cu gândul la „pasărea dezaripată”, această tulburătoare metaforă ce dă titlul unui volum al poetului sârb Adam Puslojić, apărut cu ceva ani în urmă într-o inegalabilă — cum putea fi altfel? — tălmăcire a lui Nichita Stănescu. Și în care îmi place să descriez gândul de bine al celor doi mereu tineri prieteni pentru toate femeile care mai umblă încă prin această lume cu aripile retezate.

Un document al O.N.U. sublinia că discriminarea împotriva femeii este „incompatibilă cu demnitatea umană”. Și totuși drepturile elementare ale celor cărora omenirea le datorează însăși existența ei rămân un mare deziderat al zilelor noastre. Femeile, care acoperă prin truda lor două treimi din totalul orelor de muncă de pe glob, primesc doar a zecea parte din venituri și dețin numai a o sută parte din bunurile existente. Decalajele între remunerația bărbaților și cea a femeilor sînt de ordinul a 40—60 la sută și tind să se adîncească. Trebuie, așadar, mai întâi învinsă, în multe locuri, prejudecata privind inferioritatea femeilor, pentru că, oricît ar părea de straniu, continuă să existe, inclusiv în statele cele mai dezvoltate, chiar dacă în forme noi, cea mai antică supunere: aceea față de bărbat. Eliminarea discriminării privind femeile înseamnă, în același timp, dreptul la vot, accesul la instrucție, la ocrotirea sănătății, la muncă, la promovarea în profesie, egalitatea remunerativă. „Este un paradox criminal, spunea Simone de Beauvoir, de a refuza femeii orice activitate publică, de a se forma în carierele masculine, de a proclama în toate domeniile incapacita-

tea sa și de a-i încredința, pe de altă parte, opera cea mai delicată, cea mai gravă din câte pot fi: formarea unei ființe umane”. Evident, promovarea pentru care pledează cunoscuta scriitoare franceză presupune, între altele, desființarea „Sărilor iluziilor”, pe culoarele cărora femeile așteaptă cel mai adesea zadarnic. Iar cînd reușesc să treacă totuși acest hop, ele ajung în acele sectoare ce presupun un minimum de calificare și în care remunerația este dintre cele mai mici. Așadar, în ceea ce se numește „ghetoul femeilor”. (Se spune că în S.U.A., de exemplu, discriminarea față de femei este tot atît de mare ca la începutul secolului, dacă nu și mai mare.)

Evident, prima urgență o constituie ameliorarea condiției femeii din cele mai sărace state ale lumii. Dar nu poate scăpa, în același timp, atenției condiția mamei casnice în păturile populare din „societatea abundenței”, a femeii oboseite, lipsită de resurse materiale și afective, copleșită de sarcini imposibile. Nu poate să nu preocupe, totodată, ceea ce un cercetător denumea ipostaza de consumatoare consumată în care femeia poate atinge apoteoza feminității, ipostază care înlocuiește imaginea tradițională a femeii destinată și consacrată orizontului fără orizont al bucatăriei. Imagini total disonante cu cea a eroinei „sexy”, pe care presa, o anumită presă, nu conține să le prezinte în speranța că ar putea ascunde adevărata stare a celor mai multe femei, adevărata „dramă a eliberării” cu care sînt confruntate acestea. Oricum însă, acești pe cit de noi pe atît de falși idoli îl făceau pe „feministul” Marcuse — nici o intenție ironică prin alăturarea determinantului respectiv, chiar și între ghilimele, lingă numele celebrului gânditor! — să remarce că despre nici una din eroinile „sexy” ale literaturii contemporane nu s-ar putea spune ceea ce Balzac scrie despre curtezana Esther, și anume că îi era proprie acea tandrețe care înfloreste numai în infinit! Aflăm, tot de la autorul francez, că „femeia erotizată a societății de consum e de o rară banalitate”. Nu ne mai rămîne, așadar, decît să ne ntrebăm odată cu Marele Will: „Cine mai cutază să vorbească în aceste condiții de perfectul ritual al dragostei?”

Femeia și dezvoltarea. Femeia și pacea. Femeia și decizia. Mult dorite paralaxe care să ofere omenirii imaginea binelui. Un mare număr de simpozioane pe aceste teme au prefăcut destul de apropiata Conferința a deceniului O.N.U. pentru femei, în slujba căreia se află peste 300 de persoane din partea organizației mondiale. Merită, merită cu prisosință, să le prezentăm pe câteva dintre acelea a căror grijă permanentă este aceea de a le vedea pe semenele lor trăind mai bine, participînd la planificarea și decizie, ca de altfel la toate activitățile care interesează societatea, și aceasta la toate nivelurile — local, național, regional și mondial. Una dintre acestea este Lucille Mair (Jamaica), secretar general al conferinței din capitala Danemarcei, fostă ambasadoare a țării sale la Havana și reprezentantă la diferite reuniuni O.N.U., iar din 1977 președintă a Comisiei pentru probleme sociale, umanitare și culturale a Adunării Generale. Helvi Sipilä (Finlanda) este prima femeie care a ocupat, în 1972, la Națiunile Unite, postul de secretar general-adjunct. Adjuncta ei la Centrul pentru dezvoltarea socială și probleme umanitare al O.N.U. de la Viena este japoneza Manae Kubota de 28 de ani în slujba femeilor din țara sa și din întreaga lume. O altă cunoscută feministă este Esmeralda Arboleda Cuevas, ziaristă și scriitoare, prima femeie senator din Columbia și fostă ambasadoare a țării sale în Austria și Iugoslavia. Lusibu N'Kanza (Zair), directoare la amintitul centru de la Viena, a predat înainte sociologia la universitățile din Boston și Ottawa. Americană Margaret Snyder coordonează Fondul contribuțiilor voluntare pentru „deceniul femeii”, fond orientat spre îmbunătățirea condiției femeii din țările cele mai sărace și concretizat, între altele, în prezent în 60 de proiecte, iar Danielle Bazin (Haiti) este preocupată de punerea pe picioare a Institutului internațional de cercetare pentru promovarea femeii.

„Dar acum, la jumătatea „deceniului femeii”, nu putem să nu ne amintim de acea ființă fragilă, dar de o incredibilă energie, care de peste 30 de ani îi ajută pe cei mai nevoiași oameni din India și nu numai de acolo. Este Maica Tereza, cea care, după ce a primit Premiul Nobel pentru pace pe anul 1979, a spus: „Cu acești bani vom construi noi case”. Pentru săraci, se-nțelege.

DUMITRU AVRAM ■

Pirați fără corabie

Nu, nu vă închipuiți că ar fi vorba de niște bieți marinari proscrși, deposedați de mijlocul de locomotivă și... producție. Să nu-i compătimim pe acești „lupi de mare” trecuți la regim forțat de uscat, scăpați de vicisitudinile naturii dezlanțuite și de hăituiala comunității mondiale.

Pirații despre care ne relatează revista „Le Point” sînt o categorie aparte. Sînt pirații culturii. Cei care practică, grație progreselor înregistrate în tehnologia muzicii și filmului, un furt atît de abil și de bine pus la punct, încît sînt greu de prins și pedepsiți în acțiunea lor de priverare a creatorilor de binemeritatele drepturi de autor.

Săptămînalul francez, făcînd o clasificare sui generis, pornește de la pirații sunetului. În acest domeniu ființează două tipuri de piraterie: pe de o parte, „bootlegging”-ul, adică înregistrarea clandestină în timpul unui concert, al unei reprezentații de operă sau al unei emisiuni radio, iar pe de altă parte, contrafacerea propriu-zisă a unei opere editate. Al doilea, cel mai suculent în profituri este un adevărat flagel. Părintele acestor „bootleggers” poate fi socotit onorabilul Lionel Mapleson; bibliotecar la Metropolitan Opera pe la 1900. Prietenul său, celebrul Thomas Edison, i-a făcut cadou un aparat de înregistrare cu cilindru. Mapleson a realizat, în cursul anului 1901, diverse înregistrări, adunînd documente unice, dar nu s-a gîndit niciodată să-și comercializeze cilindrii. S-au gîndit, ba au și făcut-o și o fac în continuare, prozelii săi.

„Voga” discului pirat datează din anii '50. Atunci, „Tetralogia” lui Wagner „ciupită” în direct la festivalul de la Bayreuth

a fost vîndută drept o înregistrare realizată la Dresda! Pirateria de discuri a cunoscut o resurrecție masivă odată cu apariția culturii „dive” Callas sau Caballé. Pirații cîntecului știau să scoată din arhive comori care altfel ar fi rămas pierdute: „Don Giovanni” cu Bruno Walter, cîntat la Salzburg în 1937. „Flautul fermecat” cu Toscanini, sau vocea lui Sarah Bernhardt. Prevalîndu-se de acest „merit” ei și-au transformat numele în renume și realizările ocazionale în permanente. Astăzi, pirații cîntecului nu-și mai procură alibiuri culturale. Fură pur și simplu ceea ce „merge” pe piață. Odată cu muzica pop a apărut adevărata industrie a discurilor pirat. Victima de predilecție era Bob Dylan, care totalizează 15 înregistrări oficiale și 50 pirat! S-a ajuns pînă acolo încît un „bootlegger” (contrabandist) din Suedia a propus clienților o înregistrare dintr-un concert al lui Dylan care urma să aibă loc peste câteva zile!

Contrafacerea, al doilea tip de piraterie a sunetului, a cunoscut o dezvoltare fantastică odată cu apariția casetei. Dacă discul e totuși greu de produs, cu casetele merge șnur. Se pot fabrica 500 de casete pe zi cu un aparat care costă circa 50 000 de franci, sumă ce se amortizează în mai puțin de două săptămîni. Urmarea firească a acestui „boom” tehnologic? Aproape peste tot în lume s-au instalat mici studiouri de duplicare. Cine este copiat? Marile vedete: Bee Gees, Pink Floyd, ABBA, Presley, Hallyday, Sardou... Pirații cîștigă în jur de 35 de franci de casetă. Cumpărătorul însă nu are nici un avantaj, casetele pirat fiind vîndute la prețurile normale, pentru că altfel ar a-

trage atenția nedorită a inspectorilor. Dar viața piraților — organizați cam la fel cu falsificatorii de bani — devine pe zi ce trece mai dificilă. Firmele producătoare de casete le fac din ce în ce mai greu de imitat. Publicul este avertizat de presă, radio și televiziune asupra acestor „obiceiuri”.

Pirateria imaginii nu a luat încă amploarea pirateriei sunetului. Și totuși industria cinematografică din S.U.A. este prejudiciată de 100 de milioane de dolari anual! Forma cea mai cunoscută este furtul copiilor. A fost creată o piață paralelă pentru producții cinematografice, piață care propune filme recente, artistice și, desigur, porno. De unde se procură aceste filme? Ele sînt furate din mașinile care le transportă, achiziționate cu ajutorul unor complici din breaslă sau „realizate” chiar din resturile unor filme terminate.

Dar acum „afacerile” au început să nu mai meargă. Un milion de dolari au fost alocați pentru lupta împotriva piraților și modernelor lor „corăbii”. Progresul științei, căruia îi datorăm televiziunea, ordinatorul, satelitul, a făcut posibil ca operele în imagini să sune să fie din ce în ce mai accesibile. Nu trebuie, scrie „Le Point”, să oprim acest progres, dar trebuie să învățăm cu toții să luptăm împotriva pirateriei. De orice fel. Trebuie ca autorii operelor de cultură să-și incaseze drepturile legitime, valorile autentice nu trebuie pulverizate printr-o difuzare anarhică și ilegală.

Îndemnuri firești, care ar trebui să găsească audiența necesară. Îndemnuri care, în același timp, ne șochează. Cu toate că n-ar trebui. Dar acolo unde totul este de vînzare, de ce n-ar fi totul și de furat?

IOAN ROȘCA ■

Inscripții ce au prins glas

Tot mai puține inscripții și semne rămase de la cei ce au populat bătrîna Terra în timpuri străvechi rămînd nedescifrate, tot mai puține limbă și graiuri, deși moarte, rămînd neînțelese. Recent au fost făcute să vorbească o serie de inscripții care „tăceau”. Este vorba de 30 de inscripții descoperite în nordul Africii, a căror origine, scriere, limbă și, bineînțeles, sens, nu erau cunoscute. Acestea aveau o vechime de circa 2 000 ani, două dintre ele fiind bilingve. Textul latin al uneia dintre ele conținea numele „Valentinus”. Plecînd de la ideea că ambele părți ale inscripției au același înțeles, lingvistul sovietic Iuri Zavadovski a presupus că în textul inscripțiilor, care erau scrise într-o limbă vest-libiană, lipsesc vocalele (caracteristică a multor scrieri nord-africane din acea perioadă). În felul acesta, a lăsat în textul latin numai consoanele. Tot prin analogie cu limbile

antioce, el a presupus că primul „n” nu se scrie, fiindcă se pronunță neclar. I-au rămas, astfel, numai 5 litere latine pe care le-a pîs în concordanță cu semnele vest-libiene necunoscute. Au fost descoperite, deci, primele 5 litere ale unui alfabet necunoscut. Această operație a fost făcută cu cea de-a doua inscripție bilingvă în care textul libian era însoțit de un text punic. După numărul semnelor, Zavadovski a căutat să aducă ambele părți ale inscripției în concordanță. În afară de cele 5 litere vechi care se repetau și care au fost confirmate prin traducerea punică, au mai fost descifrate încă alte 5 semne. Epuizînd ambele inscripții bilingve, savantul sovietic a trecut la descifrarea unei inscripții de sine stătătoare care cuprinde 11 semne. După o serie de insuccese și ipoteze, a încercat să facă o paralelă între limba necunoscută și limba berberă modernă. În felul acesta a putut

fi descifrată inscripția care avea un caracter funerar și suna astfel: „Tinnit! Este fiul lui Ptolemeu”. Era de mirare nu invocarea zeiței Tinnit, invocare obișnuită la popoarele din nordul Africii în acea epocă, ci faptul că inscripția ce se afla pe o stelă funerară lingă un mormînt ce conținea un schelet de bărbat, atesta că era vorba de mormîntul fiului lui Ptolemeu. Ptolemeu era fiul regelui mauritan Iuba al II-lea, căsătorit cu fiica reginei Cleopatra a Egiptului și a generalului roman Marcus Antonius. Iuba al II-lea era un aliat fidel al Romei, dar nepotul său a devenit după cit se pare, luptător pentru libertatea țării sale. Este explicabil, deci, cripta sărăcăcioasă, inscripția în libiană și nu în latină, precum și invocarea zeiței Tinnit și nu a unul zeu roman. O altă inscripție invoca, pe lingă zeita cartagineză Tinnit, zeul fenician Baal, ceea ce denotă (zei proprii, limbă proprie) că exista la acea epocă o cultură națională într-un stadiu avansat, pe teritoriul Africii de Nord.

NICOLAE N. RADULESCU ■

Mondo umano ?

I se spune doar „ea”

Din cînd în cînd, cite un sondaj cere unora din bransă să spună ce text — deosebit ca subiect, scriitură, formulă, mărime etc. — ar fi dorit să semneze. În ce mă privește, unei asemenea posibile întrebări, pentru da aș fi argumentat cu acel text despre „Ei” făcut cunoscut acum trei numere. Pentru ceea ce nu doream să cunosc în direct și, în consecință, să scriu, aș fi argumentat cu o „Panoramă” semnată de Bernard Degioanni și care poartă titlul „Italia, Mafia — o realitate cotidiană”.

Un slogan: „Dumnezeu iartă, mafia — nu”. O dată: o sută de morți și de atentate pe an. O lege: a celui mai tare. Ca și sudoarea care, vara, se scurge inexorabil pe piele, mafia, în Italia, este prezentă pretutindeni, se gîndește la tot: oferă de „muncă”, bani și, la nevoie, distribuie chiar... moarte. Cinematograful a edulcorat sensibil o parte a realității. Acel „mafiozo” italian nu mai este acel om ce poartă un borsalino și un costum vîrgat, care își vede liniștit de afaceri într-un tripou, Azi, pierdut în anonim, dar puternic datorită ajutoarelor, el frecventează ministerele, palatele justiției, sediile marilor întreprinderi. Cîndva, „mafiozo” era respectat. Pentru a-și păstra și mai bine imaginea sa de marcă era gata să renunțe la o lovitură mare. Azi, în schimb, este temut pentru că se știe că e capabil de orice. Mafia, veritabil stat în stat, oblađuiește totul. Sicilia și Calabria trăiesc în ritmul reglementărilor de conturi.

Pentru câteva mii de lire, „mafiozo” a devenit astfel aliatul turistului. După ce a organizat traficul de droguri, diamante, el s-a compromis cu cel politic. Pentru „nași”, noile generații, avide de bani, sînt pe cale să impuste „găina cu ouăle de aur”.

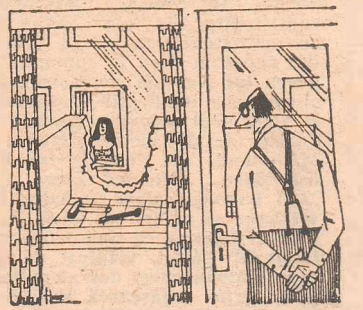
Prima schimbare importantă între cele două ultime generații: în 1980, pentru un „mafiozo” sînt bune toate mijloacele pentru a-și procura bani. Pentru a înlocui hold-up-ul, pe care-l aprecia prea riscant, datorită unui randament adesea incert mafia a instituit racket-ul bancar. Și, efectiv, în Calabria, numărul agresiunilor cu mina înarmată a scăzut cu aproape 90 la sută.

Scenariul acestei noi activități este bine pus la punct. Cînd un client iese dintr-o bancă este acotat de o cetățean, de regulă prezentabil. „Am nevoie de...” Argumentele sînt atît de convingătoare încît clientul se execută chiar dacă știe bine că împrumutul său va fi fără întoarcere. Dar mafia poate fi și generoasă (sic! n.n.). Atunci cînd o bancă refuză să acorde o subvenție unui industriaș, există întotdeauna un om elegant care se prezintă la acesta la puțin timp. Mafia îi pune la dispoziție 100 milioane de lire. După zece zile, el va trebui să ramburseze 130 de milioane. Teama de represalii și nevoia de bani facilitează întotdeauna încheierea unui astfel de acord.

Cum procedau generațiile mai vechi de „mafiozi” vom vedea cu alt prilej. Înainte de a încheia, vom spune doar că, potrivit unui recent sondaj, cuvîntul mafia nu se pronunță de regulă. I se spune doar ea și toți știu despre ce este vorba.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

EULENSPIEGEL — Berlin

(Din „Eulenspiegel” — R.D.G.)

Ochii și urechile lumii

Sonată
pentru pianină mută

Fiindcă nu știi — ca alți și alții semenii ai noștri — ce înseamnă sonata 111 de Beethoven, ultima lui sonată pentru pian, pe care — cu cât mă pricep — o socotesc tot ce mi-a fost dat să aud, ca om, mai frumos și mai adinc, un motiv al trecerii pe pământ, divulgat doar în momente grele, fiindcă n-am să fi-o pot cânta, chiar și cei mai serioși pianști temindu-se și ajungând la ea foarte târziu, am să fi-o povestesc, așa cum într-o dimineață de decembrie al lui 1977, un om tânăr a venit la un pianist dintre cei mai importanți ai lumii de azi și l-a rugat „povestește-mi sonata în mi bemol de Haydn”, și acesta i-a cântat-o și i-a povestit-o, cu cuvintele lor de oameni născuți în America de Sud, în termenii basmelor lor fastuoase, de acolo, și prietenul descoperi, în a doua și în a treia mișcare, glasul vitelor de acasă și zgomotul apei la Tucuman, numai că peste 5 zile pianistul fu arestat de poliția acelei țări de dictatură militară severă pentru că a fost vădit tocmai de acest prieten care, într-adevăr, era un conducător al opoziției democratice, și acuzat — în chinuitoare anchete — că el, pianistul, ar fi seful unei organizații politice subversive (există ceva mai subversiv ca lirismul?) și sonata în mi bemol de Haydn ar fi fost paravanul unui complot, ceea ce el nu recușcu și, în timp ce prietenul lua o pastilă de cianură, el fu internat fără judecată, supus unui regim de temniță grea, ca peste câteva luni lungi să fie condamnat la patru ani de închisoare, ca după aceea, în sfârșit, să i se permită să studieze, în celulă, la un pian mut, „pentru mine acest pian era o minune, gardienii erau siderați, veneau tot timpul să vadă dacă am înnebunit, ei auziseră desigur de un compozitor surd, numit Beethoven, dar niciodată nu văzuseră un pianist mut, de dimineață de la orele 5 și noaptea, în întuneric, studiam Appassionata și Preludiile lui Bach pe care nu le aveam în repertoriu, reconstituind din memorie pagini întregi, cu câteva erori de armonie”, dar tot elanul i se frânse când află de moartea mamei sale — „nu mai putea merge și fotoliile rulantă erau interzise la vorbitor” — ca după aceea să-i parvină vestea morții, la Paris, a profesoarei sale de pian, bătrina doamnă Nadia Boulanger, care-l ținea la mare prețuire zicând despre el, Miguel Angel, „că e înainte de toate un poet”, Nadia Boulanger care se zbătea alături de Menuhin să-i obțină eliberarea, convinsă că nu va muri înainte de a-l vedea liber, la Paris, unde el a ajuns acum, într-adevăr, și alte trei luni, acolo, în închisoare, omul nu mai atinse pianul mut, dar prietenii din temniță, oameni cu ani grei în spate, „oameni extraordinari, mi-au cerut să mă agăț, să încep studiile și eu nu puteam, nu puteam, până într-o zi de decembrie, fiind m-am așezat la pianul meu mut și am început sonata 111 de Beethoven, și atunci totul a revenit și muzica mea s-a salvat”. Despre sonata 111 nu aș putea să-ți mai spun altceva.

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

(Din „Krokodil” — U.R.S.S.)

„Am vrut să fac moartea mea utilă”

Există în realitatea cotidiană fapte, aspecte de care oamenii, în general, nu vor să știe, nu vor să audă, de care fug, astupându-și urechile și întorcându-și fața. Între acestea se numără și cancerul. Că atitudinea oamenilor care nu vor să cunoască

americană — abia în 1980, după cinci ani de la realizarea lui.

Impresia produsă asupra telespectatorilor a fost zguduitoare. Altfel pentru faptul în sine, pentru cunoașterea exactă, directă a evoluției și efectelor teribilei

● O femeie bolnavă de cancer vrea să facă cunoscută lumii experiența sa ● Timp de doi ani camerele de luat vederi vor înregistra mersul bolii, agonia și moartea bolnavei ● Mesajul umanist al unei conștiințe eroice

că realitățile neplăcute seamănă cu a struțului, că este spre paguba lor, sînt lucruri știute. Din cînd în cînd specialiștii, alte persoane cu o înțelegere mai adîncă asupra vieții își iau misiunea de a convinge opinia publică asupra necesității unei atitudini lucide față de fenomenele înconjurătoare, chiar cînd acestea nu sînt plăcute, de a-i convinge pe oameni că tocmai exacta cunoaștere a acestor realități și fenomene poate duce la soluționarea chestiunilor dificile. Așa s-au petrecut lucrurile și cu americanca Joan Robinson.

După ce-a aflat că este bolnavă de cancer, ziarista Joan Robinson, din Boston, a încercat, firește, toate sentimentele legate de această dramă. A acceptat apoi să se supună unui tratament de soc: chimioterapie, bombardament cu cobalt. În mai 1973, după a doua operație, se constată metastaze pretutindeni. I se spune că mai are de trăit doar șase luni. După patru săptămîni, se căsătorește, la spital, cu Eric Robinson. O oră după căsătorie, Joan este operată de urgență, aceasta fiind a treia ei operație. I se pronostichează sfîrșitul. Dar Joan continuă să reziste. Nu numai că nu moare, dar tocmai în acest moment îi vine ideea unui film. Ce fel de film?

Fiind, din cauza slăbiciunii, incapabilă să scrie, Joan a rugat o prietenă, cineastă de profesie, să filmeze pe viu principalele momente ale vieții care i-a mai rămas de trăit. Un film-verit. Prietena acceptă și, învingînd mari greutăți, mai ales de ordin financiar, filmează, în perioada iulie 1973 — august 1975 (căci Joan va mai trăi nu șase luni, ci doi ani), trei sute de ore: menajul bolnavei cu Eric, care, fiind medic de profesie, a îngrijit-o cu devotament tot timpul, celelalte intervenții chirurgicale la care a fost supusă, agonia, moartea. Cele trei sute de ore imprimate pe peliculă s-au transformat într-un film de două ore și jumătate. Care film a fost proiectat — la televiziunea

maladii, cît și, mai ales, pentru eroismul, pentru mesajul de profund umanism, transmis posterității de cea sortită să moară. Este vorba, mai întii, de necesitatea luptei continue, de „sfidarea morții”, după chiar expresia bolnavei, Joan s-a

Cîntă cineva-n văzduh.
E o pasăre? E duh?
Blaga

ION D. GOIA

Prețul absurdului...

În presa occidentală s-a instalat obișnuința de a se publica, destul de des, analize și comentarii privind pulsul economiei principalelor țări industrializate. Tenta de pesimism care apasă primele pagini ale ziarelor nu face altceva decît să ofere o imagine succintă, cifrică, a dimensiunii unei scadențe inevitabile, dar care s-a încercat să se edulcoreze cît a fost posibil.

Perturbările înregistrate de economia occidentală au devenit atît de drastice și dilemele opiniei publice atît de pronunțate încît ultima alternativă — a spunerii lucrurilor pe nume — nu mai poate fi evitată. Dealtfel situația actuală, relevată în două vorbe de „Le Monde”, nu este decît perioada „maximelor dezechilibre, nemai-întîlnite vreodată”...

Perspectivile sînt, de asemenea, sumbre. Vom remarca, în context, că faimoasa societate bancară americană „Chase Manhattan” a dat publicității un raport care analizează perspectivele evoluției economice a țărilor din Europa occidentală, a Japoniei și Canadei în anii '80, raport de natură să amendeze sever ultimele rămășițe de optimism ale aceluia care mai credeau într-o soluție de ultimă oră...

În Franța, în 1980, nivelul inflației va crește cu 12 la sută, în R.F.G., cu 4 la sută. Nivelul ridicat al inflației, deficitul considerabil al bugetului de stat, diminuarea puterii de cumpărare a populației și reducerea competitivității produselor vor determina ca anii '80 să fie „deosebit de întunecați” pentru Italia. Pentru Japonia se prevede o diminuare considerabilă a volumului comerțului exterior, pe care se sprijină în cea mai mare măsură economia acestei țări și, ca urmare, se vor înregistra deficite importante ale balanței de plăți. În 1980 și 1981, pasivul balanței de plăți nipone se va cifra la circa 23 miliarde de dolari anual. În privința Canadei, ca urmare a dependenței masive a acesteia de piața americană, experții apreciază că economia țării se va resimți de pe urma fenomenelor recesioniste din Statele Unite.

Criza din interiorul lumii puternic industrializate nu afectează exclusiv masele largi din aceste țări. Prin implicații care nu mai trebuie comentate, „nota de plată” se extinde, grevind puternic zone întinse ale lumii a treia. În acest sens, datele cuprinse în tradiționalul raport anual al G.A.T.T. sînt concludente.

În 1978, producția mondială a înregistrat o creștere de 4 la sută. În 1979 ea a fost cu un procent mai mică. La scară planetară, un procent în acest sector are o greutate substantială. De ce această scădere? Datorită diminuării producției agricole într-o serie de state și a ritmului lent de creștere economică înregistrat de un eșalon vast de state între care majoritatea se află în perimetrul lumii a treia.

Anul 1979 a însemnat și o creștere galopantă a deficitului balanței de plăți. Astfel, importurile globale ale țării

industrializate au sporit cu 26 la sută, iar exporturile lor cu 20 la sută. Din această diferență rezultă un deficit de 15 miliarde de dolari. Deficitul țărilor sărace a fost și mai drastic. De la 30 de miliarde de dolari în 1978 el a urcat la 50 de miliarde anul trecut. Cauza? În primul rînd, creșterea masivă a importurilor lor și, în al doilea rînd, majorarea pe piața mondială a prețurilor la produsele industrializate importate.

Iată, așadar, în cifre, demonstrația cea mai elocventă a adevărului că săracii lumii devin și mai săraci, că destinul lor de datornici devine tot mai apăsător, că, în sfîrșit, dobînda lor la împrumuturi crește de la un an la altul, cu efecte dintre cele mai dezastruoase asupra posibilității lor de a-și organiza o strategie în concordanță cu imperatiile strategiei progresului.

Pe fundalul crizei economice se proiectează curba haotică a cheltuielilor pentru înarmare — cea mai aspră, mai periculoasă și mai aberantă expresie a irosirii resurselor umanității.

Potrivit Institutului Internațional pentru cercetări în problemele păcii de la Stockholm, cheltuielile mondiale pentru înarmare au totalizat, anul trecut, 490 miliarde dolari. Agenția britanică Reuter sublinia că „în baza unor calcule estimative se pare că, în prezent, omenirea, date fiind implicațiile noilor tehnologii, deosebit de costisitoare, cheltuiește pentru înarmări, în condiții de relativă pace, într-un singur an mai mult decît au cheltuit toate țările beligerante, în cel de-al doilea război mondial, în perioada 1940-1945”. Această sursă de la Stockholm anunța cu șase ani în urmă că, în 1973, înarmările mondiale au atins 273 miliarde de dolari. „Cifra este fantastică — sublinia anuarul SIPRI în 1974 — și, de aceea, semnificația ei pare abstractă dacă nu avem în vedere că suma reprezintă 6,5 la sută din întreaga producție mondială, doar cu 0,4 la sută mai puțin decît tot ceea ce produce, în ansamblul ei, „lumea a treia”, de zece ori totalul ajutoarelor — inclusiv împrumuturilor — acordate de țările industriale dezvoltate celor mai puțin dezvoltate.

Această chemare la rațiune era absolut justificată în 1974 și ar fi fost în oricare din anii precedenți. De atunci costul înarmărilor a crescut masiv și azi în fiecare secundă se aruncă în abis 15 000 de dolari. Azi, cu prețul unui singur avion reaktor de luptă s-ar putea asigura 40 000 de farmacii sătești. Cu cel al unui singur tanc se pot construi o mie de clase pentru 30 000 de școlari... Echivalențe de acest fel sînt, tragic, din ce în ce mai ușor de găsit și devin din ce în ce mai strigătoare pentru că în paralel cu criza economică, care bîntuie pe zone întinse ale planetei, criza rațiunii oferă înarmărilor un arsenal tot mai încăpător. Este un arsenal care înglobează în fiecare gram de rachetă sau de tanc speranțe năruite, destine deviate, un drept la progres limitat tot mai necrutător... Pînă la urmă avem de-a face cu un preț al absurdului, pe care omenirea îl plătește avînd, în fiecare an, prin intermediul rapoartelor specializate, exacta sa imagine cifrică. Dacă asta mai folosește la ceva...

RADU BUDEANU

